

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 38 / Hejmar 448 / Nîsan 2019

Direnişimiz büyüyor
Tecrit mutlaka kırılacak

Önder Apo'nun tecridiyle Özgürlük Hareketi'ne, halka, demokrasi güçlerine saldırı arasındaki bağ gerçeğini 5 Nisan'dan bugüne kadar geçen süreçte daha iyi öğrendik, daha iyi anladık. Önceden bu konudaki kavrayışımızın, bilincimizin yetersiz olduğu anlaşıldı. Önder Apo kendi üzerinde uygulanan politikayla Özgürlük Hareketi'ne, Kürt halkına ve demokrasi güçlerine saldırı arasındaki bağı her zaman değerlendirmiş ve ortaya koymuştur. Biz de her zaman, 'Önder Apo'ya yaklaşım, Kürt halkına yaklaşımıdır. Önder Apo'ya yaklaşım savaş ve barış nedenidir' diyerek bu konudaki tutumumuzu ortaya koyuyorduk. Ancak söylemle pratiğimizin tam örtüşmediğini söylememiz gerekiyor. Yaşanan pratik karşısında duruşumuz bu gerçekliği ortaya koymaktadır. Tecridin bugüne kadar sürmesi ve bu süreçte Türkiye'de, Kürdistan'da ve Ortadoğu'da yaşananlar tecridin hem mücadelemiz açısından hem Türkiye ve Ortadoğu açısından ne anlama geldiğini ortaya koymaktadır. Tecritle birlikte Kürt halkına, Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı savaş açılmıştır. Önder Apo'nun ortaya koyduğu tüm düşüncelere, projelere savaş açılmıştır. >4-8

Direniş içerisinde hayat buluyor direndikçe özgür yaşamı yaratıyoruz

Duran Kalkan Yoldaş ile röportaj

Direniş içerisinde biz var oluyoruz, hayat buluyoruz. Direndikçe özgür yaşamı yaratıyoruz, yaşamı anlamlı kılıyoruz, güzelleştiriyoruz. Başka türlü yaşamanın imkanı yoktur. Bize bir mezar yeri bile tanınmıyor. Bakın oy alıyorsunuz geçerli saymıyorlar. Tayyip Erdoğan ne diyordu? "Milli irade ne derse odur." Kendinden başka seçilenleri sanki halkın oyuyla seçilmemiş gibi kaldırıp itiyor. Hele hele Kürdistan'da toplumun verdiği oyu oy bile saymıyor. Niye? Çünkü; toplum toplum saymıyor, Kürt'ü yok sayıyor, bir mezar yeri bile verilmiyor. >9-12

Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi projesi temelinde Ortadoğu çözümü

Ali Haydar Kaytan

Önder Apo'nun Savunmalarda geliştirdiği ve sistemleştirdiği "Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi" projesi, tarihsel olarak iktidarcı ve devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin ortaya çıkardığı ama çözüm bulamadığı sorunlara çözüm bulmak, dolayısıyla hem iktidarcı-devletçi sistemin hem de onun son kapitalist modernite versiyonunun alternatifi olmak üzere geliştirilmiş bir çözüm projesi olmaktadır. Söz konusu çözüm projesinin esası Demokratik Konfederalizm ve Demokratik Özerklik olarak tanımlanmaktadır. >20-21

Adı seçim olan savaşı Kürtler kazandı

Xebat Andok

AKP-MHP faşist ittifakı açısından bakarsak, gerçekleşenin tam bir hüsran olduğunu rahatlıkla görürüz. Aslında bu seçimlerle AKP-MHP faşizminin iktidardan düştüğünü söylemek mümkündür. Bu gerçeğin üstünü örtmek için seçimlerden %51 oranında oy aldıklarını, AKP'nin hala birinci parti olduğunu, Kürt illerinde bazı yeni yerleri aldıklarını vb. propaganda ediyorlar. Bunu söylüyorlar ama gerçekte onlar neyin ne olduğunu çok iyi biliyor. Gerçekte yaşadıkları tam bir yıkımdır, bozgundur. >13-15

İran İslam Cumhuriyeti'nin geçmişi ve geldiği aşama

Medet Serhed

İslam'ın en gerici Şia iktidarını oluşturan mollalar sistemi, kapitalist iktidarcılığın İran'a uyarlanmış halini temsil eder. Kapitalist dünyaya bırakalım aykırılığını, bizzat bu sistemin bileşenidirler.

Bugün ABD ile görülen şiddetli çelişki ve çatışmalar sistem içi sürtüşmelerin ötesine geçemez. Çelişki stratejik değil, sistemsel ise hiç değildir. Salt çıkarlar meselesidir. İran sistemini bu temelde doğru anlamak ve ele almak gerekir. >24-26

Ekolojik mücadele devrim ve demokratik siyaset sorunudur

Dilzar Dilok

Ekolojik olan tüm eylemlerin, öncelikli olarak devlet dışı olması şarttır. Yüzyılın krizi, tüm doğa felaketlerinin kökenindeki iktidar devlet odaklılığıdır. İktidar ve devlet odaklılık aşılmadıkça, krizin aşılacağını sanmak yanılgıdır. Devlet dışı toplum olmak, kendi ekonomik sistemini yaratmak, kendi üretimini yapmak, üretim araçlarının kölesi haline gelmeden, öz yeterlilik temelinde üretim araçlarını kullanmak; özgür toplum olmanın temelidir. >27-28

Heqîqeta hunergeriya çiya >29-30

Zozan Qamişlo

Başûrê Kurdistan piştî 28 sal xwe rêvebirin >22-23

Diyar Xerîb

Dönemin görevi tecride karşı direniş hamlesini zengin taktik ve eylem biçimleriyle büyütmektir >2-3

Serxwebûn'dan

Doğuş

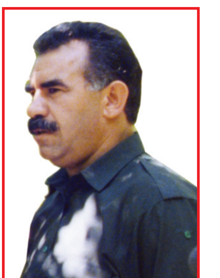
Ronahi Serhed

Kürtlerin önünde tek yol bırakılmıştı. Ya hakim ulus devletlerinin sömürgesi olarak içlerinde erimek, dağılmak, çözülmek, belki bir şarkı varlığında kalmak, bazen de Şengal, Rojava, Bakur, Rojhilat ve Başûr'da olduğu gibi fiziki katliamlara maruz kalmaktır. Böylesine bir trajediyi değiştirecek olan, halkın kendi özgürlük savaşını vermesidir. Bu da PKK'yle sağlandı. Bundan böyle özgürlük doğuşunu 40 yıldır yaşamış bir halk gerçeğinin, kapitalist çağın vahşi çarkına sessiz, sedasız teslim olması düşünülemez.

Uluslararası güçler yeniden bir dünya savaşında yani 3. Dünya Savaşı ile sorunlarının 'çözümü' için uluslararası ortak projeler üretmeye çalışmaktalar. Batı uygarlığı, kendi çözüm gücünün yetersiz kaldığını bildiği halde Önderliğimizin geliştirdiği alternatif çözüm projelerini de boğmak istemektedir. >18-19

İmralı Adasında cezaevi yaşamıma dair

Rêber Apo'nun Savunmalarından alınmıştır

Kürt Ulusal Önderliği olarak, zindana giriş koşullarında kendimi milyonların sentezi haline getirmiş veya getirilmiştim. Halk da böyle algılıyordu.

İnsan ailesinden ve çocuklarından yoksun kalmaya bile hiç dayanamazken, ben bir daha hiç kavuşmamacasına ölümüne birleşmiş milyonların iradesinden ayrılmaya uzun süre nasıl dayanacaktım! Benim konumumun özgün yönleri vardı. Kürtlere ilişkin birçok ilk'e çıkış yaptıran kişi konumundaydım. Yarım kalan bu çıkışların hepsi özgür yaşamın olmazsa olmazlarıydı. Halkımızdan herkese, her toplumsal alana ilişkin ilk çıkışı yaptırmış ama hiçbirini güvenilir eller ve koşullara terk edememiştim. >16-17

Dönemin görevi tecride karşı direniş hamlesini zengin taktik ve eylem biçimleriyle büyütmektir

Serxwebûn'dan

"Önderliğin tecrit edilmesi, Kürt halkının tecrit edilmesidir" sözü yalnızca manevi anlamda değildir. Her bir başarı ve başarısızlık, doğrudan Önderliğimizin durumuna yansımaktadır. AKP faşizmi örgütsel disiplin ve tutarlı reflekslerimize, eylem gücüne ve başarı düzeyine göre Önderliğe karşı politikalar belirlemektedir. Bu aynı zamanda doğrudan Kürt halkının tüm yaşamını da etkilemektedir. Bu bilinç ve inançla yapılan her eyleme anlam yüklemek ve her eylemin büyümesini sağlamak tarihi bir görevdir.

Sömürgeci Türk devleti tarihinin en zor dönemlerinden birini yaşamaktadır. Faşist AKP-MHP hükümeti seçimlerde aldığı yenilgiyle büyük bir darbe yemiştir. Devletin bütün imkanlarını seferber etmesine, her türlü hile ve oyuna başvurmasına rağmen AKP-MHP iktidarı seçimi kaybetmekten kurtulamamıştır. Seçimde alınan bu darbe bu ırkçı, faşist iktidar için çöküşün başlangıcı olmuştur. Bu çöküş hızlı olacak, AKP-MHP'nin dağılmasıyla sonuçlanacaktır. Sömürgeci AKP devleti ve hükümeti Kürdistan'ı yeniden işgal etmek ve sistemini tahkim etmek isterken Türkiye'yi kaybetmiştir. Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmuştur.

Demokratik siyasetin belirleyici gücü: Kürtler

AKP-MHP iktidarının son durumu tarihsel olarak izinden gittikleri İttihat-Terakki'nin akıbetine çok benzemektedir. İttihat-Terakki de çürüyen ve dağılan Osmanlıdan büyük bir ırkçı, Turani imparatorluk yaratmak istemişti. Bu hayaller uğruna her türlü faşist, militarist politikalara ve kirli uygulamalara başvurmaktan çekinmemişti. Büyük oynamış ama büyük de kaybetmişti. Bu zihniyet çürümüş ve tükenmiş Osmanlı devletinin bir an evvel dağılmasına ve parçalanmasına sebep olmuştu.

AKP-MHP faşist iktidarı da Osmanlıyı yeniden diriltmek amacıyla milliyetçi Türk-İslam Sentezi temelinde emperyalist hevesler gütmüştür. Bu doğrultuda Ortadoğu'yu yeniden kontrol ve hatta işgal etme emeliyle yola çıkmıştır. Bunun için öncelikle Kürdistan'ı yeniden sömürgeci egemenliği altına almakla işe başlamak istemiştir. Kürtlüğe ait ne varsa hedeflenmesi ve Kürdistan'da tam bir devlet terörünün estirilmesi bununla bağlantılıdır. Başûr, Rojava, Bakur, Kürdistan'ın her yerinde özgür Kürt'e ve onun örgütlü gücüne ve iradesine karşı tam bir saldırı ve özel savaş yürütmektedir. 31 Mart seçimleri de bu faşist sömürgeci politikaların bir parçası ve sonucudur. Yerel seçim propagandalarında Erdoğan-Bahçeli ikilisinin özellikle, inatla ve ısrarla sık sık vurguladıkları, bu seçimlerin devletin beka sorunu olarak görülmesi istemleri bu bütünlük içerisinde ele alınıp değerlendirilmelidir.

Erdoğan-AKP devleti, Bakurê Kurdistan'da kayyım sistemini halka kabul ettirmek ve kalıcılaştırmak için her yol ve yönteme başvurmuştur. Şirnex, Mûş, Milazgir ve benzeri kimi yerlerin tamamıyla hile, oyun ve özel savaş yöntemleriyle gasp edildiği açıktır. Dersim ve Agirî gibi yerlerde ise sistemin yoğun hile ve oyunları olsa da HDP'nin eksik çalışma ve yetersizliklerinden dolayı kaybedilmiştir. Buna rağmen Kürdistan halkı seçimde gösterdiği iradeyle ezici bir şekilde kayyım sistemini, AKP-MHP rejimini ve Erdoğan-Bahçeli faşist iktidarını reddetmiştir. Kürt halkı tüm baskılara rağmen özgürlükten yana tavrını net bir şekilde ortaya koymuştur. Kürdistan'da birçok yerde HDP oyları % 7-10 arasında artış göstermiştir. Yurtsever halkımız sadece Kürdistan'da değil, Türkiye'nin büyük metropollerinde de gösterdiği irade ile faşist iktidara seçimi kaybettirmiştir. Bu seçim bir kez daha gösterdi ki yurtsever Kürt halkı ve HDP sadece Bakur'da değil, Türkiye'de de demokratik siyasetin belirleyici bir gücüdür; bunu dost, düşman herkes görmüştür. Bunun en başta HDP tarafından görülmesi ve buna uygun politik bir çizginin geliştirilmesi gerekmektedir. 7 Haziran seçim zaferinden sonra içine girilen hataların benzerlerinin tekrarlanması ne halkımız ne de tarih tarafından kabul edilebilecektir.

AKP-MHP faşizminin yerel yönetim seçimlerinde darbe alması önemli bir başarı olmakla birlikte kendiliğinden iktidardan düşmesini beklemek bir gaflet olacak ve boş hayalden başka bir şey ifade etmeyecektir. Bunun için muhalefet tarafından yürütülecek daha güçlü ve örgütlü bir mücadeleye ihtiyaç vardır. Muhalefetin anti-faşist ve demokratik bir ittifak çerçevesinde bir araya gelmesi her zamankinden daha fazla ve acil bir görev olmaktadır. HDP'nin yapmaya gücünün yetmemesi durumunda farklı bir bileşenin arabuluculuğuyla bunu gerçekleştirmek gerekir. Oldukça esnek ve yaratıcı yöntemlerle bu sonucu yaratmak, AKP-MHP faşizmini kesin yenilgiye uğratmak için hayati önemdedir. Aslında bu ittifak yerel yönetim seçimlerinde halklarımız tarafından fiili olarak gerçekleştirilmiştir. Sıra bu ittifakı bir çatı altında örgütlemek ve siyasal bir iradeye kavuşturmaktadır. Türkiye'de muhalefetin bu basireti göstermesi sadece iktidara gelme şansını doğurmayacak, Türkiye'nin önünü açacak ve sorunlarına demokratik çözüm imkânı da yaratacaktır. AKP sadece yerel yönetimleri kaybetmemiş, meşruluğunu da yitirmiş ve esas olarak iktidardan düşmüştür. Halen hükümet olarak varlığını sürdürmesinin ise biçimsel olmanın ötesinde bir anlamı kalmamıştır. Demokrasi güçleri ve muhalefet buradan yüklenerek bu hükümeti istifaya zorlamalıdır. Hükümeti erken bir seçime zorlayarak iktidara gelmeyi hedeflemelidirler.

Tecride karşı Hamlenin stratejik önemi

Hayati bir konu ise; Rêber Apo üzerinde sömürgeci devletin, uluslararası destek alarak uyguladığı ağır tecrit ve İmralı işkence sistemini halkımız ve Özgürlük Hareketi hiçbir zaman kabul etmemiştir. Bu nedenle, "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" şiarıyla hamle başlatmış ve Leyla Güven arkadaşın öncülüğünde gelişen süresiz-dönüşümsüz açlık grevi eylemi bu hamlenin başlatıcısı olmuştur. Bu hamle faşizme karşı özgür Kürt'ün, özgür ve demokratik iradesini, direnişini ve kararlılığını ifade etmektedir. Açlık grevi eylemi halkımıza büyük bir moral aşılarken, düşmanı her geçen gün daha fazla zorlamaktadır. Halkımız ve Özgürlük Hareketimiz, Önderliksiz bir yaşamı asla kabul etmeyeceğini bu kararlı tutumuyla ortaya koymuştur.

Ancak AKP, bir özel savaş yönetimi olarak ve sömürgeci devletin planı çerçevesinde halkın en küçük bir kazanımını bile elde tutmasına tahammül göstermemektedir. "Ne yaparsanız yapın hiçbir şey kazanamaz, hiçbir sonuç elde edemezsiniz" algısını oluşturmaya ve bu şekilde halkta moral bozukluğu, inançsızlık, umutsuzluk ve çaresizlik duygusu yaratmaya çalışmaktadır. Açlık grevi eylemine karşı sessiz ve kayıtsız kalması bu yaklaşımın sonucudur. Bu süreçte açlık grevi eylemini besleyecek ve büyütecek eylem ve mücadele yöntemlerinin geliştirilmemesi, TC devletinin bu özel ve psikolojik savaşına zemin sunmuştur. Bu özel ve psikolojik savaşı dağıtacak ve aşacak olan bir toplumsal eylemin açığa çıkması gerekir. Halen bu hamlenin stratejik önemini kavramayan, sıradan değerlendiren yaklaşımlar var. Buradaki handikapı görmek, yanılgıdan, yanılsamadan ve rehavetten kurtulmak gerekir.

Önderliğe uygulanan tecridin, kendimize uygulanan tecrit olduğunu düşünememek ve algılayamamak aşılması gereken temel bir yaklaşımdır. Bu nedenle kimi eylemlere birinci dereceden bir özne olarak katılmak yerine, "Leyla Güven'in talebini destekliyorum" vb. yaklaşımlar, eylemlerin de yaratıcı olamamasına, dar ve kesintili kalmasına neden olmaktadır. Bu anlayışı ve sıradanlığı kırıp, parçalamak gerekir. Kendi kabuğundan, faşist sistemin giydirmek istediği kılıftan çıkmak gerekir. İşe bilinç ve inançla giriş yapmak elzemdir. İnanç olursa direniş gelişir, direnilirse haklar elde edilir. Büyük direnişler ise örgütlenmeyi büyüterek zafere ulaşmanın zeminlerini yaratır. Aynı şekilde büyüyen örgütlülük, direnişlerin sonuç almasına yol açar. Bu anlamda sıkı bir iç içelik ve bütünlük vardır. Bu bütünlüğün yakalanamaması devrim fırsatlarının da kaçırılmasına neden olabilmektedir.

Kuşkusuz Kürtler, kadınlar, Özgürlük Hareketi ve halklar, topyekûn soykırımcı ve faşist saldırılarla karşı karşıyadır. Yürütülen bu faşist, soykırımcı saldırılar da ancak topyekûn direnişle kırılır. Özellikle şunu belirtmek gerekir: "Önderliğin tecrit edilmesi, Kürt halkının tecrit edilmesidir" sözü yalnızca manevi anlamda değildir. Bu nedenle her bir başarı ve başarısızlık, doğrudan Önderliğimizin durumuna yansımaktadır. AKP faşizmi örgütsel disiplin ve tutarlı reflekslerimize, eylem gücüne ve başarı düzeyine göre Önderliğe karşı politikalar belirlemektedir. Bu aynı zamanda doğrudan Kürt halkının tüm yaşamını da etkilemektedir. Bu bilinç ve inançla yapılan her eyleme anlam yüklemek ve her eylemin büyümesini sağlamak tarihi bir görevdir. Açlık grevi direnişindeki yoldaşlarımızın inanç ve kararlılığı bir ruh ve hareketlilik açığa çıkarmışsa da bunun etrafında büyük örgütlü eylemler geliştirilemedi. Bu nedenle önümüzde duran en temel görev, hamleyi zengin taktik ve eylem biçimleriyle genişletip büyütmektir.

Devrim mücadelesinin diyalektik işleyişi ve karakteri gereği, yapılan eylemler ve elde edilen kazanımlar, birleşik kaplar misali, bütün gelişmeleri etkilemektedir. Bu dönemde Dêrazor hamlesinin başarıyla sonuçlanarak DAİŞ'in yenilgiye uğratılması bütün dünyayı etkileyen bir gelişme olmuş, dengeleri sarsmıştır. Bundan sonra Kuzey ve Doğu Suriye'de Demokratik Ulus sistemini daha da güçlendirmek ve mücadeleyi büyütmek gekir. AKP'nin temel ittifakı olan DAİŞ'in Dêrazor'da özgürlük güçlerince yenilgiye uğratılıp tarihin çöp sepetine atılması aynı zamanda AKP zihniyetine vurulan büyük bir darbe olmuştur. Önder Apo, DAİŞ'in yenilmesinin AKP'nin yenilmesi anlamına geldiğini belirtmişti. DAİŞ'in bu yenilgisi ardından Türkiye'de yapılan seçimlerde böyle bir sonucun ortaya çıkması tesadüf değildir. QSD adına Baxoz'da elde edilen zafer, özellikle DAİŞ çetelerinin teslim olma görüntüleri tüm insanlık adına büyük bir kazanım olmuştur. Bu gelişmenin askeri, siyasi, ideolojik sonuçlarını daha güçlü bir pratikleşmeye dönüştürmek önemlidir. Siyasi olarak da sadece uluslararası mahkeme kurulması vb. dar gündemlerle sınırlı kalmamaya, Suriye'de siyasi ve demokratik çözüm için bu zaferin sonuçlarını daha iyi değerlendirmeye ihtiyaç vardır. Baxoz zaferi az veya çok işlendi, özellikle de basın üzerinden dünya kamuoyunda biraz değerlendirildi. Ancak bunu güçlü bir diplomasi ve uluslararası ilişkiye dönüştürmede yetersiz kalındığı bir gerçektir.

TC devletinin tehditleri

Merkezi hegemonik iktidarın damgasını vurduğu dünya sisteminde bağımsız devletler veya ideolojik çelişkiler yoktur. Çelişki ve çatışmalar sistem içidir; taktiksel, dönemsel ve çıkara dayalıdır. Bu nedenledir ki kapitalizmdeki

TC devleti, direnen Kürt'ün, özgür Kürt'ün üzerine her türlü fırsattan yararlanarak işbirlikçileri konumunda olan KDP ve YNK'yi saldırtmaktadır. KDP Şeladizê serhildanında yer alan onlarca onurlu yurtsever Kürt'ü tutuklamış ve asılsız suçlamalarla yoğun bir baskı altına almıştır. KDP, Türk devleti ile her türlü kirli ve ihanet ilişkisi içindedir. MİT bu sayede Başûr'da adeta cirit atmaktadır. KDP her şeyiyle TC devletinin hizmetine girmiştir.

alışverişler gibi aralarındaki siyasal dengeler, ittifak ve düşmanlıklar her an yer ve renk değiştirebilmektedir. Ortadoğu'da ve Suriye özgülünde yaşananlarda ve Üçüncü Dünya Savaşı ve politikalarında bunu görmek rahatlıkla mümkündür. Emperyalist güçlerden ulus devletlere, bölgedeki gerici güçlerden DAİŞ'e kadar aralarında yaşadıkları ilişki ve çelişkiler son tahlilde dünya sistemi içerisindeki çıkar, paylaşım ve iktidar kavgasından başka bir şey değildir. Esas çelişki, yani ideolojik ve sistemsel çelişki bu güçlerle Demokratik Ulus temelinde halkların özgürlük mücadelesine öncülük eden Önder Apo'nun çizgisi arasındaki çelişkidir. Konuyu bu çerçevede ele alıp anlam yüklediğimiz oranda, her gücün karakterini, amacını, siyasetini, taktiklerini ve hesaplarını daha iyi anlayabilir ve onlarla doğru temelde ilişkilenerek, politik yaklaşımlar sergileyebiliriz. Aksi takdirde gaflete, yanlışlara ve yanılsamalara düşmekten kendimizi kurtaramayız.

Bugün başta ABD ve Rusya olmak üzere egemen güçler, Rojava, Kuzey ve Doğu Suriye üzerinden çatışmaktadırlar. Hegemonik güçlerin bölgesel güçlerden yana esas tercihleri Özgürlük Hareketi değildir. ABD, Rusya ve Avrupa güçleri amaçlarına ulaşmakta Özgürlük Hareketi'ne bir ara halka olarak bakmaktadırlar. Nihai hedefleri devrimi kırmak, bunu başaramazlarsa içeriğini boşaltmak ve kapitalist devletçi çizgiyi Kürdistan'a hakim kılmaktır. Bu nedenle ilişki, ittifak ve diplomaside daha incelikli, öngörülü ve geniş bir perspektife ihtiyaç vardır. Hegemonik güçler kirli hesaplarla Rojava'da sahte bir Kürtlük yaratmak istemektedir. ABD Suriye'den çekileceğini açıklayarak hem Rojava yönetimi üzerinde bir baskı oluşturup çizgisine getirmeyi hedefledi hem de TC devletini Rojava'ya saldırtmak için tahrik etti.

ABD Kürtleri kullanmaya çalışmaktadır. Önderlik buna, "Tavşana kaç tazıya tut politikası" dedi. Kuzey ve Doğu Suriye güçleri bunu zamanında görüp doğru ve yeterli bir tutum geliştiremedi. ABD giderse ne yapacaklarının telaşına düştüler. Özgürlük Hareketi özgücüne ve halkına dayanan bir çizgiyi esas almaktadır. Herkesin hazırlık ve tedbirleri de bu temelde olmalıdır. Kimsenin başka güçlerin pozisyonuna yaslanarak özgür olması, halklar lehine kazanım elde etmesi mümkün değildir. Ancak tehdit çok büyüktür ve yaşamsaldır.

Özellikle Rojava, her gün TC tarafından tehdit edilmektedir. Diğer taraftan Bakur, Şengal, Mexmûr da tehdit altındadır. Rusya çok çıkarcıdır ve menfaati için her şeyi yapabilir. Bu temelde sormak gerekir: Neden Şam'la görüşmeler durduruldu? Ardından da İran, Türkiye görüşmesi yapıldı. Demek ki tehlike ve tehdit durumu ciddidir. Rusya günlük çıkar siyaseti yürütmektedir. 1990'lara kadar Rusya Ortadoğu'da etkiliydi. Şimdi ise küçük bir alana sıkışmış. Bunu değiştirmek istiyor ve ABD kuşatmasını kırma gayreti içindedir.

DAİŞ yenilgisi Suriye'deki savaşı ve bölgeyi etkileyecek ciddi gelişmelere kapı aralamıştır. Suriye sahasında bulunan her güç yeni değerlendirmelere gitme ile karşı karşıyadır. Bu askeri, siyasi, diplomatik vb birçok alana yansıyor. Kuzey ve Doğu Suriye Federasyonu heyeti Fransa'ya, Elysée Saray'ına davet edildi fakat bu güçler Rojava'da yapılan bir resepsiyona katılmadılar. Oranın siyasi statüsünü kabul etme yaklaşımına yanaşmıyorlar. Kendi çıkarları doğrultusunda sopa gibi kullanmak istiyorlar. Fakat Kürtler ve tüm Kuzey ve Doğu Suriye halkları kendi özgücüne dayanan politikaları esas alarak mücadelelerine devam edecek, ittifaklarını buna göre belirleyecekler. Güçlerin çelişki ve çatışmalarından yararlanmak önemlidir. Ancak bunu, kendi stratejine uygun siyaset geliştirdiğinde başarırsın. Çünkü; stratejide ısrar, politikada zaferleri koşullar.

Şeladizê ve onurlu direniş

Öte yandan düşman Medya Savunma Alanları'na yönelik, tüm tekniğine ve aralıksız saldırılarına rağmen amacına ulaşamamıştır. Gerillanın yaratıcılığı ve tekniği de kullanarak geliştirdiği eylemler düşmanı zorlamaktadır. Bunun üzerine TC komplolarını ve kirli savaşını daha da boyutlandırmıştır. Gerillaya güç getiremeyen faşist TC ordu birlikleri çaresiz kalınca, silahsız ve savunmasız halka saldırmaktadır. Mexmûr'u, Şeladizê'yi bombalayarak Başûr halkını gerilladan koparmak istemiştir. KDP-YNK çizgisinde yaratmak istedikleri işbirlikçi Kürt olmayı Başûr halkı kabul etmemiş ve Şeladizê'de işgalci TC devletinin karakollarını büyük bir serhildan ile basarak sömürgeciliğe karşı duyduğu tepki ve öfkesini radikal demokratik eylemleriyle ortaya koymuştur. Ayrıca Bradost bölgesinde yaşayanlar, faşist TC devlet güçlerinin çeşitli türdeki saldırılarından bıkarak, isyan etmiş ve kendi topraklarında insanca bir hayat sürmek için TC devletinin saldırılarının durdurulması için toplu olarak BM'ye başvurmuşlardır. Şeladizê halkımızın onurlu duruşu ve geliştirdiği direniş ile Bradost bölgesindeki halkın tutarlı duruşu, Başûr halkımızda var olan büyük yurtseverlik bilinç ve duygusunu bir kez daha göstermiştir.

TC devleti, direnen Kürt'ün, özgür Kürt'ün üzerine her türlü fırsattan yararlanarak işbirlikçileri konumunda olan KDP ve YNK'yi saldırtmaktadır. KDP Şeladizê serhildanında yer alan onlarca onurlu yurtsever Kürt'ü tutuklamış ve asılsız suçlamalarla yoğun bir baskı altına almıştır. KDP, Türk devleti ile her türlü kirli ve ihanet ilişkisi içindedir. MİT bu sayede Başûr'da adeta cirit atmaktadır. KDP her şeyiyle TC devletinin hizmetine girmiştir.

YNK'nin durumu KDP'ninkinden farklı değildir. Hatta bazı yönleriyle daha tehlikeli ve sinsi bir konumda bulunmaktadır. Sözde yurtseverlik ilişkileri içinde görünmesine karşın her türlü basit çıkar uğruna fırsatçılık yapmakta ve bu temelde kendini dış güçlere pazarlamaya çalışmaktadır. Son dönemlerde sömürgeci Türk devletiyle geliştirdiği ilişkiler onun da KDP'nin yolundan gittiğini göstermektedir. Özgürlük Hareketi'ne karşı TC devletine her imkânı ve desteği sunmaktadır. Tüm bu olumsuzluklara rağmen KDP ve YNK'ye karşı etkili bir ideolojik ve siyasi mücadele verilmelidir. En azından bu işbirlikçi güçleri Kürdistan ve dünya kamuoyunda teşhir etmek gerekir. Bu yapıların sömürgeci devletlerle, özellikle de TC devletiyle geliştirdikleri kirli ilişkiler, halkın bilgisine sunulmalıdır.

Rojhilat'ta yaşanan fiziki ve kültürel soykırım

İran'da yaşanan ekonomik ve siyasi kriz kendisini son süreçte daha da hissettirir bir duruma gelmiştir. ABD, İran rejiminin resmi ordusu olan Devrim Muhafızları'nı terör listesine almıştır. Bu siyasi ve ekonomik krizin yanında İran'ın barajlarla doğa ve toplum katliamı politikalarından kaynaklı yaşanan sel felaketinde yüzlerce Kürt yaşamını yitirmiştir. Çok açıktır ki, bu bir doğal afet değil; fiziki ve kültürel soykırım politikalarının sonucu olup, sömürgeci politikalar çerçevesinde kurulan barajların, azami kâr amacıyla geliştirilen endüstriyalizmin sonucudur. Yaşanan sel karşısında elbette yardımlaşma ve halkın kendi iç dayanışmasıyla bunu atlatması önemli ve acil bir konudur; ancak bunun bir devlet politikası olduğu unutulmamalı ve İran rejiminin soykırımcı-sömürgeci karakterinin bu felaketle bağı net olarak görülmelidir. Rojhilat halkının yaşadığı bu trajediye ne İran'ın kendisinin ne de dışardan kimsenin yardımı ve desteği olmuştur. Kürdistan'ın diğer alanlarının ve dünyaya dağılmış Kürt yurtseverlerinin yoğun desteği ve yardımlarıyla yaralarını sarıp, acılarına merhem olmaya çalışmıştır.

'Karşıtımızı yeneceğiz' yerine, 'rakibi tıkatıp demokratik siyasetin önünü açacağız' anlayışı revaçta

TC devlet faşizmi 35 yıldır Özgürlük Hareketi tarafından darbelenerek çürüme ve çözülme aşamasına getirilmiştir. Yenilmenin ve dağılmanın eşiğindedir. Fakat bu faşist sistem bundan sonra da kendiliğinden dağılmayacaktır. Burada bizler açısından esas olan, hatta yaşamsal olan, mücadelenin ilkelerini anlamak ve doğru uygulayarak mücadeleyi sonuca ulaştırmaktır. Bu konuda anlama kabiliyeti zayıf kalınca, siyaset tarzı etkili olmaz. Öncü ve yönlendiren pozisyona ulaşmak devrim için elzemdir. Bir taraftan kendi siyasi çizgimizi geliştirirken diğer taraftan karşı politikaları da etkisiz kılmak önem arz eder. Siyaset sadece başkalarının politikalarına karşı tavır almak değildir. Hatta bu durum politikasızlıktır. Kürt halkının ödediği bedeller ve çektiği acıların büyük bölümü bu siyasetsizliğin sonucu olmuştur.

Tarihsel fırsatları değerlendirmek, ideolojinin politikaya doğru uyarlanmasıyla mümkündür. Bu, inisiyatifli olmayı ve aktif hareket etmeyi gerektirir. Bazen karşıt gücün burnunu kanatacak hamleler bile devrime yol açabilir. Bu diyalektik düşünmenin sonuçlarıdır. Bunun için zihniyet yapısındaki parçalılık giderilmelidir ki, taktik belirlemede, yerinde ve zamanında hareket etme gerçekleşebilsin. İnsanlar başaramayınca mutlaka bir suçlu bulma gereği duyarlar. Günah keçisi yaratma yaklaşımı, kazandıran bir anlayış değildir. Bundan herkes zarar görür. Özellikle de devrimci mücadele için olumsuz bir yaklaşımdır. Çünkü; bu şekilde koşulların ve an'ın ruhu yakalanamaz ve başarıyı getiren, zaferle sonuçlanacak hamle gerçekleştirilemez. Bunu anlamak önemlidir. Ancak bu noktaya varmak için de zihniyet devrimi esasında kendini eğitmek gerekir. Zaten zihniyet devrimi gerçekleşince, karşıt güce yıkıcı darbeler vurmak, onu çaresiz kılmak ve devrimi gerçekleştirmek kaçınılmaz olur.

Dönem gelişmelerini, zamanın akışkanlığı içinde geliştirilen siyasetleri ve zamanın ruhunu yakalamak zor olmasa gerek. Böylece geçmişin gelişme yaratmayan tarz, tempo ve anlayışları terk edilmiş olur. Fakat gelinen aşama itibariyle revaçta olan ise, 'Karşıtımızı yeneceğiz' şeklindeki yaklaşım yerine, 'Rakibi tıkatıp demokratik siyasetin önünü açacağız' biçimindedir. Bu düşünce, başarıya ve zafere kilitlenmeyen kişinin ruh halidir. Devrim işi, an işidir. Zamana yaymayı kabul etmez. Vakit ve koşullar tamamlanmışsa an'ı yakalamak zaferi, dolayısıyla devrimi getirir. Bunun için hız ve zihniyet değişimi-devrimi gerekir. Zihniyet devrimini gerçekleştirenin, diğer devrimleri yapması zor olmayacaktır. Fakat hata ve tutuculukta ısrar, yetersizlikleri kendi dışında arama daralmayı ve tıkanmayı getirmektedir. Bu yaklaşım ve anlayışları terk etmek hayatidir. Önderlik kardeşi Mehmet'e, "Ben hataları asla kabul etmem" dedi. Hatalarımız, yanlışlarımız ve kendimizi boğduğumuz alışkanlıklarımızla yüzleşmemiz ve doğruları bulmamız gerekir. Kendimiz doğruları bulamıyorsak Önderlikte bulalım.

Sonuçta, birikim ve mirası sürekli canlı ve hafızada diri tutmak önemlidir. Buradan yola çıkarak seçim sonuçlarıyla Türkiye'yi zorlayabiliriz. Ancak kendimizi atıl kılarak AKP'ye kolay zemin sunup toparlanma cesareti ve şansı verilmemelidir. Erdoğan-Bahçeli ikilisi çok zor bir durumdalar ve bu durumdan çıkışın yollarını arayacaklardır. Çünkü; siyaset alanında başarısız oldular. Demokratik Kürt siyaseti ise elde ettiği başarıyla yetinmeden hızla harekete geçmeli ve AKP-MHP için bu zor durumu daha da derinleştirerek önceki iktidarlar gibi tarihin çöp sepetine atmayı hedeflemelidir. Hayalci yaklaşımlardan uzak durarak, demokratik muhalefete öncülük yapıp, sürükleyici olmalıdır. Fakat asıl olan ise bir bütün olarak Özgürlük Mücadelesi'dir. Mücadelenin tüm alanlarında başarı ve zaferi getirecek olana kilitlenilmelidir. Dönem hamlesi ve şiarı gereğince direnişi büyüterek, tecridi kırmaya, AKP faşizmini yıkmaya odaklanılmalıdır.

■■■

Tecridi kırma mücadelesi verilmeden tutarlı bir özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürütülemez

Cemil Bayık

Tecridin bilincine varmak, tecride karşı mücadele etmek doğrudan Kürt halkının özgürlük mücadelesini yürütmektir, demokrasi mücadelesini yürütmektir. Bir halk zaten önderliğine sahiplenmeden, önderliği üzerindeki baskıya karşı çıkmadan kendi özgürlüğüne sahip çıkamaz. Çünkü; her mücadele ancak önderleriyle yürütülür. Her mücadelenin bir önderlik gerçeği vardır. Her mücadele kendi önderlik gerçeğini bulmazsa, önderliğini sahiplenmezse ya da her mücadelenin karakterine göre bir önderliği olmazsa mücadeleyi

Önder Apo üzerinde 5 Nisan 2015'te başlayan tecrit 5. yılına girmiş bulunuyor. 5. yılına, tecride karşı büyük bir mücadeleyle girmiş bulunuyoruz. Kürt halkı, demokrasi güçleri, Ortadoğu ve dünya halkları Önder Apo üzerinde uygulanan tecridin Türkiye'deki baskı ve zulümle bağını, Ortadoğu'da süren savaş ve istikrarsızlıkla bağını her geçen gün daha iyi görmektedir. Önder Apo'ya yönelik Uluslararası Komplo nasıl ki sadece Kürt halkını değil Türkiye'yi ve tüm Ortadoğu'yu ilgilendiren bir komplo ise; Önder Apo üzerindeki tecrit de sadece Kürt halkı için değil tüm Ortadoğu halkları için uygulanan bir tecrittir. Sadece Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesine değil; Türkiye'nin, Ortadoğu'nun demokratik güçlerine, Ortadoğu'nun demokratikleşmesine bir saldırı olduğu her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Eğer bugün Önder Apo'ya yönelik tecride karşı büyük bir mücadele yürütülüyorsa ve bu mücadelenin meşruluğu, haklılığı, doğruluğu sadece Kürt halkı tarafından değil, Ortadoğu halkları ve dünya demokrasi güçleri tarafından da doğru biçimde anlaşılıyorsa bu, Önder Apo'ya karşı yürütülen tecridin nasıl sonuçlar ortaya çıkardığının geçen dört yılda çok iyi görülmesindendir.

Önder Apo'ya yönelik 5 Nisan 2015'te başlayan tecridin doğru anlaşılması ve bugüne kadar yaşanan siyasal gelişmelerin ne olduğunun iyi görülmesi açısından, Önder Apo'ya yönelik tecridin başlaması öncesindeki gelişmeleri iyi irdelemek gerekmektedir. Kuşkusuz Önder Apo'ya yönelik ağır tecrit Uluslararası Komplo'yla başlamıştır. Uluslararası Komplo'yla Önder Apo tecrit altına alınarak, Önder Apo etkisizleştirilip saf dışı edilerek Kürt halkının özgürlük mücadelesi tasfiye edilmek istenmiştir. Önder Apo'ya yönelik komplo sürecinde, 'Güneşimizi Karartamazsınız' fedai direnişinin ortaya çıkması, Kürt halkının Önderliğe güçlü biçimde sahip çıkması, Önderliğinin etrafında ateşten barikat kurması hem komploya katılan uluslararası güçleri hem de Türkiye'deki siyasi güçleri ürkütmüştür. Nitekim, dönemin ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright Kürt halkının direnişine gönderme yaparak, "Bu kadarını da beklemiyorduk" demiştir. Gerçekten de Kürt halkı genciyle, kadınıyla hem Kürdistan'ın bütün parçalarında hem de başta Avrupa olmak üzere dünyanın her yerinde Önder Apo'ya karşı görülmedik bir sahiplenme içine girmiştir. Bu nedenle Önder Apo'nun fiziki tasfiye edilmesinin sonuçlarını uluslararası güçler kaldıramamış ve kendileri açısından olumsuz sonuçlar doğuracağını görmüşlerdir. Türk devleti ve dönemin Ecevit hükümeti Önder Apo'nun fiziki olarak tasfiye edilmesinin Türkiye açısından sonu gelmez sorunlar yaratacağını düşünmüşler; bu nedenle fiziki tasfiye etme yerine zindana atarak, ağır tecrit altına alarak Önder Apo'yu çürütme politikasını tercih etmişlerdir. Bu yönüyle İmralı sistemi Önder Apo'yu hem ideolojik hem siyasi hem de fiziki olarak çürütme sistemidir. İmralı tecrit sistemi böyle kurulmuştur.

Bu tecrit sistemiyle Önder Apo'yu örgütünden ve halkından koparma, böylelikle Kürt Özgürlük Hareketi'ni önderliksiz bırakma, halkın moral düzeyini ve iradesini kırma ve bu temelde de Kürt halkının özgürlük mücadelesini etkisizleştirerek politik amaçlarına ulaşmayı hedeflemişlerdir. Türkiye, Kürtler üzerindeki soykırımı tamamlamayı hedeflerken, başta ABD olmak üzere komploya katılan güçler de Ortadoğu'da kurmak istedikleri hegemonya önündeki büyük bir engeli ortadan kaldırmayı hesaplamışlardır. Çünkü; Önder Apo'nun ideolojik yaklaşımı, öngördüğü Ortadoğu; halkların kardeşliğine dayalı, bu temelde de dış güçlerin etkisinin zayıflatıldığı bir Ortadoğu'dur. İşbirlikçilerin zayıflatıldığı, halkların iradesine dayalı bir siyasi düzenin kurulduğu Ortadoğu'dur. Bu açıdan Türkiye'deki soykırımcı güçlerle Ortadoğu'da hakimiyet kurmak isteyen güçlerin politikaları örtüşmüş ve bu temelde de Önder Apo üzerinde ağır tecridin olduğu İmralı sistemi kurulmuştur.

Önder Apo'nun zindandaki yoğunlaşmaları komploya ve tecride karşı bir mücadeledir

Önder Apo İmralı'da tecrit altına alınır alınmaz bu komployu boşa çıkarmak, tecridi etkisiz kılmak için yoğun çaba göstermiştir. Politik yaklaşımlarıyla, tutumlarıyla, ideolojik-politik değerlendirmeleriyle, birçok konuda ortaya koyduğu projelerle komplonun öngördüğü amacı sekteye uğratma çabası yürütmüştür. Önder Apo kendi üzerinde yürütülen ağır tecritle Kürt halkının özgürlük, Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşme mücadelesi arasındaki bağı kapsamlı biçimde ortaya koymuştur. Komployu boşa çıkarma ve tecridi etkisizleştirme çabalarını ve mücadelesini aynı zamanda Kürt halkının özgürlük mücadelesini geliştirme, Türkiye'de demokratikleşmenin önünü açma, Ortadoğu'nun demokratikleşmesindeki engelleri kaldırma olarak ele almıştır. Bu yönüyle de hem Türkiye'deki egemen güçlerle hem Uluslararası Komplo'da yer alan güçlerle ciddi bir politik mücadele yürütmüştür. Önder Apo'nun zindandaki yoğunlaşmaları komploya karşı bir mücadeledir; tecride karşı bir mücadeledir. Özgürlük ve demokrasi önündeki engelleri kaldırma, Kürt halkının özgürlük mücadelesini güçlendirme mücadelesidir. Uluslararası Komplo'yu boşa çıkararak Kürt halkını ve demokrasi güçlerini daha etkili mücadele eder hale getirme çabasıdır. Nitekim tecridin gevşediği, yumuşadığı dönem Kürt halkının özgürlük mücadelesinin ve Türkiye'deki demokratikleşme mücadelesinin güçlendiği dönem olmuştur. Tecridin kırılması, gevşetilmesiyle Kürt halkının özgürlük mücadelesi ve Türkiye'deki demokratikleşme mücadelesi arasındaki doğrudan bağ herkes tarafından görülmüştür. Önder Apo'nun esaretinden bugüne kadar yürütülen tüm politikalar dikkatle izlendiğinde görülecektir ki; tecritteki gevşemeler demokratikleşme ve Kürt halkının özgürlük mücadelesi açısından olumlu bir zemin yaratırken, tecridin ağırlaşması ise Kürt halkının özgürlük mücadelesine ve demokrasi güçlerine saldırı biçiminde kendini dışa vurmaktadır.

Özellikle AKP iktidarı dönemindeki mücadele iyi anlaşılmak durumundadır. AKP iktidarı aslında, Önder Apo'nun yakalanmasıyla 'Kürt Özgürlük Hareketi tasfiye oldu, etkisizleştirildi' kanaatindedir. Bu nedenle Türk devletinin Önder Apo'nun esaretinden sonra Kürdistan'da yürütmek istediği rehabilitasyon politikasının aktörü olmak istemiştir. AKP iktidarına, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin ortaya çıkardığı değerleri, Kürt halkındaki değişimi, özgür ve demokratik yaşam bilincini, örgütlü toplum olma bilincini ortadan kaldırıp Kürtlerin yeniden soykırımcı sömürgeci sisteme entegre edilmesi görevi verilmiştir. AKP'nin bir de bu yönüyle önü açılmış ve iktidara getirilmiştir. Bu nedenle de Tayyip Erdoğan, "Düşünmezseniz Kürt sorunu yoktur" diyecek kadar Türk devlet politikasının sözcülüğünü yapmıştır. AKP iktidara, ekonomik, sosyal ve kültürel politikalarla özgürlük mücadelesi yürüten Kürt halkını rehabilite edip sisteme entegre etmek için gelmiştir. Öte yandan demokrasiden, özgürlükten söz ederek hem Kürt halkını hem Türkiye halklarını beklentiye sokma ve bu temelde de iktidarının destekçisi yapma yaklaşımı içinde olmuştur. Ancak 1 Haziran 2004 tarihinde gerilla yeniden soykırımcı sömürgeciliğe karşı mücadele hamlesi başlatıp eylemlerini geliştirince, AKP hazır olmadığı, beklemediği siyasal gelişmelerle karşı karşıya gelmiştir. İktidara yeni geldiğinden Kürt halkıyla, Kürt özgürlük güçleriyle mücadele edecek konumda değildir. Kürt halkına karşı şiddetli bir savaş içine girdiğinde demokrasi güçlerini de karşısına alacaktır. Bu yönüyle AKP iktidarı, gerillanın mücadelesi gelişince, 2005 yılında söyleminde bazı yumuşamalara gitmiştir. 2006'da gerilla mücadelesi gelişince iktidar olarak bir sıkışma yaşamıştır. İktidarını pekiştiremediğinden gelinen aşamada Kürtlere, Özgürlük Hareketi'ne ve demokrasi güçlerine karşı mücadele edecek konumda değildir. Bu çerçevede sözde demokrasi söylemleriyle Kürtleri ve demokrasi güçlerini oyalama politikasını yeni bir boyuta taşımıştır. Çeşitli liberal güçler yoluyla, uluslararası güçler yoluyla, KDP yoluyla gerillanın mücadelesini durdurma, bu temelde de kendi iktidarını pekiştirme arayışı içine girmiştir. 1 Ekim 2006'da tek taraflı ateşkesin ilan edilmesi AKP'yi rahatlatmıştır. Bu süreçte tecritte kısmi bir yumuşama ortaya çıkmıştır.

AKP Türkiye'yi kendi zihniyeti ile şekillendirme hesabına girmiştir

AKP, devleti değiştirme, devlet içine yerleşme temelinde iktidarını kalıcılaştırmayı önüne koymuştur. Sadece iktidarını kalıcılaştırma değil, Türkiye'yi kendi zihniyetiyle şekillendirme hesabı içine girmiştir. Bu bakımdan gerillanın savaşı durdurduğu ve iktidarını rahat yürütebileceği bir ortam gerekmektedir. Bunun için tecrit belli düzeyde gevşetilmiştir. Ancak diğer taraftan da Kürt Özgürlük Hareketi'nin etkisizleştirilmesini isteyen güçler bulunmaktadır. AKP ise Kürt halkının özgürlük mücadelesini etkisizleştirmeyi farklı araç ve yöntemlerle yapma iddiasındadır. 'Ben Kürt Özgürlük Hareketi'ni, PKK'yi tasfiye edeceğim ama şu yolla tasfiye edeceğim' demektedir. Kürt halkının özgürlük mücadelesini tasfiye etme, etkisizleştirme temelinde 2007 yılında Dolmabahçe Sarayı'nda Yaşar Büyükanıt'la AKP iktidarının devam edebilmesi amacıyla bir mutabakat yapılmıştır. Nitekim bu mutabakat sonrası 22 Haziran 2007'de yapılan seçimlerde AKP kazanmış, sonrasında da o güne kadar eşi türbanlı olduğu için karşı çıkılan Abdullah Gül cumhurbaşkanı seçilmiştir.

5 Kasım 2007'de ABD'yle yapılan anlaşma temelinde keşif uçaklarının alınması, 2008'de Zap'a yönelik saldırı Kürt halkının özgürlük mücadelesini etkisizleştirme amaçlıydı. Bu saldırılar sonuç vermemiş, tersine Türk ordusu-

nun yıpranmasıyla sonuçlanmıştır. Hatta AKP iktidarı bundan yararlanmaya çalışmıştır. Bu dönemde AKP iktidarı devlet içinde bazı güçlerle iktidar mücadelesi içinde olduğundan, Önder Apo üzerindeki tecridi yumuşatmak zorunda kalmıştır. Ancak, 12 Haziran 2011 seçimlerinden sonra kendi konumunun güçlendiğini görerek kapsamlı saldırı başlatmıştır. Özellikle o dönemde ittifak içinde olduğu Fethullahçılar, Kürt halkının özgürlük mücadelesine düşmanlıkta öncülük yaparak devleti ele geçirmeyi hesaplamıştır. Bu nedenle Önder Apo'ya, 27 Temmuz'da başlayan ve bugüne kadar da süren, avukatlarıyla görüşme yasağı başlatılmıştır. Bu aslında Kürt halkına karşı topyekûn bir savaşı ifade ediyordu. Nitekim o dönemde 'Sri Lanka Modeli' deniyordu; İran'ı da, çeşitli güçleri de yanına alarak Kürt Özgürlük Hareketi tümden tasfiye edilmek isteniyordu. Ancak AKP, Fethullah'la yaptığı ittifak temelinde sürdürdüğü bu savaşta sonuç alamamış, aksine gerillanın darbeleri ve direnişi karşısında iktidarı sarsılmıştır. Öyle ki; iktidarını ayakta tutmak için o zaman Mısır'da iktidarda olan Muhammed Mursi'den ve Mesut Barzani'den, KDP'den medet ummuştur. Onların desteğini alarak iktidarını sürdürmeyi hedeflemiştir. Ne var ki, bu desteklerle de iktidarını sürdüremeyeceğini görünce, 2012 sonunda Önder Apo'yla diyaloglar gelişmiş ve bu temelde yeniden çatışmasızlık sürecine girilmiştir. Ancak 9 Ocak 2013'te Sara Yoldaşın iki kadın arkadaşla birlikte katledilmesi AKP iktidarının politikasının esasta ne olduğunu gözler önüne sermiştir. Önder Apo bu süreci bir mücadele süreci olarak görüp tecridin gevşetilmesi temelinde Türkiye'deki siyasal ortamın yumuşatılmasını hedeflemiştir. Bu temelde de Özgürlük Hareketimizin kendisini örgütleyerek, güçlendirerek, kendine yönelik saldırılara karşı hazırlık yapmasını sağlamak ve Türkiye'nin demokratikleşmesine ivme kazandırmak istemiştir.

Önder Apo'nun 2013 Newrozu'nda okunan deklarasyonu Kürt halkının özgürlük mücadelesini geliştirmesine zemin sunma amaçlıdır. AKP iktidarının sıkıştığını görerek bu sıkışıklıktan yararlanma, demokrasi güçlerinin nefes almasını sağlama temelinde Kürt halkının örgütlenmesini geliştirerek, Türkiye'de faşist diktatörlük, faşizm seçeneği yerine demokrasi seçeneğinin alternatif haline gelmesini hedeflemiştir. Kürt Özgürlük Mücadelesi'ne, demokrasi güçlerine ve Türkiye demokrasi güçlerine kendilerini örgütleme, Türkiye siyasetinde güçlü hale gelme fırsatı tanımak istemiştir. Aslında Gezi Direnişi de bu ortamda patlak vermiştir. Çatışmasızlığın yarattığı şiddetli gerilim ortamının düşürülmesi Türkiye'deki demokrasi güçlerinin Gezi Direnişi şahsında hareketlenmesiyle sonuçlanmıştır. Gezi'de Türkiye'deki demokrasi güçleriyle Kürt halkının demokratik güçlerinin ortaklaşması sağlanamamıştır. AKP iktidarının çatışmasızlığa, esir asker ve polislerin serbest bırakılmasına, gerillanın çekilme iradesi göstermesine karşılık vermemesine Özgürlük Hareketimiz zamanında tutum koymadığından Önder Apo tarafından ciddi olarak eleştirilmiştir. Daha Haziran ayında AKP iktidarının tutumuna, AKP iktidarının yaklaşımına tutum konulması gerektiğini vurgulamış, bu temelde Özgürlük Hareketi'ni eleştirmiştir. Özgürlük Hareketi'nin çatışmasızlık süreçlerini doğru değerlendirmesini, bu süreçlerde kendi gücünü örgütlemesini, Kürt halkının özgürlük mücadelesini ve demokratik siyasi iradesini geliştirmesini sürekli vurgulamıştır.

Önder Apo, AKP'nin politikalarına karşı Hareketimizi birçok kez uyarmıştır

Önder Apo'nun 2013 Newrozu'nda deklarasyon yayınlaması ve gerillanın geriye çekilme iradesinin ortaya konulmasına karşın tecrit kaldırılmamıştır. Avukatlarıyla görüştürmeme politikası sürdürülmüştür. Her ne kadar HDP'den bazı heyetler İmralı'ya gidip gelse de Önder Apo AKP iktidarının politikalarını bir savaşa hazırlık olarak görmektedir, böyle düşünmektedir. Bu nedenle de sürekli Özgürlük Hareketimizi uyararak, "AKP iktidarının politikalarını doğru anlayın, kendinizi örgütleyin, bu işin sonu çok şiddetli bir savaş biçiminde ortaya çıkacaktır" uyarısı yapmıştır. Bu konuda uyarılarını defalarca dile getirmiştir. Ancak demokratik siyasal alan başta olmak üzere bu süreç doğru anlaşılmamıştır. Her ne kadar Hareketimiz AKP iktidarının politikalarında bir çözüm olmadığını söyleyip dillendirse de, bu yönlü düşüncelerini Önder Apo'ya iletse de aslında pratikte AKP iktidarının politikalarını anlayan, buna karşı tedbirlerini alan, kendini örgütleyen, her türlü saldırıya göre hazırlayan bir yaklaşım içinde olmamıştır. Bu gerçekliğin altını özellikle çizmek gerekir. AKP iktidarının, 'PKK bu yılları savaş için hazırlanma yılları olarak görmüş, hazırlık yapmıştır' gibi değerlendirmeleri yanlıştır. Kesinlikle tersi doğrudur. Bu yıllarda AKP iktidarı şiddetli bir savaşa hazırlanırken, Özgürlük Hareketimiz böyle ağır saldırılar karşısında tedbirlerini almamış, buna göre örgütlenmemiş, buna göre kendini mevzilendirmemiştir. Aslında Özgürlük Hareketi eleştirilecekse bu temelde eleştirilebilir.

Önder Apo DAİŞ'in Şengal'e, Kobanê'ye saldırması ve Tayyip Erdoğan'ın DAİŞ'le ilişkileri çerçevesinde AKP iktidarının Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı çok sinsi bir politika ve kirli bir savaş içinde olduğunu görmüştür. Kürt halkının Kobanê'de direnmesi, Bakurê Kurdistan halkının ve dünya halklarının Kobanê direnişini desteklemesi karşısında AKP iktidarının Kürt halkına karşı topyekûn bir savaş kararı aldığını hemen fark etmiştir. 30 Ekim tarihli Milli Güvenlik Kurulu-MGK'de Kürt halkına karşı savaş kararı alındığını hem Önder Apo hem de Hareketimiz değerlendirmeleriyle ortaya koymuştur. Bu açıdan Önder Apo Türk devletinin aldığı bu savaş kararını boşa çıkarmak için, 2014 yılı Kasım ayının sonunda 3 aşamalı bir demokratik çözüm planı ortaya koymuştur. Türk devletinin, AKP iktidarının savaş politikasını boşa çıkarma ve bu temelde de bu iktidarın, devletin savaş politikalarını teşhir etme adımını atmıştır. 3 aşamalı çözüm planı esas olarak, 7 Haziran seçimlerine giderken AKP iktidarının ve devletin gerçek yüzünü açığa çıkarma hamlesidir. Çünkü; devlet bir karar almış ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye edecek bir savaş yürütecektir. 7 Haziran seçimlerini de böyle bir savaşa meşruiyet kazandırmak için yapmaktadır. İşte Önder Apo bu gerçekliği görerek hem 3 aşamalı plan hazırlamış hem de HDP etrafında demokrasi güçlerinin toparlanmasını sağlayarak AKP iktidarının Kürt Özgürlük Hareketi'ne ve demokrasi güçlerine karşı yürüttüğü bu savaş politikasını teşhir etme, zayıflatma çabası içinde olmuştur. Makul yaklaşımlarla Dolmabahçe Mutabakatı'nı kabul ettirmesi bu politikanın parçasıdır. Ancak Tayyip Erdoğan, MGK'de savaş kararı alındığından, bu deklarasyonun kabul edilmesini 7 Haziran sonrası yürüteceği savaş için tehlikeli ve o savaşın gerekçelerini zayıflatacak bir belge olarak gördüğünden reddetmiştir. Ve kendilerinin savaş politikasına karşı Önder Apo'nun demokratik seçeneği dayatarak AKP iktidarını teşhire yönelmesini görmüş ve bu nedenle de Önder Apo üzerinde, 5 Nisan 2015'te başlamak üzere, ağır bir tecride yönelmiştir. Zaten 27 Temmuz 2011'den beri avukatlarıyla görüştürülmemektedir. 5 Nisan tecridi Kürt halkına karşı yürütülecek savaşı sürdürmek için yapılmıştır. Önderliğin bu savaşı boşa çıkarmasını, zayıflatmasını engellemek için bu tecrit uygulanmıştır.

Önder Apo hem 3 aşamalı planla hem Dolmabahçe Mutabakatı'yla hem de HDP etrafında demokrasi güçlerini birleştirerek Türk devletinin bu savaş politikasını boşa çıkarmak istemiştir. Ama Tayyip Erdoğan bu gerçekliği görerek, 5 Nisan'dan başlamak üzere Önder Apo üzerinde ağır tecrit başlatmıştır. Bu açıdan tecritle Kürt halkına, demokrasi güçlerine karşı yürütülen savaş arasındaki bağı görmek gerekiyor

Önder Apo üzerindeki tecrit halkların özgürlük mücadelesine bir saldırıdır

Önder Apo hem 3 aşamalı planla hem Dolmabahçe Mutabakatı'yla hem de HDP etrafında demokrasi güçlerini birleştirerek Türk devletinin bu savaş politikasını boşa çıkarmak istemiştir. Ama Tayyip Erdoğan bu gerçekliği görerek, 5 Nisan'dan başlamak üzere Önder Apo üzerinde ağır tecrit başlatmıştır. Bu açıdan tecritle Kürt halkına, demokrasi güçlerine karşı yürütülen savaş arasındaki bağı görmek gerekiyor. Önder Apo üzerindeki tecridin halk üzerindeki tecrit, Önder Apo üzerindeki tecridin Kürt halkının özgürlük mücadelesine saldırı, demokrasi güçlerine saldırı olduğunun çok iyi anlaşılması gerekiyor. Tüm Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesine saldırılması olarak görmek gerekiyor. 7 Haziran seçimlerinin reddedilmesi, ardından faşistlerle ittifak yaparak 7 Haziran seçimlerinin ortaya çıkardığı siyasi durumun tasfiye edilmek istenmesi, tüm faşist güçlerle ittifak yaparak Kürt Özgürlük Hareketi'nin ve demokrasi güçlerinin tümden ezilmesinin hedeflenmesi, tecritle Kürt halkının özgürlüğü ve demokratikleşmenin ne kadar doğru orantılı olduğunu gözler önüne sermektedir. 2011'de başlayan avukat yasağı ve 5 Nisan'da başlatılan tecridin hangi nedenlerle gerçekleştiği, yapıldığı görülürse o zaman tecride karşı mücadelenin ne anlama geldiği de anlaşılır. Tecridin, Önder Apo üzerindeki baskının, İmralı üzerinde yürütülen politikaların nasıl bir savaş politikası olduğu, demokrasi güçlerine saldırı politikası olduğu da çok iyi anlaşılır.

Tecridin mutlak olmadığı dönemde Önder Apo'nun politik esnekliği, politik yaklaşımı hem AKP iktidarını köşeye sıkıştırıyor, zorluyordu hem de demokrasi güçleri için mücadele imkanları açıyordu. Önder Apo'nun en önemli amaçlarından biri de, AKP iktidarının gerçek yüzünü açığa çıkarmaktı. Onun gerçekten de demokrasi ve özgürlükten yana bir parti olmadığını herkese göstermekti.

Şunu açıkça vurgulamalıyız; bir özeleştiri olarak ortaya koymalıyız. Önder Apo üzerinde uygulanan tecritle Kürt Özgürlük Hareketi'ne, Kürt halkına ve demokrasi güçlerine karşı saldırı arasındaki bağı yeterince göremedik, yeterince anlayamadık. Önder Apo üzerinde uygulanan tecritle hangi politikaların yürütüleceğini ya da bu tecridin neden başladığını derinliğine kavramada eksikliklerimiz oldu. Kuşkusuz Önder Apo üzerindeki tecridin, Önder Apo'ya yaklaşımın Kürt halkına, Özgürlük Hareketi'ne yaklaşım; Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamına yaklaşım olduğunu söylüyorduk. Önder Apo'ya yaklaşımın Kürt halkına yaklaşım olduğunu biliyorduk ama söylediğimiz, bildiğimiz kadar tecridi uygulayan faşist iktidara, güçlere karşı mücadele iradesi, hazırlığı ve tedbiri aldığımız söylenemez. Ağır tecridin gerektirdiği örgütsel ve politik duruşu, mücadele duruşunu gösterdiğimiz söylenemez. Eğer tecritle Özgürlük Hareketi'ne, Kürt halkına ve demokrasi güçlerine karşı saldırı arasındaki bağı tüm boyutlarıyla kapsamlı ve derinlikli anlasaydık, 5 Nisan, 7 Haziran sonrası mücadelemiz daha örgütlü olurdu, daha tedbirli olurdu.

Önder Apo'nun tecridiyle Özgürlük Hareketi'ne, halka, demokrasi güçlerine saldırı arasındaki bağ gerçeğini 5 Nisan'dan bugüne kadar geçen süreçte daha iyi öğrendik, daha iyi anladık. Önceden bu konudaki kavrayışımızın, bilincimizin yetersiz olduğu anlaşıldı. Önder Apo kendi üzerinde uygulanan politikayla Özgürlük Hareketi'ne, Kürt halkına ve demokrasi güçlerine saldırı arasındaki bağı her zaman değerlendirmiş ve ortaya koymuştur. Biz de her zaman, 'Önder Apo'ya yaklaşım, Kürt halkına yaklaşımdır. Önder Apo'ya yaklaşım savaş ve barış nedenidir' diyerek bu konudaki tutumumuzu ortaya koyuyorduk. Ancak söylemle pratiğimizin tam örtüşmediğini söylememiz gerekiyor. Yaşanan pratik karşısında duruşumuz bu gerçekliği ortaya koymaktadır.

Tecritle birlikte Kürt halkına ve Özgürlük Hareketi'ne karşı savaş açılmıştır

Tecridin bugüne kadar sürmesi ve bu süreçte Türkiye'de, Kürdistan'da ve Ortadoğu'da yaşananlar tecridin hem mücadelemiz açısından hem Türkiye ve Ortadoğu açısından ne anlama geldiğini ortaya koymaktadır. Tecritle birlikte Kürt halkına, Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı savaş açılmıştır. Önder Apo'nun ortaya koyduğu tüm düşüncelere, projelere savaş açılmıştır. Önder Apo'nun dile getirdiği; Türkiye'de demokratikleşme, Kürt sorununun çözümü, yerel demokrasi, kadın özgürlüğü, halkların kardeşliği, her türlü etnik ve dinsel ayrıma karşı demokratik ulus anlayışıyla sorunları çözme; tüm bunlar AKP ve ittifak ettiği faşist güçlerin hedefi olmuştur. Önder Apo'nun çatışmasızlık ortamında ortaya çıkardığı tüm olumlu değerlere saldırılmıştır. Önder Apo'nun çatışmasızlık sağlayarak yarattığı siyasal ve toplumsal ortam, ideolojik ve düşünsel ortam tümüyle kökünden kazınmak istenmiştir. AKP iktidarı çatışmasızlık ortamında kendi iktidarını güçlendirirken yumuşak yaklaşım içinde oluyordu. 5 Nisan ve akabinde 7 Haziran'dan sonra bu yaklaşımını bırakarak önceki tüm söylemlerinin tersine bir uygulamaya gitmiştir. Tecridin her şeyden önce ortaya çıkardığı sonuç bu olmuştur.

Önder Apo'yla görüşmelerin, ilişkilerin sürdüğü, tecridin yumuşadığı ortamda demokrasi güçleri kendilerini örgütlemiş; belli düzeyde, nispi bir demokratik ortam ortaya çıkmıştı. Tecridin ağırlaştırılmasıyla birlikte bu yaklaşımın AKP iktidarının demokratik iradesinden, karakterinden değil, iktidarlarını sürdürmek için taktik yaklaşımlarından kaynaklandığı görülmüştür. Çatışmasızlık ortamında demokratik siyasal güçlerin bu sürece yanlış yaklaşımından dolayı toplumda sanki Kürt sorunu kolay yollardan çözülecekmiş, demokrasiye kolay yollardan ulaşılacakmış gibi bir anlayışın ortaya çıkması nedeniyle AKP iktidarı tüm

faşist güçlerle ittifak yapıp saldırdığında toplumda da, demokratik siyasi güçlerde de mücadele duruşu zayıf kalmıştır. Hatta AKP iktidarının, Tayyip Erdoğan'ın niyetini, amaçlarını tümüyle kestiremediğinden Kürt Özgürlük Hareketi'nde de zaaflar ortaya çıkmıştır. Kolay yollardan kazanma anlayışı belli düzeyde yerleştiği için, zor koşullarla karşılaşıldığında toplumda mücadele etme anlayışında zaaflar, sorunlar ortaya çıkmıştır. Kolay yollardan kazanma anlayışı, saldırının arttığı dönemde mücadelenin yeterince ortaya konulmamasına yol açmıştır. Tecridin ve tecrit sonrası ağır saldırıların mücadelemiz üzerindeki en önemli etkisinin; bu saldırılara yeterince cevap veremeyen bir mücadele yaklaşımının, bir örgüt anlayışının, bir tutumun ortaya çıkması olduğu gerçeği görülmelidir. 7 Haziran seçim sonuçlarından sonraki durum ortadadır. Kolay yollardan kazanma anlayışı, sanki demokratik bir ortam varmış ve demokratik siyasal koşullar güçlüymüş gibi yanılgılar ortaya çıkardığından, 7 Haziran sonrası, demokratik siyasal alanın seçim sonuçlarına yeterince sahip çıkmaması, yine AKP iktidarının saldırılarına karşı yeterince cevap vermemesi gibi bir durumla karşılaşılmıştır. Halbuki 7 Haziran'da HDP'nin demokrasi güçleriyle ittifak yapması gerekiyordu. Yine, politik yaklaşarak AKP'yi boşluğa düşürmesi gerekiyordu. Aksine, AKP hükümeti kursun, AKP'yle CHP hükümet kursun, diyerek AKP iktidarının elini güçlendirdi. AKP'nin yeni seçime gitmesine zemin oldu. Zaten AKP'yle HDP'nin ittifak kurması zordu. AKP'nin böyle bir yaklaşımı yoktu. Ama AKP'yi boşluğa düşürmek için HDP, "Biz herkesle ittifak kurabiliriz" diyebilirdi. Hem bunu söyleyebilir hem de demokrasi güçleriyle, CHP içindeki güçlerle AKP'ye karşı bir mücadele ittifakı ortaya çıkabilirdi.

Tecridin mutlak olmadığı dönemde Önder Apo'nun politik esnekliği, politik yaklaşımı hem AKP iktidarını köşeye sıkıştırıyor, zorluyordu hem de demokrasi güçleri için mücadele imkanları açıyordu. Önder Apo'nun en önemli amaçlarından biri de, AKP iktidarının gerçek yüzünü açığa çıkarmaktı. Onun gerçekten de demokrasi ve özgürlükten yana bir parti olmadığını herkese göstermekti. Özgürlük Hareketi olarak Önder Apo'ya, AKP'nin herhangi bir adım atmayacağını söylediğimizde; "Ben de biliyorum AKP'nin adım atmayacağını ama kamuoyunu ve dünyayı böyle aldatıyor, bu bakımdan bu gerçekliğin açığa çıkarılması gerekir," biçiminde bir cevap vermişti. AKP iktidarının gerçek yüzünün açığa çıkarılmasını daha sonraki mücadeleler açısından önemli gördü. Bu yönüyle 7 Haziran sonrası HDP'nin, "Biz kimseyle ittifak kurmayız, AKP CHP'yle kursun" gibi yaklaşımları apolitik yaklaşımlardı. Zaten AKP'nin CHP'yle ittifak kuramayacağı da belliydi ya da HDP'nin tercihi öyle bir ittifak olmamalıydı. Bizzat kendisinin Türkiye'nin en temel dinamik gücü olarak her türlü siyasal ittifakın, siyasal sürecin aktif parçası olması gerekiyordu. Ama HDP bunu yapamadı, Hareketimiz de sürece yeterince müdahale edemedi. Hatta şunu söyleyebiliriz: Ne 7 Haziran sonrası inisiyatifli aktif politika izlenebildi ne de AKP iktidarının faşist güçlerle birlikte Kürt Özgürlük Hareketi'ne, demokrasi güçlerine saldırısına karşı zamanında cevap verilebildi.

Kuşkusuz Hareketimiz 7 Haziran sonrasında doğru politikalar, doğru tutumlar ortaya koymaya çalıştı, AKP-MHP faşizmine karşı mücadele etme kararlılığını gösterdi. Önder Apo'nun etkilemesi, dikkate alınması, bir siyasi otorite olarak kabul görmesi her türlü kararın daha etkili pratikleşmesini sağlıyordu. Toplum da, demokratik siyasal alan da yakın tarihe kadar hep Önderlikten gelen perspektiflere göre hareket etmiştir. Herkes Önderlikten gelen perspektiflere göre hareket etmişti. Böyle bir alışkanlık ortaya çıkmıştı. Tecritle birlikte tabii ki bu ortadan kalktığından, hep İmralı'dan gelen yaklaşımlara, sözlere alışık olunduğundan Özgürlük Hareketi'nin kararları, örgütün çağrıları konusunda zamanında hareket etmeme, anlamama biçiminde bir durum ortaya çıktı. Önderlik üzerindeki tecridin böyle bir psikolojik etkisi oldu. Acaba Önderlik ne derdi, nasıl değerlendirirdi gibi çeşitli güçlerin tartışması oluyordu. Ya da Özgürlük Hareketi'nin aldığı bir karar, attığı bir adım tartıştırılıyordu. Acaba Önderlik olsa nasıl bir karar alırdı, böyle mi karar alırdı, şöyle mi karar alırdı, gibisinden Hareketin değerlendirmelerini muğlaklaştıran, tartıştıran, pratikleşmesini gevşeten durumlar ortaya çıkıyordu. Aslında bunu önemli düzeyde devlet içindeki çeşitli çevreler kışkırtıyordu. Toplumun Özgürlük Hareketi'nin perspektifleri konusunda hareket etmesini engellemeye çalışıyordu. Halkımızın, Hareketimizin, demokratik siyasi güçlerin yakın zamanda hep Önderlikten perspektifler duyma, bekleme yaklaşımı, alışkanlığı devletin psikolojik savaş güçleri tarafından bu yönlü yararlanma durumunu ortaya çıkardı. Bu gerçekliği de ifade etmek gerekmektedir.

Acaba Önderliğe karşı tecridin Kürt halkına, Özgürlük Hareketi'ne, demokrasi güçlerine karşı bir savaş olduğu ne kadar anlaşıldı, böyle bir topyekûn imha savaşının olduğu görülerek buna karşı ne kadar doğru tepki verildi, böyle bir şiddetli savaşın gerektirdiği düzeyde bir irade ve direnç ortaya konulabildi mi, böyle bir kararlılıkla mücadele edilebildi mi; bunları irdelemek önemlidir. Çatışmasızlık dönemleri doğru anlaşılamadığı için kolay yollardan mücadele etme, kazanma anlayışı ortaya çıkmıştır

Çatışmasızlık ortamı doğru anlaşılmadığından mücadelemiz olumsuz etkilenmiştir

Tecridin mücadele üzerindeki etkisinden söz ederken aslında zor koşullarda mücadelemiz hangi yetersizlikleri, eksiklikleri yaşadı; bunu ele almak gerekiyor. Tecrit demek, halkımıza, Özgürlük Hareketi'ne, demokrasi güçlerine savaş demektir. Böyle bir süreçle birlikte mücadelemizde ne gibi yetersizlikler, eksiklikler ya da doğrular pratikleşti; bunları irdelemek önemlidir. Çünkü düşman, tecritle birlikte bir savaş açmıştı. Acaba Önderliğe karşı tecridin Kürt halkına, Özgürlük Hareketi'ne, demokrasi güçlerine karşı bir savaş olduğu ne kadar anlaşıldı, böyle bir topyekûn imha savaşının olduğu görülerek buna karşı ne kadar doğru tepki verildi, böyle bir şiddetli savaşın gerektirdiği düzeyde bir irade ve direnç ortaya konulabildi mi, böyle bir kararlılıkla mücadele edilebildi mi; bunları irdelemek önemlidir. Çatışmasızlık dönemleri doğru anlaşılamadığı için kolay yollardan mücadele etme, kazanma anlayışı ortaya çıkmıştır. Bu yaklaşımla düşman gerçekliğinden ve Kürdistan Devrimi'nin tarzından kopulmuştur. Düşman doğru ele alınamamıştır. Düşmanın soykırımcı, demokrasi düşmanı karakteri çok iyi irdelenememiştir. Doğru düşman bilinci olsaydı; çatışmasızlık dönemleri, mücadeleye daha fazla hazırlık yapma, örgütü güçlendirme, toplumun düşmana karşı bilincini güçlendirme vesilesi yapılırdı. Gevşeklik içine girmek yerine mücadele iradesi güçlendirilirdi. Ne var ki çatışmasızlık ortamı doğru anlaşılmadığından mücadelemiz olumsuz etkilenmiştir. Düşman savaşa hazırlanırken bizim cephemizde, toplumsal yapımızda, demokratik siyasal alanda sanki sorun kolay çözülecekmiş gibi bir anlayış ortaya çıkmıştır.

Kuşkusuz çatışmasızlığın olduğu koşullarda örgütlenmede belli gelişmeler olmuş, bu ortamda demokrasi güçleri örgütlenmiş, belli imkanlar elde etmişlerdir. Yine bu çatışmasızlık süreci Rojava Devrimi açısından imkanlar ortaya çıkarmıştır. Rojava Devrimi'nin dünyayla buluşması, devrimin daha fazla imkanlara kavuşmasını beraberinde getirmiştir. Türk devletinin böyle bir dönemde Rojava Devrimi'ne yönelik savaşı çok açık yürütememesi Rojava Devrimcileri tarafından değerlendirilmiştir. Örneğin; çatışmasızlık döneminde Pirsûs sınırında halkımızın, halkların Kobanê direnişine destek vermesi, Kobanê direnişinin başarısı ve Rojava Devrimi'nin gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Bu yönüyle çatışmasızlık sürecinden Hareketimiz hiç yararlanmamıştır denilemez. Ama bu imkanlardan nasıl yararlanacağız, bu imkanları nasıl değerlendireceğiz konusunda doğru yaklaşım olmadığı için ortaya çıkan bu imkanlar doğru değerlendirilememiştir. Hatta ortaya çıkan bu imkanların tasfiye olması durumuyla karşılaşılmıştır. Eğer kolay koşullarda kazanma alışkanlığı ortaya çıkmasaydı, düşman bilincinde zayıflık ve gevşeme ortaya çıkmasaydı bu çatışmasızlık döneminde ortaya çıkan imkanlar düşmana karşı mücadelede büyük güç ortaya çıkarır, düşmanın saldırılarını püskürtmek mümkün olabilirdi.

Kolay yollardan mücadele etme alışkanlığı gerçekten de mücadelemizi çok zorlamıştır. Özyönetim Direnişlerinde HDP'nin tutumu bunun açık örneğidir. Düşman saldırıları karşısında şehirler Özyönetim Direnişine geçerken HDP, "İşte 80 milletvekilimiz var, bununla mücadele ederiz," diyerek Kürt halkının mücadelesini zayıflatan, Kürt halkının mücadelesinde gevşeklik yaratan, yanılgılar ortaya çıkaran bir duruş göstermiştir. Bir zaman sonra bu duruşun yanlışlığı fark edilse de zamanında tutum gösterilmediği, tutum ortaya konulmadığı için Özyönetim Direnişleriyle Özyönetim Direnişlerinin olduğu alanlar dışındaki halkın mücadelesi bütünleşememiştir. Özyönetim Direnişi dışında kalan yerlerde halkın mücadelesi gelişememiştir. Bunda HDP'nin kolay yollardan mücadele edip kazanma anlayışının ortaya çıkması, HDP'nin Kürdistan'da özgürlük mücadelesinin bütünlüklü ele almaması, kendi rolünü doğru ortaya koyamaması, rol sapması ve kaymasının etkisi büyük olmuştur. Sanki kazandığı 80 milletvekilliğiyle Kürt halkının mücadelesinin temel aktörü olabilirmiş, bununla sorunu çözebilecekmiş gibi bir yanılgıya girmesi, Kürdistan'da özgürlük mücadelesinin bütünlüğünü görememesi, kendileri dahil her aktörün rolünün ne olduğunun doğru ele alınamaması tabii ki tecrit ve sonrası düşmanın saldırıları karşısında olumsuzluklar ortaya çıkarmıştır. Bu gerçekliğin iyi bilincine varılması gerekir. Kolay yollardan başarı kazanma anlayışı aslında Kürdistan Devrimi'nden sapma, Kürt halkının özgürlük mücadelesinden sapma, Kürdistan Devrimi'nin tarzını anlayamama olarak görülmelidir. Kürdistan Devrimi'nin tarzı; düşman gerçeği ve Ortadoğu gerçeği dikkate alındığında, her zaman zor koşullarda mücadele edip başarmanın tarzıdır. Kürdistan'da ancak zor koşullarda mücadele edilirse, zor koşullarda mücadeleye hazırlanılırsa, bunun iradesi gösterilirse, zor koşullarda mücadele etmenin araçları ortaya konulursa o zaman başarı elde edilebilir. Kolay yollardan mücadele etme ve böyle kazanılacağını sanma, Kürdistan Devrimi'nin tarzına göre hareket etmeme aslında Kürdistan gerçekliğinde yenilgiyi baştan kabul etme, daha doğrusu sömürgecilik karşısında teslimiyeti kabul etme, hiçbir şey yapamama anlamına gelir. Bu açıdan çatışmasızlık döneminde bu anlayışın ortaya çıkmasının, tecridin ağırlaşması ve savaşın derinleşmesiyle birlikte mücadelemiz açısından nasıl olumsuzlukları ortaya çıkardığı gözler önüne serilmiştir.

Uluslararası Komplo'nun amacı neyse tecridin amacı da odur

Tecridin, başından beri Komplo içinde yer alan uluslararası güçlerle bağı bulunmaktadır. Türk devleti de Önder Apo üzerindeki tecride dayanarak savaşı sürdürmektedir ya da savaşı, soykırım politikasını sürdürme, aynı zamanda Önder Apo üzerinde tecrit anlamına gelmektedir. Zaten Uluslararası Komplo bunun için yapılmıştır. Türkiye açısından Uluslararası Komplo Özgürlük Hareketimizi tasfiye etmek ve bu temelde Kürt halkını soykırıma uğratmak amaçlıdır. Komplonun amacı neyse tecridin amacı da odur. Önder Apo'nun ideolojik-politik çizgisinin Ortadoğu'da alternatif olduğunu biliyorlar. Halkları güçlendirdiğini biliyorlar. Bu açıdan halkların iradesini kabul etmeyen, halkların demokratik iradesini kabul etme yerine işbirlikçi bazı güçlerle Ortadoğu'da egemenliklerini sürdürmek isteyen uluslararası güçler tabii ki halkları güç yapacak Önder Apo çizgisi üzerinde tecrit uygulayacaklardır. Önder Apo'nun güncel değerlendirmeleri ve görüşlerinin yansımasını istemeyeceklerdir. Çünkü Önder Apo, Kürt halkı, Türkiye halkları, Ortadoğu halkları ve tüm insanlık için bir paradigma, ideolojik-politik çizgi ortaya koymuştur. Bunun yaratıcısı Önder Apo olduğu için bunu pratikte en iyi uygulama ve güncelleştirme de Önder Apo'ya ait olur. Kim o paradigmanın sahibiyse, paradigmayı yaratmışsa paradigmanın güncel olaylar karşısında nasıl pratikleşmesi gerektiği konusunda da en doğru kararları o verir. Bu açıdan Önder Apo'nun ideolojik-politik çizgisinin güncel olarak en doğru ortaya konulması Önder Apo tarafından sağlanır. Bunu tabii ki sadece Türk devleti değil kapitalist modernist güçler de istemez.

Şunu da kabul etmek gerekir ki, Önder Apo'nun otoritesi farklıdır. Özgürlük Hareketi'nin otoritesi de vardır ama Önder Apo'nun otoritesinin ağırlığı çok fazladır. Önder Apo'nun söylediklerinin etkisi farklıdır. Bu gerçeklik de tabii ki Önder Apo üzerinde tecrit uygulanmasında etkide bulunmaktadır. Kuşkusuz Hareketimiz de Önder Apo'nun çizgisi doğrultusunda mücadele ediyor, Önder Apo'nun çizgisini pratikleştirmeye çalışıyor. Bu konuda büyük bir yoğunlaşma ve büyük bir sorumlulukla hareket etmektedir. Ancak doğrudan Önder Apo'nun değerlendirmeleri ve düşünceleri her zaman etkilemede ve toplumu harekete geçirmede önemli bir avantaja sahiptir. Türk devleti de, uluslararası güçler de bunu biliyor. Bu bakımdan Özgürlük Hareketimizin mücadelesini etkisizleştirmek istedikleri zaman Özgürlük Hareketimizin ve halkların Önder Apo'nun bu gücünden ve imkanından yararlanmasını istemezler. İstemedikleri için de tabii ki kendi planlarını, projelerini pratikleştirmek açısından Önder Apo üzerindeki tecridi en ağır biçimde uygularlar. Zaten Önder

Apo üzerindeki ağır tecritle birlikte savaşı da şiddetlendirirler, Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etme politikalarını da her yol ve yöntemle denerler. Nitekim tecridin yoğunlaştığı dönemler aynı zamanda Hareketimizi tasfiye etmek için her türlü yol ve yöntemin denendiği süreçler olmaktadır.

Bir halk, önderliğini sahiplenmeden özgürlüğüne sahip çıkamaz

"Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" Hamlesi tecritle Kürt halkının özgürlük mücadelesi arasındaki bağın çok derin görülmesi sonucu gündeme gelmiştir. Önder Apo üzerindeki tecrit kaldırılmadan ve bu tecride karşı mücadele etmeden Kürt halkının özgürlük mücadelesinin gelişemeyeceği, Kürt halkının üzerindeki tecridin kaldırılamayacağı netleşmiştir. Eğer Önder Apo'nun üzerindeki tecride karşı mücadele verilirse bu mücadele aynı zamanda Kürt halkının özgürlük mücadelesi, demokrasi güçlerinin mücadelesi haline gelecektir. Tecride karşı mücadeleyi gündemine almayan hiçbir mücadelenin başarılı olma ve sonuç alma şansı yoktur. Tecridin bilinci derinleşirse, neden tecridin uygulandığı anlaşılırsa, tecritle Kürt halkının özgürlük mücadelesi arasındaki bağ iyi anlaşılırsa, Kürt halkı üzerindeki baskının tecritle bağı iyi anlaşılırsa ve bunun bilincine varılırsa o zaman halkın da demokrasi mücadelesi gelişir. Bu bakımdan tecridin bilincine varmak, tecride karşı mücadele etmek doğrudan Kürt halkının özgürlük mücadelesini yürütmektir, demokrasi mücadelesini yürütmektir. Bir halk zaten önderliğine sahiplenmeden, önderliği üzerindeki baskıya karşı çıkmadan kendi özgürlüğüne sahip çıkamaz. Çünkü; her mücadele ancak önderleriyle yürütülür. Her mücadelenin bir önderlik gerçeği vardır. Her mücadele kendi önderlik gerçeğini bulmazsa, önderliğini sahiplenmezse ya da her mücadelenin karakterine göre bir önderliği olmazsa mücadeleyi başarıya götürmek mümkün değildir. Bu bakımdan Önder Apo'yla Kürt halkının özgürlük mücadelesi arasındaki bağı anlamayan, bu bağı görmeyen, halkın özgürlük mücadelesinin gelişmesinde önderliğin ve öncülüğün rolünü anlamayan hiçbir mücadele sonuç alamaz. Ya da mücadeleyle önderlik ve öncülük gerçeği arasındaki bağı göremeyenler zaten güçlü mücadele yürütemezler. Bu açıdan da tecridi kırmak, tecride karşı mücadele etmek çok çok önemlidir.

Önder Apo bu halka her şeyini vermiştir. Bu halkın kırk-elli yılında yaratılan bütün değerlerinde Önder Apo'nun payı vardır. 1970'lerin başında başlayan mücadelesinin her anı Kürt halkını bilinçlendirme, güç yapma ve örgütlü kılma mücadelesini geliştirerek kendi kimliğini, kültürünü, özgür ve demokratik yaşamını sağlama doğrultusunda olmuştur. Bu konuda da çok önemli gelişmeler sağlatmıştır. Kürdistan'da büyük devrimler gerçekleştirmiştir. Kürt toplumsal gerçeğinde devrimler gerçekleşmiştir. Kürdistan'ın bütün parçalarını etkileyen bir özgürlük mücadelesi ortaya çıkarmıştır. Böyle bir mücadeleyi yaratan Önderliğe sahiplenmeden, böyle bir önderlik üzerindeki tecride karşı mücadele etmeden, kim doğru özgürlük ve demokrasi mücadelesi verebilir ya da özgürlük ve demokrasi mücadelesi verdiğini söyleyebilir? Bu Önderliği doğru anlamadan, bu Önderliğe yönelik görevleri yerine getirmeden hiç kimse Kürdistan'da özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürütemez. Öte yandan bu Önderlik gerçeğini anlamadan, bu Önderliğin çizgisini kavramadan da Kürdistan'da hiçbir gelişme yaratılamaz. Böyle bir düşünceyi yaratan, Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamını sağlayan, mücadeleyi ortaya çıkaran Önderlik sahiplenilmeden, Önderlik üzerindeki tecride karşı mücadele etmeden kim doğru özgürlük mücadelesi verebilir? Bu bilince sahip değilse, bu Önderliği sahiplenmiyorsa o zaman mücadele veremez. Ya da o kişide mücadele bilinci gelişmemiştir, o kişide mücadele iradesi ortaya çıkmamıştır. O kişi soykırımcı sömürgeciliği anlayıp bu soykırımcı sömürgeciliğe karşı mücadele edecek konuma gelmemiştir. Dolayısıyla bu Önderliği anlamak ve bu Önderlik üzerindeki tecride karşı mücadele etmek Kürtler için, Kürdistanlılar için herhangi bir gelişme ya da duruş değildir. Hakiki gerçek, mücadele duruşudur. Mücadele edip etmemenin, özgürlüğü isteyip istememenin ölçüsüdür. İşte bunun derin bilincine varan Kürt Özgürlük Hareketi böyle bir hamle başlatma kararı almıştır. Tecride karşı mücadele etmeden faşizmin yıkılamayacağını, Kürdistan'ın özgürleştirilemeyeceğini görmüştür.

Özgürlük Hareketimizin gördüğü bu gerçeği Leyla Güven Yoldaş şahsında zindandaki arkadaşlarımız da görmüştür. Nasıl ki 14 Temmuz direnişçilerinin özgürlük mücadelesinin en zor döneminde, mücadeleyi geliştirmek için her yol ve yöntemi denediği ve büyük çaba gösterdiği dönemde, Önder Apo'nun mücadeleyi geliştirmek için günün 24 saatinde büyük bir tempo ve yoğunlukla çalıştığı bir dönemde yaşamlarını ortaya koyarak, büyük bir mücadele hamlesi gerçekleştirerek Önder Apo'ya yoldaşlıklarını göstermişlerse, Kürt halkının özgürlük mücadelesini anlamada ve bu mücadeleyi güçlendirmede en doğru duruşu göstermişlerse; bugün de Leyla Güven ve zindandaki yoldaşlar şahsında Önder Apo'ya ve Özgürlük Hareketi'ne karşı sorumluluk en doğru biçimde, en doğru zamanda ve en etkili biçimde gösterilmiştir. Bu yönüyle de gerçekten Leyla Güven'i ve zindandaki yoldaşlarımızı, Avrupa'da açlık grevine giren yoldaşlarımızı dönemin ruhunu anlama ve bu ruhun karakterine ve ihtiyacına göre bir mücadele ortaya çıkarma yaklaşımıyla hareket ettikleri için saygıyla selamlamak gerekmektedir. Bu duruşlarından dolayı onları kutlamak gerekmektedir.

Leyla Güven tam bir devrimci demokratik duruş ortaya koymuştur

Tecridin özgürlük mücadelesindeki yeri bilinciyle, faşizmi geriletme ve oynayacağı rolün bilinciyle başlatılan "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" Hamlesi, düşünüldüğünden daha büyük etkiler ortaya çıkarmıştır. Özellikle bir kadının, Demokratik Toplum Kongresi Eşbaşkanı'nın, bir milletvekilinin, bir annenin, bir demokratik siyasetçinin bu direnişe öncülük yapması, bu direnişte öne çıkması direnişin etkisini artırmıştır. Özellikle bu direnişe öncülük yapan Leyla Güven'in söylemleri, duruşu, kararlılığı, derin yurtseverliği ve demokratik duruşu sadece Kürt halkını değil bütün Ortadoğu demokrasi güçlerini ve dünya halklarını da etkilemiştir. Bu yönüyle tam bir devrimci demokratik duruş ortaya konulmuştur. Bu duruş Kadın Özgürlük Mücadelesi'nin geldiği düzeyin dışa vurumu olmuştur. Önderlikle Kürt halkının arasındaki bağın gücünü ortaya koymuştur. Önderliğin Kürt halkı açısından anlamının ne olduğunu tüm dünyaya çok açık bir biçimde göstermiştir. Bu konuda Leyla Güven'in duruşu, söylemleri ve direnişteki kararlılığı çok önemli etkiler yaratmıştır.

Bu direniş AKP-MHP faşizminin Kürt halkına ve demokrasi güçlerine saldırısını zirveleştirdiği bir dönemde başlamıştır. Zaten Kürt Özgürlük Hareketi uzun yıllardır zindandaki arkadaşların defalarca geliştirmek istediği süresiz-dönüşümsüz açlık grevlerine, ölüm oruçlarına karşı çıkmıştır. Zindandaki arkadaşların böyle derin yıpranmalara yol açacak, ağır sonuçları olacak eylemler içerisine girmesini istememiştir. Çünkü; dışarda mücadele sürmektedir. Onlar zaten zindandaki duruşlarıyla direnmektedirler. Zindandaki yaşam duruşu bile büyük bir direniştir. Ancak faşizmin çok ağırlaştığı, topyekûn saldırı yürüttüğü, artık tümüyle Kürt halkının özgürlük mücadelesini ezme, Kürt halkı üzerinde faşist diktatörlüğünü kurma ve soykırımı tamamlama konusunda çok şiddetli ve kirli bir savaş yürüttüğü dönemde zindanların da bu direniş içinde yer alması doğru görmüştür. Özellikle de Önder Apo'nun üzerindeki tecride yönelik bir direniş söz konusu olduğunda Önder Apo'nun zindandaki yoldaşlarının böyle bir mücadelenin dışında kalması düşünülemezdi. Bu açıdan bu direnişe Leyla Güven ve tüm zindanlardaki arkadaşları güçlü biçimde katıldılar. Zindandaki yoldaşların ve Leyla Güven'in bu direnişe güçlü biçimde katılması ve bu direnişin, bu mücadelenin en önemli merkezi haline gelmesi aslında Kürt halkında ortaya çıkan öfkenin, tepkinin güçlü biçimde dışa vurmasını sağlamıştır.

Özellikle bu direnişe öncülük yapan Leyla Güven'in söylemleri, duruşu, kararlılığı, derin yurtseverliği ve demokratik duruşu sadece Kürt halkını değil bütün Ortadoğu demokrasi güçlerini ve dünya halklarını da etkilemiştir. Bu yönüyle tam bir devrimci demokratik duruş ortaya konulmuştur. Bu duruş Kadın Özgürlük Mücadelesi'nin geldiği düzeyin dışa vurumu olmuştur. Önderlikle Kürt halkının arasındaki bağın gücünü ortaya koymuştur.

Açlık grevinin toplumda olduğu gibi Özgürlük Hareketi'nde de yarattığı etkiler vardır. Kadroda ve örgütsel yapımızda önemli etkiler yaratmıştır. Örgüt yapımızda, kadromuzda açıkça şu ortaya çıkmıştır; artık Önderliğe yönelik tecrit kabul edilemez, tecritle yaşanılamaz. Bu da mücadeleyi geliştirmekle olur. Tecride karşı direnişleri her tarafta direnişin büyütülmesiyle tamamlamak gerekmektedir.

Kürt halkı faşizmin baskısı karşısında teslim olmamıştır. Tüm irade kırma çabalarına rağmen Kürt halkının özgürlük tutkusu ve iradesi ayakta kalmıştır. Bırakalım iradesinin kırılmasını, tepkisi daha da artmıştır. İşte Leyla Güven ve zindandaki yoldaşların direnişe geçmeleri, yine Avrupa'daki yoldaşlarımızın süresiz-dönüşümsüz açlık grevine başlamaları Kürt halkında oluşan bu büyük öfkenin ve tepkinin dışa vurmasını beraberinde getirmiştir. Bu tepkinin toplumsallaşmasını, bir halk gerçekliği, bir ulusal gerçeklik haline gelmesini sağlamıştır. Toplumda belki grup grup, tek tek tepkiler oluşmuştur. Kürt halkı içinde tepkiler, öfkeler yoğun birikmiştir. İşte bu öfkeyi ve tepkiyi bir hedefe yöneltecek, bu tepkiyi devrimci bir iradeye ve direnişe dönüştürecek kıvılcımı Leyla Güven ve zindandaki yoldaşlar çakmıştır. Avrupa'daki direnişçiler bu öfkenin ve tepkinin AKP-MHP faşizmine karşı yönelmesini sağlamışlardır. Tepki ve öfke harekete geçirilmiştir. Biriken tepkinin AKP-MHP faşizmine yönelmesi sağlanmıştır. Bu direnişin yarattığı en önemli sonuçlardan biri budur. Öte yandan bu direnişin yarattığı çok önemli tarihi sonuç ise, tecritle Kürt halkı üzerindeki baskı ve zulüm arasındaki bağı ortaya çıkarmasıdır. Önder Apo üzerindeki tecridin halk üzerindeki tecrit olduğunun görülmesidir. Tecridin Kürdistan'daki özgürlük mücadelesiyle, Türkiye ve Ortadoğu'daki demokratikleşme mücadelesiyle bağı ilk defa bu düzeyde ortaya çıkarılmıştır. "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım, Kürdistan'ı Özgürleştirelim" Hamlesinin en önemli sonuçlarından biri; tecridin ideolojik, politik, siyasi anlamını, tecritle Kürt halkı üzerindeki tecritle, baskı ve zulümle, demokrasi güçleri üzerindeki baskıyla bağının çok kapsamlı biçimde anlaşılmasını sağlaması olmuştur. Nitekim bugün sadece Kürtler değil, Kürt Özgürlük Hareketi değil; Türkiye'deki, dünyadaki demokrasi güçleri, Ortadoğu halkları da tecritle özgürlük ve demokrasi mücadelesi, Türkiye ve Ortadoğu halkları üzerindeki baskı arasındaki bağı çok iyi anlamışlardır. Nitekim demokrasi güçleri de Türkiye'nin, Ortadoğu'nun demokratikleşmesi açısından, Kürt sorununun çözümü açısından, Türkiye'deki baskı ve zulmün ortadan kalkması açısından tecridin kalkması gerektiğini söylemektedirler. 'Tecrit kalkmalı, demokrasi üzerinde baskılar kalkmalı, tecrit kalkarak Kürt sorununun çözümünde adım atılmalı, Ortadoğu'da demokratikleşme önündeki engeller kaldırılmalı' demektedirler. Dünyada birçok demokrat ve insan hakları savunucusu da tecritle demokrasi mücadelesi, demokratik güçlerin mücadeleyi geliştirmesi arasındaki bağı görerek tecride karşı mücadeleyi desteklemektedirler. Bu yönüyle tecride karşı mücadelenin yarattığı sonuçlar çok büyüktür.

Tecride karşı mücadele AKP iktidarını içerde ve dışarda teşhir etmiştir

Tecridi kırma hamlesi seçim dönemine denk geldiğinden toplumun siyasi duyarlılığını artırmış, toplumun siyasi duyarlılığını artırarak 31 Mart seçimlerinde AKP-MHP faşizmine karşı bir duruş ortaya çıkarmıştır. 31 Mart'ta AKP-MHP faşizminin sadece Kürdistan'da değil Türkiye'de de yenilgiye uğratılmasında tecridi kırma yönündeki direnişin Kürt toplumu ve demokrasi güçlerinde yarattığı politik duyarlılığın artmasındaki rolü büyük olmuştur. Kürt halkının öfkesini, tepkisini en yüksek düzeye çıkaran bu eylemler, bu tepkinin sandıkta AKP iktidarına tutum biçiminde ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu yönüyle bu tecridi kıralım direnişinin 31 Mart seçim sonuçlarını çok etkilediğini vurgulamak gerekiyor. AKP-MHP iktidarının 'beka sorunu', beka demagojisini boşa çıkarması ve Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamını belirleyen, toplumsal yaşamını belirleyen şehirlerin demokrasi güçleri tarafından kazanılmasında tecride karşı mücadelenin rolü çok önemli olmuştur.

Tecride karşı mücadele AKP iktidarını içerde ve dışarda hiç olmadığı kadar teşhir etmiştir. Türkiye'deki sorunların kaynağının AKP iktidarı olduğunu ortaya koymuştur. AKP-MHP iktidarı sıkıştıkça demagojiyi, yalanı, toplum üzerindeki baskıyı artırmış; bu da AKP iktidarının hiç olmadığı düzeyde teşhirini sağlamıştır. Ve bugün AKP iktidarı Türkiye'yi yönetemez hale gelmiştir. 31 Mart seçimleri aslında AKP'nin Türkiye'yi yönetemeyeceğinin ortaya çıktığı seçimdir. Çünkü Türkiye'de; İstanbul, Ankara, İzmir, Çukurova'da halkın desteğini kaybeden bir iktidar Türkiye'yi yönetemez. Türkiye'yi yönetmek, en başta da buralarda halkın desteğini almakla mümkündür. Aslında 7 Haziran'da iktidardan düşen AKP, yerel seçimlerde bir daha düşmüştür. Bu bakımdan, tecridi kıralım direnişinin yarattığı siyasal sonuçlar muazzam olmuştur.

Tecride karşı mücadele şunu da yaratmıştır: Artık Kürt halkı, "Tecritle yan yana yaşamayız" diyor. Kürt halkının özgürlük güçleri, demokrasi güçleri tecritle yan yana yaşanılamayacağını söylüyor. Artık Kürtlere tecridi kabul ettirmek mümkün değildir. Bizzat tecridin varlığı bundan sonra Kürt halkı açısından mücadele gerekçesi olacaktır. Artık tecritle yan yana yaşanamaz, yan yana yaşamak mümkün değildir. Kürt Özgürlük Hareketi de, Kürt halkı da özeleştiri vermektedir. Bugüne kadar bu tecridin kabul edilmesi bile halk ve Özgürlük Hareketi açısından bir özeleştiri konusudur. Önderlik üzerinde bu kadar baskı ve tecrit olurken Kürt halkı ve Kürt Özgürlük Hareketi bu tecridi kabul edebilir mi? Bu tecridi kabul etmek, özgürlük ve demokrasi iradesinden yoksun olmaktır. Bu tecridi kabul etmek bu baskıları sineye çekmektir. AKP-MHP faşizminin Kürtler üzerindeki soykırım politikasına sessiz kalmaktır. Bu açıdan artık Kürt halkı da, özgürlük güçleri de tecritle yan yana yaşamayacaklardır. Tecritle yan yana yaşamak, büyük onursuzluktur, teslimiyettir. Tecritle yan yana yaşamak, mücadele iradesi ve gücünden yoksun olmaktır. Tecridi kıralım mücadelesi bu gerçekliği ortaya çıkarmıştır. Bu bilinci, kararlılığı ve iradeyi yaratmıştır. Bunun için artık tecritle yan yana yaşanmayacak, tecride karşı mücadele süreklileşecek, tecrit kırılıp faşizm yıkılana kadar bu eylemler, bu direniş sürecektir.

Açlık grevi eylemleri örgüt ve kadro yapımızda duyarlılığı yükseltmiştir

Açlık grevinin toplumda olduğu gibi Özgürlük Hareketi'nde de yarattığı etkiler vardır. Kadroda ve örgütsel yapımızda önemli etkiler yaratmıştır. Örgüt yapımızda, kadromuzda açıkça şu ortaya çıkmıştır; artık Önderliğe yönelik tecrit kabul edilemez, tecritle yaşanılamaz. Bu da mücadeleyi geliştirmekle olur. Tecride karşı direnişleri her tarafta direnişin büyütülmesiyle tamamlamak gerekmektedir. Artık faşizmi yenilgiye uğratmak için bütün gücün ortaya konulması gerekmektedir. Bir taraftan Önder Apo üzerindeki tecritle yan yana yaşamama, tecridi kabul etmeme kararlılığı, kabul etmeme iradesi ortaya çıktığı gibi öte yandan AKP-MHP faşizminin zayıf konumda olması, tecridi kıralım direnişiyle bu

iktidarın daha da zayıflatılması örgütümüze ve kadromuza tarihi sorumluluklar yüklemiştir. Mücadelenin her koşulda yükseltilmesi gerekmektedir. Kürt toplumunun, demokrasi güçlerinin bütün imkanlarını kullanarak mücadeleyi yükseltmeleri ve faşizmi yenilgiye uğratmaları gerekecektir. Bu açıdan da tecridi kırma mücadelesinin çok boyutlu geliştirilmesi görevi bulunmaktadır. Tecridi kırma mücadelesiyle Kürt halkının özgürlük mücadelesinin iç içe yürütülmesi gerekmektedir. Birini diğerinden koparmadan bu mücadelenin yürütülmesi önemlidir. Özellikle tecridi kırma bilinci ve iradesi olmadan özgürlük mücadelesinin geliştirilemeyeceği bilinci örgüt yapımızda ve kadromuzda güçlü ve derin iradeye dönüşmüştür.

Zindandaki yoldaşlarımızın fedailiği tabii ki tüm örgüt yapımızı ve kadromuzu derinden etkilemektedir. Nasıl ki 14 Temmuz Direnişi'nin şehadetleri o dönemde 'yurda dön' çağrısı olmuşsa, her türlü mücadele zayıflığını gidermişse; bu direniş de bütün kadro ve örgüt yapımızı mücadeleye çağıran, her türlü gevşekliği gideren bir direniş çağrısı olmaktadır. Şunu söyleyebiliriz: Zindan direnişindeki fedailik, Leyla Güven'in duruşu, Avrupa'daki yoldaşlarımızın direnişi, her yerdeki tecridi kıralım eylemlilikleri örgüt ve kadro yapımızda duyarlılığı yükseltmiştir. Bu 2019 yılındaki mücadelemize kesinlikle yansıyacaktır. Toplumun mücadelesine yansıdığı gibi gerillanın mücadelesine de, Kürt Özgürlük Hareketi'nin her yerde yürüttüğü mücadeleye de olumlu etkide bulunacaktır. Bunu şimdiden söylemek mümkündür.

Tecride karşı mücadele halkımızın demokrasi mücadelesine büyük güç katmıştır

Öte yandan, bu direniş dış dünyayı da çok etkilemiştir. Dışarda ilk defa Önderliğin tecridi bu kadar gündeme girmiştir. Önderliğin tanıtılması, Önderliğin sahiplenilmesi ilk defa bu düzeyde ortaya çıkmıştır. Öte yandan AKP-MHP faşist iktidarının karakteri tüm dünyada daha iyi görülmüştür. Özellikle insan hakları, baskı ve zulüm konusunda AKP iktidarı her dönemdekinden daha fazla teşhir olmuştur. Yabancılar bile açlık grevine girmiştir. Açlık grevi direnişçileri tüm dünya parlamentolarına yansımıştır. Yine, Dünya Parlamenterler Birliği'nin toplantısında da tecrit gündeme gelmiştir. Bu yönüyle tecride yönelik mücadele Kürt halkının demokrasi mücadelesine hiç olmadığı kadar güç katmıştır. Bu da AKP-MHP faşizmine karşı mücadeleyi güçlendirecek önemli bir etken olmuştur. Tabii yalnız parlamentolar, devletler düzeyinde değil, devrimci güçler düzeyinde de önemli sonuçları olmuştur. Tüm dünyadaki sosyalist ve devrimci güçler zindandaki direnişle dayanışma içerisine girmişlerdir. Bu aynı zamanda tüm dünyadaki devrimci sosyalist güçlerle Kürt Özgürlük Hareketi arasındaki ilişkinin daha da güçlenmesini beraberinde getirmiştir. Diğer yandan son zamanlarda Avrupa'da, birçok yerde PKK'nin 'terör listesi'nden çıkarılması çağrıları yapılmaktadır. Zindandaki direnişler, Leyla Güven'in direnişi, birçok yerde Önder Apo'ya sahiplenilmesi ve tecride karşı direnişler Önder Apo'nun ve PKK'nin tüm dünyada tanınması sonucunu ortaya çıkardığı gibi, Avrupa ve ABD'nin PKK'yi 'terör listesi'ne almasına, Önder Apo'yu bir 'terör örgütü' önderi olarak görmesine karşı duruşlar da ortaya çıkmıştır. Türk devletinin Kürt Özgürlük Hareketi'ni kriminalize etme, farklı gösterip kendi soykırım politikalarını meşrulaştırma çabaları da bu dönemde çok büyük darbe yemiştir. Bu yönüyle tecridi kıralım direnişi 14 Temmuz'un 12 Eylül faşizmine karşı oynadığı rolün bir benzerini oynayarak, AKP-MHP faşizmini uluslararası alanda teşhir edip zayıflatmıştır.

Açlık grevlerinin gerçekten önemli toplumsal ve siyasi etkileri olmuştur. Tabii açlık grevinin ölüm sınırına gelmesi toplumsal ve siyasal duyarlılığı artırmıştır. Şunu belirtmek gerekir; ilk başlarda yeterince duyarlılık olmadı. Zaten ölüm oruçlarının, açlık grevi eylemlerinin böyle bir yanı vardır. Belli bir süre sonra etkisini gösterirler. Öte yandan toplumsal örgütlenmelerin zayıflığı, düşmanın saldırılarının çok yoğun olması da ilk başlarda sahiplenme konusunda sıkıntılar ortaya çıkarmıştır. Ancak zaman içinde bu sahiplenmenin arttığını söyleyebiliriz. Belki çok büyük toplumsal eylemsellikler ortaya çıkmamıştır ama bütün toplumsal kesimlerde duyarlılık artmıştır. Siyasal kesimlerde, sivil toplum örgütlerinde duyarlılık artmıştır. Bu duyarlılık tüm dünyadaki insan hakları örgütlerine, demokrasi güçlerine, siyasi kesimlere yansımıştır. Özellikle de günler uzadıkça bu etki artmıştır. Bazılarının dillendirdiği, "Seçimlere denk gelmesi, gündemin seçimler olması, bu direnişe yeterince yoğunlaşılmaması ve bu direnişlerin gündemleşmemesi şeklinde zayıflıklar ortaya çıkarmıştır," değerlendirmeleri yanlıştır. Bu yüzeysel bir yaklaşım olur. Aksine, seçim döneminde bu direnişlerin olması siyasal duyarlılığı artırdığı gibi, bu duyarlılık aynı zamanda tecridi kırma direnişine karşı da bir duyarlılık ortaya çıkarmıştır. Bunun görülmesi gerekiyor. Giderek bu duyarlılık daha da artacaktır. Özellikle de zindandaki bu direnişin binlerle ifade edilmesi, 7 bin insanın süresiz-dönüşümsüz açlık grevine girmesi, öte yandan bu açlık grevi eylemi direnişi içerisinde sadece kadroların değil, yurtseverlerin ve demokratik siyasetçilerin de olması direnişin gündemleşmesini ve sahiplenilmesini artırmıştır. Şu anda tutuklu ailelerinin tümü bir hareketlilik içerisindedir. Yine insan hakları örgütleri ve demokratik güçlerin duyarlılığı artmaktadır. Toplumsal hareketlilikte yetersizlikler olsa da bir sahiplenme düzeyi vardır. Kuşkusuz daha fazla olması gerekmektedir.

Açlık grevi eylemlerine sahiplenme toplumsal harekete dönüşmelidir

AKP-MHP faşist iktidarının baskıları çok ağırdır. Ve bir açıklamaya, en ufak bir yürüyüşe dahi izin vermemektedir. Bu direnişi destekleme eylemlerini bastırmak için bütün polisini, istihbaratını harekete geçirmiş bulunmaktadır. Şu anda polis nerede bir hareketlilik varsa oraya saldırmaktadır. En son milletvekillerine yapılan saldırılar ortadadır. Tomalar tazyikli suyla neredeyse milletvekillerini öldürecek biçimde bir saldırı içinde olmuşlardır. Milletvekillerine yönelik bu saldırı AKP-MHP faşizminin saldırganlığının, saldırganlıkta sınır tanımadığının en açık ifadesidir. Yine tutuklu ailelerine, barış analarına saldırmıştır. Hiçbir insanlık değeriyle bağdaşmayan bir tutum Kürt analarına karşı gösterilmiştir. Tecridin kırılması için bireysel eylemler yapanların cenazelerini engellemiş, ailelerine saldırmıştır. Bu kadar saldırgan olunması aslında bu direnişe sahiplenilmesinin bir sonucudur. Güçlü bir sahiplenme ortaya çıkacağını gördüklerinden, öfkenin ve tepkinin büyüklüğünü gördüklerinden önünü almaya çalışmaktadırlar. Bu açıdan toplumda bir duyarsızlıktan söz edilemez. Ama toplumun harekete geçmesini engelleme konusunda yoğun bir baskı ve zulüm vardır. Bunu görmek gerekiyor. Kuşkusuz bu sahiplenme daha fazla olmalıdır. Sahiplenme toplumsal harekete dönüşmelidir. Bedeller göze alınmalıdır. Eğer zindandaki tutsaklar ölümü göze almışlarsa, canlarını feda ediyorlarsa dışardakilere düşen görev de her türlü bedeli göze alarak AKP-MHP faşizminin saldırısını püskürtüp bu direnişçilere sahip çıkmaktır.

Açlık grevleri önemli bir etki yaratmıştır. Aslında direnilirse, bu direniş biraz daha toplumsallaşırsa AKP-MHP faşizmine geri adım attıracaktır. Zaten seçimde geri adım attırılmıştır, yenilgiye uğratılmıştır. AKP iktidarı zayıf duruma düşürülmüştür. AKP-MHP'nin bu kadar saldırması ve şovenizmi şahlandırması iktidarının çok zayıflamasıyla ilgilidir. AKP şu anda güçlü değildir, on yıl öncesinden çok çok zayıftır. On yıl önce birçok kesimin desteğini alan AKP şu anda yandaşları ve MHP'nin desteğini, devletin tüm desteğini alarak ayakta kalabilmektedir. Dolayısıyla böyle bir zayıf iktidara karşı mücadele edildiğinde sonuç alınabilir. Tecridi kıralım direnişinin amacı zaten faşizmi yenilgiye uğratmaktır. Tecridi kıralım direnişi faşizmi yenilgiye uğratmada önemli adımlar atmıştır, önemli gelişmeler sağlamıştır. Artık bunu daha kapsamlı, daha etkili, daha örgütlü eylemlerle sonuca götürmek gerekmektedir. Artık bu direnişten geri dönüş yoktur. Bu direniş mutlaka belli düzeyde sonuçlarını almak zorundadır. Ortaya konulan bedeller vardır. Bu bedeller görmezlikten gelinemez, bu bedellerin sonuç alması gerekiyor. Madem bu kadar bedel ödendi, bu kadar direniş gösterildi, zindanlarda bu kadar yıpranma yaşandı, yaşam ortaya konuldu, birçok yoldaşın sağlığı bozuldu, bundan sonraki yaşamında birçok sağlık sorunları yaşayacak; o zaman bedelleri göze alarak, bu direnişte ısrarlı ve kararlı olarak, sonuç almak gerekmektedir.

Direnişe destek için Türkiye'nin metropollerinde harekete geçilmelidir

Bu direnişe toplumsal desteğin daha da artması gerekiyor. Ailelerin yürüttüğü mücadeleye tüm toplum destek verecek, tecridi kıralım direnişi zindanlar etrafında bir barikata dönüşmelidir. Zindanlardaki mücadeleyi güçlendiren, sonuca götüren, anlamlandıran bir destek olmalıdır. Bu sadece Kürdistan'da değil, Türkiye'nin metropollerinde de gerçekleşmelidir. Türkiye'nin metropolleri harekete geçmelidir. Nasıl ki seçimde AKP-MHP faşizmine büyük bir şamar vurdularsa, bu iradelerini tecridi kırma mücadelesine katılarak da göstermelidirler. Özellikle gençler metropollerde bu rolü oynayabilir. Bu yönüyle herkes bulunduğu yerde birçok mücadele yol ve yöntemi deneyerek harekete geçmelidir. Kuşkusuz örgütlü olmak önemlidir ama bulundukları her yerde küçük örgütler yaratarak, mahalle ve sokak örgütü, okul örgütlenmesi yaratarak harekete geçebilirler. İlla da bütün okulların örgütlenmesi, bütün mahallelerin ve sokakların örgütlenmesi gerekmez. Herkes bulunduğu yerde, dışardan birilerinin gelip örgütlemesini beklemeden yerel örgütlenmeleri yaratarak harekete geçebilir. Zaten faşizme karşı yürütülen mücadelede bugün merkezi örgütlenmelerden çok yerel örgütlenmelerin yaygınlaştırılması gerekiyor. Bunları harekete geçirmek gerekir. Merkezi örgütlenmeler ancak yerel örgütlenmeler gelişirse güçlenir; yerel örgütlenmeler eylemsel güce ulaşırsa daha sonra merkezi örgütlenme haline gelebilir. Yoksa şimdiden merkezi örgütlenme yapalım ondan sonra eyleme geçelim yaklaşımı yanlıştır. Her sokak, her mahalle, her semt, her yer kendini örgütleyerek eylemler yapabilir. Okulun da, mahallenin de tümü hemen örgütlenemez. Küçük örgütlenmeler yaparak, küçük birimler yaratarak hemen harekete geçmek, eylem yapmak gerekiyor.

Kürdistan'da ve Türkiye'de AKP-MHP faşizmine darbe vuracak o kadar hedef vardır ki, herkes bu hedefleri görebilir ve vurabilir. Her yerde Kürtler, yurtsever gençler, özgürlük ve demokrasi mücadelesi sempatizanları, demokratlar, devrimciler kendi imkanlarına dayanarak örgütlenip eylem yapabilirler. Bu yönüyle gelip bizi örgütlesinler, harekete geçirsinler de eylem yapalım diye beklememek gerekiyor. Doğal önderlerin ya da herhangi bir sokakta, mahallede sorumluluk duyan demokratların, devrimcilerin kendi etraflarında örgütlenmeler yatarak tecridi kırma mücadelesine katılması gerekmektedir.

Zindanda birçok bireysel eylem yapılmıştır. Biz bunların doğru olmadığını zaten söylüyoruz. Bunlar kesinlikle yapılmamalıdır. Bu tür eylemler teşvik edilmemelidir. Ama süresiz-dönüşümsüz açlık grevleriyle zindanlarda başlatılan eylemler de kararlılıkla sürdürülmelidir. Bu konuda en ufak bir kararsızlık, tereddüt, gevşeme ortaya çıkmamalıdır. Zaten önümüzdeki süreçte zindandaki direnişlerin sonuçları daha etkili olacaktır. Zindanlar etrafında direniş katlanarak büyüyecektir. Direnişin hem içerde hem dışarda yeni boyutlara ulaşacağı ve bu direnişin mutlaka tecridi kıracak sonuçlar ortaya çıkaracağı açıktır. Biz bu temelde herkesi, "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım, Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direnişine karşı duyarlı olmaya, üzerine düşen sorumluluğu yapmaya ve bu hamlenin başarıyla sonuçlanması için mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz.

■■■

Tecridi kıralım direnişi faşizmi yenilgiye uğratmada önemli adımlar atmıştır, önemli gelişmeler sağlamıştır. Artık bunu daha kapsamlı, daha etkili, daha örgütlü eylemlerle sonuca götürmek gerekmektedir. Artık bu direnişten geri dönüş yoktur. Bu direniş mutlaka belli düzeyde sonuçlarını almak zorundadır. Ortaya konulan bedeller vardır. Bu bedeller görmezlikten gelinemez, bu bedellerin sonuç alması gerekiyor.

Direniş içerisinde hayat buluyor direndikçe özgür yaşamı yaratıyoruz

Duran Kalkan Yoldaş ile röportaj

Serxwebûn: *31 Mart yerel seçimlerinde özellikle Kürtler stratejik bir rol oynadılar, irade ortaya koydular ve şuanda sahada ciddi bir mücadele var. Bu ne anlama geliyor? Muhalefetin, demokratik güçlerin buna karşı tutumu nasıl olmalıdır?*

Duran Kalkan: 31 Mart yerel seçimi üzerinden haftalar geçmesine rağmen sonuçları açıklanmadı. Bu konuda özellikle Yüksek Seçim Kurulu denilen kurum AKP'nin bir yalakası gibi rol oynar konumda oldu tıpkı AKP basınına benziyor. Kürdistan'da HDP'nin kazandığı bazı belediyeleri seçimde HDP'nin çeyreği oy alamamış AKP'lilere verdi. İstanbul'da oy sayımı haftalarca uzatıldı. Deyim yerindeyse AKP gerçekten de çamura yatıyor. Mızıkçılık yapıyor. Seçim sonuçlarını tersine çevirmek için her türlü zor ve hileye başvuruyor. Bu açık bir gerçek. Bütün bunlar 31 Mart yerel seçim sonuçlarının AKP-MHP faşizmine karşı yürütülen mücadelede ne kadar önemli ve anlamlı olduğunu bize gösteriyor. Gerçekten de Kürt halkı, demokratik güçler, kısaca AKP-MHP'ye muhalif olan güçler önemli bir başarı kazandı. AKP-MHP ittifakının devletin bütün imkanlarını kullanmasına, her türlü baskı, zor ve hile uygulamasına karşın böyle bir sonuç ortaya çıktı. Faşizm çok ciddi bir darbe yedi. HDP etrafında birleşen Demokrasi Bloku tıpkı 7 Haziran 2015'te olduğu gibi bir kez daha büyük bir seçim başarısı kazandı. Bu temelde bir kez daha Kürt halkını, demokratik güçleri, demokrasi hareketini ve tüm muhalefet güçlerini seçim başarılarından dolayı kutluyoruz. AKP-MHP faşizmine karşı 31 Mart'ta elde edilen sonucu geliştirerek faşizmi yıkan, demokratik Türkiye'yi yaratan bir sonuca götüreceklerine dair inancımızı ifade ediyoruz.

Bu direnişin bedeli ne olursa olsun sonuna kadar direneceğiz, başka çaremiz yoktur. Bu direniş mutlaka kazanacaktır. Bundan başka Kürt'ün var olma ve özgür yaşama imkanı yoktur. Bu sorunun öyle ileri zamanlara ertelenecek durumu da yoktur, bunu herkes doğru anlamalı; ne yapacaksak şimdi yapacağız, bedeli neyse ödeyeceğiz, mücadelenin yaratıcı yol ve yöntemlerini ne sağlarsa arayıp bulacağız, mücadele bizden ne yapmamızı istiyorsa onu yapacağız. Her türlü cesaret ve fedakârlığı göstereceğiz. Hareket ve halk olarak tam bir fedai çizgisinde yaşıyoruz ve mücadele ediyoruz. Kahraman şehitlerimiz bu temelde bize öncülük ediyor.

Mevcut sonuçların bu düzeyde siyasi etkisi var ve kapsamı geniştir. Sadece bir yerel seçim olarak değil, onun çok ötesinde Türkiye'deki siyasi yönetimin geleceğini belirleyen bir sonucun ortaya çıkmış olduğu net bir biçimde görülüyor. Zaten seçimden önce de genel kanaat böyleydi. Hiç kimse 31 Mart'a dar bir yerel seçim kapsamında yaklaşmadı, belediye seçimi olarak ele almadı. Bunu en başta AKP-MHP ittifakı böyle ele aldı, değerlendirdi, hatta referandum olarak nitelendirdi. Cumhur İttifakı'nın şefleri; Devlet Bahçeli, Tayyip Erdoğan, Süleyman Soylu gibi kişilikler toplumun önüne çıkıp yalvar yakar ettiler; "Yüzümüzü kara çıkartmayın, bizi utandırmayın" diyerek oy dilenmeye çalıştılar. Çay dağıtıp, rüşvet vererek oyları satın almaya çalıştılar. Ordu komutanlarından polis şeflerine, basından yargıya kadar bütün devlet kurumlarını bu yönlü seferber ettiler. Kendileri için 31 Mart'ta ortaya çıkacak sonucun bir 'beka sorunu' olduğunu yüksek sesle ortaya koyup büyük bir tartışma konusu haline getirdiler. Yüreklerine doğmuştu; kaybetme korkusunu, endişesini, ürküntüsünü ciddi bir biçimde yaşıyorlardı. Onun verdiği çılgınlıkla da seçim çalışması yürüttüler. Muhalefete saldırdılar, özellikle Kürt halkına saldırdılar, her gün en az on, on beş HDP'liyi tutuklayıp zindanlara koydular. Baskının, şiddetin azamisini uyguladılar. Şirnex, Agirî, Mûş'taki olaylar seçimde bazı yerlerde hileden de öteye bir davranış gösterdiklerini ortaya koydu. Kürdistan'ın birçok yerinde gerçekten de seçim olmadı. Oylar önceden hazırlanmış, sandıklara doldurulmuştu. Seçim günü ortaya konan sandıklar seçim akşamı bir yana itilerek önceden hazırlanan sandıklar piyasaya sürüldü. Bunlar açık bir gerçek olarak yaşandı.

Partiler bir araya gelemediler ama sandıkta halklar bir araya geldi

Muhalefet de, yeterli görülmese de, önemli bir tutum ortaya koydu. Yeterli görülmeme şuradadır: AKP çıkıyor, "Ben filan partiyle ittifak yapıyorum'' diyor; bu parti Fethullahçılarla ittifak yaptı, yeri geldi CHP ile ittifak yaptı, MHP ile yapıyor, Kürtlerle de bir sürü ilişki, ittifak yürüttü. MHP-AKP-BBP-HÜDA-PAR ittifakı net bir biçimde ortaya çıktı. Fakat mevcut CHP yönetimi nedeniyle, AKP-MHP muhalefeti olan güçler bir türlü açıktan bir araya gelemediler, birbirlerine açık sahip çıkamadılar. Bu konuda o kadar ileri bir hassasiyet yaratıldı ki; sanki CHP, HDP'ye ilişkin bir söz söylese kıyamet kopacak, mevcut oylarını da alamayacak gibiydi. Halbuki yine de HDP'nin gücü ve desteği ile mevcut sonuçları aldı. Burada geçmişten beri faşizme koltuk değneği olan zihniyet ve siyaset bu kadar gelişme sonrasında hala kendisini bir iktidar alternatifi, gerçek bir muhalefet gücü haline getiremedi. Buna rağmen yine de demokratik güçlerin, özellikle de HDP'de birleşen demokrasi bloğunun sağduyusuyla AKP-MHP faşist ittifakına karşıt bir muhalefet, resmi olmasa da fiilen ortaya çıkartıldı ve kazanan bu muhalefet oldu. Partiler bir araya gelemediler ama sandıkta halklar, toplum, emekçiler, Türk ve Kürt bir araya geldi. CHP yöneticileri bu gerçeği iyi görmeliler. Böylece AKP-MHP'nin parçalayıcılığına, eziciliğine, baskısına karşı muhalefet Türkiye'nin önünü açtı. Türkiye'nin demokratik birliğinin mümkün ve yakın olduğunu ortaya koydu. Türkiye'nin geleceği açısından yeni bir umut yarattı. AKP-MHP faşizminin bütün karartıcı, yok edici, geleceği tüketici faşist saldırganlığına karşı, muhalefetin Türkiye için bir demokratik geleceğin mümkün olduğunu ortaya çıkarması çok önemlidir. Bu konuda AKP-MHP faşizmine karşı demokratik bir ittifak yaratamayan, bir demokratik alternatif ortaya çıkartamayan siyasi güçler kendi durumlarını görsünler. Toplum ittifak yaratıyor. Antifaşist demokrasi birliğini oluşturabiliyor. Demokratik birlik içerisinde herkesin kendini özgürce ifade ettiği bir yaşamın mümkün olduğunu gösteriyor.

Türkiye'de AKP-MHP'nin denetiminde, "Bu toplumdan bir şey olmaz'' diyenler vardı. Gerçeğin öyle olmadığı, Türkiye toplumunun 1970'lerin başında demokratik Türkiye mücadelesini büyük bir kitle hareketi olarak yürüten, demokratik devrimi yaşayan, faşizme geçit vermeyen bir toplum olduğu, bir kere daha bu seçimle net bir biçimde açığa çıktı. Eğer gerçekten bir zayıflık varsa toplumda değil, topluma öncülük etmesi gereken demokratik-devrimci güçlerdedir. Halkı eğitemiyor, örgütleyemiyor, demokratik eylemler geliştiremiyorlar. En önemlisi de demokratik birlik oluşturamıyorlar. Bir ittifak, alternatif yaratamıyorlar. Faşizme karşı antifaşist yönetim alternatifini ortaya çıkartamıyorlar. Topluma kendi kendisini yönetme alternatifini sunamıyorlar. Sorun, eksiklik buradadır. Şimdi AKP'nin yapmaya çalıştığı en hafif deyimle çamura yatmadır. Derler ya, "Yenilen pehlivan güreşe doymazmış"; sağda solda 'Yeniden seçim yapalım' diyorlarmış! Seçim daha yeni yapıldı, sen seçimi kaybettin. Kazanmak da, kaybetmek de var; kazanınca seçim olacak, kaybedince seçim olmayacak mı? Gerçekten de Kılıçdaroğlu'nun, "Seçime girmek serbest ama kazanmak yasaktır" söylemi bu seçim ile doğrulandı. Kürdistan'da %70-75 oyla kazananlar kazanmamış sayıldılar, belediyenin dışına atılmaya çalışılıyorlar. %25 oy almamış olanları güya belediye başkanı ilan ediyorlar. Peki kim kabul eder? Neymiş, seçilme şartları yokmuş, KHK yasaklısıymışlar! Peki bunlar başvururken bu yasak durumu yok muydu? HDP sözcüsü Saruhan Oluç'un ifade ettiği gibi HDP'ye düzenlenen tam bir tuzaktır. "Katılın, kazansanız da sonunda yok edeceğiz" diyorlar. Tayyip Erdoğan, "Kazansalar bile vermeyeceğiz" diyordu. Bunu Yüksek Seçim Kurulu yapıyor. Böyle olur mu, bu bir yarış mıdır, spor müsabakası mıdır ki birinci olanda her hangi bir kusur çıkınca ikinci olana veresin? Bu halka yönetim seçiliyor. Aslında burada görülen, soykırımcı mantığın yürütülmesidir. Bunun için mantıklarına uygun geliyor. Siz 'birinciler' fazlasınız denilerek bütün bir halk yok sayılmak isteniyor. Bunun hukukla, adaletle hiçbir alakası yoktur.

Her alanda faşizme karşı daha aktif bir mücadele gerekiyor

Toplum kesinlikle kendi yönetimine, belediyelerine sahip çıkmalı, bu AKP'li taifeyi belediye başkanı diye, yönetim diye kabul etmemelidir. Madem yüzde

75 almış, yüzde 75 örgütlenmeli, kendi seçtiği başkanı yönetim olarak işletmelidir. Yani alternatif yönetim olmak gerekiyor. 31 Mart seçiminde en temel sonuç olarak şu ortaya çıktı: İki cepheden de AKP-MHP faşizmine karşı alternatif yönetim gereklidir. Artık ortada zorla, hileyle, baskıyla, terörle, yönetimi-iktidarı gasp eden bir güç vardır. Bu gücün seçimle yönetimden uzaklaştırılması mümkün olmuyor. 7 Haziran 2015'te kabul etmedi, 24 Temmuz 2015'te savaş ilan etti ve savaş zoruyla kendini hükümet ilan ettirdi. Şimdi de yine zorla, hileyle kendisini İstanbul'un, Kürdistan'ın yerel yönetimleri olarak kabul ettirmeye çalışıyor. O halde iki cepheden de, yani hem genel hem de yerel yönetimler düzeyinde faşizme karşı daha aktif bir mücadele gerekiyor ve bu mücadeleyi alternatif bir yönetime kavuşturmak lazım. Mesela yerel yönetimler düzeyinde böyle olmalı. Bunlar belediye binasına el koyunca toplum itaat etmemeli, belediyede kendi yönetimini kurmalı; o belediye binasında olmuyorsa başka bir bina bulmalı, kendi kendini fiili olarak orada yönetmeli. Fiili, alternatif demokratik yerel yönetimleri geliştirmek gerekiyor. Seçilen belediye başkanları da eskisi gibi gidemezler. Halk da kendi yönetimini faşizme teslim edemez; yönetimine sahip çıkmalı, savunmalı, mücadele etmelidir.

Genel siyasi yönetim düzeyinde de etkili bir mücadele gereklidir. Bu açıkça ortaya çıktı. HDP Eş Genel Başkanlığı bunu ifade ediyor. Ortada bir yönetememe durumu var. AKP-MHP faşizmi iktidardan düşmüş, seçimi kaybetmiştir. Aslında 7 Haziran 2015'te kaybetti. O günden bu yana AKP yönetiminin hiçbir meşrutiyeti yoktur. Tayyip Erdoğan yönetimi gaspçı, darbeci, komplocu bir yönetimdir. Seçimle iş başına gelmiş bir yönetim değildir. 31 Mart yerel seçimleriyle birlikte bu daha net bir biçimde tescil edildi. Seçim öncesinde de bu yerel seçimlerin genel siyaseti belirleyecek düzeyde sonuçlarının olacağı söyleniyordu. Gerçekten de böyle oldu. O halde genel siyasi sonuç nedir? AKP-MHP faşizmi yenildi, kaybetti. Kürdistan'da kaybetti, Türkiye'nin metropol kentlerinde kaybetti. Türkiye toplumunun çoğunun oyunu kaybetmiş durumdadır. O halde yönetimden düştü. Aslında onlarda birazcık demokrasi anlayışı, namus olsa istifa edip çekilip giderlerdi ama gitmiyorlar, tersine 2015'te yaptıkları gibi şimdi yerel yönetimleri almak istiyorlar. Vermemek lazım. Sadece yerel yönetimlerin verilmemesiyle kalınmamalı, genel yönetimden de düşürmek gerekiyor. HDP ve CHP'nin demokratik ittifakı daha fazla geliştirip alternatif yönetim örgütlemesi gerekir. Ancak mevcut haliyle bir araya gelip ülke sorunlarını bile görüşemiyorlar. Böyle bir durum çok geri bir durumdur. Bu durum AKP-MHP faşizmine güç, umut, saldırı için cesaret veriyor. Bu durum yeteri kadar muhalefet yapılamadığı için oluyor. CHP'nin sorumluluğunu bilmesi gerekir. Toplumun önüne, "Alternatif bir yönetim olacağım" diye çıkıyor ama öyle olmuyor. Bu toplum artık daha fazla oyalanamaz. HDP'nin, CHP de dahil tüm demokratik güçleri birleştirebilmesi gerekir. Kısaca alternatif bir yönetim geliştirmek gerekiyor. Tayyip Erdoğan yönetiminin istifasını istemek gerekir. Bu yönetimin artık Türkiye'ye vereceği hiçbir şeyi kalmamıştır. Bu yüzden çekilmesi gerekiyor. Bunu yüksek sesle dillendirmek lazım. Yani "yönetemiyor" demek yetmiyor, yönetimden çekilmesini istemek, bir de yönetime aday olmak, Türkiye toplumunun ve dünyanın önüne çıkıp, "Biz yönetime adayız, hazırız" demek gerekiyor. Mevcut muhalefetin zayıflığından yararlanarak Tayyip Erdoğan yalnız başına yönetimini sürdürmeye çalışıyor. "Yeter artık, tek adamın da üstünde oldun, Mustafa Kemal'den daha fazla tek oldun, ne yapacaksın? Göğe çıkacak değilsin, bu iş burada bitmeli" demek gerekiyor. Gerçekten de 'Êdî Bese' denilmelidir.

AKP eğer yönetimi bırakmıyorsa o zaman bıraktırılmalıdır

Herkes şunu bilmelidir: Tayyip Erdoğan devri artık bitmiştir. Dolayısıyla onu çıktığı yerden indirmeyi bilmek gerekiyor. Buna göre hareket edebilmek lazım. Şimdi gelinen noktada esas budur. Bundan korktuğu için bu kadar seçim mızıkçılığı yapıyor. Aslında bu tür tartışmaların önünü almak için, birileri kendilerine karşı çıkıp, 'İktidardan çekil' demesin diye bu seçim tartışmalarını bu kadar uzattı, gündemi saptırmaya, yaşadığı ağır seçim yenilgisini gizlemeye çalıştı. Bunu görüp iyi anlamak lazım. Onun oyununa kesinlikle gelmemek gerekiyor. Bu bakımdan artık 31 Mart seçimiyle yeni bir süreç başlamıştır. AKP-MHP ittifak devri sona eriyor, çöküş başlamıştır. Aslında düştüler, onu düşürecek bir etkili anti-faşist, demokratik harekete ve mücadeleye ihtiyaç var. Zaten insan Tayyip Erdoğan'la Binali Yıldırım'ın yüzüne bakınca nasıl bir çöküş içinde olduklarını net bir biçimde görüyor. Niye? Çünkü; 'ortaktan' da darbe yediler. AKP bu seçimle birlikte artık MHP ile de ittifak yürütemez hale geldi. 7 Haziran 2015 seçiminden sonra, "MHP'ye dayanarak biraz ilerlerim, Kürtleri ezerim, Fethullahçıları tasfiye ederim, MHP ile de ittifak halinde bunu sürdürürüm, MHP'yi kazanırım, buradan güçlenirim" diyordu. Fakat görüldü ki MHP ile ittifak AKP'yi çöküşe götürdü, AKP'ye kazandırmadı. Çökmüş, ölmüş, 7 Haziran 2015'te bitmiş MHP, dört yıl sonra yeniden canlandı, çöken AKP oldu. Yani bu ittifak da AKP'yi kurtarmaya yetmiyor. Başka herhangi bir ittifak yapacak gücü de kalmadı. Mevcut ittifak, AKP'yi düşüren, yenilgiye götüren ittifak oldu. MHP'lileşen AKP'nin artık bu ülkeye, kendi tabanına vereceği bir şeyi kalmadı. Kesinlikle artık AKP'nin ne Türkiye'ye ne de dünyaya herhangi bir hayrı olmaz, en hayırlı iş erkenden çekilmesidir. Yönetimi yeni bir güce, Türkiye'nin sorunlarını demokratik yöntemlerle çözecek yeni bir yönetime bırakmasıdır. Eğer bırakmıyorsa, o zaman bıraktırılmalıdır. Böyle bıraktırmayı kesinlikle bilmek lazım.

Şimdi gelinen nokta böyledir. Bu işin artık cılkı çıkmıştır. Ortada ciddiyet filan kalmadı. Birilerinin çıkıp, "Ciddi olun!" demesi lazım. Bu kadar şımarıklık fazladır. İnsanları bu kadar onursuzlaştırarak, hiçbir hukuksal temele bağlanmadan kendi iktidarlarını korumak için hizmet ettirme çok fazladır. Toplumda ruh kalmıyor, psikoloji kalmıyor, kimsenin kimseye güveni kalmıyor. Bu kadar hilenin, hurdanın yapıldığı bir yerde kim neye güvenebilir? Seçime mi, yönetime mi, şu kuruma mı, hukuka mı güvenir? Mevcut faşizm hiçbir şeye güveni kalmayan bir toplumsal kırılma yaratıyor ve buna dur demek lazım. En büyük zarar böyle veriliyor. Bir yandan faşist ve soykırımcı zihniyeti yeniden diriltti, diğer yandan toplumun kendine güvenini, toplumsal özelliklerini kırıyor, insanları, toplumu çürütüyor, çökertiyor. Bunlara kesinlikle fırsat ve izin verilmemelidir. Bu bakımdan da ciddi olunması gereken bir süreçten geçiyoruz. Birileri bu duruma, bunu ortaya çıkartanlara, "Ciddi olun, haddinizi bilin, kendi yerinize gidin" diyebilmelidir. Gitmiyorsa tutup kolundan götürebilmelidir. Bu mümkündür. Halk, "Ben bunu yaparım" dedi. Yeter ki insanlar halkı eğitebilsinler, örgütleyebilsinler, demokrasi hareketini birleştirebilsinler. İşte o zaman kesinlikle faşizme dur da derler, faşizmi alaşağı da ederler, Türkiye'yi bölgenin en demokratik ülkesi haline getirebilirler, sorunları en demokratik yöntemlerle çözen bir yurt yapabilirler. Biz önümüzdeki süreçte gelişmelerin böyle olacağına inanıyoruz. Bu kesinlikle gereklidir.

31 Mart'ta faşizme ağır darbe vuruldu, sıra tecridi kırmada

Bu konuda tüm devrimci-demokratik güçlere, tüm muhalefete büyük bir görev ve sorumluluk düşüyor. Bu tarihsel bir görev ve sorumluluktur. Bunun gereklerinin yerine getirilmesini bekliyoruz. Yerine getirileceğine inanıyoruz. Kendi adımıza üzerimize düşen her türlü devrimci-demokratik sorumluluğu yapacağız, yapıyoruz, daha fazlasını da yapmaya hazırız. Ama herkes de böyle olmalı, böyle yapmalıdır. Örneğin CHP, Türkiye'nin sorunlarına, Kürt sorununa ne diyor? Niye HDP ile ittifak yapmıyor? HDP'nin marazı mı var? Yasalara göre kurulmuş bir parti, Türkiye'nin her yerinden oy alıyor. Mevcut CHP yönetiminin HDP karşısındaki tutumu Tayyip Erdoğan yönetimine en büyük gücü veren tutumdur. O halde ya bu yönetim değişecek ya kendi politikalarını değiştirecek ya da Tayyip Erdoğan düşerken o yönetim de düşecektir. Mevcut CHP yönetiminin de bu işte sorumluluğu çok fazladır. İkisinin de gerçek durumu açığa çıktı. Derler ya, takke düştü kel göründü. Maskeler düştü, her şey görüldü. CHP, HDP ve "Ben Türkiye'nin demokratik birliğinde ve yürüyüşünde varım" diyen herkes sorumlu yaklaşmak ve özeleştirel tutum sergilemek durumundadır. Demokratik bir yönetim alternatifini Tayyip Erdoğan diktatörlüğüne karşı birlikte çıkararak, toplumun desteğini alıp bu diktatörlüğü tarihin çöp sepetine atmayı bilmek gerekir.

Serxwebûn: *Kürdistan'da, Türkiye'de, yurt dışında ve zindanlarda tarihte eşi benzeri görülmemiş bir direniş var; bunun yansımalarını ortaya çıkan seçim sonuçlarında da gördük. Bu anlamda, "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesi bundan sonra nereye gider?*

Duran Kalkan: Öncelikle şunu ifade edeyim; seçim sürecindeki mücadeleler bu hamleyle birlikte güçlendi, çalışmalar hamleyi besledi, birleştirdi. 31 Mart yerel seçiminde AKP-MHP faşizminin bu biçimde yenilgi yaşamasında da, "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesinin belirleyici düzeyde payı oldu. Seçim çalışmalarını çok güçlü bir biçimde besledi. Faşizmi yıkmadı ama yıkım sürecine sokacak ağır bir darbeyi bu direniş hamlemiz 31 Mart yerel seçiminde faşizme vurdu. Biz şimdi, 'Sıra tecridi kırmada' diyoruz. Kesinlikle faşizm ağır bir darbeyi yiyerek çözülme, yıkılma ve çöküş sürecine girmiştir. Şimdi sıra tecridi kırmada, İmralı işkence ve tecrit sistemini paramparça etmede, Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşmasını sağlamadadır. Direniş hamlesi bu hedefi gerçekleştirmek için yüksek bir kararlılıkla devam ediyor.

Hareket ve halk olarak büyük bir direniş içerisindeyiz. Bunların merkezinde de açlık grevi direnişi yer alıyor. Dikkat edilirse Hareket ve halk olarak açlık greviyle seçim mücadelesini, seçim çalışmalarıyla, "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesini, DAİŞ'e karşı savaşla açlık grevi direnişlerini birleştiren, hepsini bir arada yürütebilen konumda olduk. Bu oldukça önemli bir durumdur. En geniş mücadeleyi bir arada yürütebileceğimiz ortaya çıktı. Beş on cephede birden ortak bir kanala akmak üzere mücadele yürütebilen bir Hareket ve halk haline geldiğimiz kanıtlandı. Bu oldukça önemli bir durumdur. Şimdi bütün bunların merkezinde 7 Kasım 2018'de Diyarbakır zindanında DTK Eş Başkanı Leyla Güven'in başlattığı büyük açlık grevi direnişi var. Bu direniş altıncı ayında, Nasır Yağız'ın direnişi beşinci ayını geride bıraktı. Zindanlarda binlerce tutsak, Strasbourg'ta 14 eylemci, yurtdışının birçok alanında, değişik yerlerde eyleme katılan devrimcilerin direnişleri dördüncü ayını aştı. Deyim yerindeyse 14 Temmuz direniş ruhu zindanlardan başlayarak bir kere daha canlanmış bulunuyor. Zaten Leyla Güven de Diyarbakır Zindanı'nda, bu büyük açlık grevi direnişinin geliştiği kazandığı yerde açlık grevi direnişine başladı. Oradan tüm zindanlara, Kürdistan'ın dört bir yanına ve yurtdışına yayıldı ve önemli bir düzeye geldi.

Bu direniş içerisinde şehitler verdik; zindanda, yurtdışında açlık grevi biçiminde direnildi, kitle direnişleri oldu, gerillanın kahramanca eylemleri devam etti. Dağda, şehirlerde şehitler verdik. Ben bu vesileyle bir kere daha bu direnişin bütün şehitlerini saygı ve minnetle anıyorum. Demokratik Toplum Kongresi Eş Başkanı ve HDP Colemêrg Milletvekili Leyla Güven şahsında, zindanlarda, Kürdistan'ın her yanında, Strasbourg'ta ve tüm dünyada süren açlık grevi direnişlerini selamlıyorum. Bu direniş seçimde önemli bir sonucun ortaya çıkmasında önemli rol oynadı. Bu başarılarından dolayı da kutluyorum. Kendileri de bunu yeterli görmediler. Faşizme öldürücü darbeyi vurdular. İkinci hamle olarak tecridi kırıp faşizmi yıkma, çökertme aşamasını geliştirmeye çalışıyorlar. Bu anlamda direniş büyük bir kararlılıkla sürüyor. Direnişçiler tutumlarını, taleplerini kendi iradeleriyle açık bir biçimde ortaya koyuyorlar. Özellikle başta Leyla Güven olmak üzere Avrupa'daki, Kürdistan'daki açlık grevi direnişçileri defalarca eylemlerinin amacının ne olduğunu net bir biçimde ortaya koydu. Zindanlardaki direnişçiler 7 maddeli amaçlarını belirten bir deklarasyon da yayınladılar. Bu konuda hiçbir spekülasyona yer vermeyecek kadar direnişin amaçları açık ve nettir. Hepsinin merkezinde de tecridin kırılması vardır. İmralı işkence ve tecrit sistemine son verilmesi var. Bunu bugün herkes destekliyor, kabul ediyor. Bu tecrit hukuka aykırı bir olaydır. Hukuki açıdan, demokratik hukuk açısından suç oluşturuyor. Dolayısıyla TC yasaları açısından da suçtur. Tayyip Erdoğan yönetimi yasadışı işler yapıyor. Kendi yasalarının gereğine de uymuyor. Bu nedenle birçok çevre anormal de buluyor. Öyle bir noktaya gelindi ki toplum, direnişçiler TC'yi yönetenlere neredeyse, "Siz Anayasa'ya, yasalarınıza uyun" çabası yürütür hale geldiler. Onları kendi yasalarına sanki biz uydurmaya çalışacakmışız gibi bir durum var. Artık AKP-MHP faşist diktatörlüğü hem bu düzeyde hukuk ve ahlak tanımıyor hem de yasa tanımaz bir düzeye geldi. Yani diktatörlüğün bu kadar keyfisi padişahlar devrinde de yoktu. İş bu noktaya kadar getirildi.

Açlık grevi şeklinde direnmek insan soyunun en büyük iradi duruşunu ifade ediyor

Açlık grevi direnişçileri tutumlarının merkezine bunu koydular. Net bir biçimde de ifade ettiler. Şunu açık ortaya koyuyorlar, "Günümüzün sorunlarının çözümü için Kürdistan'ın, Ortadoğu'nun, insanlığın Önder Apo'ya ihtiyacı var. Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara ihtiyacı var. İmralı işkence ve tecrit sistemi bir insanlık suçudur. Bu suçla birlikte yaşanmaz" diyorlar ve bunun kırılmasını istiyorlar. Önder Apo da bunun böyle sadece İmralı'ya özgü olmadığını ifade etti. Bir yönetim sistemi, tarzı haline geldiğini belirtti. Faşist diktatörlüğün buradan mayalandığını ortaya koydu ve böylece, "Tecrit her yerde var" dedi. Yani faşist zihniyet ve siyaset yıkılmadıkça tecrit ortadan kalkmaz. İmralı işkence ve tecrit sistemi iç içe bir bütünlük oluşturuyor. O halde her yerde tecride karşı anti-faşist demokrasi mücadelesinin toplumsal düzeyde, en güçlü demokratik yöntemlerle geliştirilmesi gerekiyor. İş bu noktadadır. Bu anlamda direniş önemli bir noktaya da geldi. 31 Mart yerel seçim yenilgisiyle Tayyip Erdoğan yönetimi tarihinin en zayıf dönemini yaşıyor. Zaten Fethullahçılara karşı mücadele adı altında

Seçim sürecindeki mücadele hamleyle birlikte güçlendi, çalışmalar hamleyi besledi, birleştirdi. 31 Mart yerel seçiminde AKP-MHP faşizminin bu biçimde yenilgi yaşamasında da "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesinin belirleyici düzeyde payı oldu. Seçim çalışmalarını çok güçlü bir biçimde besledi. Faşizmi yıkmadı ama yıkım sürecine sokacak ağır bir darbeyi bu direniş hamlemiz, yerel seçimlerde faşizme vurdu. Biz şimdi 'Sıra tecridi kırmada' diyoruz.

Hareket ve halk olarak açlık greviyle seçim mücadelesini, seçim çalışmalarıyla "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesini, DAİŞ'e karşı savaşla açlık grevi direnişlerini birleştiren, hepsini bir arada yürütebilen konumunda olduk. Bu oldukça önemli bir durumdur. En geniş mücadeleyi bir arada yürütebileceğimiz ortaya çıktı. Beş on cephede birden ortak bir kanala akmak üzere mücadele yürütebilen bir Hareket ve halk haline geldiğimiz kanıtlandı.

orduda herhangi bir şey bırakmadı, devletin kurumlarını yok etti, hukuku yok etti, ekonomik kriz had safhadadır. Herkes, "Türkiye her bakımdan son 20 yılın en zor, en kötü dönemini yaşıyor" diyor. Tam bir çöküş ve çözülüş sürecinde; Tayyip Erdoğan yönetimi Türkiye'yi bu duruma getirdi. Dolayısıyla faşizm ciddi bir çöküş halindedir. Bunu hızla gerçekleştirip Türkiye'nin sorunlarını demokratik yöntemlerle çözecek, en başta da bu tecrit, işkence ve siyasetine son verecek bir yönetime kavuşturulması gerekir. Şimdi açlık grevi direnişçileri, onların etrafında gelişen, "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesi bunu dayatıyor, bunu istiyor ve önemli bir düzeyde geliştiriyor. Açlık grevi direnişi etrafında Kürdistan'da, yurt dışında, halkımızın, gençlerin, kadınların güçlü bir eylemliliği var. Seçim sürecinde olduğu gibi şimdi de yeni yöntemlerle daha zengin yol ve yöntem kullanarak kitle eylemliliği geliştirilmeli. Gerillanın gittikçe faşizme karşı direnişi boyutlanıyor, tırmanıyor; Serhed'den Mêrdîn'e, Dersim'e kadar her alanda, mevsim ilerledikçe inanıyorum ki, bu direniş daha fazla gelişecek, güçlenecektir.

Şimdi açlık grevi direnişleri de tabii önemli bir noktaya geldi. Açlık grevi direnişi yapabilmek ciddi bir iştir. Açlık grevi şeklinde direnmek insan soyunun en büyük iradi duruşunu ifade ediyor. Geliştirdiği en keskin, iddialı ve iradeli yaşam ve eylem biçimi oluyor. Bu, beş ayı geçti, altıncı ayına girdi. İnsanlar gerçekten de hücre hücre eriyerek; her gün, her saat, her saniye açlıkla boğuşarak özgür yaşamı yaratmaya çalışıyorlar. Ağır, zor bir durumdur. Özellikle zindanlardaki baskı ve işkenceyle rehin tutulan özgürlük tutsaklarının durumlarının daha zor olduğu biliniyor. Fakat şunu ifade etmemiz gereklidir. Tecridi kırmak için, faşist TC yasalarının uygulanmasını sağlamak için bile binlerce insanı kitleler halinde beş ay, altı ay kendisini açlık grevine yatırmak zorunda bırakıyorsa, buna neden olan zihniyet ve siyaset utansın! Kürdistan'daki faşist zihniyet ve siyasetin ne olduğunu, Kürt sorunu denilen sorunun nasıl bir sorun olduğunu insan buna bakarak daha iyi anlayabilir. Gerçekten de böyle bir durumda olmak kuşkusuz istenen bir şey değil, kabul edilir bir durum da değildir. Böyle bir duruma gelinmemesi için, Hareket olarak her türlü yönteme de başvurduk. Yani uyarısa uyarı, anladığı dildense silahlı direniş, demokratik siyasi çözüm projeleri sunmaksa bunları gündemleştirme biçiminde Önder Apo öncülüğünde Hareket olarak geçen süreçte sorunları daha hızlı, kolay, daha az acılı bir şekilde çözüme kavuşturmak için ne gerekiyorsa onu yaptık. Bu konuda başvurmadığımız hiçbir yöntem kalmadı.

Direnmek bizi var ediyor, direnmek bizi yaşatıyor

Şu konuda eleştirilebiliriz: Faşist zihniyet ve siyaseti yıkma ve tarihin çöp sepetine atma gücünü gösteremedik. Devleti ele geçirerek, kapitalist modernite sisteminin -başta Amerika ve Rusya olmak üzere- hepsinden de destek alarak Hareketimizin ve halkımızın üzerine geldi, büyük katliamlar yaptı; Cizîr'den Sûr'a, Şirnex'ten Nisêbîn'e, Gever'den Efrîn'e kadar Kürdistan kentlerini, kasabalarını yerle bir edecek kadar vahşi, azgın, yıkıcı saldırılarda ve katliamlarda bulundu. Böyle bir katliamcılığı yıkamadık ama şu gerçeği de ona gösterdik; Kürtleri ezemezsin, Kürt sorununu Kürt toplumunu ezerek çözemezsin, bu sorunun üstünü kapatamazsın, Kürt halkını ezemezsin, yenemezsin, ona boyun eğdiremezsin, diz çöktüremezsin. Her türlü baskına, zoruna, katliamına, şiddetine karşı direnir; bu direniş ne kadar bedel istiyorsa onu verir yine de özgürce var olmada sonuna kadar ısrar eder, senin her türlü saldırı yöntemini boşa çıkarırız. Bunu Hareketimiz, halkımızla birlikte şu ana kadar yürüttüğü mücadeleyle kanıtladı, herkese gösterdi.

Kürt sorunu gibi bir sorun, Türkiye cumhuriyeti devleti gibi faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasete sahip bir güç olmasaydı bu kadar mücadele, karşıdakine bir şey anlatırdı, öğretirdi, onları bazı doğru şeylere çekebilirdi. Fakat Önder Apo'nun çoğu kez ifade ettiği gibi, burası Kürdistan, Kürt sorununun dünyada eşi benzeri yok, tarihte de benzeri olmamıştır. Kürdistan'a dayatılan faşist-sömürgeci soykırım zihniyet ve siyasetin tarihte ve günümüzde bir benzeri daha yoktur. Dolayısıyla düşman öyle başka düşmanlara benzer bir düşman değildir. Biz böyle bir düşmana karşı mücadele ediyoruz. Bunu hepimiz iyi biliyoruz.

Direnişçilerin moralleri çok yüksek, ruhsal duruşları çok güçlü, "Kendimize geldik" diyorlar. Beş aydır özgür yaşıyorlar, "Özgür yaşama ulaştık" diyorlar, önceki durumu eleştiriyorlar. Böyle bir işkence ve tecrit sistemi karşısında direnmeden yaşamanın en büyük teslimiyet ve ihanet olduğunu net bir biçimde açığa çıkardıklarını ve kanıtladıklarını belirtiyorlar ki, gerçek olan da budur. Dolayısıyla direnmemek teslimiyete, ihanete götürüyor, direniş zafere götürüyor, direniş yaşatıyor, yaşam direnişle sağlanıyor, direnmek yaşamak ve zafer kazanmak oluyor. Bunu bir kere daha bu direnişle kanıtlıyoruz.

Bir yandan açlık grevi direnişleri kritik bir noktaya geldi. İnsanlarımız binler halinde biyolojik olarak eriyorlar, bütün halk başta zindanlar olmak üzere topyekûn direniş halindeyiz. Bu oldukça zorlayıcı bir durumdur. Fakat kendimizi böyle var ediyoruz, gerçekten de direnmek bizi var ediyor, direnmek bizi yaşatıyor. Direnerek kendimize geldik. Biyolojik olarak çok zorlanmalarına rağmen zindanlardaki direnişçilerden Leyla Güven'e kadar, Strasbourg'takilerden ve her alandan gelen mesajlar ortadadır. Moralleri çok yüksek, ruhsal duruşları çok güçlü, "Kendimize geldik" diyorlar. Beş aydır özgür yaşıyorlar, "Özgür yaşama ulaştık" diyorlar, önceki durumu eleştiriyorlar. Böyle bir işkence ve tecrit sistemi karşısında direnmeden yaşamanın en büyük teslimiyet ve ihanet olduğunu net bir biçimde açığa çıkardıklarını ve kanıtladıklarını belirtiyorlar ki, gerçek olan da budur. Dolayısıyla direnmemek teslimiyete, ihanete götürüyor, direniş zafere götürüyor, direniş yaşatıyor, yaşam direnişle sağlanıyor, direnmek yaşamak ve zafer kazanmak oluyor. Bunu bir kere daha bu direnişle kanıtlıyoruz.

Şunu ifade edebilirim: Başka yol ve yöntem olsaydı kuşkusuz Hareket ve halk olarak o yöntemleri kullanmaktan vazgeçmezdik. Ancak şunu bilmek lazım; açlık grevi direnişi içinde özgür yaşamak, biraz maddi imkan sağlanmış kölece bir yaşamdan milyon kere daha güzeldir, iyidir. Bunu bütün direnişler gösteriyor, bütün direnişçiler ifade ediyorlar. Direniş içerisinde biz var oluyoruz, hayat buluyoruz. Direndikçe özgür yaşamı yaratıyoruz, yaşamı anlamlı kılıyoruz, güzelleştiriyoruz. Başka türlü yaşamanın imkanı yoktur. Bize bir mezar yeri bile tanınmıyor. Bakın oy alıyorsunuz geçerli saymıyorlar. Tayyip Erdoğan ne diyordu? "Milli irade ne derse odur." Kendinden başka seçilenleri sanki halkın oyuyla seçilmemiş gibi kaldırıp itiyor. Hele hele Kürdistan'da toplumun verdiği oyu oy bile saymıyor. Niye? Çünkü; toplumu toplum saymıyor, Kürt'ü yok sayıyor, bir mezar yeri bile verilmiyor.

Recep Hantaş'ı polisler Amed'te infaz ettiler, ondan sonra kaçırarak götürüp gömüyorlar, bin bir türlü yalan uyduruyorlar. Sorgusuz sualsizdir, kimse tutuklanmıyor, her hangi bir yaptırımı yoktur. Derler ya sömürgecilik, karşısındakinin en iyisini ölü görür. TC faşizmi bunu çoktan aştı. Öldürüyor; ölüye de, mezara da saygısı yoktur. Hiçbir toplumsal ahlaka, dinsel kurala saygı göstermeyecek duruma gelmiştir. Böyle bir düşmanla yüz yüzeyiz. Dolayısıyla bu direnişin bedeli ne olursa olsun sonuna kadar direneceğiz, başka çaremiz yoktur. Bu direniş mutlaka kazanacaktır. Bundan başka Kürt'ün var olma ve özgür yaşama imkanı yoktur. Bu sorunun öyle ileri zamanlara ertelenecek durumu da yoktur, bunu herkes doğru anlamalı; ne yapacaksak şimdi yapacağız, bedeli neyse ödeyeceğiz, mücadelenin yaratıcı yol ve yöntemlerini ne sağlarsa arayıp bulacağız, mücadele bizden ne yapmamızı istiyorsa onu yapacağız. Her türlü cesaret ve fedakârlığı göstereceğiz, Hareket ve halk olarak tam bir fedai çizgisinde yaşıyoruz ve mücadele ediyoruz. Kahraman şehitlerimiz bu temelde bize öncülük ediyor. Önder Apo özgür yaşam yolunun ancak bu biçimde buradan geçtiğini, özgür yaşamın ancak böyle bir mücadeleyle elde edilebileceğini bize gösterdi. Dolayısıyla öyle kimse dar, geçici, basit, yüzeysel yaklaşmamalıdır. İşler ciddidir. İçinde bulunduğumuz koşullar ortadadır, süreç tarihi bir süreçtir, mutlaka ama mutlaka kazanmamız gereken bir süreç içerisindeyiz, bunun dışında hiçbir sonucu kesinlikle kabul etmeyeceğiz.

Yüzyıldır halkların başına bela edilmiş olan bu faşist zihniyet ve siyaseti kesinlikle tarihe gömeceğiz

Bu bakımdan da "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" hamlesi bir zafer hamlesidir. Daha önce de ifade ettik, hem de içinde bulunduğumuz dönemde zaferi kazanma hamlesidir. Bu faşist-soykırımcı düzenle, tecrit ve işkence düzeniyle yaşanmaz, böyle bir sistem altında var olunamaz. Buna boyun eğen, bunu kabul edenler hiçbir zaman özgürce var olamaz ve yaşamı yaratamazlar. O nedenle de faşist-soykırımcı sömürgeci baskı, terör ve katliama hiçbir zaman boyun eğmeyeceğiz, teslim olmayacağız, bütün saldırılarına karşı bedeli ne olursa olsun yaratıcı yöntemlerle, topyekûn olarak, nerede bulunursak bulunalım hepimiz elbirliğiyle direneceğiz, faşist-soykırımcı zihniyet ve siyaseti mutlaka yıkacağız. Yüzyıldır Türkiye halklarının, Ortadoğu'nun ve insanlığın başına bela edilmiş olan, bugün DAİŞ, El-Kaide, ÖSO gibi faşist çeteler biçiminde ortaya çıkan ve herkesi tehdit eden bu faşist zihniyet ve siyaseti kesinlikle tarihe gömeceğiz. Başka türlü Kürt halkının özgürce var olması mümkün değil; Türkiye'nin, Ortadoğu'nun demokratikleşmesi, halkların bir arada yaşaması mümkün değil; insanlığın faşist baskı ve terörden kurtulması, insanca yaşama kavuşması mümkün değildir.

Bu bakımdan işkence ve tecrit sistemine karşı Hareket ve halk olarak yürüttüğümüz direniş hamlesi, bütün insanlığın baskıdan, faşizmden kurtuluş hamlesidir. Bunu herkes daha iyi görüyor. Filistinliler, Ortadoğu'da bulunan, direnen bütün halklar görüyor. Gençler, kadınlar, insan hakları kuruluşları, aydınlar, siyasetçiler, devrimci-demokratik güçler görüyor. Daha büyük ilgi duyup destek veriyorlar. Hepsine ilgi ve desteklerinden dolayı teşekkür ediyoruz. Kuşkusuz daha fazla güçlendirip, desteklerini daha çok artıracaklardır. Çünkü; bu mücadele kendilerinin de mücadelesidir. Bu dünyada insanca yaşayabilmeleri için İmralı işkence ve tecrit sistemine karşı çıkmalıdırlar. Kürt soykırımının karşısında durarak Kürt halkının özgürlüğünü desteklemelidirler. İmralı işkence ve tecrit sistemi var oldukça ve Kürt toplumuna bu soykırım dayatıldıkça bu dünyada hiç kimse özgür, demokratik, devrimci olamaz; özgürce bir gelecek öngöremez. Ancak bunlara karşı mücadele ettiği oranda özgür, demokratik, devrimci olur. Bu, günümüzde daha çok netleşmiş bir durumdur. Bunu Hareket ve halk olarak, Kürt gençliği ve kadınları olarak çok daha iyi anlamış ve bilince çıkartmış durumdayız. Bedeli ve acısı ne olursa olsun biz zaten 45 yıldır en ağır koşullarda savaşan, direnen bir halkız; 40 binden fazla şehit, yüzbinlerce tutuklu verdik, işkenceden geçmeyenimiz kalmadı, en zor koşullarda mücadele ediyoruz. Bu düşman gerçeğini de, özgürce yaşama, var olma gerçeğini de iyi anlamış durumdayız.

Bir sessizliğin olduğunu söylüyorlar. Sessizlik yalnızca şimdi yok. Kürtler yüz yıldır soykırımdan geçirilirken zaten sessizlik vardı. Kürt varlığı için direnenlerin mezarları bile yoktur. Seyit Rıza, Şêx Said, Qazî Mihemed ve diğerlerinin mezarları nerede? Bu dünya bu sorunu ortaya çıkardı. Kürdistan'da uygulanan soykırımlar karşısında sağır ve dilsiz yaklaştı. Aslında bu durum şimdi kırılıyor. Başka yerlere göre bir sessizlikten söz edilebilir ancak Kürt sorunundaki eski sessizliğe göre şimdi bu önemli ölçüde kırılmış, aşılmıştır. Dünyanın her yanından ses yükseliyor, destek açıklamaları geliyor. Dünya Kürt'ü ve Kürt Özgürlük Mücadelesi'ni, Kürt Halk Önderini, Kürt halkının haklarını tanıyor. Ona uygulanan soykırımcı rejimi görüyor, biliyor ve ona karşı tutum alıyor. Birçok çevreden böyle bir bilinç, tutum, destek gelişiyor. Bu, yeni ve önemli bir gelişmedir. Sorunun kendisi tarihin en ağır sorunudur. Bu yüzden gelişmeler de ağır oluyor. Kürt sorunu kolay çözülecek bir sorun değildir. Kolay olsaydı zaten şimdiye kadar çözülürdü. Bu kadar ağırlaşmazdı, başkaları da çözerdi. Dolayısıyla sorunun ağırlığından ya da yavaş gelişmesinden şikayet etmiyoruz. Zorluklarla kazanılan özgür yaşam en değerli olandır. En kalıcı gelişmeler zorlukları yenerek, engelleri aşarak ortaya çıkartılır. Biz şimdiye kadar zorluğu, acısı ne kadar çok olursa olsun, ne kadar bedel isterse istesin bütün bunları vererek insanlığı özgürlüğe taşıyacak öncü bir özgürlük mücadelesini büyük bir kararlılıkla yürüttük. Şimdi de topyekûn bir direniş halinde sürdürüyor; dağda, ovada, şehirde, zindanda, yurtdışında, açlık grevinden savaşa, kitle eyleminden propagandaya kadar her türlü yöntemle yürütüyoruz. Bundan sonra da bu topyekûn direnişimiz daha çok derinleşip zenginleşecek, daha çok yayılacak, bütünleşecek ve mutlaka kazanacaktır.

1 Mayıs aynı zamanda Kürt halkının birlik, dayanışma ve mücadele günüdür

Serxwebûn: *Kürtler, demokrasi güçleri ve PKK, 1 Mayıs'ı nasıl karşılayor?*

Duran Kalkan: Tüm ezilenlerin, emekçilerin, 1 Mayıs birlik, dayanışma ve mücadele günlerini kutluyorum. 1 Mayıs işçi sınıfı şahsında Kürt halkının, emekçi halkların, kadınların birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. İşçi sınıfı günü olarak ifade ediliyor ama 1 Mayıs işçi sınıfı şahsında bir emek, emekçi bayramı olarak anlam kazanıyor. Bu anlamda Kürtler zaten halk olarak yüzde doksan dokuz emekçi bir halktır. Dolayısıyla 1 Mayıs aynı zamanda Kürt halkının birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. Tarihin en eski ezileni, en eski emekçisi kadınların da birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. 1 Mayıs'ı emekçi bayramı olarak ele almak, tanımlamak ve yaşamak gerekli. Biz Hareket ve halk olarak 1 Mayıs'ı, "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesiyle karşılıyoruz. Nasıl ki 8 Mart'ı, Newroz'u böyle tarihi bir direniş hamlesi içerisinde karşıladıysak şimdi de 1 Mayıs'ı böyle büyük bir direnişle karşılar konumdayız. 31 Mart seçimlerinde faşizme ağır bir darbe vurmuş olarak karşılıyoruz. Bütün bunların 1 Mayıs kutlamalarına yansıyacağına inanıyoruz.

Şunu ifade edebilirim: Kürtler bulundukları her yerde 1 Mayıs kutlamalarına etkin, yaygın katılacaklar; Kürt gençleri, kadınları, emekçileri, işçileri olarak Kürdistan'da, Türkiye'de ve dünyanın dört bir yanında nerede bulunuyorsa orada 1 Mayıs'ın öznesi, asli gücü olacaklar, tüm dünya emekçilerinin birliği, dayanışması ve mücadelesinden yana aktif tutum koyacaklar, 1 Mayıs'a sahip çıkacaklardır. Diğer yandan 1 Mayıs dünyada en çok insanın ortak ruh ve bilinçle eyleme kalktığı gün oluyor. Biz küresel bir özgürlük ve demokrasi eylemiyle, yürüttüğümüz "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlemizi birleştiriyoruz. Tarihi bir direniş içerisinde böyle bir mücadele gününe yürüyoruz. Her gün dağda, ovada kahraman gerillamız savaşıyor. Kürdistan'ın her tarafında, dünyanın dört bir yanında gençler, kadınlar, emekçiler, Kürt halkı her yerde özgürlük ve demokrasi için mücadele ediyor. İmralı işkence ve tecrit sisteminin kırılması, faşizmin yıkılması için gece gündüz demeden 24 saat yemiyor, içmiyor, eylem, direniş halinde bulunuyor. Zindanlarda binlerce özgürlük tutsağı 6 aydır açlık grevinde direniyor. Halk olarak 7'den 70'e her tülü yöntemi kullanarak tam bir fedai direnişi yürütüyoruz. Özgürlük için topyekûn direniş halindeyiz. 1 Mayıs'ı da böyle bir direnişle karşılıyoruz.

Birlikse; en büyük birliği yürüttüğümüz mücadelede yaratıyoruz. Bu mücadele Kürtleri birleştirdiği gibi Türkiye halklarını, Ortadoğu halklarını ve insanlığı birleştiriyor. DAİŞ'e karşı Rojava halkımızın Kobanê'den Reqa'ya, Baxoz'a kadar yürüttüğü savaş nasıl büyük bir birlik yarattı gördük. Şimdi AKP-MHP faşizmine karşı yürüttüğümüz mücadele de böyle bir birlik yaratıyor. Dayanışmaysa; devrimci demokratik dayanışmanın, halk dayanışmasının, toplumsal dayanışmanın en büyük örneklerini ortaya çıkarıyor. 1 Kasım 2014 'Dünya Kobanê Günü' oldu. Dünya ezilenleri, halkları, demokratik güçleri, tüm anti-faşist güçler DAİŞ karşıtı bir dayanışma gününde birleştiler. Ortak bir ruhu soludular, ortak bir bilinci taşıdılar, ortak bir amaç doğrultusunda eyleme kalktılar. Biz mücadeleyi kapsamlı yürütüyoruz. Kürt halkı 45 yıldır bilinçli, devrimci bir savaş içerisindedir. Faşist-soykırımcı ve sömürgeci bir zihniyetin saldırılarına karşı fedai çizgide, kahramanca savaşıyor. Kürt halkı serhildan halinde gece-gündüz demeden faşist saldırılara karşı direniyor. Kürt kadınları, Kürdistan gençleri gerçekten de direnişe öncülük ediyor, kahramanlık örnekleri sergiliyorlar. En son Leyla Güven öncülüğünde görüldüğü gibi, bu direnişin kahraman öncülüğünü en güçlü bir biçimde ortaya çıkartıyorlar. Dünyanın neresine savrulmuş olursa olsun Kürtler; özgürlükten, demokrasiden, kardeşlikten, birlikten, insanlıktan yana tavır alıyor. Faşizme, sömürüye, zulme, teröre, baskıya karşı çıkıyor. Toplum olarak bu anlamda safları nettir.

Faşist-soykırımcı sömürgeci baskı, terör ve katliama hiçbir zaman boyun eğmeyeceğiz, teslim olmayacağız, bütün saldırılarına karşı bedeli ne olursa olsun yaratıcı yöntemlerle, topyekûn olarak nerde bulunursak bulunalım hepimiz elbirliğiyle direneceğiz, faşist-soykırımcı zihniyet ve siyaseti mutlaka yıkacağız. Yüzyıldır Türkiye halklarının, Ortadoğu'nun ve insanlığın başına bela edilmiş olan, bugün DAİŞ, El-Kaide, ÖSO gibi faşist çeteler biçiminde ortaya çıkan ve herkesi tehdit eden bu faşist zihniyet ve siyaseti kesinlikle tarihe gömeceğiz.

İşçi sınıfı günü olarak ifade ediliyor ama 1 Mayıs işçi sınıfı şahsında bir emek, emekçi bayramı olarak anlam kazanıyor. Bu anlamda Kürtler zaten halk olarak yüzde doksan dokuz emekçi bir halktır. Dolayısıyla 1 Mayıs aynı zamanda Kürt halkının birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. Tarihin en eski ezileni, en eski emekçisi kadınların da birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. 1 Mayıs'ı emekçi bayramı olarak ele almak, tanımlamak ve yaşamak gerekli.

Küresel düzeyde özgürlük ve demokrasi mücadelesi gelişiyor

1 Mayıs'ı biz de bu biçimde karşılıyoruz. Bu 1 Mayıs'ın her zamankinden biraz daha farklı olacağı anlaşılıyor. Kürdistan'daki mücadele açısından zaten böyledir, çünkü topyekûn bir direnişle karşılıyoruz ki, 1 Mayıs'a en büyük anlamını 2019'da vereceğiz. Gidişatın dünyada da bu yönlü olduğu görülüyor. Kapitalist modernite sisteminin yaşadığı derin kaos, kriz ve bunun ortaya çıkardığı çelişki ve çatışma, insanları, emekçileri o kadar çok ezmiş, boğmuş; kadınları ve gençleri o kadar çok geleceğe bakamaz hale getirmiş ki toplumlar tam bir tepki halindeler. Fransa'da gelişen tepkileri gördük. Birçok Avrupa ülkesinde gençlerin, emekçilerin, işçilerin mücadelelerinde, Afrika'daki halkların, Arap toplumunun Sudan'dan Cezayir'e kadar her yerdeki diktatörlüklere karşı direnişlerinde görüyoruz. Kapitalist modernite sisteminin kriz ve kaosunun Üçüncü Dünya Savaşı'nı giderek daha çok yayılıp derinleştirmesi insanları daha çok hiçleştirir noktaya getirmiş ve insanlık buna büyük bir öfke ve tepkiyle karşı çıkıyor.

1 Mayıs aslında böyle bir tepkinin ortaya konacağı, kapitalist modernite sisteminin bu ağır baskı, sömürü, kriz ve kaosuna karşı yeni demokratik bir dünya arama mücadelesi olacağa benziyor. Daha şimdiden her alanda hazırlıklar var. Erkenden açıklamalar yapılıyor. 1 Mayıs etkinlikleri bu yıl Nisan ayı ortasından itibaren hatta bazı yerlerde Nisan başından itibaren başladı. Öyle anlaşılıyor ki Mayıs boyunca da sürecektir. Bu 1 Mayıs başka 1 Mayıs olacağa benziyor. Tarihin en büyük 1 Mayıslarından biri olacağa benziyor. Bazıları, "Sovyetler Birliği çöktü, sosyalizm bitti, artık işçilerin, emekçilerin, özgürlük ve demokrasi mücadelesi olmaz, işçi sınıfı mücadelesinden kurtulduk" diyorlardı. Şimdi işçi sınıfının darlığından tüm emekçilerin mücadele ettiği bir duruma gelindi. Küresel düzeyde özgürlük ve demokrasi mücadelesi gelişiyor. Öyle bir alanda dar, maddi sosyalizm değil; bütün dünyada birlik, dayanışma, paylaşım, demokratik toplum olma temelinde yeni bilinçlenme, yeni doğuş var. Kapitalist modernite sisteminin karşıtı ortaya çıkıyor. Demokratik Sosyalizm gelişip yayılıyor. Demokratik Sosyalizm bilinci, sorunların Demokratik Özerkliğe dayalı Demokratik Konfederalizm sisteminin çözümü ile iktidarcı-devletçi paradigmadan kurtularak sosyalizmin Demokratik, Ekolojik, Kadın Özgürlükçü Toplum Paradigması temelinde kendini yeniden teorik, ideolojik, politik formüle etmesi, yeni bir düşünceye kavuşturarak tüm ezilenlere özgürlük ve demokrasi mücadelesinin yolunu göstermesi gelişiyor. Bu çerçevede Önder Apo'nun iktidarcı-devletçi sosyalizm paradigmasından kurtularak geliştirdiği demokratik toplum paradigmasına dayalı bir yeni sosyalizm anlayışının daha çok tartışıldığı, yayıldığı, benimsendiği görülüyor. Bu 1 Mayıs'ta böyle bir tartışma ve bilinçlenmenin gelişeceğine inanıyoruz.

İnsanlar geçmişe özeleştirel yaklaşarak doğruya ulaşıyorlar. Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nin pratik ve teorik olarak aydınlatıcılığı da eğitici oluyor. Pratik mücadele içerisinde gerçekliği daha iyi kavrayarak doğru düşünceye ulaşıyorlar. Bu temelde 1 Mayıs demokratik sosyalist hareketin en önemli sembollerinden biri olarak daha etkili hale geliyor. Daha çok anlam kazanıp insanları daha çok etkiliyor ve birleştiriyor. Bu bakımdan biz Kürdistan'da direniş hamlemizin 1 Mayıs'la birlikte doruğa ulaşacağına, önemli ve kalıcı zaferler yolunda ilerleyeceğine inanıyoruz. Yine bu 1 Mayıs'ın başta kadınlar, gençler, işçi ve emekçiler olmak üzere anti-faşist, anti-kapitalist güçler açısından yeni, özgür ve demokratik bir dünya arayışında önemli bir sıçrama yaratacağına; düşünsel, örgütsel ve eylemsel olarak yeni bir başlangıç oluşturacağına inanıyoruz. Yeterince örgütlü, sistemli olmasa da bu tür şeylerin geliştiğini görüyoruz. Bu tür şeyleri pratik mücadele daha fazla yaygın ve örgütlü hale getiriyor. Bu işçi sınıfı şahsında tüm emekçilerin 1 Mayıs'ını tekrardan kutluyor, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelelerinde üstün başarılar diliyoruz.

Şehitler ayını her zamankinden daha mücadeleci, direnişçi bir konumda yaşayacağız

Serxwebûn: *Mayıs ayı aynı zamanda Kürt Özgürlük Hareketi, PKK için şehitler ayı oluyor. 40 bini aşan bir şehitler gerçeği var. Bu vesileyle neler söylemek istersiniz?*

Duran Kalkan: Mayıs ayı şehitler ayımız. 18 Mayıs şehitler günümüz. Bu Mayıs ile birlikte 43. şehitler ayı ve gününü yaşayacağız. Kahraman şehitlerimizi anacağız. Onların şahsında kendimizi eleştirel-özeleştirel sorgulamadan geçirerek daha doğru devrimciler, yurtseverler, demokratlar haline getireceğiz. Bu temelde öncelikle şahadetinin 42. yıldönümünde büyük şehidimiz Haki Karer Yoldaşımızı ve onun şahsında tüm özgürlük mücadelesi şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum. Amaçlarını ve anılarını yaşatma sözümüzü yineliyorum.

Bu şehitler ayına "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesiyle giriyoruz. Hareket ve halk olarak topyekûn direniş halindeyiz. Her alanda şehitler vererek bu büyük direnişi yürütüyoruz. İmralı işkence ve tecrit sistemini yıkma, Önder Apo'yu özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturma mücadelesini bu süreçte zafere taşımak istiyoruz. Böyle büyük ve topyekûn bir direniş içerisinde şehitler ayını karşılamak bizim açımızdan daha büyük bir önem arz ediyor. Kendimizi şehitler gerçeğine daha yakın buluyoruz, şehitler çizgisine yürür görüyoruz, kahraman şehitlerimizin amaçlarını başarma, anılarını yaşatma noktasında daha çok gelişme sağladığımıza inanıyoruz. Bu temelde verdiğimiz sözlerin gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz ki, böyle kesin bir çaba, topyekûn bir direniş içerisinde olmak bizi şehitler çizgisinde daha doğru, daha güçlü yürür kılıyor. Bu da bizi daha bilinçli, iradeli, daha rahat hale getiriyor. Kendi gerçeğimizle, Önderlik ve şehitler gerçeğiyle daha çok buluşmamızı sağlıyor. Bu bakımdan doğru yolda, doğru tutum içerisinde olduğumuza inanıyoruz. Bu bize moral, güç, coşku ve heyecan veriyor. Şehitler gerçeğini daha doğru ve yeterli anlamamıza, onların izinden daha güçlü ilerlememize yol açıyor. Yaşadığımız direniş bunu daha güçlü hissettiriyor. Bu temelde şehitler ayını her zamankinden daha çok mücadeleci, direnişçi, daha çok başaran bir konumda yaşayacağız. Yürüttüğümüz hamleyi şehitler ayında doruklandıracağız, en zirveye taşıyıp zafere ulaştıracağız. Bunun kesin azmi ve kararlılığı içerisindeyiz. Kasım ayından itibaren başladık. 27 Kasım PKK'nin kuruluş yıl dönümü böyle bir direnişe start verdi. 15 Şubat Komplosu'na karşı direnişi büyük bir öfke, kin ve nefretle yaydık, derinleştirdik, zenginleştirdik. 8 Mart ve Newroz'da hem açlık grevi hem kitle hem de gerilla direnişi olarak mücadeleyi zindanda, Kürdistan'da, dünyanın dört bir yanında kitleselleştirdik. Mayıs'la birlikte hamleyi bütün cephelerde en üst düzeyde yürütüp doruğa taşımak istiyoruz. İnancımız ve doğrultumuz bu temeldedir. Şehitler gerçeğini bu temelde yaşayacağız.

Mayıs ayının her gününde onlarca şehidimiz var. Şehitler gerçeğini daha derinden anlayacağız. Kendimizi şehitler çizgisinde daha derin ve doğru eleştirel-özeleştirel sorgulamadan geçireceğiz. Böylece şehitler çizgisinin daha güçlü öncüleri, militanları, fedaileri, yurtseverleri haline getirerek "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlemizi her cephede daha güçlü bir eylemlilikle zirveye taşıyacağız. Şehitler ayında hedefimiz budur. Şehitler ayında direniş hamlemizi şehitler komuta ve çizgisinde zafere taşıyacağımıza inanıyoruz.

Bu temelde bir kere daha Haki Karer Yoldaş şahsında tüm şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum. Tüm Kürt gençlerini, kadınlarını, tüm şehit yakınlarını, tüm emekçi halkımızı ve dostlarımızı bu şehitler ayını daha doğru anlamaya, Önderlik ve şehitler çizgisine daha derin yaklaşmaya, şehitler ayının her gününde, her cephede mücadeleyi büyüterek, yayarak tecridi kıran, faşizmi yıkan, Kürdistan'ı özgürleştiren bir sonucu elde etmeye çağırıyoruz.

15 Nisan 2019

Faşist iktidara çok büyük bir darbe indirilmiştir, muhalefet açısından çok büyük bir basiretsizlik örneği gösterilmezse, bu faşizmin yenilgisi kaçınılmazdır. Ancak onun için de çalışmak gerekir. AKP-MHP faşizminin artık toparlanamaz hale getirildiğini düşünmemek gerekli, devlete bu kadar yerleşmiş ve tepeden tırnağa kendisini özel savaş hükümeti olarak kurgulayan ve böyle davranan, iktidarda kalmak için savaşmak ve kazanmak zorunda olan bu iktidarın öyle kolay gideceğini düşünmek en hafif deyimle gaflet olur.

Adı seçim olan savaşı Kürtler kazandı

Xebat Andok

Sonuçları ve gerçekleşme yöntemi bakımından çok uzun zaman tartışılacak olan 31 Mart yerel yönetim seçimleri yapıldı. Süreçten büyük bir yenilgi alan AKP-MHP faşizminin zorbalığı nedeniyle resmi sonuçları hala açıklanmamış olsa da süreç önemli ölçüde tamamlandı. Ancak ilk söylenecek olan şey, gerçekleşenin seçim olmadığıdır. Normalde seçimlerde partiler, kişiler düşünceleri, projeleriyle eşit şartlarda yarışır, çalışır ve böylelikle toplumun önüne çıkarak oy isterler. Toplum da yeterince bilgilenmiş, adayları tanımış bir şekilde adaylar arasında oy vererek, görevlendirmek istediğini seçer. 31 Mart'ta gerçekleşenin ise bununla hiçbir alakası yoktu; öyle ki, demokratik olmadığını herkesin çok iyi bildiği Türkiye'de bile bir ilkti.

AKP-MHP iktidarı seçimlere değil de savaşa girdi. Her şeyini ölüm-kalım savaşına girer gibi oluşturdu, tüm toplumu bu atmosferin içine itti. İnsanların seçme haklarını ellerinden aldı. Herhangi bir yerelin yöneticisinin kim olacağına oranın sakinleri değil, faşist iktidarın taşıdığı asker-polisler, taşımalı seçmenler karar verdi, vermeye çalıştı. Dolayısıyla insanların yönetimlerini seçme hakları ellerinden alındı. Yanı sıra insanların seçilme hakları da ellerinden alındı. En otoriter rejimlerde görülenin bir tekrarı yaşandı ve iktidarın uygun görmediği kişiler seçimlere giremedi, hatta KHK'lilerde görüldüğü gibi, önce girmelerine izin verildi, kazandıklarında da seçilme hakları ellerinden alındı. Dolayısıyla insanların hem seçme hem de seçilme haklarına müdahale edilmiş oldu. Tüm bunlar da herkesin gözü önünde ve son derece pervasızca gerçekleştirildi.

Aslında doğruya varmanın değişik bir güzergâhı ise bu seçimlere hiç girmemekti. Çünkü; ortalıkla seçim diye bir şey yoktu. Hiçbir aşaması seçime benzemiyordu. Her şey faşist iktidarın kazanması için ayarlanmış haldeydi. Dolayısıyla insanların özgür tercihlerinin yansımayacağı gerçekliğiyle, sandıklara hiç gitmemek doğruya ulaşmanın farklı bir boyutuydu. Ama gidildi. Gidildi çünkü, seçimlere gitmemeyi göze alacak bir muhalefet yoktu ortada.

CHP ve diğer muhalefet partileri AKP-MHP rejimini 'faşizm' olarak tanımladılar ama pratikte buna uygun tutum almadılar. Bu koşullarda muhalefet partileri birlikte faşizm koşullarında seçimlere gitmenin doğru olmayacağını belirterek hep birlikte seçimlere girmeyebilirlerdi. Böylesi bir durumda belki tüm belediyeleri AKP-MHP faşizmi alırdı ama bu faşist rejim içte de dışta da tepeden tırnağa meşruiyet sorunu yaşardı. Böylelikle de faşizmin asma yaprağı haline getirdiği seçim argümanı da faşizmin elinden alınmış olurdu. Böylesi bir durumda da faşist iktidarın dışındaki tüm toplumsal kesimler, yenilgiyi hak etmiş olan bu faşizme sokaklarda kaybettirirdi, tıpkı Cezayir'de Buteflika'ya, Sudan'da El Beşir'e kaybettirildiği gibi. Ama muhalefetin zihinsel alt yapısının, programının ve pratik tutumunun buna uygun olmaması nedeniyle bu tarihi fırsat kaçırılmış oldu. Bu konuda tutarlı muhalif olan HDP, her zamanki gibi bu dönemde de yalnız kaldı. Dolayısıyla o da diğer partilerin seçimlere girdiği bir ortamda seçimlere girmek zorunda kaldı. Ama bunun seçim olmadığını çok iyi bilerek bu sürece dahil oldu.

Seçime kim, neden ve nasıl girdi?

Yapılacak olan her ne kadar bir yerel yönetim seçimi olsa da gerçekte bunun yerel yönetim seçimi olmayacağını herkes biliyordu ama en çok da faşist iktidar biliyordu. AKP-MHP 7 Haziran 2015 genel seçim sonuçlarını gördükten sonra ittifak yaparak faşizmde karar kıldılar. MHP'nin kara faşizmiyle AKP'nin yeşil faşizmi birleşti ve o gün bugündür, ülkeyi faşist bir darbeyle yönetiyorlar. Ara süreçte geliştirilen 15 Temmuz 2016 tezgâhını da darbelerini daha da perçinlemek için kullandılar, hatta planladıkları bile söyleniyor.

Genelde kurdukları bu faşizmi yerellerde de tam anlamıyla kurumlaştırmak için yerel yönetim seçimlerinde hem Türkiye'de hem de Kürdistan'da kazanmalıydılar. Yerel seçim zaferi, faşizmi tam anlamıyla kurumsallaştırmak için gerekliydi.

Faşizm içte başta Kürtler olmak üzere, topluma karşı tam bir savaş halindeydi ve bu savaşta mutlak zaferi elde edebilmek, direniş dinamiklerini tümden yok etmek için bu seçimleri ezici çoğunlukla kazanmalıydı.

Faşizm, Kürtlere karşı yüzyıldır değişmeyen bir uygulama olarak sürdürülüyordu. Fakat bu faşist (AKP-MHP) iktidar döneminde ise dozajı gittikçe artan bir soykırım savaşı yürütülüyor. Bu soykırım saldırısında mutlak başarıyı elde edebilmek için seçimlerden alacağı olumlu sonuçlarla hem Türkiye'den destek almayı hem de Kürt siyasi hareketinin elindeki tüm belediyeleri almayı hedefledi. Böylelikle soykırım saldırılarını en üst perdeden yürütmek için gerekli desteği almış olacaktı.

Bağlantılı olarak faşizm seçimlerde elde edeceği başarıyla sadece Bakur'da değil Kürdistan'ın diğer parçalarında da yapacağı işgal harekâtları için de aradığı desteği almış olacaktı.

Faşizm seçimlerde elde edeceği mutlak başarıya dayanarak dış alanda, AB ve ABD ile ilişkilerde daha aktif bir siyaset yürütmeyi, uluslararası sistem açısından önemli olan Türkiye konusunda Erdoğan'a mahkûm olunduğu, Erdoğan'ın alternatifsiz olduğu düşüncesini herkeste geliştirmeyi hedefledi.

Faşizmi kurumsallaştırmaya ve savaşı sürdürülebilir bir hal haline getirmeye çalışan AKP-MHP faşizmi, söylemini de buna uygun oluşturdu ve sadece 'beka sorunu' retoriğiyle seçimleri kazanmayı öngördü. Şovenizmden, ırkçılıktan, aşağılamaktan, hakaretten, kibirden medet umdu. Özellikle Türkiye toplumunun ulusal duygularını okşayarak geçmişte olduğu gibi bugün de bu söylemin karşılık bulacağını düşündü.

Seçimlere de devlet olarak hazırlandı; çünkü, bu ikili ve ulusalcılar zaten önemli ölçüde devleti kontrol ediyorlardı. Özellikle de 15 Temmuz tezgâhını iyi değerlendirerek kendilerinden farklı düşünen toplumun tüm kesimlerini devletin her kademesinden uzaklaştırmış durumdaydılar. Dolayısıyla seçim kampanyalarını parti veya AKP-MHP ittifakı olarak değil, devlet olarak yürüttüler. Genelde Türkiye'de özelde ise Kürdistan'da devlet idari yönetimiyle, ordusu ve polisiyle, tüm maddi imkânlarıyla gerçek bir seferberliği yaşadı. Erdoğan'ın deyimiyle "sandık bazlı" çalışıldı ve özellikle seçmen sayısının az olduğu ve HDP ile farkın çok yüksek olmadığı yerlerde seçimlerde kazanmak için kaç kişi gerekiyorsa, onun için taşımalı asker-polis ve seçmen kaydırması yapıldı. Bir yandan yereldeki yurtsever seçmenin kaydı silinirken, diğer yandan boş arazilere, ahırlara, olmayan adreslere faşist seçmen ve asker-polis kaydı yapıldı. HDP'nin ilgili organlarının kamuoyuna yaptığı bilgilendirmelerle dünya bu faşist iktidar tarafından yapılan hileleri ibretle izledi.

AKP-MHP faşizmi devlet olarak, devletin tüm imkânlarına dayanarak ve akla hayale gelmez hilelerle, baskıyla, zulümle seçime hazırlanırken, muhalefet partileri de kendi cephelerinden ittifaklarla buna cevap olmaya çalıştılar.

24 Haziran genel seçimlerindeki Millet İttifakı, yoluna Saadet'siz, CHP ve İyi Parti ittifakı olarak devam etti. HDP tıpkı geçmişte olduğu gibi bu dönemde de 'dokunulamaz, selam verilemez' pozisyonda tutuluyor ve onunla hiçbir ittifak görüşmesi yapılmıyordu. Gerçek bir demokratik programdan yoksun olan CHP-İyi Parti ittifakının oy oranı birkaç yerin dışında Türkiye ve Kürdistan'da neredeyse hiçbir yeri almaya yetmiyordu. Dolayısıyla her şey tam da AKP-MHP'nin planladığı şekilde işliyordu. AKP-MHP faşizmi aldığı desteğe dayanacak, Millet İttifakı üzerinde büyük bir basınç uygulayacak ve HDP'yi de selam verilemez hale getirerek, siyasi soykırım saldırılarıyla iyiden iyiye zayıflatacak ve böylelikle tüm hedeflerine ulaşacaktı.

Aslında ilkin her şey tam da buna uygun işliyordu. Ancak faşizmin yaptığı tüm planlamaları alt üst eden ve şu an içte ve dışta herkesin büyük bir hararetle konuştuğu sonuçların ortaya çıkmasını sağlayan HDP'nin herkesi şaşırtan hamlesi oldu.

HDP'nin ve Kürtlerin seçim süreci

Türkiye'nin tüm demokratik kesimlerinin, tüm toplumsal farklılıkların ve Kürtlerin partisi olan HDP, kendisini seçimde değil, savaşta buldu. Faşist iktidar tarafından tümden tasfiye edilmesi gereken bir parti olarak ele alındığından, bunun bütün zorluklarını yaşadı. Siyasi soykırım saldırıları altında, her türden baskıya maruz bırakılarak, konuşmasına hiçbir surette izin verilmeden seçim çalışması yürütmek zorunda kaldı. Tüm kazanımları elinden alınmaya çalışılan, tasfiye edilmek istenen bir parti olduğundan en fazla saldırıya maruz kalan parti oldu. Yapılan soykırım saldırıları nedeniyle çok ciddi örgütlenme sorunu yaşayan bir parti olarak hazırlandı. Tüm bunlar HDP'yi seçim sürecinin en dezavantajlı partisi haline getiriyordu. Ancak bu partinin çok büyük avantajları da vardı.

Her şeyden önce toplumun direnen kesimlerine dayanıyordu ve faşizme karşı direnen herkes bu partiyi destekliyordu. Faşizme karşı inatla, sabırla, dirayetle mücadele edenlerin partisi konumundaydı ki, bu büyük bir avantajdı.

Yıla öncülüğünü Leyla Güven'in yaptığı büyük açlık grevleri ve "Tecridi Kıralım, Faşizmi Yıkalım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim!" hamlesi kapsamında geliştirilen eylemselliklerle girilmişti ki, bu da faşizmin diz çöktürmek istediği topluma büyük bir direnme ruhu veriyordu ve bu büyük bir avantajdı.

Bu direngen ruhun yanı sıra HDP'nin en büyük avantajı diğerlerinde olmayan stratejik aklı ve zihinsel gücüydü. Zaten AKP-MHP faşizmini çöküşün eşiğine getiren de işte bu stratejik akıl oldu.

HDP de bu seçimleri topyekûn saldırılara karşı içinde bulunduğu topyekûn direnişin çok önemli bir parçası olarak ele aldı. Yani o da savaşta olduğunu biliyordu ve tüm hamlelerini buna uygun bir şekilde yaptı. Seçim stratejisini "Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü açmak" olarak belirlerken, bunun için de bu faşizmin yenilgiye uğratılması gerektiğini belirledi. Bu stratejiye en uygun taktiği de, "Kürdistan'da gasp edilenleri almak ve üzerine yeni yerleri

eklemek, Türkiye'de de AKP-MHP faşizmine kaybettirmek" olarak belirleyerek, büyük bir cesaretle bunu uygulamayı esas aldı.

Bunun için de 24 Haziran sürecinde geliştirmek isteyip de tam başaramadığı, Kürdistani tüm siyasi partilerle bir Kürdistan ittifakı geliştirmeyi öngördü. Soykırımcı sömürgeciliğe karşı yurtseverlik duruşunu ortak payda olarak belirleyerek ittifaka şu aşamada gelmek istemeyen birkaç partinin dışındaki tüm partilerle ittifak yapmayı bildi. Bu konuda dar partisel çıkarların ötesine geçerek, bu partilerin de yerel yönetimlerde yer alması için kendilerine olanak tanıdı ki, bu Kürdistan halkı tarafından da heyecan ve coşkuyla karşılandı. Bu hamle yerindeydi, gerekliydi ve tam da Kürt halkının istemleri temelindeydi. Böylelikle Kürtlerin önemli bir bölümü sömürgeciliğin istismarından kurtarılmış oluyordu.

Kürdistan'da bunu başarıyla yaparken, Türkiye'de de tek bir oyunun boşa gitmemesi için stratejik oy kullanma kararı aldı. Genel oy oranına, matematiksel hesaplara takılmadan, özellikle Türkiye metropollerindeki oylarını -demokratik kamuoyunun da beklentilerine uygun davranarak- AKP-MHP faşizmini yenilgiye uğratmak için kullandı. Bu pek çok yerde HDP'nin aday göstermemesi anlamına geliyordu ki, bu HDP seçmeni tarafından da ilkin tam anlaşılamadı. Çok yoğun bir şekilde tartışılan ama en çok da AKP-MHP faşizmini ürküten bu karar yerinde bir karardı. Zira bu karara en büyük tepkiyi bu faşist ittifak göstermişti. HDP'yi o denli kriminalize etti ki, HDP oylarına talip olmayı bile 'terörizm' olarak suçladı. HDP seçmeninin disiplinli olduğu, partisinin yaptığı stratejik hamleyi gördüğü açığa çıkınca da bu defa HDP'nin, Kürtlerin bu ülkede yerinin olmadığını, Kuzey Irak'a gitmeleri gerektiğini belirtti. HDP'nin yaptığı hamlenin ne denli büyük sonuçlar doğuracağını gören muhalefet de görece duyarlı davranarak HDP seçmeninin oy verebileceği adayları göstermeye özen gösterdi. Böylelikle çoktan yapılması gereken yapıldı, faşizme karşı toplumun büyük bir kesimi açık veya örtük bir ortaklaşmayı yaşadı. İşte faşizmin kimyasını bozan, 7 Haziran genel seçimlerini kat be kat aşan 31 Mart yerel yönetim seçim sonuçları böyle açığa çıktı.

Seçim sonuçları kime, ne diyor?

Seçimlerden hangi partinin başarılı çıkıp çıkmadığına o partinin seçim hedefleri kapsamında bakmak daha doğru olur. Zira her partinin bir hedefi vardı ve her parti bu hedeflerine ulaşmak için kampanya yürüttü.

AKP-MHP faşist ittifakı açısından bakarsak, gerçekleşenin tam bir hüsran olduğunu rahatlıkla görürüz. Aslında bu seçimlerle AKP-MHP faşizminin iktidardan düştüğünü söylemek mümkündür. Bu gerçeğin üstünü örtmek için seçimlerden %51 oranında oy aldıklarını, AKP'nin hala birinci parti olduğunu, Kürt illerinde bazı yeni yerleri aldıklarını vb propaganda ediyorlar. Bunu söylüyorlar ama gerçekte onlar neyin ne olduğunu çok iyi biliyor. Gerçekte yaşadıkları tam bir yıkımdır, bozgundur. Türkiye'yi yöneten ve daha uzun süre yönetmek isteyen bir iktidar olarak, artık Türkiye'yi yönetemeyeceklerini çok iyi görüyorlar. Görüyorlar, çünkü Türkiye'yi yönetebilmenin temel bazı kurallarının olduğunu çok iyi biliyorlar.

Birincisi; Türkiye'de iktidar olmak isteyen bir güç İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Antalya gibi Türkiye'nin en büyük şehirlerini yönetemeden bunu yapamaz. Türkiye buralardan yönetilir; İç Anadolu ve Karadeniz'in bazı şehirlerinden değil. Dikkat edilirse AKP-MHP faşizmi, Türkiye nüfusunun %50'sinden fazlasının yaşadığı büyük şehirleri kaybetmiş durumda. Yani bu faşist iktidar daha önce yönettiği ve bu seçimlerle faşizmi kurumsallaştırmak istediği yerellerde -ki buralar Türkiye'nin yarısından fazlası anlamına geliyor-yönetemeyecek. Yanı sıra bu büyük şehirler Türkiye açısından kültürel yaşamın, ekonominin, turizmin, sanayinin, ticaretin, siyasi idarenin merkezleri. AKP-MHP faşizmi, mevcut durumda Türkiye'nin şehirlerini kaybetmiş; kırsalında ise gücünü belli ölçüde kaybederek varlığını sürdürebilmiştir. Bu kadar şehirleşmiş, yönünü Batı'ya dönmüş bir ülke açısından salt kırsala dayanarak ülkeyi yönetmek mümkün değildir.

İkincisi; Türkiye'yi yönetmek isteyen bir gücün yönetip yönetemeyeceğini Kürtlerle kurduğu ilişki belirler. Kürt sorununda Kürtlerin varlığını ve her türden hakkını kabul etmeyen, Kürtleri düşmanlaştıran bir gücün uzun süreli olması, Türkiye'yi yönetmesi mümkün değildir. Kürtlerin haklarını talep etmeleri, bunun için direnmeleri, değişmemekte ısrar eden iktidarların bir süre sonra yok olup gitmelerine neden oluyor. Dikkat edilirse, AKP'nin de en fazla zorlandığı süreç, 5 Nisan 2015 tarihinden itibaren Önderliğimizle yaptığı görüşmeleri sonlandırması ve Önderliğimiz şahsında Kürt halkına yönelmesi sürecine denk geliyor. 'Kürt düşmanlığı' politikası, AKP'yi de öncülleri gibi yiyip bitirmiştir. Şimdi Erdoğan Kürdistan'da sinekten yağ çıkarırcasına kendisine zafer devşirmeye çalışsa da alınan kimi yerlerin nasıl alındığını herkes çok iyi biliyor. En çok da onlar biliyor, nasıl aldıklarını. Dolayısıyla istedikleri kadar propagandasını yapsınlar, AKP-MHP ittifakı tıpkı Türkiye'de olduğu gibi Kürdistan'da da kaybettiğini çok iyi bilmektedir. Bilinçli, örgütlü ve Kürdistan davasını derinlemesine bilen ve örülen tüm yerlerde AKP kaybetmiştir. Özgürlük talepli Kürt'ün duruşunun her zaman için ölçüleceği yerler vardır. Bu yerler Amed'dir, Cizîr'dir, Silopî'dir, Mêrdîn'dir, Nisêbîn'dir, Batman'dır, Wan'dır, Gever'dir…

AKP-MHP faşizmi Türkiye'nin her şeyini belirleyen bütün büyük şehirlerini ve Kürtleri kaybettiği için Türkiye'yi ve Kürdistan'ı yönetemez. Matematiksel açıdan %51 oranında oy almış olsa da yönetemez. Bu yönüyle AKP-MHP faşist iktidarının, son sürat baş aşağıya doğru yuvarlandığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Bundan sonraki her yeni gün, bu tespitin daha fazla doğrulandığı gelişmelerle dolu geçecektir.

Dolayısıyla AKP-MHP faşizmi Türkiye'nin her şeyini belirleyen bütün büyük şehirlerini ve Kürtleri kaybettiği için Türkiye'yi ve Kürdistan'ı yönetemez. Matematiksel açıdan %51 oranında oy almış olsa da yönetemez. Bu yönüyle AKP-MHP faşist iktidarının, son sürat baş aşağıya doğru yuvarlandığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Bundan sonraki her yeni gün, bu tespitin daha fazla doğrulandığı gelişmelerle dolu geçecektir.

CHP-İyi Parti ikilisinin oluşturduğu Millet İttifakı seçimlerin kazançlı çıkanı gibi görünse de esas olarak kazançlı çıkan CHP olmuştur. CHP çok uzun zaman sonra bir seçimde zafer kazanmıştır. Yıllar yılı pek çok kişi, çevre CHP'nin iktidar olmayı ne kadar isteyip istemediğine kuşkuyla baktı. Erdoğan'ın vekil seçilerek iktidara yerleşmesi sürecinden bugüne kadar CHP hep AKP'nin koltuk değneği pozisyonunda kaldı. Hatta Erdoğan bile, "CHP muhalefette kaldıkça kendilerinin de hep iktidarda kalacağını" belirtti. Bu, CHP politikalarının iktidarı hiç zorlamayan karakterine yapılan bir vurguydu. 24 Haziran genel seçimlerinden itibaren CHP'nin bu durumu değiştirmeye çalıştığı gözlemlendi. Buna rağmen CHP'nin 31 Mart seçimlerinde elde ettiği başarıyı tümden bu duruş değişikliğine bağlamak yanlış olur.

Bazı yerlerin düşebiliyor olmasının en büyük nedeni, oralarda çalışan bir örgütün bulunmamasıdır. Sadece seçimlerde harekete geçen bir parti değil her zaman için çalışan bir örgüt ve parti olunmadığı müddetçe oralar her zaman böylesi sonuçları yaşayabilir. Şu an alınmış olsa da benzer yerlerde de bu risk her zaman vardır. Her koşulda sömürgeciliğe karşı yurtseverce durabilen bir Cizîr, Nisêbîn halkı olabilmenin yolu, sürekli çalışma halinde olmaktır. Eksik olan budur.

Stratejik değerde olan ve AKP-MHP'yi yönetemez duruma getiren yerlerdeki CHP başarısının altında hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak bir şekilde söyleyebiliriz ki, HDP'nin seçim stratejisi vardır. Sadece Millet İttifakı'nın oylarıyla bu sonucun çıkmasının mümkün olamayacağını herkes biliyor.

Seçimlerin belirleyeni HDP seçmeni ve Kürtler olmuştur

HDP'nin "Kürdistan'da gasp edilmiş yerleri geri alma, Türkiye'de AKP-MHP'ye kaybettirme" stratejisi, 31 Mart yerel yönetim seçimlerinin belirleyeni olmuştur. Seçim sonuçları çok büyük ölçüde bu stratejik aklın kurguladığı gibi çıkmıştır.

Kürdistan'da kayyum gaspı, topyekûn savaş koşullarında önemli ölçüde sonlandırılmıştır.

Türkiye'de AKP-MHP faşist rejiminin temel dayanakları olan büyük şehirlerin, neredeyse tümünde kullanılan stratejik oylarla faşizme kaybettirilmiştir.

Evet, genelde HDP seçmeni, özelde de HDP'ye oy veren Kürtler bu denli büyük bir işin altına imza atmışlardır. AKP-MHP faşizmini yönetemez duruma getirirken, Türkiye'nin demokratikleşmesi önündeki tüm engelleri kaldırmış, muhalefetin güç olmasının kapısını ardına kadar açmışlardır.

HDP hem Kürdistan'da hem de Türkiye'de belirlediği seçim stratejisi ve taktiği bakımından başarılı olmuştur. Stratejik ve taktik açıdan elde ettiği bu başarılara rağmen ortaya çıkmış sonuçların yine de çok kapsamlı analizlere tabi tutulması gerekir.

HDP de her partinin yaptığı gibi, her beldeyi, her ilçeyi, her ili ayrı ayrı inceleyerek en doğru sonuçlara ulaşacaktır. Bunu yaparken de doğru analizlere ulaşabilmek için doğru yöntemlerle çalışmak gerektiği açıktır. Yöntem olarak tek bir şeyi neden olarak görmek yerine, pek çok faktörü bir arada düşünmek gerekir. HDP'yi CHP veya bir başka parti gibi seçimlere giren, sıradan bir parti olarak görmemek gerekir. İktidarın yok etmek, tasfiye etmek için devletin tüm imkânlarını seferber ettiği bir parti olarak görmek gerekir. Karşısında onunla yarışan değil, onunla savaşan bir faşizm vardır. O nedenle HDP'yi ne diğer partilere benzeterek ortaya çıkan sonuçları tümden partinin performansına bağlamak doğrudur ne de her şeyi AKP-MHP iktidarının üzerine atarak, bu süreçte ortaya çıkmış olan yetersizlikleri görmezden gelmek doğrudur. Sonuçları tüm bağlam ve bağlantıları içinde ele alıp çözümlemek en doğrusudur.

Soykırımcı rejim, seçimleri topyekûn savaşın en temel bir parçası ve meşruiyet sağlayıcı unsuru olarak gördüğünden, bu seçimlerde Kürdistan'ın her yerini almayı hedeflemiştir. Her yerde Kürtlüğü yok etmek istemiştir. Ama bazı yerlere çok daha stratejik yaklaşmıştır. Şirnex, pek çok nedenden ötürü en fazla yöneldikleri bir alan olmuştur. Coğrafik konumu, temsil ettiği derin yurtseverlik, gerillacılığa beşiklik ediyor oluşu, Kürt Özgürlük Mücadelesi'nin her dönemindeki öncülük konumu, özyönetim direnişleri döneminde TC'ye karşı en görkemli direnişlerden birine sahne olması vb birçok neden, onu 'Çöktürme Planı' kapsamında tasfiye edilmesi gereken bir il haline getirmiştir. O nedenle Şirnex merkezdeki sonuç, soykırımcı TC'nin Kürtlerin kökünü kurutmayı amaçlayan savaş konsepti temelinde elde edilen bir sonuçtur. Aynı şey Bêşebab, Qileban, Çelê, Şemzînan ve Bajargeh gibi sınır hatları için de geçerlidir. Dolayısıyla buralarda sanki bir seçim yapılmış ve halkımız da özgürce tercihini kullanmış ve böyle bir sonuç çıkmış şeklinde yaklaşmak tepeden tırnağa yanlıştır. Buralarda yurtsever halkımızın tercihlerinde sömürgecilikten yana bir kayışın olduğunu düşünmek, tam da soykırımcı rejimin istediği ruh haline girmektir. Böylesi bir durum söz konusu değildir, Şirnex yine Şirnex'tır. Şirnex yine Kürt yurtseverliğinin ve direnişçi Kürt'ün merkezidir.

Aynı şeyi Riha için de belirtmek mümkündür. Riha; tarihi önemi, Önderliğimizin memleketi ve Rojava sınırı olması, demografyasının değiştirilmeye çalışılması, kontralığın ve Rojava'ya saldırıların merkezi haline getirilmesi gibi nedenlerden dolayı Kürtlüğün yok edilmek istendiği bir yerdir. Bu nedenlerden ötürü buraya özel bir yaklaşım sergilenmiş ve sonuçların bu şekilde çıkması için çok büyük bir özen gösterilmiştir. Seçimlerde ortaya çıkan sonuçları bundan bağımsız ele almak yanlış olacaktır.

Öne çıkan yerlerden biri de Dersim olmuştur. Dersim Kürdistan'da soykırımcı özel savaş rejiminin en fazla hedeflediği yerlerden biridir. Buraya Kürt Özgürlük Hareketi'nin girmemesi için çok büyük bir çaba sarf edilse de bunda başarılı olunamamıştır. Özgürlük Hareketi çok büyük bedeller ödeyerek Kürt Aleviliğinin ve sömürgeciliğe karşı direnişin merkezi olan Dersim'e girmiş ve zamanla en etkili güç olmuştur. Ancak soykırımcı rejimin Özgürlük Hareketi'ni buralarda etkisizleştirme politikaları bitmemiş ve bu arayış hep sürmüştür. Kayyumlu gaspın etkili olamayacağı, buranın HDP'nin eline tekrardan geçeceği anlaşılınca, soykırımcı rejim öne çıkan adayı destekleyerek, buranın elden çıkmasını mümkün hale getirmiştir. Açık olan ve aslında bilinen bu taktiğin yeterli uyanıklıkla karşılanamaması, sürecin iyi yönetilememesi, beraberinde böylesi bir sonucu doğurmuştur. Böylelikle genelde çok başarılı olan HDP'nin seçimlerdeki en büyük başarısızlığı yaşanmıştır. Evet, Dersim'deki sonuçları, HDP'nin en büyük başarısızlığı olarak yorumlamak yanlış olmayacaktır.

Oy sayımı tartışmalı olan Mûş, Melazgîr, Tetwan, Wêranşar vb tüm yer-

lerde ise HDP kazanmış olmasına karşın buralar gasp edilmiş, verilmemiştir.

Kürdistan'ın diğer yerleri için de pek çok şey söylenebilir ancak doğrusu, bu analizleri somut verilere dayanarak HDP'nin yapması ve ulaştığı sonuçları kamuoyu ve halklarımızla paylaşmasıdır.

Sonuçların söylediği

Seçimler HDP açısından daha farklı sonuçları da doğurmuştur. Soykırımcı rejim Kürdistan'ın her yerini düşürmek için çok büyük çaba içinde olmuştur ama bazı yerlerde her türden hileye, baskıya başvurarak buraları gasp etmişken, bazı yerlerde ise tüm çabalarına karşın bunda başarılı olamamıştır. Peki, neden Agirî, Bedlîs gibi yerlerde başarılı olurken, Amed, Batman gibi yerlerde ise olamamaktadır? Açık ki bu durum, düşmanın yönelimlerinden kaynaklanmıyor, çünkü, soykırımcı rejim her yeri düşürmek için çabalıyor ve yöneliyor. Demek ki, bazı yerlerin düşmesinin, gasp edilebiliyor olmasının nedenlerini başka yerlerde aramak gerekir.

Bazı yerlerin düşebiliyor olmasının en büyük nedeni, oralarda çalışan bir örgütün bulunmamasıdır. Sadece seçimlerde harekete geçen bir parti değil her zaman için çalışan bir örgüt ve parti olunmadığı müddetçe oralar her zaman böylesi sonuçları yaşayabilir. Şu an alınmış olsa da benzer yerlerde de bu risk her zaman vardır. Her koşulda sömürgeciliğe karşı yurtseverce durabilen bir Cizîr, Nisêbîn halkı olabilmenin yolu, sürekli çalışma halinde olmaktır. Eksik olan budur. HDP'nin kendisini yerellerde örgütlememiş oluşu, yereldeki yönetimlerin önemli ölçüde işlevsiz olmaları istenilen düzeyde çalışılamamasına neden olmuştur. Bir kez daha sadece seçim dönemlerinde değil, her zaman çalışan bir siyasi parti ve örgütün ne kadar acil bir ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır. HDP'nin merkezinden en yerele kadar tüm yönetimleri ve üyeleriyle inisiyatifli, aktif ve çalışan pozisyonda olması gerektiği açığa çıkmıştır.

Kuşkusuz alınan sonuçlarda daha başka nedenler de vardır. Aday profilinin çok büyük önem taşıdığı seçimlerdir yerel seçimler. Yine belediye meclis üyelikleri ve il genel meclis üyelikleri listelerinin nasıl hazırlandığı çok büyük önem taşır. Bu konuda gerekli dengelemelerin yapılmaması halinde istenilen sonuçların alınması pek olası olmaz. Böylesi yetersizliklerin de ortaya çıkan sonuçlarda ne kadar etki ettiğini açığa çıkarmak gerekmektedir.

Şimdi asıl soru seçimin ortaya çıkardığı bu sonuçların muhalefet partileri tarafından faşizmin yenilgisi temelinde değerlendirilip değerlendirilmeyeceğidir. Faşist iktidara çok büyük bir darbe indirilmiştir, muhalefet açısından çok büyük bir basiretsizlik örneği gösterilmezse, bu faşizmin yenilgisi kaçınılmazdır. Ancak onun için de çalışmak gerekir. AKP-MHP faşizminin artık toparlanamaz hale getirildiğini düşünmemek gerekli, devlete bu kadar yerleşmiş ve tepeden tırnağa kendisini özel savaş hükümeti olarak kurgulayan ve böyle davranan, iktidarda kalmak için savaşmak ve kazanmak zorunda olan bu iktidarın öyle kolay gideceğini düşünmek en hafif deyimle gaflet olur. Nitekim İstanbul'da kaybetmiş olmalarına karşın oynadıkları oyunlar ve KHK bahanesiyle Kürdistan'da yaptıkları gasplar, bunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. O nedenle kaybetmiş olmanın büyük acısı ve öfkesiyle çok daha fazla saldırganlaşacaklardır. Alınmış olan sonuçlar rehavete kapılmanın, gelişmelerin kendiliğinden olmasını beklemenin nedeni değil, çok daha hassas, aktif ve çalışkan olmanın zeminidir.

Faşizme karşı Kürdistan'da direnilir ama faşizm, Türkiye ile birlikte yenilir

Her şeyden önce herkesin alınan sonuçların kolay elde edilmediğini, büyük bir mücadelenin sonucu olduğunu bilmesi gerekir. Alınan sonuçların baş mimarı olarak da HDP seçmeni ve Kürtlerin emekleri ve mücadeleleri ile yarattıkları bu sonuçlara sahip çıkmaları çok büyük önem taşır. Zira alınmış olan sonuçlar HDP'ye çok büyük görevler yüklemektedir.

Birincisi; Türkiye'deki tüm demokratik çevrelerle daha geniş platformlarda bir araya gelmek, faşizme karşı mücadele birlikleri kurmak gerekir. Daha geniş birliktelikler, anti-faşist mücadeleyi ulaşılabilen tüm çevrelerle yürütmek ve böylelikle faşizmi yıkmak, yenmek dönemin en temel çalışması olmak durumundadır. Faşizme karşı Kürdistan'da direnilir ama faşizm, Türkiye ile birlikte yenilir. Türkiye'deki mücadele olmadan, salt Kürdistan'daki mücadeleye dayanarak faşizmi yenmek mümkün değildir. O açıdan Türkiye cephesinde görece yumuşak ortamdan da yararlanarak en geniş anti-faşist ve demokratik mücadeleyi geliştirmenin yol ve yöntemlerini bulmak gerekir. Bu gelinen aşamada çok somut bir şekilde planlanıp pratikleştirilmesi gereken bir çalışma oluyor. AKP-MHP faşizminin kriminalize eden yaklaşımlarına karşı gerekli tedbirleri de alan, herkese hitap edebilecek insanlardan çalışmanın öncülerini belirleyip, demokrasi programı etrafında birleşmiş bir komite oluşturan ve en geniş kesimleri bir araya getirmenin örgütünü kuran bir yaklaşım kesinkes gereklidir. Aksi halde bu çok önemli çalışma yine yerine getirilmesi gereken bir görev olarak orta yerde kalacak, çok büyük bir fırsat heba edilmiş olacaktır.

İkincisi; bir yandan en geniş kesimleri bir araya getirmek için çalışırken, diğer yandan bunun yereldeki iz düşüm çalışmalarını yeterince yapmak en stratejik çalışmalardan olmak durumundadır. AKP-MHP faşizminin yenilgisini getiren bu sonuçlar daha çok da yereldeki işbirliği ve ittifaklar temelinde elde edilmiştir. Yerelde sandıklarda oluşmuş olan bu birliği fiili ve resmi birlikteliklere taşımak, her yerelde demokrasi platformları oluşturmak faşizmin yerellerde

> **31 Mart seçimlerinde Kürt siyasi partilerle yapılan ittifakın daha da güçlendirilerek sürdürülmesi stratejik değerdeki diğer bir çalışma olmaktadır. Yapılan ittifak stratejik bir ittifaktır ve salt seçim eksenli değildir. Bu ittifakın oluşumu geçen sürenin en stratejik kazanımlarından biri olmuştur. Dolayısıyla yapılacak tüm tartışmaların bu ittifakın nasıl daha güçlü olacağına ilişkin olması son derece önemlidir. İttifak daha da güçlendirilmeli, kalıcılaştırılmalı ve dışta kalan diğer partileri de kapsayabilmelidir.**

yenilmesini, demokrasinin yerellerde kurulmasını beraberinde getirecektir. Halkların kardeşliğine, eşit ve özgür birlikteliğe dayanan demokratik Türkiye, böylelikle yerellerde oluşturulabilecektir. Bu çalışma da yukarıda bahsedilen genel çalışmanın paralelinde yürütülmesi ve mutlaka başarılması gereken temel bir çalışma olmaktadır. Mevcut durumda bu çalışma için koşullar her zamankinden çok daha elverişli hale gelmiştir.

Üçüncüsü; bu seçimler bir kez daha metropollerdeki Kürtlerin ne denli stratejik konumda ve ne kadar bilinçli olduklarını göstermiştir. Partilerinin belirlediği stratejiyi çok iyi anlamış olarak ve disiplinli bir şekilde kullandıkları oylarıyla Türkiye'nin siyasi iklimini tepeden tırnağa değiştirmişlerdir. Dolayısıyla bu durum, HDP'ye de çok büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Her yerde olduğu gibi buralarda da artık çalışan bir HDP'ye ihtiyaç vardır. HDP kendisini toplumsal örgütlenmenin merkezi haline getirerek buralarda en yaygın bir şekilde örgütlenmelidir. Mevcut durumda her yerde olduğu gibi buralarda da soykırım kıskacına alınmış olan Kürtleri kimse örgütlememektedir. Yetmediği yeterince anlaşılmış olan kimi girişimlerin ötesinde buralarda her şey kendiliğindenliğe bırakılmış haldedir. Örgütsüz bırakılan bu topluma yönelik de soykırımcı rejim tarafından her türden soykırım politikaları uygulanmakta, toplum tamamen savunmasız bırakılmaktadır. Bu yönüyle HDP her yerde olduğu gibi metropollerde de çok büyük bir örgütlenme seferberliğine girişmek durumundadır. Aksi halde yaşadığı sıkışmaları, tıkanıklıkları aşması mümkün olamayacaktır.

Dördüncüsü; aslında benzer bir durum 31 Mart seçimlerinde soykırımcı rejimin düşüremediği yerlerin dışındaki tüm Kürdistan şehirleri için de geçerlidir. Stratejik bir yaklaşım esastır. Buralarda soykırımcı rejim politikalarının sonuç alabilmesinin nedeni, halkımızın buralarda yeterince örgütlendirilmemiş olmasıdır. İhmal edilen, çalışılmayan ve böylelikle de düşmanın her türden politikasına açık hale getirilen tüm yerlerde benzer şekilde örgütlenme seferberliği temelinde yüklenmek gerekmektedir. Böylesi bir çalışmayla Kürdistan'da soykırımcı rejimin ilelebet yenilgiye uğratılması işten bile değildir.

Beşincisi; 31 Mart seçimlerinde Kürt siyasi partilerle yapılan ittifakın daha da güçlendirilerek sürdürülmesi stratejik değerdeki diğer bir çalışma olmaktadır. Yapılan ittifak stratejik bir ittifaktır ve salt seçim eksenli değildir. Bu ittifakın oluşumu geçen sürenin en stratejik kazanımlarından biri olmuştur. Dolayısıyla

> **Sürecin nasıl işleyeceği, seçimlerle ortaya çıkan fırsatın doğru değerlendirilip değerlendirilmeyeceği biraz da HDP'nin performansına göre anlaşılacaktır. 31 Mart'tan günümüze kadarki gelişmeler ve bunun karşısında alınan tutum, HDP'nin daha fazla kendine güvenen, cesur, girişken ve dirayetli olmasını zorunlu kılmaktadır. HDP mevcut durumda seçim zaferini elde etmiş bir parti gibi hareket etmemektedir. Hâlbuki herkes HDP'nin ne söyleyeceğine, nasıl davranacağına bakmaktadır.**

yapılacak tüm tartışmaların bu ittifakın nasıl daha güçlü olacağına ilişkin olması son derece önemlidir. İttifak daha da güçlendirilmeli, kalıcılaştırılmalı ve dışta kalan diğer partileri de kapsayabilmelidir.

Herkes HDP'nin ne söyleyeceğine nasıl davranacağına bakmaktadır

Herkes HDP'nin sonuçlara ne düzeyde etki ettiğini görüyor ve dillendiriyor. Açıktan dile getirmese de CHP de bu sonucun nasıl alındığını çok iyi biliyor. AKP-MHP faşizmi Kürt düşmanlığı konusunda herkesi kendi sınırına çekmek için zorluyor. Seçim sürecinde diğer partileri bu kadar sıkıştırması tamamen bundan kaynaklandı. CHP'nin ürkek tavrı da buna kapıyı araladı. Şimdi herkes şunu çok iyi biliyor ki; AKP-MHP Kürt düşmanı olduğu için HDP'ye düşmandır. Çünkü Kürtler, demokratik siyaset alanında kendilerini en fazla HDP'de ifade ediyorlar. Dolayısıyla HDP'den uzak durmak, Kürtlerden uzak durmak anlamına gelir. Kürtlerden uzak duran, Kürtlere olumlu anlamda dokunamayan hiçbir partinin de Türkiye'de güç olması mümkün olamaz. Zira istikrarlı Türkiye, Kürtsüz olamaz. AKP-MHP'nin Kürtlere yaklaştığı gibi yaklaşan her partinin kaybetmesi kaçınılmazdır. Bu nedenle CHP veya herhangi bir muhalefet partisine düşen, Türkiye ve Kürdistan'ın çoklu doğasına uygun davranmaları ve HDP'yi-Kürtleri özümseyebilecek bir kıvama gelmeleridir. Kamuoyunda bu seçimlerden sonra buna yönelik ciddi bir beklenti de oluşmuş durumdadır.

Türkiye Kürt düşmanlığı yaparak hiçbir şey kazanmamıştır, tam tersine tüm birikimlerini bu politika nedeniyle yitirmiştir. En büyük istismarcılar hep Kürt düşmanlığı yaparak 'vatan, millet, bayrak' söylemini maske haline getirerek çıkar elde etmiştir. Erdoğan-Bahçeli ikilisi de bunu yapmıştır ve bu seçim sürecinde bunun adı "beka sorunu" dedikleri, PKK düşmanlığı, HDP düşmanlığı, Kürt düşmanlığı olmuştur. Dış güçler Türkiye'yi önemli ölçüde buradan kendilerine bağlamışlardır. Dolayısıyla demokratik güçler ve iktidarın gerilemiş olmasıyla Türkiye'yi yönetmek isteyen muhalefetin, AKP-MHP'nin düştüğü yanlışlara düşmemesi çok büyük önem taşır. Türkiye'nin demokratikleşmesinin yolu, Kürt sorununun çözümünden geçer. Kürt sorunu çözülmeden, Türkiye'nin demokratikleşmesi mümkün değildir. Türkiye'de tutarlı demokrat olmanın da ölçütü, Kürtlere eşit ve özgür bakabilmektir. Kürt sorunu Türkiye ve ülke insanı için bu kadar hayati ve önemli bir karakterdedir.

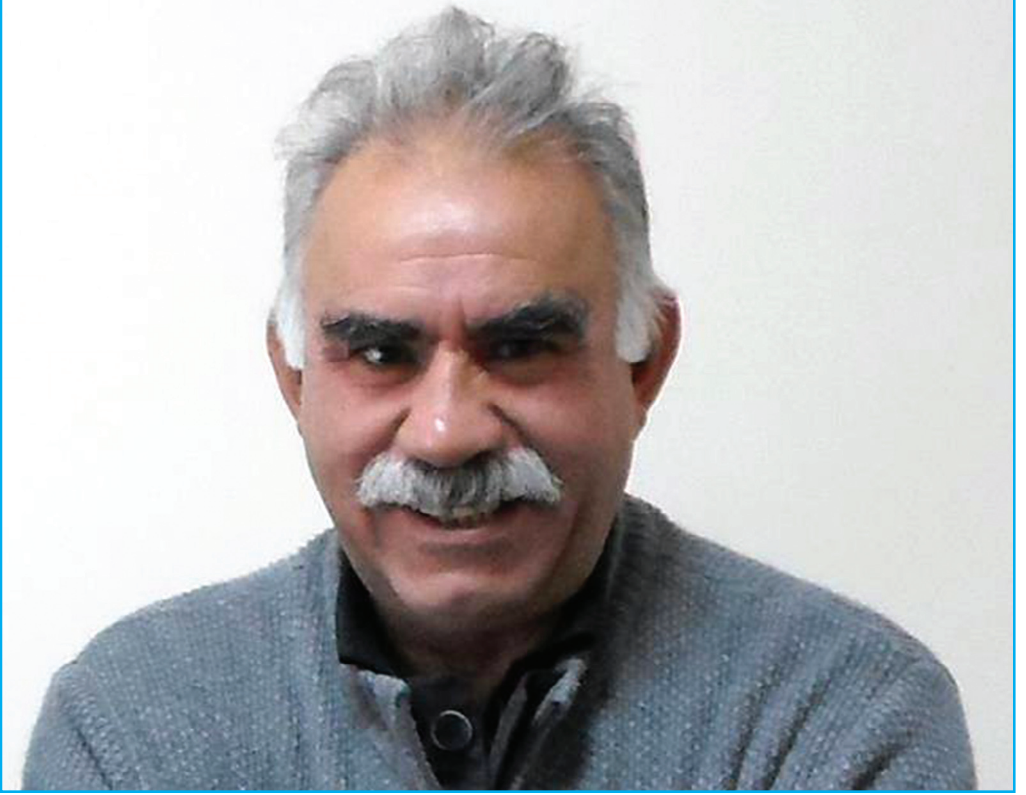
31 Mart yerel yönetim seçimleri AKP-MHP faşizminin dışındaki tüm toplumsal güçlerin, muhalefet partilerinin önünü sonuna kadar açmıştır. Ancak yine de esas sorumluluk ve öncülük HDP'ye düşmektedir. HDP bu seçimlerin en belirleyici partisi olarak oldukça güçlenmiştir. Seçim öncesi HDP'sine göre kat be kat güçlenmiş bir HDP vardır artık. Tüm tecrit politikalarına karşın HDP'nin ne denli demokrat, sorumlu bir parti olduğu her zamankinden daha fazla anlaşılmıştır. HDP'ye yapılan saldırılar, Türkiye kamuoyu tarafından da her zamankinden daha fazla görülmüştür. HDP ve Kürtler daha fazla hissedilmiştir. Dolayısıyla HDP yerel yönetim seçimlerindeki stratejik rolüne ve mücadele ile elde ettiği başarıya denk gelecek şekilde aktif bir rol üstlenmeli ve kendisine misyon biçmelidir. Faşist iktidara karşı demokratik yönetim çağrısını herkese yapmalıdır.

Sürecin nasıl işleyeceği, seçimlerle ortaya çıkan fırsatın doğru değerlendirilip değerlendirilmeyeceği biraz da HDP'nin performansına göre anlaşılacaktır. 31 Mart'tan günümüze kadarki gelişmeler ve bunun karşısında alınan tutum, HDP'nin daha fazla kendine güvenen, cesur, girişken ve dirayetli olmasını zorunlu kılmaktadır. HDP mevcut durumda seçim zaferini elde etmiş bir parti gibi hareket etmemektedir. Hâlbuki herkes HDP'nin ne söyleyeceğine, nasıl davranacağına bakmaktadır.

■■■

Rêber Apo'nun Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü adlı kitabından alınmıştır

İmralı Adasında cezaevi yaşamıma dair

Şimdiye kadarki tüm yazılı savunmalarım ve sözlü diyaloglarımda kişisel yaşamıma pek değinmedim. Genelgeçer sağlık sorunları ve cezaevi idaresiyle ilişkiler dışında, sistemin özel olarak hazırladığı ve sadece bana uygulanan tecride karşı nasıl direndiğimi ve yalnızlığa nasıl dayandığımı anlatmadım. Sanırım en çok merak edilen konu bu mutlak yalnızlığa ve durağanlığa karşı geliştirdiğim yaşam deneyimlerimdir. Daha çocukluk döneminde köyün güngörmüşlerinden olan ve bilge sayılan biri hal ve hareketlerimi gözlemlerken, halen hatırımda olan şöyle bir cümle sarf etmişti: "Lo li ciyê xwe rûne, ma di te de ciwa heye?" Türkçesiyle, "Yerinde otur, sende cıva mı var?" demişti. Bilindiği gibi cıva çok akışkan bir elementtir. Ben de işte öyle hareketli birisiydim. Mitolojik tanrılar düşünselerdi, İmralı kayalarına bağlamak kadar ağır bir cezayı herhalde akıl edemezlerdi. Buna rağmen tek kişilik hücredeki on iki yılımı doldurmuş bulunuyorum.

İmralı tarihte devletin üst yetkililerine verilen cezaların infaz edildiği bir ada olmakla ünlüdür. İklimi hem çok nemli hem de serttir. Fiziki olarak insanın bünyesini çökertmeye yatkındır. Kapalı oda tecridi de buna eklenince, bünye üzerindeki yıpratıcı etkisi daha da artar. Ayrıca yaşlanma sürecinin başlangıcında adaya alındım. Uzun süre Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın denetiminde tutuldum. Son iki yıldır sanırım Adalet Bakanlığı'nın denetimi devreye girdi. Birer kitap, gazete, dergi ve tek kanallı bir radyo dışında iletişim imkânım yoktu. Tabii birkaç ayda bir yarım saatlik kardeş ziyaretleri ve 'hava muhalefeti' gerekçesiyle sıkça kesilse de, haftalık avukat görüşmeleri iletişim evrenimi teşkil ediyordu. Şüphesiz bu iletişim etkenlerini küçümsemiyorum ama ayakta durmak için yeterli ilişki olamazlar. Ayakta durmayı, çürümemeyi zihnim ve iradem belirleyecekti.

Daha dışarıdayken kendimi hem yalnızlaştırmış hem de yalnızlığa karşı hazırlamıştım. Çok önemli bir bağımlılık ilişkisi olan aile, yakın akraba, hatta yakın arkadaş ve yoldaş ilişkisini soyutlaştıracak deneyimlerim olmuştu. Kadınla ilişki önemli olmakla birlikte, o da soyutlaştırdığım bir ilişki alanıydı. Nazım Hikmet'in tam tersiydim. Çocuk edinmemeye ahdım vardı. Daha lisede okurken edebiyat hocasından on puan alan kompozisyon yazımın başlığı şöyleydi: "Sen benim için hiç doğmayacak çocuksun!" Sanırım bu yazıyla zorlu geçen çocukluk yaşamlarını konu edinmek istemiştim. Fakat tüm bu deneyimler İmralı'daki dayanma gücümü izah etmeye yetmez.

Milyonlarca kişiyi daracık bir odada nasıl tutabilirsiniz!

Şunu da belirtmeden geçmemeliyim. İmralı sürecinde bana dayatılan komplo, umudun zerresini bırakmayan cinstendi. İdam cezasının infazı ve psikolojik savaşın uzun süre gündemde tutulması bu amaçlaydı. İlk günlerde nasıl dayanabileceğimi ben bile tahayyül edemiyordum. Yıllar bir yana bir yılı bile nasıl geçirebileceğimi düşünemiyordum. Şöyle bir düşüncem oluşmuştu: "Milyonlarca kişiyi daracık bir odada nasıl tutabilirsiniz!" Gerçekten Kürt Ulusal Önderliği olarak, zindana giriş koşullarında kendimi milyonların sentezi haline getirmiş veya getirilmiştim. Halk da böyle algılıyordu. İnsan ailesinden ve çocuklarından yoksun kalmaya bile hiç dayanamazken, ben bir daha hiç kavuşmamacasına ölümüne birleşmiş milyonların iradesinden ayrılmaya uzun süre nasıl dayanacaktım! Halktan insanların birkaç satırlık mektupları bile verilmiyordu. Şimdiye kadar zindandaki yoldaşların büyük kısmı verilmeyen, sıkı denetimden geçmiş az sayıdaki mektupları dışında ve birkaç istisna haricinde dışarıdan hiç mektup almadım. Mektup gönderemedim. Bütün bu hususlar tecridin yol açtığı durumu kısmen anlaşılır kılabilir. Fakat benim konumumun özgün yönleri vardı. Kürtlere ilişkin birçok ilk'e çıkış yaptıran kişi konumundaydım. Yarım kalan bu çıkışların hepsi özgür yaşamın olmazsa olmazlarıydı. Halkımızdan herkese, her toplumsal alana ilişkin ilk çıkışı yaptırmış ama hiçbirini güvenilir eller ve koşullara terk edememiştim. Bir aşığı düşünün: Aşkı için ilk çıkışı yapmış ama tam tutuşacakken elleri hep havada kalmış. Benim toplumsal alanlardaki özgürlük çıkışlarım da hep böyle havada kalmıştı. Kendimi toplumsal özgürlük alanlarında âdeta eritmiş, geride 'ben' diye bir şeyi pek bırakmamıştım. Toplumsal açıdan zindan süreci böylesi bir anda başlamıştı.

Aslında dış koşullar, devlet, cezaevi idaresi ve cezaevinin kendisi saraylara özgü bir donanımda olsa dahi, bana özgü tecride nasıl dayandığımı açıklamaya yetmez. Temel etkenler koşullarda ve devletin yaklaşımlarında aranmamalıdır. Belirleyici olan, benim kendimi tecrit koşullarına ikna etmemdir. Öyle büyük gerekçelerim olmalıydı ki tecride dayanabileyim, tecritte de olsa büyük bir yaşamın sergilenebileceğini kanıtlayayım. Bu temelde düşününce, öncelikle iki kavramsal gelişmeden bahsetmeliyim.

Bireysel özgürleşme toplumsuz gerçekleşemez

Birincisi; Kürtlerin toplumsal statüsüne ilişkindi. Şöyle düşünüyordum: Benim özgür yaşamı arzulamam için toplumun, bağlı olduğum toplumun özgür olması gerekir. Daha doğrusu, bireysel özgürleşme toplumsuz gerçekleşemezdi. Sosyolojik açıdan birey özgürlüğü tamı tamına toplumun özgürlük düzeyiyle bağlantılıydı. Bu varsayımı Kürt toplumuna uygulayınca, algılamam oydu ki; Kürtlerin yaşamı, etrafına duvar örülmemiş zifiri karanlık bir zindandaki yaşamdan farksızdı. Bu algıyı edebî bir anlatım olarak sunmuyorum, tamamen yaşanan gerçeğin hakikati olarak ifade ediyorum. İkincisi; kavramı tam anlayabilmek için ahlaki bir ilkeye bağlılık ihtiyacı vardır. Kendini mutlaka bir topluma bağlı olarak yaşanabileceği konusunda bilinçli kılacaksın. Modernitenin yarattığı en önemli bir algı, toplumsal bağlılığı olmadan da kendini yaşatabileceği konusunda bireyi ikna etmesidir. Bu ikna çabası sahte bir anlatıdır. Öyle bir yaşam yoktur aslında ama imal edilmiş sanal bir gerçeklik olarak kabul ettirilir. Bu ilkeden yoksunluk, ahlakın çözülmüş olduğunu da ifade eder. Burada hakikatle ahlak iç içedir. Liberal bireycilik ancak ahlaki toplumun çözülüşü ve hakikat algısıyla ilişkisinin kesilmesiyle mümkündür. Çağımızda hâkim yaşam biçimi olarak sunulması doğruluğunu kanıtlamaz. Tıpkı sözcüsü olduğu kapitalist sistemin ancak ahlaki toplumun çözülmesi ve hakikat algısını yitirmesiyle mümkün olması gibi. Kürt olgusu ve sorunu üzerinde yoğunlaşmamın bir sonucu olarak söz konusu yargıya ulaştım.

Yaşamımda ikili bir yanı iyi kavramak gerekir. O da Kürtlükten kaçış ve tersine Kürtlüğe yöneliştir. Uygulanan kültürel soykırım gereği kaçış için koşullar her yerde her an hazır ve nazırdır. Kaçışı daimi teşvik edicidir. Ahlaki ilke tam da burada devreye girer. Bireysel kurtuluş pahasına kendi toplumundan kaçış ne derecede doğru veya iyidir? Üniversitenin son sınıfına kadar gelebilmem, aslında o dönemde bireysel kurtuluşumu da garantiye aldığım anlamına geliyordu. Tam da bu dönemde Kürtlüğe yönelişin başlaması veya kesinleşmesi ahlaki ilkeye dönüşü ifade ediyordu. Sosyalist anlamda bu toplum Kürt olmayıp başka bir toplum da olabilirdi. Yine de bir toplumsal olguya mutlaka bağlanmalısın ki, ahlaklı bir birey olabilesin. Benim ahlaksız bir birey olamayacağım açığa çıkıyordu. Burada ahlak kavramını etik yani ahlak teorisi anlamında kullanıyorum. Yoksa ilkel ahlakçılıktan, örneğin ömrü boyunca herhangi bir aile veya benzer topluluğa bağlı yaşamaktan bahsetmiyorum. Çünkü; Kürt olgusuna ve onun sorunsal haline bağlanış ancak etik olarak ahlakla mümkündü.

Yanılgı ve yalanın egemenliği altında geçecek bir yaşam, kaybedilmiş ve ihanete uğramış bir yaşamdır

Kürtlerin mutlak köle hali -ki, halen öyledir- benim "Özgür yaşam mümkünmüş" gibi hayal kurmamı kesin olarak engelledi. Şuna ikna oldum: Benim içinde özgür yaşayacağım bir dünyam yoktur! Burada iç ve dış cezaevi arasında epey mukayesede bulundum. Sonuçta dışarıdaki tutsaklığın birey için daha tehlikeli olduğunu fark ettim. Bir Kürt bireyinin dışarıda kendini özgür sanarak yaşaması büyük bir yanılgıdır. Yanılgı ve yalanın egemenliği altında geçecek bir yaşam, kaybedilmiş ve ihanete uğramış bir yaşamdır. Bundan çıkardığım sonuç; dışarıda ancak bir şartla yaşanabileceği, onun da günün yirmi dört saatinde Kürtlerin (kapitalizm koşullarında Türk emekçilerinin) varlık ve özgürlüğü için savaşım içinde olmakla mümkün olabileceğidir. Ahlaklı ve onurlu bir Kürt için yaşam kesinlikle günün yirmi dört saatinde varlık ve özgürlük savaşçısı olmakla mümkündür.

Dışarıdaki yaşamımı bu ilkeye vurduğumda ahlaklı yaşadığımı kabul ediyordum. Bunun karşılığının ölüm veya cezaevi olması savaşın doğası gereğidir. Savaşsız bir yaşam koca bir sahtekârlık ve onursuzluktan ibaret olduğuna göre, ölüme hazır olmak veya cezaevine katlanmak da işin, eylemin doğasında vardır. Cezaevi koşullarına dayanmamak yaşam gerekçeme aykırıdır. Mücadeleden, varlık ve özgürlük savaşının her biçiminden nasıl kaçınılamazsa, cezaevinden de kaçınılamaz. Çünkü; o da uğruna savaşılan özgür yaşamın bir gereğidir. Kürtler söz konusu olduğunda ve sosyalist olduğuna da inandığında, kapitalizmin, liberalizmin veya çarpık bir dinsel fanatizmin buyruğunda değilsen, ahlaki ve etik bir yaşam için savaşmak dışında dışarıda yapacak hiçbir şeyin ve yaşanacak bir dünyan yoktur!

Bu kavram ışığında cezaevindeki arkadaşların yaşamına baktığımda ciddi yanılgılar içinde olduklarını gördüm. Onlar dışarıda yaşanacak özgür bir yaşama inandırılmışlar veya kendilerini inandırmışlardı. Zaten sosyolojik olarak çözümlendiğinde anlaşılacaktır ki, cezaevlerinin rolü bireyde yoğun bir sahte özgürlük özlemi yaratmaktır. Modernite koşullarında cezaevleri özenle bunun için inşa edilmiştir. İnsanlar cezaevlerinden dışarıya çıktıklarında ya yalan ve sahtekârlıkla yaşamayı kabul etmişlerdir. Bu durumda onlardan herhangi bir devrimcilik, ahlaki ve onurlu bir yaşam beklemek beyhude, boş bir beklentidir. Ya da cezaevi pratiğinin verdiği olgunlukla toplumsal mücadelelerini daha da başarıyla yerine getireceklerdir.

Cezaevleri ıslah olma evleri olmayıp, topluma karşı ahlaki ve iradi görevlerin yetkince yerine getirilmesinin de öğrenildiği mekânlardır. Aynı hususlar dağlara çıkmış özgürlük savaşçıları için de geçerlidir. Özgürlük gerillası olmak, toplumsallığa ilişkin ahlaki ve politik görevlerini en üst düzeyde yerine getirmek demektir; bu bilinç ve ahlaki görev içinde olmak demektir; özgürleşmenin özsavunmaya ilişkin gereklerini yerine getirmek demektir. Özgürlük gerillası olmak, bireysel etkinlik kurmak veya iktidar olmak için değildir. Bu artık özgürlük savaşçılığı değil, iktidar savaşçılığı olur. Böyle olanların dağa çıkışı da, dağdan inişi de ahlaki ve toplumsal değildir. Zaten böyleleri umduklarını bulamayınca kolayca ihanet ederler. Toplumsal görevlerinin gereğini hiçbir alanda yerine getiremezler. Demek istediğim şudur: Toplumsal varlıkları mutlak kölelik içinde olanlar, hatta dağılmayı yaşayanlar için her yer benzer özellikler taşır. İçerisi kötü dışarısı iyi, silahlısı kötü silahsızı iyi gibi yersiz ayrımlar varlık ve özgürlük mücadelesinin asli çabasını değiştirmez. İnsan yaşamı ancak özgür olduğunda anlam taşıdığına göre, özgürlüksüz nerede yaşanırsa yaşansın, orası her zaman karanlık bir zindandır.

İkinci kavram, birincisiyle bağlantı içinde hakikat algısının gelişmesidir. Zindanda tahammül gücünün tek ilacı hakikat algısını geliştirmektir. Yaşamın geneline ilişkin olarak hakikat algısını güçlü yaşamak yaşamın en

keyifli anına, daha doğrusu yaşamın anlamına erişmektir. İnsanlar niçin yaşadıklarını doğru kavramışlarsa, herhangi bir yerde yaşamak kendileri için sorun olmaz. Yaşam sürekli hata ve yalanlar içinde geçerse anlamını yitirir. Böylece yaşamın yozlaşması denen olgu ortaya çıkar. Keyifsizlik, rahatsızlık, kavga, küfür yoz yaşamın doğal sonucudur. İnsan yaşamı hakikat algısı gelişkin olanlar için tam bir mucizedir. Yaşamın kendisi büyük heyecan ve coşku kaynağıdır. Yaşamda evrenin anlamı gizlidir. Bu gizi fark ettikçe, zindanda da olsa yaşama katlanmak diye bir sorun olmaz. Zaten zindan özgürlük içinse, orada büyüyecek olan hakikat algısıdır. Hakikat algısıyla büyüyen yaşam en zor acıları bile mutluluğa dönüştürebilir.

Ulus devletçilik uğruna savaşmak kapitalizm için savaşmaktır

Benim için İmralı Cezaevi Kürt olgusunu ve sorununu algılamak ve çözüm olanaklarını kurgulamak açısından tam bir hakikat savaşı alanına dönüştü. Dışarıda daha çok söylem ve eylem geçerliyken, cezaevinde anlam geçerliydi. Bu savunmada daha kapsamlı ve somut olarak dile getirdiğim siyaset felsefesine ilişkin düşünceleri dışarıda geliştirmem çok zor olurdu. Siyaset kavramının kendisini kavramak bile büyük çaba ister; hakikatin güçlü algılanmasını gerektirir. Pozitivist bir dogmatik olduğumun derinliğine farkına varmam tecritle oldukça ilişkilidir demem mümkündür. Farklı modernite kavramlarını, ulus inşalarının çok çeşitli modellerinin olabileceğini, genelde toplumsal yapılanmaların insan eliyle yaratılmış kurgusal yapılar olduğunu ve esnek bir doğaları bulunduğunu tecrit koşullarında daha çok idrak ettim. Özellikle ulus devletçiliği aşmak benim için çok önemliydi. Bu kavram benim için uzun süre Marksist-Leninist-Stalinist bir ilkeydi; asla değiştirilmemesi gereken bir dogma niteliğindeydi. Toplumsal doğa, uygarlık ve modernite üzerinde yoğunlaştığımda bu ilkenin sosyalizmle ilgili olamayacağını, sınıflı uygarlığın bir tortusu ve kapitalizm eliyle meşrulaştırılmış azami toplumsal iktidarcılık olduğunu kavramam önemliydi. Dolayısıyla reddetmekte tereddüt etmedim. Eğer söylendiği gibi gerçekten bilimsel sosyalizm olacaksa, bu konuda değişmesi gerekenler; reel sosyalizmin ustaları, yani Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao ve Castro gibi insanların kendileriydi. Bunların kapitalist bir kavram olan ulus devleti sahiplenmeleri büyük bir hataydı ve sosyalizm davasına büyük zarar vermişti.

Kapitalist liberalizmin çok güçlü bir ideolojik hegemonya olduğunu derinliğine kavradıkça modernite çözümlemelerini de güçlü yapmaya başladım. Demokratik modernitenin sadece mümkün değil, kapitalist moderniteden hem daha gerçek hem de daha çağdaş ve yaşanılır olduğunu kavradım. Reel sosyalizm ulus devlet kavramını aşamadığı ve temel modernite gerçeği olarak kavradığı için başka tür bir ulusçuluğun, örneğin demokratik ulusçuluğun olabileceğini hiç düşünememiştik. Ulus dediğin illa devleti olması gereken bir şeydi! Kürtler bir ulus ise, mutlaka bir devletlerinin de olması gerekirdi! Hâlbuki toplumsal olgular üzerinde yoğunlaştıkça, ulusun kendisinin son birkaç yüzyılın en los gerçeği olduğunu, kapitalizmin güçlü etkisi altında şekillendiğini ve özellikle ulus devlet modelinin toplumlar için demirden kafes olduğunu kavradıkça, hem özgürlük hem de toplumsallık kavramının daha değerli olduğunu fark etmiştim. Ulus devletçilik uğruna savaşmanın kapitalizm için savaşmak olduğunu fark ettikçe, siyaset felsefemde büyük dönüşümler söz konusu oldu. Dar ulusçuluk ve sınıfçılık (İkisi de özünde aynı kapıya götürür) mücadelesi sonunda kapitalizmi güçlendirmekten öteye sonuç vermiyordu.

Bir bakıma kapitalist modernitenin kurbanı olduğunu fark ettim. Modernitenin dayattığı sosyal bilgilerin bilim değil, çağdaş mitolojiler olduğunu fark ettikçe, tarih ve toplum bilincim daha da derinlik kazandı. Hakikat kavrayışımda tam bir devrim yaşandı. Kapitalist dogmaları yırttıkça, toplumu ve tarihi daha büyük bir zevkle ve hakikat yüklü olarak tanımaya başladım. Bu dönemde kendime koyduğum ad, 'Hakikat Avcısı'ydı. Kapitalist modernitenin Kürtlere dayattığı 'tavşan kaç, tazı tut' tekerlemesini, anlam itibariyle "Kapitalist moderniteyi avla" tekerlemesine dönüştürmüştüm. Hakikat algısı bir bütün olarak geliştiğinde, hangi toplumsal, hatta fiziki ve biyolojik alanlara ilişkin düşünürsek düşünelim, eskisiyle kıyaslanmayacak bir anlam üstünlüğü sağlıyordu. Cezaevi koşullarında istediğim kadar günlük hakikat devrimlerini yapabilirdim. Bunun verdiği direnme gücünü başka hiçbir şeyin veremeyeceğini belirtmem gereksiz kalacaktır.

Hakikat kavrayışının güçlenmesi, pratik çözümlerin geliştirilmesi üzerinde de etkisini gösterdi. Türk devletçilik zihniyetine hep kutsallık ve tekillik atfedilir. Yönetim deyince hep devlet olmak akla gelir. Bu zihniyet Sümer orijinli olup, tanrısallıkla sıkıca kaynaşmış olarak, Arap ve İran iktidar kültürlerine de sürekli devredilmiştir. Tek tanrı kavramının kökeninde de iktidar olgusunun güçlü bir yeri vardır. Türklerde iktidar elitleri oluştukça, bu kavramın belki de dördüncü, beşinci versiyonlarını geliştirmişlerdi. Etimolojik anlamını bilmeden, hep sonuçlarından etkilenmişlerdi. Selçuklu ve Osmanlı uygulamalarında devlet tam bir kara anlama, daha doğrusu anlamsızlığa bürünmüştü. İktidar için bazen bir çırpıda onlarca kardeş, akraba idam edilir olmuştu. Cumhuriyet ile bu anlayışa bir kılıf daha geçirildi; daha doğrusu, Avrupa'nın geliştirdiği ulusal egemenlik ve ulus devlet anlayışları olduğu gibi iktidara monte edildi. Böylelikle Türk ulus devleti daha da tehlikeli bir Leviathan haline getirilmişti. Ona dokunan idam ediliyordu. Ulus devlet mutlak kutsalların başında geliyordu. Bürokratik sınıf için bu özellikle böyleydi. İktidar ve devlet sorunu tarihinin en karmaşık toplumsal sorunu haline gelmişti.

Ortak iktidar ve devlet kavramlarının önemini daha iyi kavradım

İmralı'da en çok yoğunlaştığım kavramlardan olan iktidar ve devlet kavramlarının Türk ve Kürt ilişkilerinde nasıl bir rol oynadığını kavradıkça, daha somut pratik çözümlere yönelme gereğini kuvvetle hissettim. Genelde olduğu kadar Türk-Kürt ilişkilerinde de iktidar ve devlet düzenlemelerinin yaklaşık bin yıllık gelişimini Hititlere kadar götürme gereğini duydum. Mezopotamya ve Anadolu iktidar ve devlet kültürleri arasında sıkı bir jeopolitik ve jeostratejik ilişki olduğunu iyice kavradıkça, bunu Türk ve Kürt ilişkilerine uyarladığımda, iktidar ve devlet ayrıştırmalarının akıllı bir yöntem olmadığını rahatlıkla görebiliyordum. Demokrasi kavramının aleyhine gelişen kavramlar olduklarından, iktidar ve devlet kavramlarını benimsemiyordum. Tüm yönetimi iktidar ve devlet güçlerine terk etmenin toplum için büyük bir kayıp olduğunu gördükçe demokrasinin önemi daha iyi anlaşılıyordu. Fakat iktidar ve devletin anarşistçe inkârının pratikte oldukça çözümsüzlüğe yol açtığını fark ettiğimden, tercih ettiğim bir çözüm yöntemi olmasa da, iktidar ve devlet paylaşımını inkâr etmenin tarihsel gerçeklere uygun olmadığını derinliğine fark ettim. Demokratik yönetim esas tercihimizdi. Ama tarih boyunca tekleşmiş iktidar ve devlet kültürlerini inkâr ettikçe, paylaşılması toplumsal açıdan hak olan yönlerini kavramadıkça, bunun sonucu olarak sağlıklı pratik çözümlere varamayacağımı gördükçe, ortak iktidar ve devlet kavramlarının önemini çok daha iyi kavradım.

Tarih boyunca Anadolu ve Mezopotamya'daki iktidar ve devlet politikaları ve stratejilerinde yoğunca ilişkiler yaşanmış, sıkça ortaklaşan modeller denenmişti. Türk-Kürt ilişkilerinde de tüm kritik dönemlerde benzer modeller tercih edilmişti. Bu model en son Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda denenmişti. Savunmamda bu konuları yoğunca işledim. Teorik bir model halinde sunmanın yanı sıra, pratik çözüm projesine dönüştürmenin sadece Türk-Kürt ilişkileri açısından değil, Ortadoğu'nun büyük çıkmaz yaşayan benzer sorunlarının çözümü için de muazzam değeri vardı. Özellikle kapitalist modernitenin dayattığı pozitivist dogmatizme karşı hem tarihî gerçeklerle oldukça uyumlu hem de pratik çözüm için herkesin ideallerine en yakın unsurları içeriyordu. Tarihsel gelişmelerin ışığında iktidar ve devlete ilişkin olarak demokratik modernite, demokratik ulus ve demokratik özerklik kavramları üzerinde yoğunlaşmamın önemli etkisi vardı. Diğer bir tarihsel gerçeklik, merkezî iktidarın istisnaî, yerel iktidarların ise kural olduğuna ilişkin tespitti. Günümüzde merkezî ulus devlet modelinin bu bağlamda tek ve mutlak model olarak sunulmasının kapitalizmle bağını doğru kavradıkça ve içyüzünü daha anlaşılır kıldıkça, yerel çözümlerin demokrasi için taşıdığı önem daha iyi kavranıyordu.

Şiddet ve iktidar arasındaki ilişki için de benzer sonuçlara varmıştım. Şiddetle iktidar ve ulus olmanın tercihimiz olamayacağı açıktı. Zorunlu öz savunma gerekleri söz konusu olmadıkça, şiddetle toplumsal avantajlar elde etmenin sosyalizmle de alakası yoktu. Özsavunma dışında tüm şiddet biçimleri ancak iktidar ve sömürü tekelleri için geçerli olabilirdi. Bu yöndeki kavramsal gelişim, barış sorununa daha ilkeli ve anlam yüklü olarak yaklaşmaya büyük önem atfediyordu. Dolayısıyla Kürtlere, hatta baskı ve sömürü altındaki tüm kesimlere baskı uygulayan iktidar ve devlet elitlerinin 'ayrılıkçı' ve 'terörist' yaftalamalarını boşa çıkaracak epey kavramsal ve kuramsal birikime ulaşmıştım. Bu kavramsal ve kuramsal birikim temelinde devlet yetkilileriyle geliştirdiğimiz diyaloglar daha verimli oluyor ve pratik çözüm yolları için yaratıcılık sağlıyordu. Savunmanın değişik bölümlerinde izlenebileceği gibi, benzer birçok alanda toplumsal özgürlük ve hakikat algısındaki gelişmelerin katkısıyla teorik ve pratik çözümleri geliştirmek mümkün oluyordu.

Toplumsal varlıkları mutlak kölelik içinde olanlar, hatta dağılmayı yaşayanlar için her yer benzer özellikler taşır. İçerisi kötü dışarısı iyi, silahlısı kötü silahsızı iyi gibi yersiz ayrımlar varlık ve özgürlük mücadelesinin asli çabasını değiştirmez. İnsan yaşamı ancak özgür olduğunda anlam taşıdığına göre, özgürlüksüz nerede yaşanırsa yaşansın, orası her zaman karanlık bir zindandır.

Benim için yaşam özgür yaşandıkça mümkündür

Sağlık sorunlarına yol açan fiziki nedenler dışında, İmralı'daki yaşamın katlanamayacağım bir yönü yoktur. Moral, bilinç ve irade gücüm eskiye nazaran kesinlikle gerilememiş, tersine daha rafine hale gelmiş, estetikle beslenmiş ve güzel gelişme yönüyle zenginleşmiştir. Toplumsal hakikatlerin bilim, felsefe ve estetikle açıklanması geliştirdikçe daha doğru, iyi ve güzel yaşamanın olanakları da artıyor. Kapitalist modernitenin yoldan, hakikat yolundan çıkardığı insanlarla yaşamaktansa, hücremde son nefesime kadar tek başıma yaşamayı tercih ederim.

İmralı'daki yaşamımla bağlantılı olarak halkımızca merak edilen bir soru, cezaevinden çıkış halinde nerede ve nasıl yaşayacağımla ilgilidir. Pek de hayalcilik yapacak bir kişilik değilim. Devrimci gerçekçilik denilen bir yaşam tarzının sahibi olduğum çok iyi bilinmelidir. Cezaevinden çıkıştan sonraki yaşamıma değil, daha çocukluktan itibaren geçen yaşam çizgime bakılırsa, bu tür soruların cevabı daha iyi verilebilir. Benim daha on yaşın altı sınırlarda aile otoritesine karşı yürüttüğüm 'ilk isyanlar' bu konuda önemli ipuçları taşır. Daha o zamandan beri yalnız bir isyancıydım. Köy ve şehir toplumuna yönelik itirazlarımı savunmada yer yer ortaya koymaya çalıştım. İlgilenenler gereken sorular ve cevaplarını birlikte bulabilirler. Çok kısaca özetlemeliyim ki, benim için yaşam özgür yaşandıkça mümkündür. Özgür yaşamın ne olduğunu beş ciltlik bu son savunmamın temeli olarak açıklamaya çalıştım. Etik, adil ve politik olmayan yaşam toplumsallık açısından yaşanmaması gereken bir yaşamdır. Genelde uygarlık ve özelde kapitalist modernite, oluşturduğu ideolojik baskı ve sömürü tekelleriyle, köleliğin her biçimine bulanmış, bol yalanlı, demagojik ve bireyci yaşamlarla yanlış yaşamayı mümkün kılar ve kabul ettirir. Toplumsal sorun denen gelişmeler de böyle ortaya çıkar.

Adını ister sosyalist, ister özgürlükçü, ister demokrat veya komünist koyalım, kendine devrimci diyen her kişi sınıf, kent ve iktidarın aşırı baskı ve sömürüsüne dayalı uygarlığa ve modern dönemlerin egemen yaşam tarzlarına itiraz etmek ve karşı çıkmak durumundadır. Başka türlü adil, özgür, demokratik ve toplumsal yaşam tarzı gerçekleşmez; dolayısıyla yaşanmaz. Bol yalanlı, yanlış, kötü ve çirkin yaşamlar yaşanır. Buna doğru temelli olmayan yanlış yaşam tarzı denilir. Benim yaşamım boyunca sorun yaptığım veya zaten sorunlu olan bu yaşam tarzının reddine ilişkin büyük çabam iyi anlaşılmak durumundadır. Aksi halde benim ne kişilik ne de Önderlik olarak kavranmam mümkündür. Kavramadan kişiliğime veya Önderliğime katılmak ve ondan yararlanmak isteyenler büyük hayal kırıklığına uğrayabilir. Doğru kavramak ve katılım göstermek kişisel değil toplumsal bir sorundur.

Yürüttüğüm büyük savaşım ve sonuçları doğru kavranırsa, yaşam kadınla daha ahlaklı ve güzel yaşanır

Bu konuda çok merak edilen bir soru da kadınla yaşam tarzına ilişkindir. Kadınla nasıl yaşanılır sorusuna da savunmamın bütün ciltlerinde yer yer değindim. Özellikle modernite koşullarında kadınla yaşamak büyük önem taşır. Bu öyle kız istemek, aramak ve kandırmakla, 'genel' veya 'özel' evlerde, çocuklu veya çocuksuz birlikte yaşamakla çözümlenecek bir sorun değildir. Toplumsal sorunların kalbinde ve beyninde baş köşeyi işgal eden bu sorunu çözmek için bilimsel, felsefi, etik ve estetik yaklaşım temel alınmak durumundadır. Çağımızda, kapitalist modernite koşullarında kadınla özgür eş yaşam büyük sorumluluk gerektiren ve bilimsel, felsefi, etik ve estetik yaklaşım gücü isteyen bir yaşamdır. Kadının uygarlık tarihinde ve modern çağda içine konulduğu statüyü bilmeden, etik ve estetik yaklaşım gücü göstermeden, birlikte hangi türü denenirse denensin, içine girilecek her yaşam yanlışlık, ahlaksızlık ve çirkinlikle sonuçlanmak durumundadır.

Yaşamı heba etmemek için öncelikle kadınla yaşamın doğru, ahlaklı ve estetik biçimlerini gerçekleştirmek şarttır. Tüm kölelik biçimlerinin kişiliğinde denendiği ve özümsetildiği kadın kimliğini çözümlemek, özgürlük ve eşitlik davasının yoldaşı ve yaşamdaşı yapmak doğru, ahlaklı ve güzel erkek olmanın da temel koşuludur. Savunmadaki ilgili satırlar doğru okunursa, bu yönlü yaşam tarzına neden önem verdiğim ve ilkesel kıldığım daha iyi anlaşılacaktır. Modernitenin iktidar eksenli uygarlık ahlakının dayattığı kadını 'becerme' (biyolojik cinselliğin bile yozlaştırıldığı ilişki biçimi) cinsiyetçi ilkelliği içindeki yaşam tarzı büyük ahlaksızlık ve çirkinlik üretir. Buna karşı yürüttüğüm büyük savaşım ve sonuçları doğru kavranırsa, yaşam kadınla daha ahlaklı ve güzel yaşanır. Bunun için sorumluluktan pay alan her erkek ve kadının, özellikle kadının güçlenmesi, özgürleşmesi ve tüm toplumsal alanlarda denk bir seviye kazanması için bilimsel, felsefi, etik ve estetik yaklaşım ve pratikleri sürekli geliştirmesi ve örgütlemesi, demokratik ulusun zihniyet ve kurumlarında yaşamsallaştırması gerekir.

İster içeride ister dışarıda, ister ana karnında ister fezanın herhangi bir anında ve mekânında olsun, insan yaşamı ancak toplumsal olarak özgür, farklılık içinde eşit ve demokratik yaşanabilir. Bunun dışındaki yaşam biçimleri sapaktır, dolayısıyla hastalıklıdır. Yaşamın doğruya getirilmesi ve sağlıklı kılınması için devrim dahil çeşitli toplumsal söylem ve eylemlerle mücadele edilir. Bunun için de etik, estetik, felsefi ve bilimsel zihniyet ve irade oluşturulur.

O halde, olası bir cezaevinden çıkışta her nerede olursam olayım, hangi anda yaşarsam yaşayayım, mensubu olmaya çalıştığım toplumsallık için, bunun en trajik bir gerçeğini yaşayan Kürtler için, onların çözüm ve kurtuluş yolu olan demokratik uluslaşmaları için, parçası oldukları komşu halklar başta olmak üzere tüm Ortadoğu halklarının çözüm ve kurtuluş yolu olan Demokratik Uluslar Birliği için, onların da bir parçası oldukları dünya halklarının çözüm ve kurtuluş yolu olan Dünya Demokratik Uluslar Birliği için sonuna kadar gerekli olan her söylem ve eylem tarzıyla sürekli mücadele içinde olacağım doğaldır. Bunun gerekli kıldığı etik, estetik, felsefi ve bilimsel güçle büyük pay kazanan hakikat kişiliğimle yürüyeceğim, yaşamı kazanacağım ve herkesle paylaşacağım.

■■■

Doğuş

4 Nisan kadınların, gençlerin baharlaşmasıdır. Her 4 Nisan'da ağaçlandırma aynı zamanda kendi köklerimizi toprağa güçlü salmadır. Tanrıça kutsallığındaki öz yurdumuza yönelik her saldırıya misliyle özsavunma temelinde karşılık verme, sömürgeci ulus-devletlerin ekolojik yıkımına karşı toprağımızı, suyumuzu, havamızı koruma bilincini ve eylemini tüm toplumda geliştirme herkesin sorumluluğudur. 4 Nisan ekolojik sorumluluğa davettir. Doğal yaşamı korumanın ve yaşama sahip çıkmanın kararıdır.

Ronahî Serhed

Toplumlarda meydana gelme, doğma, doğuş anlamında her çocuk müjdeyle, heyecanla, sevinçle karşılanır. Kız çocuklarına cinsiyetçi yaklaşımı bir tarafa bırakmadan genelde çocukların doğuşu yeniye dair, geleceğe dair umudu taşıdığından, ortamı kaplayan mutluluk olur. Hakeza, doğanın baharla yenilenme evresi de muştuyla karşılanır. Yani doğuş, canlılığın bir ereğidir.

Eğer sevinç, bir aile sınırını aşıp bir toplumun sevincine, umuduna, inancına, kimliğine, kendisine dönüşmüşse, kuşkusuz bu doğuşun bambaşka anlamlarla yüklendiğini açıklar. Burada bahsedeceğimiz fiziki doğuştan ziyade toplumsal, siyasal ihtiyaca cevap veren doğuştur. Demokratik Kürdistan Konfederalizmi ve Kadın Özgürlük Hareketi'nin, Önderliğimizin doğuşu olan 4 Nisan'ı toplumsal olarak kutlamasının altında yatan gerçekler vardır. Bu gerçeklere indikçe 4 Nisan'ın tarihsel-toplumsal anlamı ve günümüzdeki yeri daha iyi anlaşılmaktadır. Bu yazıda bu doğuşu tarihsel kılan, özel kılan, toplumsal kılan, çağa önderlik eden nedenlerini açmaya çalışacağız.

Önder Apo'nun çıkışı, Kürt'ün ve Kürdistan'ın doğuşudur

Rêber Apo, adını bile herkesin söylemekten çekindiği, işgalci-soykırımcı zorba güçlerin ise inkar ettiği, Kürtlerin de nineden-dededen kalma sır gibi sakladığı, sadece zayıf duygularında, anılarında hayal olarak yaşattığı bir ülkenin yurtseverliğini yaptı. Hem de öyle bir hayal ki, uluslararası güçlerin tarih kitaplarında, eski tarihe ait siyasi haritada ilgisini gösterdiği, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ise Kürtlere hayalini kurmayı bile yasakladığı silik bir hayal; bunun da ötesinde hayalet için, ortaya çıkmak hiç de kolay olmasa gerek. İnkarın derinliği, zalimliği karşısında varlığını kanıtlamaya yönelmek adeta yoktan var etme gibi mucizeyle açıklanabilir. Zayıf bir hayalin peşinden götürecek olan yol değil, yolcusunun olmasıydı. Yol yoktu ama yolcu ortaya çıkmıştı. Ve yolcuya yürüme takati veren inançtı. Ağzı var dili yok, fiziği var adı yok, haksızlık var davası yok, avukatı yok yani son iki yüzyıla kadar rahatlıkla götürülebilecek inkar tarihinde, Kürtlere yok hükmünde karar biçilmişti. Öyle ki, nereye bakılsa, neye el atılsa her şey değersiz, anlamsız, görünür olmayan, yok hükmündeki kanunun emrinde yüzde yüz egemenlik altına alınmıştı. Sömürgeleştirilmiş halkın yaşam diye sürdürdüğü; ara ara kılıç gösterileri eşliğinde sohbeti yapılırken, beklemeye alınan kurbanlık gibiydi. Edebiyat, tarih, sanat, siyaset ve diğer alanlarda bulunmaz, bilinmez kılınan ve bundan dolayı YOKLUK olana VARLIK muamelesi yapmak, ancak çağın insanı olmayı aşarak, çağ yaratan insan olmayı gerektirirdi. Bu anlamda Önderliğin çıkışı, çok rahatlıkla, klasik ideolojik bir çıkış değildi. Literatürü öyle olsa bile klasik Marksist-Leninist ulusal kurtuluş hareketine yönelmek değildi. Önderliğin ideolojik doğuşu, en başta felsefik bir çıkıştı. Çağlara damgasını vuran filozoflara yaraşır bir doğurma eylemiydi. YOKLUK-VARLIK meselesi, ideoloji ve siyasetten önce bir felsefe konusuydu Kürt-Kürdistan gerçeği için. Felsefe bir şey demeliydi ki, ideoloji ve siyaset onu işleyebilsin. Felsefe, maddi koşullara aldırmaksızın sadece hakikatin peşinde olma, bilme, kavrama, kavramlaştırmanın bağımsız iradesi olarak; özgürlük ve aydınlatma aşkı, tutkusu ve eylemi olarak, Rêber Apo'yla dile geldi.

İdeoloji ve siyaset olgulardan yola çıkar. Peki HİÇLİK derekesinde olana dair nasıl bir söylem, eylem yapılabilirdi? Bu da ancak çağın filozoflarına, peygamberlerine, alimlerine denk bir derinlik, adanma ve doğurmayı gerektirirdi. Toplumun her şeyini kötüsüyle, iyisiyle kendisinde görmesiyle olurdu. Nasıl ki, peygambersel çıkışlar; örneğin Hz. İsa, ıstırap çeken halkın cinsiyet, ırk, inanç farkı gözetmeksizin kurtuluşuna yöneldiyse, Rêber Apo da öyle yöneldi. Hz. İsa, ihtiyacı olan herkese yardım elini uzattı. Tek gücü, doğrularına inanmasıydı. İnançlı bir grupla işe koyulmasıydı. Hz. İsa'nın eylemi; çağın hükümdarlarının, zalimlerin, fitne-fesatçıların, iktidarla işbirliğinde olanların, mal-mülk-iktidar için hainlik yapanların komplolarına, karalamalarına aldırmaksızın her fırsatta halkla, kadınlarla, gençlerle, her kesimle konuşmak, anlatmak, onlardan biri olarak yaşamak, yani düşüncelerini yaymak oldu. Halkların bilgelik, erdem, ahlak yüklü tarihini oluşturanlar ve buna öncülük edenler tarihi şahsiyetlerdir. İnsanlık tarihi bu şahsiyetlere çok şey borçludur.

Önder Apo'nun çıkışı, Kürt'ün ve Kürdistan'ın doğuşudur. Adeta, ölünün mezardan çıkartılarak yeniden diriltilmesidir. Önder Apo'nun önce zihnine düşen kuşku tohumunun, 'Kürt-Kürdistan vardır' inancının filizlenmesiyle, yüreğine düşen ilk isyan ateşinin yanmasıyla, zihninin, yüreğinin, ellerinin tüm varlığıyla büyük özgürlük eylemine yönelmesiyle başladı. Önderliğimizin ilk özelliği için rahatlıkla, Kürt ve Kürdistan için özgürlük fikrini doğurmasıdır diyebiliriz. Bunu parti programına kavuşturması ve eylemini başlatmasıdır.

Kapitalist çağın zalimlerine karşı özgürlük fikrini yaymak, çağın savaşını göze almak oldu. Kapitalist uygarlık güçleri Kürt-Kürdistan üzerindeki sömürgecilik sisteminin yaratıcıları olduğundan buna karşı ancak çetin bir savaşla VARLIK ispatlanabilir ve savunulabilirdi. PKK'nin ilanından bugüne değin böylesine haklı bir mücadele vermekteyiz. Bu savaş, Önderliğin büyük düşünmesinin, büyük yüreğin savaşıdır. Bu savaş, bitmiş tarihe cevap olup, tarihi yeniden, şimdi oluşturmanın zamanını çoğaltma ve umudu çözüme kavuşturmanın savaşıdır.

Böyle bir savaşı verebilecek halk gerçeği yaratmak, halkın özgürlük doğuşu oldu. Kürt şahsında yeni insanı yaratmak oldu. Neolitikten beri kayıp insana yöneldi Önderlik. Ve şöyle ifade etmektedir: *"İnsanlık doğduğu yerde, kökleri üzerinde araştırılır. Ve bulunacaksa burada bulunur. Merkezi burasıdır. PKK, 40 yıldır insanı arıyor. Önce kendi insanını. Ve bu insan, ilk insandır. Belki de olacaksa doğrusu, en son insan da o olacaktır."* Bu Kürt bireyinde, halkında ayırt edici özellik arayacaksak; hem halk olacak hem de hiç hükmünde gizli-saklı yaşayacak, boyunduruk altında karın tokluğuna ömür tüketecek ve kültürel, siyasal, toplumsal varlık göstermeyecek. Böylesi bir hayat, derin kölelik durumunun benzeridir. Önderliğimizin yoktan var etme eylemi olarak PKK'yi tanımlaması da buradan gelmektedir. Nasıl ki Yahudilerin soykırımı teklik anlamında biricik sayılıyorsa, benzeri olmayan bir soykırımsa, Kürt bireyi üzerine uygulanan, kültürel soykırım ve Osmanlı'dan bu yana, özelde yakın tarihte Türk, Arap, Fars egemen sınıfların ulus devlet katliamlarından geçirilmesi bakımından, biricik özelliği taşımaktadır. Kürt halkı, hakim ulus devletlerce tüm maddi ve manevi kültürel değerleri üzerine kurulu çarmıh mekanizmasında sistematik erimeye tabi tutulmuş, toplumsal birikimleri, emekleri, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları açık bir talana uğratılmış; geri kalanı da imhaya terk edilip işsiz bırakma ve en alt düzeyde anlamsız bir yaşama terk edilmiştir. Yaşama hakkı; egemen ulus değerleriyle bütünleştiği, kendisini inkar ettiği, başkalaştığı oranda kabul görmüştür. Yani kendinin dışına çıkma, kendisine yabancılaşma hep dayatılmıştır. Bu geliştikçe egemen ulus devletler tarafından kabul edilmiştir. Sömürgeci ulus devletlere göre, zaten kendisi olmaktan çıkan Kürt'ün varlığı 'tehlike' olmaktan çıkarılmıştı. Ta ki Önderliğimizin PKK'yi ilanına kadar.

Bu doğuş halkların, Ortadoğu demokratik devriminin doğuşudur

Kürtlerin önünde tek yol bırakılmıştı: Ya hakim ulus devletlerinin sömürgesi olarak içlerinde erimek, dağılmak, çözülmek, belki bir şarkı varlığında kalmak, bazen de Şengal, Rojava, Bakur, Rojhilat ve Başûr'da olduğu gibi fiziki katliamlara maruz kalmak... Böylesine bir trajediyi değiştirecek olan, halkın kendi özgürlük savaşını vermesidir. Bu da PKK'yle sağlandı. Bundan böyle özgürlük doğuşunu 40 yıldır yaşamış bir halk gerçeğinin, kapitalist çağın vahşi çarkına sessiz sedasız teslim olması düşünülemez. Uluslararası güçler yeniden bir dünya savaşında, yani 3. Dünya Savaşı ile sorunlarının 'çözümü' için uluslararası ortak projeler üretmeye çalışmaktalar. Batı uygarlığı, kendi çözüm gücünün yetersiz kaldığını bildiği halde Önderliğimizin geliştirdiği alternatif çözüm projelerini de boğmak istemektedir. Yani Önderliğimizi, Özgürlük Hareketimizi ve sisteme teslim olmamış Kürtleri tasfiye etmeyi planlamaktalar.

Önderliğimizin 99'da geliştirmeye başladığı ve 2005 Newroz'u'yla ilan ettiği Demokratik Konfederalizm projesi hem bu tasfiye, imha-inkar siyasetine cevaptır hem de halkların birlikte özgür yaşam projesidir. Bu anlamda çözümün doğuşudur. Bu proje kaynağını Demokratik-Ekolojik-Kadın Özgürlükçü Paradigma'dan almaktadır. İflas etmiş kapitalist paradigmaya karşı, çağın sorunlarına çözümü getirecek olan demokratik sosyalist paradigmanın doğuşu, yeni bir zihniyetin doğuşudur. Bir zihniyet devrimidir. Zihniyetin bedenselleşmesi; Demokratik Konfederalizm olup ve egemen ulus devletlerle siyasal ilişkisi; Demokratik Özerkliktir. 4 Nisan, kadro ve halkı zihniyet devrimine çağrıdır. Bu temelde Önderlik gerçeğine katılımdır.

Kapitalizmin her ulusa bir devlet çözümü; bölme-parçalama-yönetme ve

bunun üzerinden kapitalist sistemini yerleştirme, kapitalist sermayenin ulus devlet bekçileri altında güvenlikli dolaşımı sağlama, strateji olarak uygulandı. Bunun alternatifi olan sosyalizm için yola çıkanlar bakımından özgürlükler adına; 'her ezilen ulusa kendi kaderini tayin hakkı' ilkesi en gelişmiş haklar-halklar-özgürlük-barış-adalet adına tasavvur edildi. Konumuz devlet-iktidar doğuşunu, sonuçlarını anlatmak olmadığından açmayacağız. Kısaca her kötülüğün ebesi, kendisi olarak toplum ve insan karşıtı zorba güç birikimidir diyebiliriz.

Rêber Apo, Kürt-Kürdistan somutunda ve Ortadoğu yerelinde çağın çözümsüz kalmış sorunlarına çıkışın, çarenin öncülüğünü yapmaktadır. Önderliğimizin uğraştığı sorunlar ve çözüm projeleri, görüşleri, perspektifleri çağa ilişkindir. Demokratik Modernite çağını inşa devrimidir. Rêber Apo'nun önderlik kimliği Riha'nın Xelfetî ilçesinin Amara köyünden Kürdistan'ın tamamına, Ortadoğu genelini kapsama düzeyine gelmiş, dünya insanlığını etkilemektedir. 4 Nisan, bu temelde bir anlama kavuşmuştur.

Önderliğimizin kırk yıllık mücadelesiyle Kürtlerin varlık savaşı verdiği anlaşılsa da özelde son yıllarda halkların demokratik, özgür kurtuluşunun savaşı olduğu daha iyi ortaya çıktı. Bu doğuş, halkların Ortadoğu Demokratik Devriminin doğuşudur. Ortadoğu yapılanmasında Kürt halkı stratejik bir role sahiptir. Bu savaş, Kürt halkının kurtuluşu kadar halkların birlikte özgürleşme savaşıdır. Bu, dönemsel, taktiksel bir çıkış olmayıp sistemsel olarak yeni doğuşudur. Yeni bir zihniyettir. Dünya sistem güçlerine tek yolun kendileri olmadığı gösterilmiştir. Egemen, süper güçlerin sömürgeci dayatmalarına karşı, ezilen halkların birlikte demokratik sistemi yapılandırma sürecine girilmiştir. Dünya sistem krizinin kaosundan başarılı çıkışın öncü gücü olma yoluna girilmiştir. Politikleşmiş, örgütlü mücadeleye sahip halk olarak Kürtler, öncülük rolü olarak evrensellik mi, teklik mi ikileminde bazen kalsa da, gelişmeler daha erken kavrayışa zorlamaktadır. Halkların demokratik, özgür birliğine dayalı sistem, Ortadoğulu halkların savunulması için vazgeçilmezdir. Egemenler ayrı ayrı devletler gibi görünse de kapitalist sistemi ayakta tutan, özde bir olan, bu anlamda tekil güçlerdir. Görünürde ayrı güçler olmaları yanıltmamalıdır. Şimdi Kürtlerin öncülüğünde verilen savaş, çoktan ulusal kurtuluş savaşı olmayı aşmış, kapitalist sisteme karşı demokratik sistemi kurma mücadelesine evrilmiştir. Bu anlamda kadın öncülüklü demokratik uygarlık savaşıdır. Uygarlığın beşiği Mezopotamya'dan yayılan, Ortadoğu halklar uygarlığı olarak demokratik dönüşümü dayatmak, küresel dünya sistemini halklar lehine, yeniden şekillendirme mücadelesidir. Önderlik, Kürt Özgürlük Hareketiyle halklara umut ve ilham verdi. Yeni paradigmanın doğuşuyla da umut ve ilhamı yerli yerine oturtarak, dünya sistemini bu kez iktidar güçlerinin yapılandırması yerine, emeğin gerçek sahibi olan halkların kendi sistemlerini yapılandırma sürecini başlattı. Her halka bir paradigma olmayacağına göre Önderliğimizin Demokratik-Ekolojik-Kadın Özgürlüğü Paradigması, Kürt halkınca selamlanırken bunun böyle bir tarihsel yapılandırma olduğu, yeni yeni fark edilmeye başlanmıştır. Ortadoğulu halklar, Batılı sistem karşıtı hareketler, güçler, kesimler, şahsiyet ve çeşitli örgütlenmeler yeniyi yaratma eylemine katılmaktalar.

Rêber Apo, Kürt-Kürdistan somutunda ve Ortadoğu yerelinde çağın çözümsüz kalmış sorunlarına çıkışın, çarenin öncülüğünü yapmaktadır. Önderliğimizin uğraştığı sorunlar ve çözüm projeleri, görüşleri, perspektifleri çağa ilişkindir. Demokratik Modernite çağını inşa devrimidir. Rêber Apo'nun önderlik kimliği Riha'nın Xelfetî ilçesinin Amara köyünden Kürdistan'ın tamamına, Ortadoğu genelini kapsama düzeyine gelmiş, dünya insanlığını etkilemektedir. 4 Nisan, bu temelde bir anlama kavuşmuştur.

Kadın, beş bin yıldır sadece köleliği yaşamamaktadır. Tarih buna kadının isyanıyla şahitlik etmektedir. Rêber Apo, ezilen ilk ulus olarak kadının, özgürlük mücadelesinde haklı olmasının yetmediğini tespit ederek, ataerkil sisteme karşı Kadın Özgürlükçü Demokratik-Ekolojik Toplum Paradigmasının inşa mücadelesini çağın devrimciliği olarak belirledi. Kadına benimsetilmiş, kanıksanmış, normalleştirilmiş cinsiyetçi rollerin egemen erkek eliyle zorla oluşturulduğunu açığa kavuşturdu ve gelişen erkek gericiliğinin tepkilerini göğüsledi.

Kürdistan ulusal gerçeği, devrime katılan kadınlarla şekillenmeye başlamıştır

Rêber Apo, toplumsal özgürlüğü sorunsallaştırırken, yine Kürt halkının özgürlük problemini gündemleştirirken kadın sorunu olarak tanımladı. Toplumsal sorunun kaynağında kadının derin köleliğini açığa çıkarmak, devrime sağlam başlangıç yapmaktı. Bu Kürdistan devrimi ve Ortadoğu demokratik devrimine kapıyı açan bir ilk oldu. Kadın sorununu, toplumsal sorunlardan herhangi biri olarak ele almayıp esası olarak görüp olgulaştırmak, gerçek anlamda tamamen Önderliğimizin ilgi, hassasiyetiyle olmuştur. Cinsiyet farklılığının kendi başına toplumsal sorun nedeni olamayacağına olanca ağırlığıyla açıklık getirmiştir. Kadın; toplumsal gelişim düzeyinin özeti, kültürün temsilcisi ve kimliği konumunda olduğunu ortaya koydu. Sosyal ilişkiler yoğunluğu olarak kadın çözümlendikçe cinsiyetçiliğin kodları da bir bir çözümlenmiş oldu. Kadın üzerine kurulu toplumsal cinsiyetçilik, tek taraflı kadın aleyhine güçlenen, egemen erkeklik rolünün eleştirisiyle anlaşılır kılındı. Eleştiriyle yetinmeyip radikal bir biçimde Kürdistan Devrimine, Kürt erkeğinin şahsında erkekliğin sorgulanmasını dayattı. Değişimini gündeme aldı. Bunu erkeğin öldürülmesi, yani cinsiyetçiliğin, egemenliğin her türlü biçiminin, yapılarının dönüşümü, ortadan kaldırılması, cins mücadelesi olarak tanımladı. Tüm devrim faaliyetlerinde kadının bağımsız ideolojik iradeyle özerk örgütlenmesini ordulaşma, partileşme, sistemleşme olarak geliştirdi. Bu, kadın militanların ayağa kalkmış milyonlarca kadının emeğiyle, bedeliyle, cesaretiyle YJA-Star, PAJK, KJK olarak kurumlaşmıştır. Önderliğimizin, erkeğin yaratımı olan beş bin yıllık uygarlığın tarihsel-toplumsal analizi, beraberinde kadının kaybediş tarihinin aydınlanmasını sağladı. Yeniden kadın uygarlık çağının mümkün olduğunu tüm tarihi kanıtlarıyla ortaya koydu. İlkel kömünal denen dönemin hiç de ilkel olmadığını, insanlık tarihinin kök hücresinin toplumsallık biçiminde var oluşunu bilmek, toplumsal tarih anlayışının değişmesi gerektiğini ortaya koydu. Kadının toplumsal öncülük rolünün en canlı yaşanan dönemi olarak Neolitiği önemsizleştiren tarih ve sosyoloji biliminde yepyeni tartışmalar başlatarak yanlışlığını ortaya koydu. Kutsallık düzeyinde kadının değer olduğu ve yaratımlarının kültürü oluşturduğu gerçeğinin, nasıl da erkek aklı, saldırısı ve eylemiyle, sistematik bir karşı devrimle ters yüz edildiğini açığa kavuşturdu. Kadının tüm bilme tarz, yöntem ve söylemlerini sıkı eleştiriden geçirerek yeniden doğuşun kaynaklarına kendisinin ulaşması için Jineolojiyi tüm bilimlerin anası olarak belirledi.

4 Nisan kadınların, gençlerin baharlaşmasıdır

Kadın, beş bin yıldır köleliği yaşamamaktadır. Tarih buna kadının isyanıyla şahitlik etmektedir. Rêber Apo, ezilen ilk ulus olarak kadının, özgürlük mücadelesinde haklı olmasının yetmediğini tespit ederek, ataerkil sisteme karşı Kadın Özgürlükçü Demokratik-Ekolojik Toplum Paradigmasının inşa mücadelesini çağın devrimciliği olarak belirledi. Kadına benimsetilmiş, kanıksanmış, normalleştirilmiş cinsiyetçi rollerin egemen erkek eliyle zorla oluşturulduğunu açığa kavuşturdu ve gelişen erkek gericiliğinin tepkilerini göğüsledi.

Karşı devrim gücü olan egemen erkek aklıyla tarih kadına karşı sil baştan yazılmış, karşıt 'değerler' ve yapılar oluşturulmuş, toplumsal işleyiş ve yaşam, her şey erkek damgalı olup, erkek tekeline geçmiştir. Önderlik; güçlü erkek-zayıf kadın, bilen erkek-geri kadın, her şeyin sahibi erkek-çocuk doğurma ve ev bakım işleriyle sınırlandırılmış kadın, her şeyi ayıplanmış kadın-yüceltilmiş erkeklik ikileminden çıkılmasını sağlamıştır. Oysa biliyoruz ki, tanrıça kadın alaşağı edilerek yerine erkek tanrılar geçirilmiştir. Yani kadının toplumsal rolü derin, sistematik bir inkara dayalı mitolojik, teolojik, ideolojik, felsefik, sosyolojik bir çarpıtmaya uğrayarak egemen erkek zihniyet dünyası kendisini baskın hale getirmiştir. Kadına ait herşeyi çalarak, talan ederek... Yine kadını soykırımdan geçirerek... Bu nedenle kadınların özgürlük sorunu ezilen bir halkın, sömürgeleştirilen bir halkın özgürlük sorunuyla benzeştir. Hele bu Kürdistan Devrimi'nde bir iç içeliği barındırır. Erkek egemen sisteme karşı, kadın eksenli yeni bir toplumsal yaşamın inşası, sistemleşmesi günümüzde kendisini oldukça etkili dayatmaktadır.

Kürdistan Devrimi'nde daha başından itibaren, kadınların önemli rol oynamaya başladığını Önderliğimiz fark etmiş ve buna en yüksek değeri vermiştir. Kürdistan ulusal gerçeği, devrime katılan kadınlarla şekillenmeye başlamıştır. Kadın geliştikçe Kürt halkının, toplumunun değişim ve dönüşümü de sağlanabilmiştir. Halkımızın sorunları ve kurtuluş yolları ile kadın sorununun çözüm ve kurtuluş yolları iç içe yürümüştür. Bu Önderliğimizin kadın özgürlüğüne stratejik yaklaşımıyla olmuştur. Kadınlar bu anlamda Önderliğimizle hayat bulmuştur. Doğmak, dünyaya gelmek var olmaksa, kadınlar özgür kimlikle, iradeyle, rolleriyle, etkileriyle, öncülükleriyle bir devrimin kaderini tayin edecek kadar önemli bir düzey yakalayarak varlık kazanmışlardır. Toplumun en alt katmanındaki kadının fiziki varlığı, bir anlam ifade etmediğinden toplumsal rol sahibi olmalarıyla varlık kazanmışlardır. Var olmak, yaşamı özgür yaşamak, şekillendirmektir. Önderliğimiz bunu en çarpıcı 'Xwebûn' kavramıyla tanımlamıştır. Önderliğimiz ideolojik doğuşunu gerçekleştirmiş kadınlar, şimdi de Demokratik Moderniteyi inşa ederek, savunarak, kadın çağını başlatma zamanına soyunmuştur.

Bütün bu gelişmeler elbette tek başına felsefeyle olmadı. Önderliğimizin felsefik bakıştaki doğruluğu, ideolojik tahlildeki kapsayıcılığı, programatik derinliği, stratejik netliği, taktik yaratıcılığı onu başarılı kılmıştır.

Kadınların, halklarımızın özgürlük doğuşunu müjdeleyen 4 Nisan'ı, Rêber Apo'yla özgür yaşam temelinde kutluyoruz. 4 Nisan kadınların, gençlerin baharlaşmasıdır. Her 4 Nisan'da ağaçlandırma aynı zamanda kendi köklerimizi toprağa güçlü salmadır. Tanrıça kutsallığındaki öz yurdumuza yönelik her saldırıya misliyle özsavunma temelinde karşılık verme, sömürgeci ulus devletlerin ekolojik yıkımına karşı toprağımızı, suyumuzu, havamızı koruma bilincini ve eylemini tüm toplumda geliştirme herkesin sorumluluğudur. 4 Nisan ekolojik sorumluluğa davettir. 4 Nisan aynı zamanda ekolojik-ekonomiye yönelmedir. 4 Nisan egemen ulus devletlerin ekolojik yıkımını durdurmanın toplumsal başkaldırı startıdır. Doğal yaşamı korumanın ve yaşama sahip çıkmanın kararıdır.

■■■

Günümüz dünyasında dıştan dayatılan mevcut sistemi kabul etmeyen, bunun değiştirilip, değişime-dönüşüme uğratılması için en cesur ve fedakâr mücadeleyi yürüten, bu mücadelenin istediği bedeli ödeme fedakârlığını gösteren en temel güçlerden bir tanesi Arap toplumu, Arap halkı, Arap kabile ve aşiretleri olmaktadır. Tarihin en kadim toplumlarından olan Arap toplumunun mevcut kapitalist modernite sisteminin dayatmalarını kabul etmesi ve onunla uyumlu hale gelmesi mümkün değildir.

Arap toplumu gibi son yüzyılda Ortadoğu'ya yönelik kapitalist modernite dayatmalarını kabul etmeyen ve yüz yıldır en büyük cesaret ve fedakârlığı göstererek direnen bir toplum da Kürdistan toplumudur. Nitekim kapitalist modernite sisteminin Kürdistan'a dayatmalarının, Arap sahasına gerçekleştirdiği dayatmalardan çok daha ağır olduğu bilinmektedir. Kürdistan'ın bölünüp parçalanmasından da öteye, Kürt varlığı inkar edilip, yok sayılarak onu yok edecek bir soykırım sistemi yüz yıldır inşa edilmiş ve uygulamaya konmuştur.

Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi projesi temelinde Ortadoğu çözümü

Ali Haydar Kaytan

Hem toplumsal tarihin hem de iktidarcı-devletçi sistemin başat olarak yaşandığı tek bölge, dikkat edilirse Ortadoğu bölgesidir. Bu durum kendine özgü bir Ortadoğu yapılanması ve Ortadoğululuk kimliği ortaya çıkarmıştır. Günümüzde iç içe ve en karmaşık bir biçimde bütün farklılıklar, söz konusu Ortadoğu yapılanmasında mevcuttur. Dikkat edilirse bütün dinlerin, inançların doğup geliştiği yer, Ortadoğu'dur. En geniş din ve mezhep zenginliği, farklılığı günümüz Ortadoğu'sunda vardır. Yine diller ve kültürlerin en çok geliştiği, iç içe bir arada var olduğu saha Ortadoğu bölgesidir. Tarihsel olarak yüzlerce dil, kültür iç içe gelişmiş, bir arada var olmuştur. Adeta her türlü dil ve kültüre rastlanılmaktadır. Bir diller ve kültürler mozaiği durumundadır. Yine hiyerarşi, iktidarcı-devletçi sistem, kentleşme, şehirleşme, neolitik tarım-köy devrimi üzerinde ve onun yarattığı değerleri gasp etme temelinde Ortadoğu bölgesinde gelişmiştir. İktidar ve devlet sisteminin en çok derinleştiği, kökleştiği, sınıflaşmanın en katı bir biçimde ortaya çıkıp yaşandığı alan yine Ortadoğu bölgesi olmuştur. Bunlara son iki yüz yılda bir de Avrupa'nın kapitalist modernite sisteminin yansımaları eklenmiştir ki, adeta bıçakla doğrar gibi Ortadoğu'nun bu iç içe geçmiş dil, kültür, din, mezhep yapılanmaları, ulus devletler halinde doğranmıştır. Gerçekten de günümüz Ortadoğu'sunun ne toplumsal yapısı ne de iktidar ve devlet yapılanması, dünyanın başka herhangi bir alanına benzememektedir. Bir yanıyla toplumsallık, tarihsel oluşumu temelinde çok derin ve güçlüdür, diğer yanıyla iktidar ve devlet sistemi, başat olarak tüm özelliklerini bu bölgede güçlü bir biçimde ortaya çıkarmıştır.

Bölgenin üzerine bir ulus devlet karabasanı geçirilmeye çalışılmıştır

Şimdi bütün bunları hiç dikkate almadan ve gözetmeden Avrupa'daki durumu esas alan bir ideolojik siyasi sistem, yani ulus devlet yapılanması her bakımdan bu bölgeye dayatılmaktadır. Birinci Dünya Savaşı'yla bölge, kapitalist modernite sistemi tarafından gasp edilmiş, bu doğrultuda bölgenin tarihsel gerçekliği hiç dikkate alınmadan, bölgenin üzerine bir ulus devlet karabasanı geçirilmeye çalışılmıştır. Bu temelde tarihsel olarak iç içe var olmuş ve gelişme sağlamış olan her türlü toplumsal değer, dil, kültür, din, mezhep toplulukları bölünüp paramparça edilmiştir. Bu biçimde on binlerce yıl içerisinde oluşmuş olan tüm etnik yapılar, toplumsal değerler, ulus devlet faşist tekniği temelinde din, dil, kültür, egemenlik, siyasi yapılanma, vatan, millet, devlet bakımından tekleştirilmeye, yüz yıl içerisinde bütün tarihsel değerler vahşi bir soykırım saldırısıyla yok edilmeye, tarihten silinmeye çalışılmaktadır. Tarih boyunca oluşmuş insanlık renkleri birkaç renkte birleştirilerek, yok edilmek istenmektedir. Şimdi iktidarcı ve devletçi sistemin daha önceki yüzyıllarda ortaya çıkardığı sorunları sözde çözme iddiasıyla oluşturulan ve bölgeye dışarıdan dayatılan ulus devlet faşizmi, sorunları çözmek bir yana tam tersine hem daha çok ağırlaştırmış hem de daha fazla çoğaltmıştır. İktidarcı ve devletçi sistemin imparatorluk biçimleri, tarihsel geçmiş içerisinde bölgede çeşitli düzeylerde aslında denenmiştir; Sümer, Akad, Babil, Asur İmparatorluklarından Med sistemine, Mısır, Pers, Grek İmparatorluklarından Roma ve Bizans'a, oradan da Osmanlı ve Sasani İmparatorluklarına kadar, yine çeşitli adlar altındaki İslami imparatorluk yapılanmalarına kadar geçmiş tarihi içerisinde çok sayıda imparatorluk gelip geçmiş, belli dönemlerde bölge üzerinde bir hakimiyet sürmüşlerse de sorunları çözen, bölgenin toplumsallığıyla uyumlu olan bir yapı arz edememişler, dolayısıyla çökmekten ve tarihin çöp sepetine atılmaktan kurtulamamışlardır.

Şimdi bu denli iç içe geçmiş dil, kültür, inanç yapılanmaları üzerinde söz konusu imparatorlukların egemenlik sürdüremediği, çözüm olamadığı bir ortamda, çözüm diye bölgeye cetvelle sınırlar çizen bir ulus devlet gabaveti bölgeye dayatılmakta, adeta tavuğu yolduktan sonra Nasrettin Hoca'nın, 'Yeni bir kuşa benzedin' demesi gibi, 'Bir kuşa benzedin' denerek, Ortadoğu bölgesi yönetilmek, kapitalist modernite sisteminin bir parçası olarak tutulmak istenmektedir. Çeşitli renklerde ve tonlarda geliştirilen imparatorlukların çözüm olamadığı bir bölgede söz konusu faşist ulus devlet diktatörlüklerinin çözüm olması, barışı ve demokrasiyi sağlaması elbette ki mümkün değildir. Nitekim dikkat edilirse kapitalist modernite sisteminin zorunlu bir uzlaşmayla kendine bağlı bir biçimde geliştirmeye ve bölgedeki işlerini onunla yürütmeye çalıştığı TC sistemi, kendi sınırları içerisinde ve bölgesel düzeyde toplumlar açısından böyle bir rol oynayamadığı gibi, tersine kendisini var eden ve bugüne getiren kapitalist modernite sisteminin çıkarlarını savunmak açısından da yeterli ve etkili bir duruş sergileyememiş, dolayısıyla bir çözüm gücü haline kendisini getirememiştir. Değil çözüm olmak, bölgesel düzeyde kendini var eden sistem açısından da en temel sorun olmaktan öteye gidememiştir.

Benzer bir biçimde bölgenin doğusunda İran, Pakistan, Afganistan, Kafkasya gibi alanlarda yaşanan gelişmeler de ortadadır. Hepsinin de kendisini var eden kapitalist modernite sistemi açısından ciddi sorunlar yarattığı, ağır bir çelişki ve çatışma etkeni konumu olmaktan öteye gidemediği ortadadır. Kafkasya hep bir savaş ve çatışma alanıdır; Pakistan, Afganistan gibi sahalar iç toplumsal yapıları açısından ciddi sorunlar oluşturduğu gibi oralardaki ulus devlet diktatörlükleri ve kendilerini var eden sistem açısından da ne kadar ciddi sorun oldukları göz önündedir. En istikrarlı gibi görülen ya da gösterilmeye çalışılan İran'ın durumu da ortadadır. Şahlık sistemi altında belli bir çözüm modeli geliştirmeye çalışmışsa da sistem bundan sonuç alamamış, arkasından gelen İran İslam Devleti sistemi bölge için olduğu kadar küresel kapitalist modernite sistemi açısından da en temel sorun oluşturan bir konumu arz etmiştir. Öyle ki yıllardır şer-î eksen diyerek kapitalist modernite sistemini yürüten güçler saldırı yürütmekte, söz konusu sorunu çözmeye çalışmakta, ancak herhangi bir çözüm gücü ortaya çıkartamamaktadır.

Yine, 22 ulus devletçiğe bölünen Arap aleminin durumu gözler önündedir. Krallıklarla sonuç alamayan kapitalist modernite sistemi, Nasırcılık ve BAASçılık ile Arap milliyetçiliğini geliştirip bir kurtarıcı gibi Arap toplumuna dayatmaya çalışmışsa da kısa sürede onların da maskesi düşmüş, Arap toplumu kendisine yabancı olan bu dıştan dayatmalı kapitalist modernite sistemini, onun ortaya çıkardığı bölge gerçeğini, Arap toplumunu ikinci sınıf sayma durumunu ve mevcut ulus devletçikleri kabul etmemiştir. Şimdi nasıl ki Birinci Dünya Savaşı'nın temel bir etkeni Arap sahasının ele geçirilmesi ve bölüşülmesiyse, yüz yıl sonra Üçüncü Dünya Savaşı'nın da temel bir etkeni yine Arap sahasının paylaşılması ve ele geçirilmesi olmaktadır. Demek ki yüz yıl önce başlayan savaş, iki yüz yıldır Avrupa kapitalist modernitesinin Arap sahası üzerindeki yönelimi herhangi bir değişiklik ve gelişme ortaya çıkarmamıştır. Aynı çelişki ve çatışma durumu devam etmekte, böyle bir parçalanma ve savaş içerisinde özellikle enerji kaynaklarının sömürüsü temelinde bazı kapitalist tekeller kâr ederken, Arap toplumu, Arabistan'daki halklar, gençler, kadınlar, emekçiler ise ağır bir baskı, sömürü, katliam altında tarihin en zor dönemini yaşamaktadırlar. O nedenle yüz yıldır dayatılmaya çalışılan bu ulus devlet sistemini ve bölgede ikinci sınıf toplum sayılma durumunu, Arap halkı kabul etmemekte, buna karşı direnmektedir. Günümüzde de en cesur ve fedakâr bir savaş içerisine girmekten geri durmamaktadır.

Arap halkı ya sonuna kadar direnecek ve bu sistemi yıkacak, değiştirecektir ya da yok olacaktır

Günümüz dünyasında dıştan dayatılan mevcut sistemi kabul etmeyen, bunun değiştirilip, değişime-dönüşüme uğratılması için en cesur ve fedakâr mücadeleyi yürüten, bu mücadelenin istediği bedeli ödeme fedakârlığını gösteren en temel güçlerden bir tanesi Arap toplumu, Arap halkı, Arap kabile ve aşiretleri olmaktadır. Tarihin en kadim toplumlarından olan Arap toplumunun mevcut kapitalist modernite sisteminin dayatmalarını kabul etmesi ve onunla uyumlu hale gelmesi mümkün değildir. Ya sonuna kadar direnecek ve bu sistemi yıkacak, değiştirecektir ya da yok olacaktır. Tarihsel olarak oluşmuş Arap toplumsallığı yok edilmeden, küresel kapitalist modernite sisteminin kendisini Arabistan'a ve Arap toplumuna kabul ettirmesi mümkün değildir.

Arap toplumu gibi son yüzyılda Ortadoğu'ya yönelik kapitalist modernite dayatmalarını kabul etmeyen ve yüz yıldır en büyük cesaret ve fedakârlığı göstererek direnen bir toplum da Kürdistan toplumudur. Nitekim kapitalist modernite sisteminin Kürdistan'a dayatmalarının, Arap sahasına gerçekleştirdiği dayatmalardan çok daha ağır olduğu bilinmektedir. Kürdistan'ın bölünüp parçalanmasından da öteye, Kürt varlığı inkar edilip, yok sayılarak onu yok edecek bir soykırım sistemi yüz yıldır inşa edilmiş ve uygulamaya konmuştur. Ancak baştan itibaren Kürt toplumu söz konusu bölünüp parçalanmayı ve inkâr-imha sistemi altına alınmayı reddetmiş, buna karşı dört parça Kürdistan'daki halk çeşitli örgütlenmeler altında geçtiğimiz yüz yıl boyunca, sürekli bir direniş göstermiştir. Hem Birinci ve İkinci Dünya Savaşları arasında Bakur, Rojhilat, Başûrê Kurdistan parçaları çok yönlü bir direniş içinde olmuş hem de İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze kadar giderek daha fazla bütünleşen, demokratik içerik kazanan, özgürlükçü çizgiyi derinleştiren bir ulusal demokratik özgürlük direnişi haline kendini getirmeyi başarmıştır. PKK öncülüğü işte söz konusu Kürt direnişinin son kırk-kırk beş yılına damgasını vuran, parça parça olan direnişleri bir parti öncülüğündeki Özgürlük Hareketi'nde birleştiren; yine amaçta, yöntemde dağınık, parçalı, dar, net olmayan yaklaşımları bilimsel ifadeye kavuşturup somutlaştırmayı başarmış, günümüzde Kürt özgürlüğünü, bölge ve dünya gündemine tümüyle dayattığı gibi, Üçüncü Dünya Savaşı'nda bölge halklarını ve insanlığı özgürlük ve demokrasi çizgisinde çıkartmayı hedefleyen en iddialı alternatif bir demokratik halk hareketi haline kendini getirmeyi de başarmıştır. Kısaca kapitalist modernite sisteminin Kürdistan'a dayattığı dört başı mamur soykırımcılığın da sonuç vermediği, başarı elde edemediği, savaş, kan, gözyaşı içerisinde egemen güçler daha çok sömürü sağlamış olsalar da halkların daha çok ezildiği, zarar gördüğü, istikrarsız bir çelişkili ve çatışmalı durum hep süregelmiştir.

Hıristiyan-Yahudi-İslam çatışmaları hep canlı tutuluyor

Dikkat edilirse, kapitalist modernite sisteminin TC'den sonra ikinci hamlesi olarak İkinci Dünya Savaşı ardından ge-

liştirdiği Yahudi İsrail devletçiği de hem bölge gerçeği için hem de kendisini var eden kapitalist modernite sistemi açısından bir çözüm gücü olmaktan uzaktır. Her ne kadar bölge değerlerini bir yanıyla dikkate almaya ve ona göre kendini var etmeye çalışsa da dar, milliyetçi, hükümran yaklaşımıyla, bölge toplumları açısından örnek oluşturan, uyum geliştiren bir güç olmaktan çok, Arap-İsrail çatışmasında da görüldüğü gibi, Hıristiyan-Yahudi-İslam çatışmalarını da hep canlı tutarak bölgede sürekli bir çelişki ve çatışma etkeni olmaktadır. Diğer yandan kendisini var eden kapitalist modernite sistemi açısından da aslında bir çözüm değildir. Belki bir Truva atı gibi Ortadoğu'nun bağrına sokulmuş, herkesle çelişki ve çatışma içine sokularak, kriz ve kaos içerisinde Ortadoğu bölgesi bu gücün yarattığı ortama dayanılarak yönetilmeye çalışılmıştır. Eğer çözüm bu ise, İsrail devletçiği TC gibi belli bir rol oynamıştır denebilir. Ancak bunun kalıcı bir çözüm olmadığı, bölgede istikrar yaratmadığı, çelişkili ve çatışmalı durumu giderek daha çok derinleştirdiği, bu durumun da sistemi çöküşe götüreceği açık bir gerçektir. Eğer gerçekten mevcut soykırım ve savaşa yol açan nedenler ve sorunlar çözüme götürülmezse, bunları çözecek bir alternatif geliştirilmezse mevcut kriz ve kaos daha çok derinleşecek, bu da İslamiyet'in "kıyamet" dediği gibi bir çöküş sürecini gündeme getirebilecektir.

Aslında yüz yıl önce sosyalist güçlerin, "ya sosyalizm ya barbarlık ve çöküş" biçimindeki tanımlamaları, yüz yıl sonra bakıldığında çok da hatalı bir değerlendirme olmadığı görülmektedir. Nitekim uygulanan sosyalizmin yeterince başarılı olamaması ve alternatif geliştirememesi sonucunda, günümüzde yaşanan kriz, kaos ve çatışma durumu ortaya çıkmıştır. Eğer Rus Ekim Devrimi gerçekten iktidarcı-devletçi sistemi aşarak yeni bir alternatif olmayı başarsaydı, kapitalist modernite sistemini aşıp, dünyayı demokratik komünalizm temelinde yeni bir toplumsallığa, ekonomik, sosyal, siyasi, güvenlik bakımından yeni bir demokratik toplum yaşamına, dünya demokratik konfederalizmine götürebilseydi, elbette geçtiğimiz yüz yıl içerisindeki bu savaşlar, bu kadar çelişki-çatışma, soykırımlar, verilen on milyonlarca kayıp, acı, gözyaşı yaşanmayacak, bugünkü Üçüncü Dünya Savaşı ortaya çıkmayacak, insanlık kapitalist modernite kanserinin yok ediciliğini, tehdidini yaşamayacak ve geleceğe bu denli belirsiz bakmayacaktı. Ancak reel sosyalizmin başarısızlıkları ve giderek çözülüşü, kapitalist modernite sistemine kriz, kaos ve çatışma durumunu bu denli derinleştirme, geliştirme, kanserleşmeyi artırma imkanı ve fırsatı verdi. Bu da son otuz yıla yakın süre içerisinde Üçüncü Dünya Savaşı denen bir çatışmalı durumla kendini devam ettiriyor. Dikkat edilirse ne kapitalist modernite öncesi çok çeşitli imparatorluk biçimindeki iktidarcı-devletçi sistemler, Ortadoğu gerçeğine uygun birer siyasi yönetim olabilmişler ne de son yüz yılın kapitalist modernite dayatması bölgede herhangi bir çözüm yaratabilmiştir. Çözüm yaratamadığı gibi, iktidarcı-devletçi sistemin çöküşünü derinleştiren, kapitalist modernite sisteminin kriz ve kaosunu artırarak çöküşe doğru götüren bir gelişmenin de yaratıcısı olmuştur.

İktidar ve devlet sistemi, onun kapitalist modernite versiyonu çözüm üretemediği için son otuz yıldır yaşadığımız Üçüncü Dünya Savaşı gerçeği ortaya çıkmıştır. Geçen yüz yıl içerisinde Ermeni, Asuri, Rum soykırımları, yine Kürt soykırımı, Arap toplumunun bu kadar aşağılanıp parçalanarak baskı ve sömürü altına alınması, TC ve İran sınırları içerisindeki halkların, emekçilerin bu kadar ağır faşist diktatörlükler altında baskı ve sömürüye tabi tutulması yaşandığı gibi, bunların yol açtığı Üçüncü Dünya Savaşı da bölgeyi bu durumdan çıkartacak herhangi bir çözümü vaat etmemektedir. İktidarcı-devletçi sistemin ve kapitalist modernite sisteminin yol açtığı soykırım ve Üçüncü Dünya Savaşı bir çözüm üretmediği gibi mevcut kriz, kaos ve soykırımcı saldırıları daha çok artırmaktadır. Dikkat edilirse kapitalist modernite sisteminin genel kriz ve kaosunu Birinci ve İkinciDünya Savaşları çözememiş, aşamamış, savaş aralarında geliştirilen liberal yaklaşımlar herhangi bir çözüm gücü olmamış, bütün bunlar çözülsün diye, otuz yıldır devam eden Üçüncü Dünya Savaşı'nı ortaya çıkartmıştır. Ancak Üçüncü Dünya Savaşı da kendinden öncekiler gibi kriz-kaos ve çözümsüzlüğü derinleştirmekten öteye bir sonuç vermemektedir. Bu kadar uzun süreye yayılmış olmasına, Irak'tan başlayıp, Afganistan'dan Kuzey Afrika'ya, oradan Suriye ve Türkiye'ye kadar yayılmasına rağmen ve yine bazı ulus devlet diktatörlükleri yıkılmış olmasına rağmen, yerlerine yeniyi inşa etme, kapitalist modernite sisteminin ortaya çıkardığı sorunları çözme, dolayısıyla bölgeyi ve insanlığı mevcut savaştan çıkarma gibi bir sonuç vermemektedir. En fazla yapabildiği; krizi, kaosu ve çatışmayı daha çok derinleştirmek, yaymak, kriz ve kaos içerisinde halkların ve enerji kaynaklarının daha fazla sömürüsüne yol açmak olmaktadır. Söz konusu baskı ve sömürünün kriz ve kaos yönetimi yaşanmaktadır. Ya da kriz ve kaos yönetimi altında söz konusu sömürü düzeni daha çok derinleştirilip devam edilmeye çalışılmaktadır.

İşte Önder Apo'nun Savunmalarda geliştirdiği ve sistemleştirdiği "Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi" projesi, tarihsel olarak iktidarcı ve devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin ortaya çıkardığı ama çözüm bulamadığı sorunlara çözüm bulmak, dolayısıyla hem iktidarcı-devletçi sistemin hem de onun son kapitalist modernite versiyonunun alternatifi olmak üzere geliştirilmiş bir çözüm projesi olmaktadır. Söz konusu çözüm projesinin esası Demokratik Konfederalizm ve Demokratik Özerklik olarak tanımlanmaktadır. Demokratik özerkliğe dayalı demokratik konfederalizm çözümü olarak da ifade edilebilir. Bunun ulusal düzeyde ifadelendirilmesi demokratik ulus çözümü olmaktadır. Demokratik Konfederalizm dar anlamda Demokratik Ulus çözümünün siyasi bölümü olarak da tanımlanmaktadır. Demokratik Özerklik az çok, küçük büyük denilmeden her farklılığın hiçbir engel ve baskıyla karşılaşmadan, kendisini özgürce örgütlemesi ve yönetmesi anlamına gelmektedir. Demokratik Konfederalizm ise farklı özerk yapıların demokratik birliği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla bu birlik Kürdistan'da oldu mu buna "Kürdistan Demokratik Konfederalizmi" denmektedir. Benzer bir biçimde Ortadoğu bölgesi için olursa "Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi", dünya genelinde şekillendiğinde de "Dünya Demokratik Konfederalizmi" olarak ifadesini bulmaktadır.

Devlet çözüm üreten değil tam tersine sorun yaratan ve derinleştiren olmaktadır

Demokratik Özerkliğin ve Demokratik Konfederalizmin olabilmesi için dayanağın devlet değil toplum olması şarttır. Yani Demokratik Özerklik ve Demokratik Konfederalizm bir devlet biçimi ya da devletin bir başka adı altında ve farklı bir biçimde şekillendirilmesi kesinlikle değildir. Tersine devletten kopulması, devlet dışında toplumun kendi ölçü ve özelliklerinde kendisini örgütlemesi ve yönetmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla farklılıklardan kasıt, farklı devletler değil, toplum içerisindeki farklı yapılardır. Farklı din ve mezhep yapıları, farklı dil ve kültür yapıları, farklı cins yapıları (kadın-erkek), farklı sınıf yapıları gibi toplumsal farklılıkları içermektedir. Yani Demokratik Özerklik ve Demokratik Konfederalizmin, bunlara dayalı Demokratik Ulus çözümünün, üç temel ilkesi vardır diyebiliriz. Birincisi; devlete değil topluma dayanması, devlet dışı bir toplumsal örgütlülüğü ifade etmesidir. İkincisi; toplum içindeki tüm farklılıkların hiçbir engelle karşılaşmadan, kendilerini özgürce örgütleyip yönetmesidir. Üçüncüsü; her türlü Demokratik Özerkliklerin, kendilerini özgürce katıldıkları, Demokratik Konfederalizm birliğinde temsil edebilmesidir. Yani farklılıkların kendilerini özgürce örgütlemeleri, toplumsal farklılıkları ayırmaya, bu temelde toplumları daha çok bölüp parçalamaya değil, özgünlüklerini ve farklılıklarını esas almak, korumak, o farklılıklarıyla birlikte katılmak temelinde bir birlik oluşturmalarıdır. Demokratik çerçevede daha üstte bir araya gelip birlikte yaşamayı, öngörmelerini ifade etmektedir.

Dikkat edilirse böyle bir çözüm projesi, Ortadoğu genelinde tarihsel olarak oluşmuş, iktidarcı-devletçi sistem ve kapitalist modernite düzeni tarafından var edilmiş ve daha da derinleştirilmiş olan tüm sorunları çözmek, tüm toplumsal farklılıkların özgür, eşit katıldıkları demokratik bir sistemi yaratmak açısından en temel çözüm olmaktadır. Bir kere devletçi sistemin ne imparatorluklar biçimi ne de kapitalist modernitenin ulus devlet biçimi çözüm üretmemiştir. Dahası sorun yaratmış ve var olan sorunları daha çok ağırlaştırmıştır. Kısaca, devlet çözüm üreten değil tam tersine sorun yaratan ve derinleştiren olmaktadır. Bu en somut bir biçimde Kürt sorununun çözüm mücadelesinde kendisini ortaya çıkartmıştır. Önder Apo ve PKK ulus devlet çözümü yönünde her türlü çabayı harcayıp, mücadeleyi geliştirmesine rağmen, dikkat edilirse, Kürt sorununun ulus devlet çözümü gerçekleşmemiştir. Zaten PKK dışında KDP-YNK gibi önderliklerin esasında böyle bir çözüm duruşları da söz konusu değildir. Onların mevcut düzen, iktidar ve devlet düzeni, kapitalist modernite sistemi kendilerine ne veriyorsa onları esas alıp o temelde yaşamaktan öteye herhangi bir anlamları ve değerleri, yine arayışları zaten söz konusu değildir. Bu konuda dünyanın diğer alanlarında geçtiğimiz yüzyıl içerisinde yaşanmış ulus devlet çözüm modellerine benzer bir çözümü en çok örgütleyen, mücadeleye dönüştüren ve geliştiren güç olarak PKK ortaya çıkmış ama her türlü cesaret ve fedakârlık göstermesine, politik esnekliğe başvurmasına, sistemin çözümünün önünü açmasına rağmen dikkat edilirse çözüm değil, tersine PKK'ye, yirmi yıldır sürdürülen uluslararası komplo dayatılmıştır.

Uluslararası komplo, PKK'nin Kürt sorununun çözümünü dayatmasına karşı, çözümsüzlüğün ve ona saldırının ifadesi olmaktadır. O halde Kürt ulusal sorununda ulus devlet çözümünün önü kapalıdır. Kürdistan gerçeğinde bu net bir biçimde ortaya çıkmıştır. Peki, ulus devlet projesinin çözüm üretmediği sadece Kürdistan'da mı ortaya çıkmıştır? Kürdistan dışındaki alanlarda gerçekten de ulus devlet çözümleri sonuç vermiş midir? Hayır, kısmi ve geçici bir süre sonuç veriyormuş gibi görünse de, aslında 20. yüzyılda yaşanan ulusal kurtuluş hareketlerinin bugün ulaştıkları sonuçlara baktığımızda hiç birisi de çözüm üretmemiştir. Aslında hepsi de iktidarcı-devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin bir parçası ve ucu konumundadır. Ulus devlet diktatörlüğünün altında toplumlar inim inim inlemektedirler. Ortada ne ciddi ve dikkate alınacak bir özgürlük vardır ne bağımsızlık vardır ne de farklılıkların özgürce kendilerini örgütleyip, eşitçe katıldıkları bir demokrasi vardır. Tam tersine, ulus devlet diktatörlükleri her yerde hüküm sürmektedir ki, aslında hepsi de faşizm demektir. Yani bazılarının baskı ve terör uygulaması öne çıkıyor, bunların gözle görülen faşist diktatörlükleri oluyorlar, bazıları çelişkileri az olduğu için ya da bazı dönemlerde o denli baskı, terör uygulamayabiliyorlar. Buna bakılarak orada da faşizm yoktur denilemez. Ulus devlet diktatörlüğü demek özünde faşist diktatörlük demektir. Hepsinin karakteri öz olarak aynıdır. Dolayısıyla Kürt sorunundaki çözümsüzlük, bütün sorunlardaki çözümsüzlüktür. Kürt sorununa çözüm üretmeyen ulus-devletçilik hiçbir yerde çözüm olamamıştır. Kürdistani olan evrenseldir de! Bir kere daha Kürt sorunun çözümü için aranan çözüm modellerinin aslında sadece Kürt sorunu için değil, başta kadın özgürlük sorunu olmak üzere diğer bütün sorunlar için de bir çözüm modeli olduğu, sadece Kürdistan'da değil Ortadoğu'nun ve dünyanın diğer alanları açısından da gerçek anlamda sorunların çözüm projesi olduğu açığa çıkmaktadır.

Nitekim Önder Apo'nun geliştirdiği Demokratik Özerklik, Demokratik Konfederalizm ve Demokratik Ulus çözüm projeleri bugün başta Arap sahası olmak üzere Ortadoğu'nun farklı alanlarında tartışıldığı gibi, başta Latin Amerika ve Avrupa olmak üzere, dünyanın dört bir yanında da incelenen, değer verilen, tartışılan bir çözüm modeli olmaktadır. Demokratik Ulus çözümünü ifade eden Demokratik Özerklik ve Demokratik Konfederalizm dikkat edilirse, Ortadoğu'daki tüm sorunlara çözüm getiren bir model olabilmektedir. Bir defa sorunları var eden ve ağırlaştıran iktidarcı-devletçi sistem ve kapitalist modernite düzeni olmaktadır ki, onlardan kopuk topluma dayalı bir sistem geliştirmek sorunların kaynağından kopmuş olmak, dolayısıyla kendisini çözüm alanına taşımış olmak anlamına gelmektedir.

Ortadoğu'da tarihsel olarak oluşmuş bir toplumsal kimlik vardır

Diğer yandan bu kadar dinsel, mezhepsel, etnik, din, kültür farklılıklarının iç içe yaşandığı, yine toplumsal farklılıkların, cins çelişkisinin, gençlik, emekçi kesimlerin bu denli ayrıştığı, sınıf ve kesim farklılıklarının oluştuğu bir yapıda en gerçekçi çözüm her farklılığın kendisini özgürce örgütleyip yönetebildiği bir çözümdür. Yani Demokratik Özerkliktir. Dolayısıyla Demokratik Özerklik herkese özgürlük getirmektedir. Demokratik Konfederalizm ise mevcut ulus devletlerin bıçakla keser gibi aynı yapıları ortadan bölmesine karşın, ulus devlet sınırları içine alarak, iç içe geçmiş toplumsal yapıları bölmek yerine, Demokratik Konfederalizm birliği içerisinde birleştirmeyi ifade etmektedir.

Ortadoğu'da tarihsel olarak oluşmuş bir toplumsal kimlik vardır. Her ne kadar Ortadoğu toplumunun içerisinde yüzlerce dil, kültür, din, mezhep, etnik farklılıklar iç içe geçmiş olarak yaşıyorlarsa da, bunların tarih içerisinde oluşturdukları bir Ortadoğululuk kimliği söz konusudur. Söz konusu farklılıklar her düzeyde bölge genelinde iç içe bulunmaktadır. Bazı alanlarda bazı farklılıklar yoğunlaşmış olsa da genelde her farklılık bölge düzeyinde bir yaygınlığı, dolayısıyla dil, kültür, din, mezhep, toplumsal ayrılıkların iç içe yaşama durumu söz konusudur. Bu nedenle bölge düzeyinde birlik oluşturmayan, tam tersine kapitalist modernite sisteminin dayattığı ulus devlet çözümü gibi bölge gücünü parçalayıcı olan anlayış ve modeller çözüm üreten değil, tam tersine var olan farklılıkları da kendi içinde parçalayarak daha çok bölen, çelişki ve çatışma yaratarak sorun doğuran bir özellik taşımaktadır. Dikkat edilirse Ortadoğu'daki çözüm gerçekten de yerel değildir, bölgeseldir. Yerele dayalı her türlü çözüm, ister devlet adına ister toplum adına olsun sonuç vermez, tam tersine daha çok çelişki, çatışma ve sorun yaratır.

Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi

Diğer yandan her farklılığın kendisini özgürce örgütleyip yönetemediği bir sistemde kesinlikle devlet doğar, baskı ve sömürü ortaya çıkar, orada özgürlük ve demokrasi olmaz. O halde net bir biçimde ortaya çıkıyor ki; çözüm Demokratik Ulusun Demokratik Özerkliğe dayalı Demokratik Konfederalizm sistemidir. Bu devlete değil topluma dayanır, yerel değil bölge düzeyinde birliği esas alır, inkarcı, baskıcı, egemen olan, asimilasyoncu ve soykırımcı değil tam tersine her farklılığın özgürce kendisini örgütleyip, kendi kendini yönettiği, Demokratik Konfederalizm yönetimine özgürce katıldığı bir sistemi ifade eder. Böyle bir zihniyet ve siyaset dikkat edilirse Ortadoğu'nun tüm sorunlarına bir anda olmasa bile, yine önemli bir çaba ve mücadele istese de giderek çözüm getirecek düzeydedir. Dinsel ve mezhepsel sorunları hızla çözüme götürebilir. Tarihsel olarak oluşmuş kaygılar, korkular, endişeler söz konusudur. Çünkü; ağır katliamlar, imha fetvalarına dayalı saldırılar yaşanmıştır. Çeşitli güvensizlikler oluşmuştur. Onların aşılması belli bir zaman alsa da olumlu anlayışın örnek düzeyinde geliştirilmesi her türlü tarihsel kaygıyı, endişeyi ortadan kaldırarak doğru bir anlayışta birliği ve yakınlaşmayı ortaya çıkarabilecektir. Yine tüm dillerin, kültürlerin kendilerini özgürce örgütleyip var edebilmeleri gelişebilecektir. Bölgenin tarihsel toplum gerçekliği zaten buna yakındır. Kabile-aşiret örgütlülüğü Kürtlerde de, Araplarda da, diğer birçok toplumda da fazlasıyla vardır. Böyle bir topluluk örgütlülüğü dil, kültür gelişiminin rahatlıkla örgütlendirilip yürütülmesine imkan ve fırsat vermektedir. Sınıflaşmanın ortadan kaldırılması, baskı ve sömürüye dayalı egemen sınıfların aşılması açısından da devletin aşılarak, toplumun kendini yönetmesi, bu temelde demokrasinin inşa edilmesi ile çözüm bulunabilir.

Kuşkusuz en ağırı ve derin olanı kadın özgürlük sorunudur. Kadın üzerinde hiyerarşinin, egemenlikçi-iktidarcı-devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin bin yıllara dayalı geliştirdiği baskı, sömürü, eşitsizlik, buna dayalı katliam, taciz ve egemenlik durumudur ki, bunun da zihniyet ve siyaset bakımından adım adım çözüm duruşunun geliştirilmesi hem diğer sorunların çözümünü hızlandıracak hem de diğer sorunlar bu temelde çözüldükçe kadın özgürlük sorunu çözümünün de zeminini daha çok güçlendirmiş olacaktır. Kuşkusuz tüm sorunların çözümünün temelinde kadın sorununun çözümü, tüm özgürleşmelerin temelinde kadın özgürlüğüne dayalı toplumsal özgürlüğün geliştirilmesi yatmaktadır. Demokratik Özerkliğe dayalı Demokratik Konfederalizm çözümü eğer felsefe, teori ve siyasi çözüm modeli olarak doğru ele alınıp yürütülürse, kadın sorununun zihniyet ve vicdan devrimi temelinde çözümünün gerçekleştirilmesi açısından en gerçekleşebilir çözüm teorisi ve projesi olmaktadır. Kürt sorununun çözümüne dayanarak geliştirilen, günümüzde Ortadoğu'nun sorunlarının çözümü için önerilen Demokratik Özerkliğe dayalı Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi çözümü dikkat edilirse yerelden bölgesele, oradan da evrensele doğru giden bir çözüm modeli olmaktadır. Reel sosyalizme kadar devletçi paradigma temelinde sorunlara özgürlükçü çözüm aramanın içerdiği çözümsüzlüğü aşmada Kürt sorununun Demokratik Ulus çözümü, Demokratik Özerklik ve Demokratik Konfederalizm çözümü temel bir çözüm modeli olarak ortaya çıkmıştır. Kürt sorunun çözüm arayışının doğurduğu söz konusu çözüm modelleri tüm etnik ve dinsel sorunları ve kadın özgürlüğü sorununu çözen bir çözüm modeli haline kendisini getirmiştir. Yine Kürt sorununun çözümü için geliştirilen çözüm projesi Ortadoğu'nun ve dünyanın tüm toplumsal sorunları için çözüm içeren bir model olarak kendisini ortaya koymuştur. Kürt sorununun çözüm modeli diğer bütün sorunların çözümünün de önünü aydınlatmış, onlar için de çözüm modeli yaratmayı bilmiştir.

■■■

Başûrê Kurdistan piştî 28 sal xwe rêvebirin

Diyar Xerîb

Bêguman berpirsên PDK û YNK di vê pêvajoyê de, bi taybet piştî 28 sal li xwe rêvebirin, xwe berçavan derbas bikin. Eger berçav derbas kirinek bingehî çê nebe, wê deskeftiyê gelê Başûrê Kurdistan nebe deskeftiyên mayinde û di demî pêşde bervi helweşandin biçe. Ne tenê têk biçe, belkî bibe minakek xerap ji bo gelê Kurd li parçeyên din a Kurdistan û herêmê Rojhilata Navîn.

Berîya 28 sal li 05-03-1991 de gelê Başûrê Kurdistan li hemberî rejîma Sedam Huseyn rabu serhilanê. Di encamê wê serhildanê de, heya 21-03-1991 piranîya Xakê Başûrê Kurdistan ji destî hizba Baas û deselatê Sedam hat rizgar kirin. Ruxma ku dewleta Iraq di dawîya adarê 1991 de êriş anî ser Başûrî Kurdistan û piranî wan herêmên ku hatibun rizgar kirin xist bin desta xwe, beşekî mezin ji gelî Başûr koçbera Rojhilat û Bakurê Kurdistan bû, lê beşek ji Başûr di destê gel û pêşmerge de ma. Koçberî hejmareka zêde a gelê Kurd û hovêtîya Sedam Huseyn ku beriya 3 salan Helebce û gelek deverên din bi kimyayî bombabaran kirbu, gelek kes kuştibu, heman dem di êrişên Enfalê de piranî gundên Başûr şewtandibu nezî 182.000 kes jî wenda kiribu, bûn sedem ku Konseya Ewlekarî ya Netewa Yekbuy di 05-04-1991 de biryara 688 derbixe. Di biryarê de pêwîst bû navçeyê bi ewle ji bo Kurd were avakirin û gelê Kurd ji zilma Sedam were parastin. Ev yek bû sedem ku gel hêdî hêdî vegeren cihî xwe û deselatî pêşmerge zêde bibe û deselatî hikumeta Iraq kêm bibe. Heya di meha Cotmeh a 1991 de hikumeta Iraq hêza xwe û hemî saziyên xwe bi temamî ji her 3 parêzgeha Hewlêr, Suleymanî û Dihok vekişand û embargo(gemaro)ya aborî xist ser Başûr.

Ligor encama dengdan tenê PDK û YNK bendaw derbas kirin

Vekişandina hikumeta Iraq ji bajêrên Başûrê Kurdistan bû sedem ku valatîya rêvebirin çê bibe. Vê yekê gelê Başûr dilxweş kir, êdî gel ji partiyên Kurdistanî dixwest ew valatî tijî bikin û rêvebiriyek xwemalî ava bikin. Partiyên Kurdistanî jî ku ew dem dinava bereya Kurdistanî de li hev kiribun û pêkve tevdigeriyan ketin nava liv û tevgerek. Ev yek ji bo Partiyên Kurdistanî ezmuneka nû bû, berpirsyariyek giran jî bû. Lê berpirsiyariyeka dîrokî jî bû. Gel wê demê dixwest bi rêka helbijardin parleman were avakirin û hikumetek jî di bin sêwana ew parlemande were çêkirin. Liser vê bingeh biryar hat dayin ku di 17-05-1992 de ji bo carê yekemîn li Başûr de helbijardina perlemana herêm were encamdan. Heman dem helbijardin ji bo kesî ku bibe rêberê tevgerî Kurdistanî were encamdan. Beriya ku helbijardin were encamdan, herdu hikumetê Tirkiye û Îran qebûl nedikirin ku helbijardin li Başûr de were çêkirin û parlemana hikumeta kurdî çê bibe. Lê piştî çend car runîştin bi du merc(şert) qebûl kirin ku helbijardin were çêkirin. Ew jî ewe bû ku parleman û hikumet demkî be û her demek rejîma Sedam dawî bû, parleman û hikumeta herêm jî werin helweşandin. Wekî din ew hikumetî ku ava dibe, rêk nede partiye perçeyên din a Kurdistan dijî wan hikumeta çalak bin û şer bikin. Ji bona wî hewl bidin wan partiye îqna bikin ku dest ji têkoşîna leşkerî berbidin. Eger îqna nebin jî bi rêka hêz wan neçar bikin ku ji têkoşîna leşkeri berdin. Eger em binerin heya îro jî wan dewleta liser vê bingeh nêzî hikumeta Herêm dibin, bi teybet Tirkiye heya niha bi fermî hikumeta herêm nas nake û qebûl nake nûnera wî li wî welat hebe. Nûnera YNK, PDK û partiyên din weke nûnera partî qebûl dikin, lê nûner bi navê hikumeta herêm qebûl nakin.

Mixabin partiyên deselatdar wan şerta qebûl kirin û bi vê avahî xwe mehkûmê wan dewleta kirin. Cudayî wî jibo helbijardin ji qanunê Tirkiye sud wergirtin. Ligor wî bendawa %7 diyar kiribun, her partiyek ew bendaw derbas nekiriba nedikarî biçe parleman. Liser wan li hevkirin û ligor ew qanun li 19-05-1992 de ji bo cara yekemîn helbijardin jibo parlemana herêm û rêberê Tevgerê Rizgarî Kurdistan hat encamdan. Ligor encama dengdan tenê PDK û YNK bendaw derbas kirin. Dengê wan jî nêzî hevdu bû. Ji bo helbijardinê rêberê Tevgerî Rizgarî Kurdistan jî dengê Mesud Barzanî û Celal Talebanî nêzî hevdu bûn û kes ji wan %50 derbas nekir. Di encamê helbijardin de pirsgirêk dinavber YNK û PDK de çêbû. PDK û YNK hevdu tewanbar dikirin ku sextekarî hatiye kirin, ji bona wî her alî xwe serkeftî didît. Mesud Barzanî û Celal Talebanî jî heman rewş jiyan dikirin. Ev du mijar bû sedem ku rewş aloz bibe û tirsen pevçûn dinavbera wan hêza çê bibe. Di encamê de lihev kirin ku parleman û hikumet bi avayeke %50 u %50 dinava xwe de parve bikin. Wekî din jî bo carê duyemîn helbijardin dinavbera Barzanî û Talebanî çê nebe û herdu pêkve kar bidin meşandin.

Jiber ku helbijardin çêbû, heman dem şer çênebû, gel keyfxweşbûn. Lê kesên hişyar jiber wan nêzîkbûn û encama nîgeran bûn. Gumana wan hebû ku encamî baş ji vê ezmûn derbikeve. Mixabin gumana wan kesa di demekî kin de bû rastî. Ew bû PDK û YNK partiyên rojhilat neçar kirin ku dest ji têkoşîna leşkeri berbidin û li Başûr wan dan rûnişkandin. Jiber ku PKK qebûl nekir rûne, bi alîkariya Tirkiye di cotmeha 1992 de êrişa ser PKK kirin û bangeşe kirin ku PKK dijî deskeftiyê Başûrê û embargoyê liser Başûr daniye û rê nade bi rêka Îbrahîm Xelîl erzaq were ji gelê Başûr e. Di sala 1993 de jî YNK bi Bizutnewa Îslamî re û PDK bi Hizba Sosyalit re şer kirin. Di 02-05-1994 de PDK û YNK ketin şerî hevdu, êdî heya sala 1998 şer dinavbera wan de berdewam bû, heya Emerîka li 17-09-1998 de wan li hev anî û berî wan herdu partî dan PKK û tevlî Komploya Navdewletî bûn dijî PKK û Rêber Apo. Piştî salê 1992 heya niha gelek mirovên têkoşer weke Sadiq Omer, Alî Şeiban, Hawrê Rênas, Reuf Akrêyîdi, Ebubekir Elî, Mihemed Helaq, Dr. Sîrwan, Bekir Helebceyî, Kemal Penciwenî, Sidîq Salyawayî, Îqbal Muradî, rojnamenusên weke Serdeşt Osman, Kawe Germiyanî, Widad Huseyn di bin sêya deselatî Kurdî de hatin teror kirin. Weke din komkujiya weke komkujî Hewlêr, kuştina sedan jin di bin navê cuda cuda de û kuştina deyan kadir û pêşmerge ya partiyên Rojhilatê Kurdistan di bin deselatî vê rêvebirî de çêbûn. Komkujî weke Şingal jî di vê demê de çêbû.

Heya niha alîyên serkeftî nikarîne lihev biken

Niha 28 sal bi ser raperînê de derbas dibe û piştî nêzî mehek jî 27 sal bi ser yekemîn helbijardinê herêma Kurdistanê de derbas dibe. Gelê me li Başûr heya niha li bendê ne ku rêvebirî Başûr ku PDK û YNK serkêşiya wî dikin gavên demokratîk û netewî bavêje. Gelê me li perçeyên din a Kurdistan jî bendewarîya wan heye ku parleman û hikumeta Herêmê Kurdistan xwedî li wan derbikeve. Lê di pratîkê de berevajoya wî derdikeve.

Bêguman berpirsên PDK û YNK di vê pêvajoyê de, bi taybet piştî 28 sal li xwe rêvebirin, xwe berçavan derbas bikin. Eger berçav derbas kirinek bingehî çê nebe, wê deskeftiyê gelê Başûrê Kurdistan nebe deskeftiyên mayinde û di demî pêşde bervi helweşandin biçe. Ne tenê têk biçe, belkî bibe minakek xerap ji bo gelê Kurd li parçeyên din a Kurdistan û herêmê Rojhilata Navîn. Ev yek jî gelek ziyan bi gelê Kurd digehîne û neynî bandor li ser nêzîkbûna dewlet û hêzên herêmî û cihanî dibe ji bo doza Kurd û qedera Kurd û Kurdistanê.

Em niha dibînin ku nêzî 7 meh bi ser helbijardina parlemana Herêma Kurdistanê de derbas dibe. Lê heya niha alîyên serkeftî nikarîne lihev biken û hikumetek çê bikin, ne diyare wê kengê lihev jî bikin. Em dibînin carek Gorran-PDK lihev dikin, lê YNK pirotesto dike. Carekî din PDK – YNK lihev dikin û Gorran veto dike. Ev rewş heya kengê dewam dike, ne zelale. Weke din ruxmê ku navbera Bexdad û Herêm kemek berve başî diçe, lê pirsgirêkên dinavbera wan de çareser nebûye û dawîya wî çewa be ew jî ne diyare! Ji wan hemî giringtir ewe ku rewşa Rojhilata Navîn roj bi roj aloztir dibe, doza Kurd jî di asta Rojhilata Navîn de bûye dozek sereke û her alî siyaset liser dikin, lê deselatî Herêm ne xwedî stratîjeke giştî ye ji bo doza Kurd, hîn ligor pêvajoya sedsala bîstemîn tevdigere. Di asta herêma Kurdistan de jî rewşa gel roj bi roj berve xerapbûnê ve diçe. Hejmara kesên ku bi sedemê kêmasî rêvebirî Kurdî ji têkoşîn dûr dikevin rojane zêde dibin. Asta tevlîbûna gel ji bo herdu helbijardinê parlemanê Iraq a 12-05-2018 û helbijardinê perlemanê Herêma Kurdistanê 30-09-2018 ev yek bi zelalî derxist holê. Ev yeke diyar dike ku partiyên ku siyaset didin meşandin li Başûrê Kurdistan êdî nabin bersiva gel. Ev yek jî an bi xwe berçav derbaskirinek bingehî a wan part û rêxistina çareser dibe, an jî êdî nivşên nû an siyasî derdikevin û wan derbas dikin.

Pirsgirêka Herêma Kurdistan liser asta Iraq û Rojhilata Navîn

Herêma Kurdistan ku parçeyek ji Başûrê Kurdistan û Iraq, di sedsala

20. de hertim dinav têkoşîn û berxwedanê de bûye. Ev têkoşîn û berxwedan bûne sedem ku dewleta Iraq û hêzên hegemon beşek ji maf û azadî vê gel û navçe qebûl bikin. Ligor beşên din a Kurdistan ev parçe Kurdistan hindik maf xistiye destê xwe. Em dibe ew rastî jî bêjin ku deselatdarên Iraq û gelî Ereb jî hertim gelî Kurd weke gelek qebûl kirine, înkara gelê Kurd nekirine. Xwestine Kurd weke birayê biçuk an jî hemwelatîya duyemin be, li gor wî jî nêz bûne, lê Kurd înkar nekirine. Sala 1970 hikumeta Iraq bi fermî mafa otonomî ji bo Kurd qebûl kir. Sala 2005 jî di destura Îraqa nû de Herêma Kurdistan weke Herêmek taybet hat qebûl kirin. Êdî statuya herêm bû fermî, ev mijarek bû ku Erdoxan pir nerehet kir. Ji ber ku ew dixwestin piştî herifandina rejîma Sedam, statuya Herêma Kurdistan jî were rakirin, lê berovajiya wî çêbu, ji bona wî sala 2005 heya sala 2007 Erdoxan pir bi dijmintî nêzî Başûrê Kurdistan di bû. Nûnere yê PDK li Enqere avêtin û ji bo Mesud Barzanî digotin, "Ew ne tişteke, tenê seroka Eşîrek e." Lê demekî ku PDK deriyê herêm bi temamî ji bo Erdoxan vekir, hemî îmkana aborî, bazar û ser erd û bin erdî Herêm xist bin kontrola Erdoxan û Fettullah Gulen, êdî Erdoxan siyaseta xwe guhert û destî xwe li pişta Barzanî dixist. Ev rewş heya rapirsî (referandûm) 25-09-2017 dewam kir. Barzanî jî wisa fêm kir ku êdî Erdoxan her tiştî wî qebûl kiriye, an dike. Lê di refrendûmê de derket ku Erdoxan pir rojaneyî û teknikî nêzî Barzanî û Herêm dibe. Bi tu avayî qebûl nake Herêm bibe dewletek serbixwe an jî bibe herêmek ku xwe rêve bibe û xurt bibe. Ew dixwaze hertim Herêm lawaz be, hertim jî pirsgirêka wî bi Îraq re hebe, heya ew ji nakokî û pirsgirêka wan sud bigre, Herêm jî xwe bispêre Tirkiye.

Siyaseta Îran jî di heman çarçove de ye, lê jiber piştî ruxandina Sedam Huseyn, deselata Iraq hertim nêzî Îran bûye, Îran dixweze hikumeta Herêm jî bi Iraq re bimeşîn e.

Siyaseta deselatdarên Iraq jî ku Şîî hakimin, ji bo rêvebirin tenge û heya niha bi temamî nikarîne hemî Îraqiyan bixin hembêza xwe. Bi bertek tevdigerin. Ev yek jî bûye sedemek ku pirsgrekên heyî heya niha çareser nebin. Dinav Kurd û Sunnî de jî bertekî cuda derbikeve. Di vê derê de ewî ji bo me giringe mijara helwêsta hêzên deselatdarin li herêma Kurdistanê. Gelek pirs heye ku dibe wan hêza bersiva wan bidin. Dibe bipirsin çima ewqas car berxwedan û serhildan çêbûne, lê dawiya wî çareserî çê ne bûye? Gelo ti carek li xwe pirs kirine ku kêmasiye wan çiye? An hertim berî wan li derve bûye! Gelo tevgera Kurdî li Başûr hertim gotiye ku em dewlet û serxwebûn naxwazin, em dixwazin di hundirê Iraq de jiyan bikin, lê li pratîka xwe nerîne çiqasî bi axaftina wan re li hev dike an jî nakoke?! Gelo ti carek asta têkelî xwe bi hêzên derveyî Iraq re berçavan derbas kirine? Heya bizanin ku çiqasî dostane ye? Weke din bi hikumeta Iraq re çiqasî ciddî kar kirine ji bo pirsgirêkan bi hevre çareser bikin? Wekî din çiqasî di hundire Herêm de pêvanên ku ji Iraq dixwezin ji alîyê demokratîkbûn de bi xwe pêk anîne û mînakek xweşik nişana berpirsên Îraqî dane?

Eger em li pratîka 70 salên derbasbûyî binerin ku xetekê siyasî li Başûr de avabûye û heya niha xeta serwere dinav partiyên Başûr û siyaseta Başûr de, dibînin ku rêber û pêşengên tevgera Kurdî du xîtabî cudayî wan heye, yekem ji bo gel û endamên wane, di vê xîtabê de xwe bi Îraqî nizanin û veqetandin ji Iraq dixwezin, hertim dixwezin endamê xwe û gel liser wî perwerde bikin. Ev yek jî dinav endamên wan û gel de bandor dike.

Li gor gel ew partiyên di Başûr de çêdibin ji bo serxwebûna Kurdistan çê dibin. Ya duyem ewe ku di fermîyet û diplomasiye de dibêjin, di wan dera dibêjin em ji bo otonomi, mafî çareya xwenivîsandin an jî federalî têkoşîn dikin û em Îraqîne. Di vê warê de bûyerek heye rojnamenivîsa Firansî Kirîs Koçêra behs dike. Dibêje, "Ez çûm gel Mele Mistefa Barzanî, min jê pirs kir ku hun ji bo çi şer û têkoşînê dikin? Dibe Mele Mistefa bersiv da min got em ji bo otonomî şer dikin." Dibêje, "Piştî ku kare min ligel wî xilas bû, ez derketim. Min ji yek ji endamên ewlekariya wî pirs kir, 'hun çima şer dikin?' Ew endam got, "Em jibo serxwebûn şer dikin!"

Erdoxan ji 2007 heya 2017'an xwe weke dostê Barzanî û hikumeta Herêm diyar dikir

Bêguman nizîkbûnek bi vê avahî bawerî dinavbera aliyên siyasî de lawaz dike, weke din jî durûtiya siyasî pêş dixe û dibe asteng jibo çareserî. Hêdî hêdî bawerî gel jî dişkîne. Ev yek di 10 salê dawîyê de pir caran zelal xwe da pêş, herî dawî jî dema referandûmê 25-09-2017 bû. Rereferandûmek hat encamdan, lê kes xwedî lê derneket! Wekî din rêber û pêşengên wan partîya her kes û aliyek dijber Iraq be weke dostî xwe lê dinerin, bi têgeha (Dijmina dijmina min dostê mine) kar dikin û têkelî çê dikin. Ev yek pirsgirekên mezin çê dikin. Li aliyêk bawerî dinavbera hêzên Kurd û pêkhateyên din de nahêle. Li aliyêkê din jî derfet dide hêzên neyarê Iraq û Kurd liser bilizin. Ev yek jî gelek car hatiye dîtin û hertim di dawîyê de Kurd bûye qurbanî. Rijêma şah a Îran dinavbera salên 1961-1975 ji vê yeke sud wergirt. Herî dawî jî di 06-03-1975 de li Cezayir bi hikumeta Iraq re li hevkirin û di encamê de tevgera Kurdî têk çû. Erdoxan jî ji 2007 heya 2017 xwe weke dostê Barzanî û hikumeta Herêm diyar dikir, lê di dema referandûma 25-09-2017 de helwêsta xwe a rast diyar kir û her kes dît rewşa Başûrê Kurdistan û Barzanî çi pêhat! Lê tiştî cihî balkêşe ewe ku hîn berdewamî didin bi wan siyaseta! Ev yek jî niha tê dîtin, ji bo ku Erdoxan wan dawetî Tirkiye bike, her tişt dikin! Bêguman wan partiya, an jî ew partî û rêxistinên ku berxwedan bibin elternatîfa wan partiye, pêwîste dest ji wan siyaseta ber bidin. Eger partiyek cudabûn ji Iraq bixwaze, ewdem pêwîste hemî siyasetî xwe liser wê esas birêxistin bike. Mînak PKK heya salê 1999 ji bo avabûna dewleteka Kurdistanî kar dikir, stratejiya xwe jî liser wê esas ava kiribû. Lê piştî salê 2000 ku stratejiya xwe guhert, êdî liser stratejiya nû siyaset dide meşandin. Bi nerîna min mirov dikare dinava Iraqê de liser bingeha pîvanên demokratîk a radîkal, avakirina sîstemeka Konfederal ya Demokratîk û pîvanên Netewe Demokratîk hemî pirsgrêkên Iraq û doza Kurd jî çareser bike. Ji bo vê stratejî jî giringe ku gel were amade kirin, hemî pêkahateyên Iraq, hêzên Iraqî jî dest bidin destî hevdu. Bi vê avahî dikarin destê derve jî lawaz bikin. Di vê derê de pêwîste pêşengtî were kirin nebêjin civaka Iraq jibona vê ne amadeye. Civakê Iraq ji her civakekî din zêdetir ji bo qebûl kirina hevdu amadene û bi taybet di aliye netewî de şovênizim û nijadperistî pir ne li pêşe. Ji bona wî giringe ku PDK û hikumeta Herêm di vê warê de siyaseta xwe bi temamî berçav derbas bikin. Êdî nikarin weke berê siyaset bikin û eger weke berê dewam bikin, ew dem dibin bi beşek ji dîrok e.

Li Iraqê de liser bingeha pîvanên demokratîk a radîkal, avakirina sîstemeka Konfederal ya Demokratîk û pîvanên Netewe Demokratîk hemî pirsgrêkên Iraq û doza Kurd jî çareser bike. Ji bo vê stratejî jî giringe ku gel were amade kirin, hemî pêkahateyên Iraq, hêzên Iraqî jî dest bidin destî hevdu. Bi vê avahî dikarin destê derve jî lawaz bikin. Di vê derê de pêwîste pêşengtî were kirin nebêjin civaka Iraq jibona vê ne amadeye. Civakê Iraq ji her civakekî din zêdetir ji bo qebûl kirina hevdu amadene û bi taybet di aliye netewî de şovênizim û nijadperistî pir ne li pêşe.

Pirsgirêkê hundurîn a Herêma Kurdistanê

Em dibînin ku ruxmê pirsgirêkên ku bi Iraq re tê jiyan kirin, di hundurê herêmê Kurdistan de jî gelek pirsgirêk hene. Civak ji pêşeroja xwe dilniya nîne, wê sibe çi bi wî were ne diyare. Deskeftiyên xwe misoger nabîne, bawerî bi rêvebira siyasî pir lawaz bûye. Bawerîya wî bi guhertin û veguhertin kêm bûye. Piskolojiya takekes û civak roj bi roj aloz dibe. Xwekuştin, jin kuştin, kuştin, tecawiz, dizîkirin, bi karanîna maddeyên hişber û lawazbûnên pîvanê exlaqî rojane zêde dibin. Rewşa aborî jî ber bi xerabî ve diçe. Cudayî dinavbera zengîn(berpirsên partiyên deselatdar) û feqîr zêde dibe. Cudayî dinavbera gund û bajêr de zêde dibin. Gund berve tinebûnê ve diçe û bajêr jî weke penceşêr mezin dibe. Berhemên civakî pir kêmbûne, ji derve anîn pir zêde bûye. Ev jî bûye sedem ku civak xwe bê çare bibîne û çareserî ji derve bibîne. Li kêleka wana jî partiye deselatdar bi sedemên ku parve kirinên deselat û pere ji bo xwe esas werdigrin, ne xizmet û avakirin, heman dem bi sedemên ku girêdayî derve tevdigerin ne amadene dest ji berjewendîyê xwe berbidin, ev jî dibe sedem ku nikarin hikumet avabikin, ava jî bikin, nikarin tiştekî ciddî bi guherînin. Ev jî bûye sedem ku nêzî 7 mehe helbijardin çêbûye lê hîn hikumet ava nekirine. Gel jî dengî xwe dernaxe.

Pirsgirêka Herêmê Kurdistan aliyêke wî girêdayî siyasete hundir yê wan partiyên ku serwerin li Başûrê de. Rêber Apo dibêje, "Partiyên ku di dema berxwedana çiya de li Başûr xebat dikirin hemî weke partiyên yek dibistanin, cudayî wan di stratejî, modêla rêxistinî û usluba kar û xebatê de tuneye, di warê tiştên talî û şexsî de cudayî wan heye". Di vê warê de axaftinek Îdrîs Barzanî jî heye di destpêka salê 1980 de kiriye, dibêje, "Em ji wan partiya natirsin ku çêbûne. Ji ber ku ew kesî wan partiya çêkirine baş nas dikin, kesî wan tiştekî ji me zêdetir nakin, ji bona wî tirsa wan ji bo me nîne". Ev tespita Rêber Apo niha jî rastiya xwe diparêze. Niha li Başûr partî zêde bûne. Lê ewên ku partî ava dikin liser rêk û ezmûnên partiyê berîya xwe diçin, tiştî bingehî nû ava nakin. Her çiqasî di despêkê de tiştî partîyên kevin rexne dikin, behsa avabûna nû dikin, lê ligor pêwîstiya wan xwe amade nakin, rêxistin ava nakin, ev yek jî dibe sedem ku nû bûna wan dewam neke û bibin dubarekirin a berê, ev yek jî hêz dide partiyên berê û civak jî bê çareser dikin. Ewî ku weke wan partîya jî nêz nebe, di guhertin de îsrar bike, bi hemî avayek astengî jêre çê dikin û derfetî jiyan jibo endamên wan nahêlin, heya nikarin dewam bikin. Beşekî zêde a gelê me jî li Başûr wisa fêm dikin ku guhertinên demokratîk bi hesanî wê çê bibe, an jî naxwazin li hemberî rêvebirî Kurdî helwêsta radîkal diyar bikin, ji bona wî heya astek li hember wan partî û deselata têkoşîn dide meşandin, ew ast jî têra nake. Ji bona wî wan kes û partîya jî nikarin bibin bersiv û bandora wan kêm dibe. Ji bona wî tiştî herî giring ewe ku kesên ku dixwezin guhertin bikin, di despêkê de dibe xwe biguherînin. Dibe nekevin nav şerî parve kirina deselat û deskeftiyên heyî. Dibe sazîbûn û civakbûn esas bigrin ne takekes û malbatan esas bigrin. Dibe armanca wan a mezin avakirina sîstemek be ji bo gel ku gel bikaribe dibin sêya wî de azad û adil jiyan bike. Dibe pirsên pêkhateyên civakî ji hev qut nekin û tenê zêdekirina muçe(Meaaş) nekin diruşmên çalakîya xwe. Weke din dibe demokratîkbûn jibo xwe esas wergirin ne deselat wergirtin, ji bo viya jî dibe bi xwe demokrat bin, bawerîya wan bi azadî jin û rola jin û ciwan hebe.

Mijareke din giring heye ew jî ewe ku partiyên deselatdar hertim dixebtin ku wisa bidin diyar kirin ku pirsgirêkên Başûrê Kurdistan ne girêdayî parçeyên din a Kurdistane, dewletên cîran û hêzên hegemon elaqedar nake. Dixwezin liser vê bingeh jî civak perwerde bikin û heya astek jî ev zihniyet bi cih kirine. Ev jî yek ji şaşîya siyasete Herêma Kurdistanê ye. Bi vê avahî hem pirgirêk rast tespit nakin ku ev dibe sedemên ku çareserî rast jî dernekeve holê. Ji aliyêke dinve hêzê gelê Kurd ji hev qut dikin doza Başûr nabe hêz jibo doza Kurd li parçeyên din a Kurdistanê. Di kêleka wî de rewayî didin hevkarîya xwe bi hêzên dagirkerî parçeyên din a Kurdistan û bi gel jî didin daqurtandin. Ev yek jî niha pir bi vekirî dikin. Ew hevkarî ku niha bi dewletê Tirkiye û Îran re dikin girêdayî viya ye.

Wekî encam

Rewşa Rojhilata Navîn û cihan roj bi roj hestiyar dibe. Doza Kurd jî her diçe zêdetir derdikeve pêş. Bi taybet piştî serkeftina QSD li Rojava bi ser DAIŞ de, wekî din berfirehbûna berxwedana gireva birçîbûnê ya li zindanan, Kurdistan û derveyî Kurdistan, encamên helbijardinên şaredarî bû têkdeçûyîna Erdoxan û Baxçelî. Heman dem ew berxwedanî ku gerîla li her der pêş dixe. Di kêleka wan de roj bi roj fikir û ramanên Rêber Apo û modêla wî zêdetir dibe rojeva civakên Rojhilata Navîn û dinya. Ev yek derfet ji bo gelê Kurd ava dike û rolê Kurd di guhertin de zêde dike, ji aliye din ve metirsî liser gelê me zêdetir dike. Sedemên ku Erdoxan û Baxçelî ewqasî bi hovtî tên ser gelê me ji bona wîya ye. Ew serkeftina Kurd weke tinebûnê xwe dibînin. Jiboy ku Kurd jî biser nekeve amadene her tiştek bikin. Jibona wî giringe deselatî Başûrê Kurdistan û partî û rêxistinên din ev rastî weke xwe bibînin. Ligor wîya jî xwe amade bikin. Eger van mijara werin esas wergirtin wê pirsgirêkên hundire herêm û pirsgirêkên bi Bexdad re tê jiyan kirin wê çareser bibin.

Di vê warê de rola Tevgera Azadî Komelga ya Kurdistan û rêxistinên ku fikira Rêber Apo ji bo xwe bingeh digrin giringe. Ev rola wan jî dibe sedem ku partiyên deselatdar ji wan bitirsin û astengî ji wan re çê bikin. Ev yek jî nabe bibe kêlem li pêşiya xebatên wan rêxistina de. Berevajoya wî dibe di xeta xwe de xwe kur bikin û civak amade bikin. Weke Rêber Apo dibêje "Di sosyalîzme de israrkirin di mirovatiye de israrkirine. '' Ew jî dibe bizanibin israra wan, wan digeyjine çarserî û jiyana azad. Pêwîstî heye ku civaka Başûr were îqna kirin ku dema têkoşîn derbas nebûye, heya jiyan hebe têkoşîn jî pêwîste hebe. Ji ber ku weke pêşiya Kurdan gotine, 'jiyan bêyî xebat şerme', em jî dibe jiyan bêyî têkoşîn ji bo xwe weke şermeke mezin bibinin. Ewên ku dixwazin mirovan bêyî têkoşîn bikin, ew kesin ku dixwezin liser keda mirov runin û jiyan bikin. Ewî ku niha li Başûr jî tê dîtin eve ye. Cudayî wî giringe ew têgeh were derbas kirin ku dibêje me pirsgirêka netewî xwe çareser kiriye, bila parçeyên din jî pirsgrêka xwe çareser bikin. Ev yek ne raste û pirsgirêka netewî Kurd ne li Başûr ne jî parçeyek din çareser nebûne. Ew helwêst kare xapandineke mezine. Bi avayekî din gel ji têkoşîn dur xistine. Wekî din pêwîste ew têgeh ku dibêje niha li Başûr dem dema têkoşîna demokratîke, têkoşîna demokratîk jî bi kedekî normal çê dibe were derbas kirin. Raste niha li Başûr şer dinavbera Kurd û dewletî Iraq de nîne, weke din zemînê desturî heye ku xebatî demokratîk were kirin, ev jî derfeteke erêniye. Lê ev pêwîste wisa negrin dest ku xweparêzî ne pêwîste, me êrişa DAIŞ dît, jiber ku salên dirêje berpirsên herêm liser van şaşî nêz dibin, dema ku êriş çêbû nikarbûn ne xwe û ne jî gel biparêzin. Her jibona wiya ye Rêber Apo dibêje, pêwîste liser bingeha parastina cewherî gel ji bo xwe parastin amade bikin''. Wekî din ew rastî were bi cih kirin ku têkoşîna demokratîk bi qasî têkoşînên netewî û çinayetî pêwîstîya wî bi fedakarî heye. Bêyê fedakarî ne mumkine têkoşîna demokratik pêş bikeve û encam bigre. Di têkoşîna demokratik de jî nakokî dikeve navbera deselat û gel, êdî ew deselat Kurd be an jî ji netweyek din be, di Başûr de niha deselat Kurde, ew Kurd jî xwe bi nûnera civakê Kurdistan dibîne, ev yek jî têkoşîna demokratik zehmettir dike, ne hesantir bike. Jibona wîya dibe hem hêzên demokratik hem jî gel ew rastî bizanibin ku têkoşîna demokratik li Başûr de kedekî pir dixweze û bi fedakariyeke bêyî sinor mirov dikare encam we bigre.

Teqez eger wan pîvan werin bingeh girtin û hemî hêzên netewî û demokratik werin gel hevdu wê encamên giring bigrin û gelek pirsgirêkên Başûr wê çarser bibin. Xwerêvebirina Başûr jî bibe zemîneka xurt ji bo destek kirina doza neteweyî Kurd li parçeyên din a Kurdistan e. Heman dem Başûr bibe modêlek ji bo Iraq û Rojhilata Navîn.

■■■

Medet Serhad-iran k.qxp_Layout 1 29/04/2019 14:15 Page 24

İran İslam Cumhuriyeti'nin geçmişi ve geldiği aşama

Medet Serhed

Son zamanlarda İran'da hayatı vuran ekonomik ve siyasi krizler, bünyesel olmanın ötesine geçerek adeta kaos durumunu derinleştirmiştir. ABD'nin kısmi ambargoları, verili sistemi uzlaşmaya çekmeye çalışırken, doğa felaketleri uygulanan ideolojik-stratejik politikaların sonucu olurken, yaşamın çekilmez halini de gözler önüne sermektedir. Deprem ve ardından gelen şiddetli sellerle ağırlıklı olarak Kürtler ve yerleşim yerleri yıkıma uğramıştır. Binlerce Kürt yaşamını yitirmiş, yüzlerce kent, kasaba ve köyler büyük zarar görmüştür. Devletin hiç bir yardımı ve desteği olmamıştır. Üstelik bugüne kadar uyguladıkları kırım politikalarına uyumluluk gösterdiğinden, yaşananlar karşısında lakayt duruşlarını sürdürmüşlerdir.

Son günlerde ABD, İran rejiminin resmi ordusu olan Devrim Muhafızları'nı terör listesine almıştır. Bütün bu olumsuz ve yıkıcı gelişmelere rağmen mollalar iktidarı Şia-Farsizmini geliştirmekten geri durmamış ve Ortadoğu'da hegemon olmanın hesaplarını yapma hedefine daha da bir sarılmıştır. Bugün İran'ın içinde bulunduğu durum bir bütün molla iktidarının geçmiş uygulamalarıyla direkt bağlantılıdır. Bugünleri anlamak geçmişi bilmenin, gerçekleştirilen pratiklerin realitesiyle alakalıdır. Bu temelde İran devrimine kadar uzanan süreci, Ortadoğu'daki gelişmelerle bağlantılı irdelemede fayda var. Yoksa İrani toplumlara giydirilen ve halen giydirilmek istenilen adeta deli gömleği tanımındaki verili sistemin nemenem bir rejim olduğu anlaşılamaz.

Devrimin gücü ve mollaların rolü

1970'li yılların sonlarına doğru gelindiğinde Ortadoğu ve daha Doğu'ya açılan kapı olan Afganistan ve İran'da ciddi toplumsal hareketlilikler mevcuttu. Sistem karşıtı muhalif kesimlerin öncülüğünde yaşanan bu gelişmelerin ana eğilimini sol çevreler oluşturmaktaydı. Afganistan'da Sovyetler Birliği'nin desteğiyle, solu temsil ettiğini söyleyen M. Necibullah Ahmedzai önderliğinde bir iktidar (1987-1992) oluşmuştu. İran'da ise solun öncülük ettiği muhalif kesimler 1978'de önemli bir güç haline gelmişti. Fabrikalarda işçi konseyleri (şûra), köylerde köy komünleri ve aydınlar arasında ciddi bir sol entelektüel eğilim gelişmişti. Sol adına partiler, örgütler toplum içinde politik kimlik kazanmışlardı. Ulusal mücadele veren halkların (Kürtler, Azeriler, Beluciler vd) çizgilerinde bağımsız politik ve askeri yapılanmalar gelişmişti. Sol muhalefet toplumsal tabanda yüzde 75 oranında etkindi ve bu etkinlik hem nicel hem de niteldi. Peki, sol eğilim bu kadar güçlü olmasına rağmen nasıl oldu da toplumsal tabanda mollalar kısa sürede iktidara geldiler? Nicel olarak azdılar ama kendilerini örgütlü kılarak nitelikli bir güç haline getirdiler.

Mollaların iktidara gelişinin ana şifresi, Ayetullah Humeyni'nin Fransa'dan engelsiz, prestijli bir lider olarak, uçakla güvenliği sağlanarak, Tahran'a sorunsuz inmesinde gizlidir. Bir gazeteci, Ayetullah Humeyni uçaktan inerken, "Yıllardır sürgündeydiniz, şimdi milyonlar dört gözle gelişinizi bekliyor, ne hissediyorsunuz?" diye bir soru sorar. Humeyni bu soruya cevaben, "Hiç bir şey hissetmiyorum" der. Kırk yıldır bu konuda çok şey yazıldı ve çizildi, tekrar etmeyi gerekli görmüyoruz. Ancak şu gerçeği de dile getirmeyi önemli görüyoruz: O dönemin ideolojik ve siyasi olarak şekillenmiş iki kutuplu dünya gerçekliğinde (Varşova ve NATO paktları) dengeleri iyi kullanmak isteyen Humeyni, NATO'nun "Yeşil Kuşak" projesi ekseninde Avrupa ve ABD'den dolaylı veya direkt olarak onay aldı. Uluslararası hegemon güçler hem Afganistan'daki sol iktidarı engelleyecek hem de İran halklarının özgürlük, eşitlik, adalet ve Şah zulmünden kurtulma duygularını törpüleyecek ya da tüketecek bir figüre ihtiyaç duyuyorlardı. İşte bu figür Ayetullah Humeyni oldu. Hem de sol muhalif kesimlerin elindeki argümanları kullanarak. Ayetullah Humeyni, halklarda sisteme karşı gelişen bu tepkilerin üzerine adeta çullandı ve yaşanacak devrimi karşı devrime dönüştürdü.

Tabii ki Humeyni ve arkadaşlarının gerçekleştirdikleri karşı devrimi sadece emperyalizm paktının destek ve göz yummalarına dayandırmak yeterli değildir. Bu gerçeği ortaya koymak önemlidir ama sadece bir tarafını ifade etmektedir. Esas olarak sorumluluğu, sol ve ulusal özgürlük mücadelesi veren güçlerin kendisini; emekçilerin, köylülerin, halkların ve aydınların istemi olan hak, adalet, eşitlik ve özgürlük özlemlerini zafere götürecek ideolojik, örgütsel ve politik yeterliliğe kavuşturmamalarında görmek gerekir. O günkü koşullarda NATO ve NATO adına hareket eden güçler, kendi ideolojilerine göre hareket edecek yapılanma için, yapılması gerekeni yaptılar. İran'da molla rejimi bu temelde kök saldı. İslam'ın en gerici Şia iktidarını oluşturan mollalar sistemi, kapitalist iktidarcılığın İran'a uyarlanmış halini temsil eder. Kapitalist dünyaya bırakalım aykırılığını, bizzat bu sistemin bileşenidirler. Bugün ABD ile görülen şiddetli çelişki ve çatışmalar sistem içi sürtüşmelerin ötesine geçemez. Çelişki stratejik değil, sistemsel ise hiç değildir. Salt çıkarlar meselesidir. İran sistemini bu temelde doğru anlamak ve ele almak gerekir. Aksi durumun ise kapitalist sisteme, onun temsilciliğini yapan ABD hegemonyasına hizmet etmekten başka bir anlamı olmaz. Zaten uluslararası sistemsel güçlerin geçmişten günümüze kadarki yaklaşımı da bu temeldedir.

Batı mollaları seyretti sol yapılar destek verdi

NATO, Sovyetler'e ve Afganistan'a yönelirken, kullanmayı düşündüğü molla rejimini İran'da çok hırpalamadı. Üstelik Avrupa, NATO bileşenleri ve kendine İslam'ım diyen (iktidar İslam'ı) devletler, İran'da gerçekleştirilen insanlık dışı uygulamaları ve katliamları seyrettiler. Mollalar iç muhalefeti bastırırken, on binlerce insanı gün ortasında vinçlerle meydanlarda asarken, zindanlarda idamdan önce binlerce genç kadını ('Bakiredir, idam edilirse doğrudan cennete gider; tecavüz edip sonra idam edelim' diyerek) İslam dışı uygulamalarla idama gönderirken, dine karşıtlık temelinde fetva ve hüküm veren Humeyni'ye ses çıkarmadılar.

Sovyetler adına hareket eden ve ona bağlı komünist bir yapılanma olan Tudeh (İran Toplumları) Partisi, kayıtsız şartsız mollaları destekledi. Destek gerekçesini; "Emperyalizme karşıdır, Şah'a karşıdır" tezleriyle ifade ediyorlardı. Aslında bu tezler o günkü Sovyet Komünist Partisi'nin tezleriydi. Bugüne de çok benzediği için kısaca değinmekte fayda var. Sovyetler Birliği 1960'tan sonra Mısır'da, Irak'ta, Suriye'de BAAS şoven milliyetçiliğini ve daha önceleri 1924'te Kemalistleri 'anti-emperyalist' olarak değerlendirmiş ve desteklemişti. Bu konuda, Rusya Federasyonu eski Başkanı Yevgeni Primakov'un, "Rusların gözüyle Ortadoğu" kitabı bir ibret belgesidir; halkları ve kendilerine biat etmiş komünist partileri nasıl kurban ettiklerini iyi anlatıyor. Peki, Rusların amacı neydi? 'Emperyalist' Batı blokunu Hazar Denizi ve Orta Asya Havzası'na yaklaştırmamaktı. Bu strateji ekseninde Humeyni ile anlaşarak solu, solcuları ve azınlıkları Humeyni'ye kurbanlık koyun gibi sundular. Bugün de Suriye'de ve dünyanın her yerinde gerçekleşen platformlarda Ruslar, İran'ı şartsız destekliyorlar. Bu bir jeopolitik stratejidir. Kapitalist modernitenin bir bileşeni olan İran devlet aklı da bu ikili çelişkiden çok iyi yararlanarak çıkarlarını korudu, geliştirdi. Halen de uluslararası arenada aynı ikili çelişkilerle kendini var kılarken, bölge devletlerini de mezhep çatışmalarına çekerek sorunları kendinden uzaklaştırmaya çalışıyor.

Diğer sol akımların en önemli yanılgıları şuydu: Kendi toplumsal kültürüne yabancıydılar. Din olgusuna, pozitivizmin etkisiyle kaba retçi temelde yaklaşıyorlardı. İşçi sınıfını çok abartıyor, sınıf bilincini toplumsal ve kültürel hafızadan koparıyorlardı. Kadın sorununa, "Tali bir çelişkidir" deyip öteliyorlardı. Ulusal ve etnik sorunlara sosyal şovenizm penceresinden bakıp, diğer halkları Farsların bir uzvu gibi görüyorlardı. Örneğin; Humeyni'nin kadınlara yönelik baskı politikaları devreye girdiğinde, İran genelinde kadınlar ayaklandı, devrimin çağdaş yönü öne çıktı ama sol ne dedi? "Hele Şah artıklarını temizleyelim, işçi sınıfını iktidara taşıyalım; o zaman zaten haklarınızı alırsınız", "Peçe takma zorunluluğu varlıklı, aydın kadınlar için sorun olabilir ama emekçi kadınlarımızın başka dertleri var" dediler. Fedailer örgütünün tanınmış bir kadın şahsiyeti daha ileri giderek; "İmam Humeyni Hazretleri, emekçi toplumun çıkarlarını da gözetmektedir" deyip, devrime akacak kadın potansiyelini, öncülük yeteneğini engellediler. Yine Humeyni; Kürdistan, Belucistan ve Türkmenistan gibi ulusal haklar mücadelesi veren halklara karşı "cihat savaşı" ilan ederken, cılız bir iki örgüt ve aydın dışında kimse Humeyni'ye karşı çıkmadı. Tersine, Tudeh Partisi ulusal mücadeleyi verenleri "emperyalizmin işbirlikçileri" diye itham ederek, yürütülen savaşa doğrudan arka çıktı. Hatta mollaların kadınlara yönelik ve diğer insan hakları ihlallerine karşı, sol çevreler ve liberal kesimler içinde, "Dört cephede emperyalizme karşı savaş veriliyor, ufak tefek ihlallerin, yasaklamaların lafı mı olur" denilerek "Ana çelişki mi, tali çelişki mi?" tartışmaları yürütmüştür. Hatta Tudeh lideri Kianuri, "İslam'la sosyalizm arasında fark yoktur" diyerek kendi pozisyonunu açıklıyordu.

Şah'a karşı yürütülen halk devriminin ilk başlarında kadın, devrimin öncü gücüydü. Halk gösterilerine saldıran Şah askerlerinin silah namlularına karanfil çiçeklerini koydular. Halka saldıran polis ve askerlere karşı kendilerini ilk siper edenler kadınlar oldu. O zaman Humeyni vaazlarında kadınları övgü ile andı ve yerlerinin Hz. Zehra'nın, Hz. Fatıma'nın yanı, cennet olduğunu belirtti. Ancak iktidara oturmasıyla birlikte ilk saldırdığı kesim, kadınlar oldu.

Zihniyet sorunu ve toplumsal yanılgılar

Mollalar hangi ideolojik, ekonomik, kültürel ve politik argümanlarla iktidara geldiler? Bu argümanların bir kısmı İran Anayasası'na yansımıştır. Ancak anayasaya yansıyanlar, yine aynı Anayasa'da ilgili maddeler veya diğer medeni, ekonomik vb alt yargı yasaları ile budanarak toplumun faydalanmasının önü alınmıştır. Örneğin; Anayasa'nın bir maddesinde "İran'da yaşayan bütün halklar eşittir" denilir. Oysa hemen bunu takip eden cümlede, "Ama İslam ölçülerine göre olacak" deniliyor. İslam ölçüleri dediği de, İslam'ın Şia mezhebi eksenindedir. Yani, Sünni mezhebinden olan biri Cumhurbaşkanı olamaz, devletin herhangi bir kurumunda (çöpçü dahil) hiç bir derecede görev alamaz! Görev alabilmesi için Şia mezhebine geçmesi şarttır.

Anayasa'da der ki; "Kadın ve erkek eşittir ve eşit şartlara sahiptir." Ancak verili Medeni Kanun'da kadının tek taraflı boşanma hakkı yok, koca ve baba izni olmadan mülk edinemez, bir erkeğin şahitliğine karşın iki kadın şahit kabul edilir. Kadın boşandığında kocanın onayı olmadan çocuklarını yanına alamaz... Liste uzar gider. Anayasa'da etnik kimlikler için şöyle bir madde var: "İran'da yaşayan Azeri, Kürt, Beluc vb topluluklar kültürel halklarına sahiptirler, her türlü kültürel etkinlik yapabilirler ama politik içerikli olmayacak, İslam kurallarına göre olacak!" Yani, kendi adlarına parti, dernek kuramazlar ama saz çalıp, halay çekebilirler. Tabii ki halayları da İslam kültürüne göre olmalıdır. Ermenileri, Yahudi ve Zerdüştileri farklı ele almışlardır. Bu konuda, "Ermeniler iki milletvekili, Yahudiler ve Zerdüştiler birer milletvekiliyle parlamentoda temsil edilirler ve dini ibadetlerini serbest yapabilirler" gibi bir maddeleri bulunmaktadır. Bu pratikte de uygulanıyor. Ancak Kürtler, Azeriler, Araplar ve Beluciler ile diğer azınlıkları İslam saydıklarından dolayı, Fars ve İran partilerinde yer alabilirler, orada da kendi adlarına, -halkları adına değil,- İran adına politika yapmak zorundadırlar. 'Hepimiz müslümanız' denir ama Şiaizm cilası ile boyanmış faşist-iktidar-Farsizmine hizmet esastır.

Anayasa'nın parti ve dernek kurmayla ilgili maddesi, "Her türlü parti kurulabilir ama İslam kurallarına göre olmalıdır" biçimindedir. Tabii ki, parti ve dernek kurmanız, partiler ile ilgili yasalardan geçmeniz, izin almanız sırat köprüsünü geçmeniz ve sorunlarla boğuşmanızı gerektirir. Tabii ki İslam kurallarına uygunsa izin verilir. Yani, bu koşullarda liberal, seküler, sol, demokrat bir parti ya da dernek kuramazsınız. Sünni İslam Partisi de kuramazsınız. Hele hele diğer halklar (Kürtler, Azeriler vb) adına bir parti kurmak isterseniz, doğrudan "Murted, Allah karşıtı, Ş... ile iş-

birliği yapıyor" diye damgalanırsınız ve katliniz vacip hale gelir. Normal mezarlıkta dahi size yer verilmez ve Allah karşıtları olarak, kafir mezarlığına gömülürsünüz! Bunu yaparken de öldürme, cenaze ve gömme, zahmet çekme masraflarını mahkum ettikleri kişinin ailesinden alırlar.

Halklar düşmanı iktidar yaratımları

Mollalar, "Batı'ya karşı toplumun ahlakını koruma" sloganını dillerinden düşürmeyerek iktidara geldiler. Bu slogan toplumda karşılık buldu. Çünkü Şah iktidarı, Batı normlarını esas alan, seküler olma adına kendi toplumuna yabancılaşan; modernleşme adına burjuvazinin yoz, etik değer taşımayan, cinselliği toplum normlarına aykırı bir tarzda sokaklara yansıtan tarzını benimseyen ve kendi yaşamlarını da İran toplum değerlerinden koparan eğilimler taşımaktaydı. Solun pozitivist, kaba materyalist ideolojik yaklaşımla dini, kültürel ve geleneksel değerleri "gericidir" şeklinde ele alıp, Batı kapitalist modernitesini taklide yönelmesi, toplumsal kültür dokusunda boşluk yarattı. Ve mollalar bu boşluğu görerek, "Değerlerimiz, namusumuz, ahlakımız elden gidiyor" diyerek, İran toplumundaki tarihi İrani-Ari, Şia ve Fars şoven duyguları ile harmanlanmış bir ideolojik yaklaşım geliştirdi. Bu yaklaşımın siyasi ve askeri sonuçları kısa sürede Spay Pasdaran (İran Devrim Muhafızları Ordusu) diye bir vurucu güç ortaya çıkardı. Bu gücün ortaya çıktığı yerler, dayandığı zemin; İran'ın varoşları, Tahran'ın gecekonduları; aç, işsiz, günlük kazanç peşinde koşan, lümpen proleter kesimdi. Şah'ın şaşaalı yaşamından nefret edenlerdi. Halbuki bu durum insanların bir tercihi, yaşamın zorunlu halleri değil, mevcut sistemin sonuçlarıydı. Ayetullah Humeyni bu durumu iyi okudu, bu kesimleri dinledi, onlarla miting yaptı, onlar adına konuştuğunu söyledi; onların horlanan, aşağılanan onurlarına hitap etti ve onlara karşıtlarını vurma yetkisi verdi.

Namusu koruma adına, Tahran'ın genelevlerini Hizbullah'a bastırdı. Orada çalışan 6000 civarında kadını saçlarından tutarak araçlara bindirdiler; direnenleri tekme tokat, ağızlarında kan, bin bir küfürle yerlerde sürükleyerek götürürken, evlerini ateşe verdiler. Namus kurtulmuştu, genelev yasası yerine Tahran'ın dört mahallesinde evlendirme masaları kurulmuştu. "Siqe" denilen; hocaların nezaretinde, günlük, saatlik evlilikler onun yerini almıştı. Bu kadınlardan bini aynı gün evlendirilmişlerdi. Yani, mollalar aç sınıfların maddi, manevi ihtiyaçlarına ve güdülerine hitap ediyor; bunlar üzerinden "cihat" kavramını yükselterek, karşıtlarına 'kafir, yoldan çıkmış, müflisler' deyip hedef tahtasına koyuyor ve gerisini getirmek devrim muhafızlarına kalıyordu.

Humeyni Avrupa'da muhaliflerle görüşürken, yumuşak başlı, sevecen, bütünlüklü yaklaşan bir portre çizmişti. Dr. Qasimlo ile yaptığı görüşmede, "Kürtlere özerklikten söz etmiş"; Halkın Mücahitleri, Tudeh, Fedaiin görüşmelerinde açıkça, "Komünist partilerinin de serbest olmalarını, düşünce özgürlüğünün sınırsız tanınmasını" ifade etmişti. Ancak aynı Humeyni üç ay sonra Kum şehrinde kendi yandaşları dışında kimseye yaşama şansı tanımayacağını şu sözlerle açıkça belirtmişti: "Size özgürlük yok, çünkü siz Ş... ile işbirliği içindesiniz ve demokrasi dediğiniz, Avrupa'nın fahişe rejimidir." Bu söylem tehditlerle devam ediyordu. Bu tehditlerin ilk somut belirtisini; Kürdistan'ın Bokan kentinde 400 kişinin infaz edilmesi, evlerinin yakılması, halkın değer yargılarına saldırmasında görmekteyiz.

Humeyni iktidara gelirken İslam kardeşliği adına Kürtlere ve diğer İran halklarına asgari düzeyde özerkliği vaat etmişti. Ancak İran'a gelişinin daha üçüncü ayında Kürtlere cihat savaşı ilan etmiş, Kürtleri "emperyalizmin işbirlikçileri, Allahın düşmanları" ilan edip, "Katledilmeleri helaldir, Hz. Ali gibi bir günde 3000 düşmanı öldüren devrimciler istiyorum" diyecek kadar canileşebilmişti. Bu fetva üzerine 1980-1990 arası, gerek Kürdistan'da gerekse Xuzistan ve Belucistan'da on binlerce can alınmış; köyler, kasabalar ve şehirler viran edilmiş; insanlar yurtlarından sürülmüşlerdi.

Molla rejimi, İslam'da olmayan ama mollaların, özellikle Ayetullah Beheşti ile Ayetullah Humeyni eliyle gerçekleştirdiği bir Wilayete Feqih sistemini geliştiriyorlar. Wilayete Feqih; özcesi, Şia mezhebinde kayıp olduğuna inanılan 12 İmam yerine vekâleten görev yürüten kurumdur. 'İmame Zemane' veya 'İmame Qayip' da denir; İmam gelince iktidar ona verilecektir. Var olan Wilayete Feqih kurumu, İmam gelinceye kadar toplumu bir arada tutmalı, birlik ve düzeni sağlamalıdır. Burada ilginç olan; Şia teologlarının kayıp İmam'ın gelmesinin koşullarını tanımlamalarındadır. O da şudur: Yeryüzünde ahlaksızlık gelişince ve adaletsizlik, eşitsizlik, özgürlüklerin olmayışı durumunda, İmam zuhur edecektir. Önemli bir kısım Şia uleması bu tanımdan dolayı Wilayete Feqih sistemine karşıdırlar. O zaman da kabul etmediler şimdi de kabul etmiyorlar.

Din adına iktidarın ölüm fermanları

Bu sistem 40 yıldır iktidardadır ve gelirken şu vaatlerde bulunmuştu: Eşitlik, halkların kardeşliği, ekonomik refah, ahlaklı toplum, adalet, emperyalizme karşıtlık, İslami-iffetli kadın-erkek eşitliği, sömürüsüz bir sistem, İran doğasını koruma, ekolojik bir çevre, yeraltı ve yerüstü zenginliklerini toplumun hizmetine sunma, dinler arası ayrım yapmama, İslam kardeşliği, İslam ülkeleri ile barış içinde bir arada yaşama. 40 yıl içinde verilen bu sözlerin hangisi gerçekleşti veya ne kadarı yapıldı? Ya da yerine getirilmeyenler nelerdi? Halkların eşitliği ilkesi ile başlayalım. Humeyni iktidara gelirken İslam kardeşliği adına Kürtlere ve diğer İran halklarına asgari düzeyde özerkliği vaat etmişti. Ancak İran'a gelişinin daha üçüncü ayında Kürtlere cihat savaşı ilan etmiş, Kürtleri "emperyalizmin işbirlikçileri, Allahın düşmanları" ilan edip, "Katledilmeleri helaldir, Hz. Ali gibi bir günde 3000 düşmanı öldüren devrimciler istiyorum" diyecek kadar canileşebilmişti. Bu fetva üzerine 1980-1990 arasındaki on yıl içinde, gerek Kürdistan'da gerekse Xuzistan ve Belucistan'da on binlerce can alınmış; köyler, kasabalar ve şehirler viran edilmiş; insanlar yurtlarından sürülmüşlerdi. Muhalif liderlerden, sürgündeyken elini sıktığı, "bira" dediği KDP lideri Dr. Qasimlo'yu görüşme masasında hunharca katlettirmiştir. Anayasa'da tanımladığı "kültürel haklar"ı tanımamış; halkların varlıklarının belirtisi olan dilleri, kültürel değerleri Şiaizm adına faşist-Farsizme kurban edilerek, halkların kendi dillerinde eğitim görmeleri kabul edilmemiş; bu anlamda atılan en küçük bir adım dahi, devletin sistemli politik zoru ile ya ömür boyu hapis ya da idamla cezalandırılmıştır. Oysa İslam'ın temel ilkesi şudur: "Acemle Arap'ın farkı yoktur, esas olan imanı temiz olmaktır". Yani İslam'da Allah her canlıyı kendi dili ile yaratmış ve dili ile yaşamasını, kendini ifade etmesini, duasını yapmasını farz kılmıştır. Yine İmam Ali der ki; "Zulüm etme, zulmü kabul etme!" İmam Ali yine der ki; "Aslını inkar eden haramzadedir." Oysa İran İslam rejimi, Farsça dışında diğer dillerin yaşamasına izin vermiyor. Tabii ki resmi anlamda İran'da diller yasak değil ama serbest olmadıkları da açıkça ortadadır. Örneğin; resmi dil Farsça'dır ama diğer dillerle de kimse eğitim alamıyor, yasaktır. Bu durum zamana yayılmış bir asimilasyon politikası değil midir? Bu politikayı izlerken Türkler gibi kaba değiller, en başından, "Vatandaş Türkçe konuş, diğer diller yasaktır" demiyorlar ancak zamana yayılmış, yumuşak bir ölüme yatırma politikası vardır. Bu da her gün ve her an yeniden öldürmek olan, kültürel soykırımdır.

Azerbaycan, Kürdistan, Belucistan ve Xuzistan ile diğer azınlıklar kendi adlarına bir belediye dahi yönetemezler, kendi adlarına kamusal alanda çalışamazlar ama Farslar adına serbesttir. Gerekçe hazırdır: "Hepimiz müslümanız, kardeşiz, ne fark eder; bizi esas birleştiren İslam kardeşliğidir!" Bu da yetmezmiş gibi en aşağılayıcı fıkralar, sözler, yakıştırmalar başta Azerilere ve diğer halklara mal edilir. Farslara sistemce söylenen ve işlenen şöyle bir gerçeklik vardır: "Farslar Ortadoğu halklarından kendilerini üstün görmelidir." Bu bir saplantı haline gelmiştir. Bunun temel ideolojik belgesi; Firdevsi'nin Şahname'sinde ortaya çıkmaktadır. Şahname'de, "Farslar asil bir halktır, Ari ırkının seçkinleridir, yönetme kültürü sadece onlarda vardır" denilir. Yine Firdevsi; Rûstemê Zal, Kawayê Hesinkar gibi Kürt kökenli efsanevi kişilikleri Fars yapar. Humeyni de Firdevsi'den ilham almış olacak ki, diğer halkları yönetmenin sadece Ayetullahlara ait olduğu çıkarsamasını yapıyor.

Kırk yıl önce ülke gelirini Şah ve çevresi tüketirken, uluslararası tekellere giderken, şimdi de geçmişin döngüsü devam ediyor; ekonomik gelirin önemli bir kısmı Spay Pasdaran yönetimi ve Wilayete Feqih kurumu ile aile çevrelerinin elindedir. O dönem, ülkenin milli geliri emperyalist güçlere gidiyor diyen Humeyni ve çömezlerinin yaptıkları da aynıdır. Onlar da, farklı isimlerle de olsa, o adı geçen emperyal ülkelerle sıkı ilişkiler içerisindedir. İran otomotiv sanayi, tekstil sanayi, silah sanayi, tarım sanayi ortakları ve alıcıları-satıcılarının ana ekseni; Almanlar, Fransızlar, İtalyanlar, Çin ve Rusya'dır.

Günümüze gelince; molla rejimi binlerce yıldır İran politik sisteminde değişmeyen gelenek olan konfederal sistemi öyle bir hale getirmiştir ki, olası bir zıtlaşmada, halklar arası çatışmada kan gövdeyi götürecektir! Niye böyle diyoruz? Çünkü molla rejimi, kırk yılda halkları birbirine kırdırdı. Azerilerle Kürtleri vurdurdu, vurduruyor; Kürt Lorları ile Belucileri, Beluciler ve Azerilerle Arapları ve diğer azınlıkları birbirine kırdırıyor. Şiacı mezheple dinleri farklı olan halkları öyle bir baskılamış ki, toplumların birlikte yaşama dokuları parçalanmış, kana bulanmıştır. Somutta kırk yılda yapılanlar toplumda derin ve neredeyse onarılamaz yaralar, birbirine güvenememe durumları yaratmıştır. Halbuki bu mollalar Selçuklu veziri, işbirlikçi ve iktidar karakterli Nizamülmülk'ün uyarı ve önerilerini dinleselerdi bile bunu yapmazlardı. Nizamülmülk der ki; "İran'ı yönetecekler, yönetimlerini hiçbir zaman bir etnisiteye, dine dayandırmamalıdırlar." Oysa Şia cilasına boyanmış Fars şovenizmi ve ırkçılığı, halkları uzun süreli erimeye yatırmış bir yumuşak ölüm makinesi halini almıştır. Bu yumuşak ölüm makinesinin diğer bir adı ise; kültürel soykırımdır. Fakat İran molla yönetiminin halklara yaşattığı, çifte kırımdır. Hem fiziki hem de kültürel soykırımdır.

Din eşitliği ilkesini mollalar hep dillendirdiler ve halen de dillendiriyorlar. Ancak Ayetullah rejimi "din eşitliği, din kardeşliği" ilkeleri adına kırk yılda İran'da Sünnilerin üçte birini zorla, ekonomik vaatlerle ve sistemde yer edinme adına Şialaştırdı. Şimdi de İran'da Sünni bir Müslüman her zaman ve her yerde ikinci sınıf vatandaş muamelesi görüyor, kamusal alandan yararlanamıyor, dini eğitimini özgürce alamıyor. Ayrıca Ehli Hak, Zerdüştiler, Hristiyanlar, Yahudiler her zaman katliam kılıcını enselerinde hissediyorlar. Hele İsrail-İran çelişkisinin her gerginleştiği süreçte Yahudiler hep kendilerini Spay Pasdaran ölüm mangalarının karşısında hissediyorlar. Ayrımcılık sadece inanç alanında değildir; bir stratejidir. Özellikle kadın sorunu; kadının köleleştirilmesi ve hiçleştirilmesi ekseninde hızla sürdürülmektedir. Ayrım ekonomik, ulusal, sınıfsal temelde de yalın bir şekilde devam etmektedir.

Şia cihadizmi

Ekonomik eşitlik, hakça dağıtım dendi; fakir olan, gecekondularda yaşayan, gündelik kazancıyla yarı aç, yarı tok yaşayan bir toplumsal gerçeklik mevcut. Geçen kırk yılda durumları hep aynı kaldı ve şimdi de İran nüfusunun yüzde yetmişi fakirlik sınırındadır. Kırk yıl önce ülke gelirini Şah ve çevresi tüketirken, uluslararası tekellere giderken, şimdi de geçmişin döngüsü devam ediyor; ekonomik gelirin önemli bir kısmı Spay Pasdaran yönetimi ve Wilayete Feqih kurumu ile aile çevrelerinin elindedir. O dönem, ülkenin milli geliri emperyalist güçlere gidiyor diyen Humeyni ve çömezlerinin yaptıkları da aynıdır. Onlar da, farklı isimlerle de olsa, o adı geçen emperyal ülkelerle sıkı ilişkiler içerisinde, alıp veriyorlar. İran otomotiv sanayi, tekstil sanayi, silah sanayi, tarım sanayi ortakları ve alıcıları-satıcılarının ana ekseni; Almanlar, Fransızlar, İtalyanlar, Çin ve Rusya'dır. Hani Ayetullahlar milliydiler, Musaddık'ın izinden gidiyorlardı? Bu sözlerin denize yazılan sözcükler gibi, kandırmanın ve yalanın ötesinde anlamları yoktur. Halka düşen ise; mollaların öbür dünya vaatleri ile aç karınla çocuklarını yatırmak, evine bir parça nafaka getirmek için mayınlı sınırlara vurarak hamallık yapmaktır. Buradan elde ettikleri gelir bile biraz fazla oldu mu, devletin eline muhtaç olmaktan çıkmaya yelteneceği düşünülerek, sınırda malına el konur, mahkemeye verilir, aracı yakılır, atları vurulur. Devletin denetimine girmesi için bunlar da sonuç vermezse bir 'kaza kurşunu' ile infaz edilir. Şimdi İran'ın tüm şehirlerindeki ıssız sokakları, sessiz meydanları işsizler ordusu dolduruyor. Rejim bu işsizleri para ile devşirerek, "Allah yolunda şehit olmak, cennetin kapısında bekleyen Hz. Hüseyin'le buluşmak" vaadiyle, Şia cihadizmini yaymak için Yemen'e, Irak'a, Lübnan'a, Filistin'e, Suriye'ye ve Kürdistan'a göndermektedir. Göndermezse, bu açlar ordusunun Şah'ı devirdiği gibi kendisini de alaşağı edeceğini çok iyi bilmektedir.

Bir dönem TC devletinin stratejisyeni olan Ahmet Davutoğlu'nun, TC devleti için öngördüğü, "komşularla sıfır sorun" tezine benzer bir yaklaşım, mollalar tarafından da izlenmektedir. Ayetullah, iktidara gelince halklarla, komşularıyla barış içinde yaşayacağı vaadini dilinden düşürmezdi. Ancak dönüp kırk yıla ve geldiğimiz aşamaya baktığımızda komşularla savaşsız, çatışmasız tek bir gün geçmemiştir. Ayetullah Humeyni iktidarını sağlamlaştırır sağlamlaştırmaz, İsrail'i ve Yahudi halkını baş düşman ilan etti. Irak'la 1980-1988 arasında sekiz yıllık kanlı bir savaş yürüttü. Afganistan'da Taliban'ı ve daha sonra El-Kaide'yi açıkça destekledi. Lübnan'da fiilen Hizbullah'ı kurdu; Lübnan şimdi de içinden çıkılmaz mezhep savaşı ile boğuşuyor. Filistin'de Hamas'ı destekledi, Filistin halkının dokusunu parçaladı, ortak mücadele zeminlerini ortadan kaldırdı. Adeta kendi elinde bir koz olarak, ne zaman isterse kendisi ve Türk devleti İsrail'e karşı İslam mağduriyeti adına, genel İslam dünyasını Yahudi halkına karşı savaştırma potansiyelini canlı tutuyor.

Yemen biraz sakinleşmiş ve iki parçalı haline son vermişti, Güney ve Kuzey birleşmişti; ancak Ayetullahlar oraya da el atarak, mezhepçilik zehrini ektiler ve şimdi Yemen kan deryasına dönmüş durumda. Günlük olarak açlıktan ölenlerin sayısı, silahlı çatışmalarda ölenlerden daha çoktur. Suriye'de olanlar ve devam eden kanlı çatışmaların ana sorumlularından birisi İran'dır. Suriye'de 2011'de başlayan halk ayaklanmaları döneminde İran'ın Ruhani lideri dedi ki; "Biz Spay Quds'la müdahale ediyoruz". Spay Quds; resmi olmayan, dünyada kaydı bulunmayan ama İran'da sayısı hep bir milyon olarak tutulan, talimatlarını sadece Wilayete Feqih'den alan bir askeri güçtür. Ayetullahlar, rejimin karanlık ve gayri meşru işlerini bunlara yaptırıyor. Suriye'de ele geçirdikleri Sünnilere ait şehir, köy ve kasabaları yerle bir ediyorlar; demografik yapısını bozmanın yanında tarihi kalıntıları da dozerlerle dümdüz ediyorlar. DAİŞ balyoz ve TNT ile tarihi yerleri yıkarken, Spay Quds dozerlerle yerinden süpürüyor, moloz yığınlarını da çukurlara doldurup, üzerini kapatıyor. Tecavüz, talan ve katliam, günlük olağan şeyler haline gelmiş. Bu olanlar da Rusların gözleri önünde gerçekleşiyor.

Molla iktidarı her alanda Kürtlere ve kadına saldırı gücü oldu

Mollalar sistemi Bakurê Kurdistan'da TC ile birlikte Hizbullah örgütü eliyle on binin üzerinde masum Kürt yurtseverini katlettirdi. Şimdi de aynı argümanlarla örgütlenmeyi devam ettiriyor. Başûrê Kurdistan onlar için hep bir ajan devşirme, Kürt hareketlerini tasfiye etme, Kürt'ü Kürt'e kırdırma, Kürt'ü Arap'a saldırtma, Arap'a Kürt'ü kırdırma zemini olmuştur. Bunun en bariz örneği; Halepçe Katliamı'nın esas sebebi ve yaptıranı molla rejimidir. O dönem Spay Pasdaran, bazı işbirlikçi Başûr örgütlerinin öncülüğünde Halepçe ve çevresine giriyor. Kanlı Enfal Harekatı'nı başlatmış olan Diktatör Saddam bu durumu bahane ederek, Dr. Qasimlo aracılığı ile ilgili Kürt örgütünün liderliğine haber gönderiyor; "Pasdarlarla hareket etmeyin ve Halepçe'den çekilin"

diyor. Ancak ilgili yetkililer Dr. Qasimlo'ya gayri ciddi yaklaşarak uyarıyı reddediyorlar. Sonuç; Halepçe Katliamı ve o dönem basına, dünyaya yansıyan Halepçe'dir ama Rojhilatê Kurdistan'ın bir şehri olan Serdeşt de, zehirli gazla vuruluyor ve binden fazla sivil insan katlediliyor. İki sömürgeci gücün Kürt düşmanlığı oyunlarıyla katledilenler, Kürtler oluyor. Şimdi de kendine bağladığı seküler ve dinci yapılanmalarla Başûr'da en önemli örgütlü güç İran'dır. Kürtlerin Ulusal Kongre yapmasını ve Başûr'da ortak idarenin oluşmasını engelleyen temel güçlerin de başında geliyor.

Şah'a karşı yürütülen halk devriminin ilk başlarında kadın, devrimin öncü gücüydü. Halk gösterilerine saldıran Şah askerlerinin silah namlularına karanfil çiçeklerini koydular. Halka saldıran polis ve askerlere karşı kendilerini ilk siper edenler kadınlar oldu. Bu tavırlar halka müdahale etmek isteyen güçleri geri itti ve birçok asker ve polis, amirlerini dinlemeyerek halk yürüyüşüne katıldı. O zaman Humeyni vaazlarında kadınları övgü ile andı ve yerlerinin Hz. Zehra'nın, Hz. Fatıma'nın yanı, cennet olduğunu belirtti. Ancak iktidara oturmasıyla birlikte ilk saldırdığı kesim, kadınlar oldu. Kılık kıyafet yasağı, zorunlu başörtüsü, hukuk önünde eşitliğin kaldırılması, kadının tamamen erkeğe tabi tutulması, kadının kamusal alanda birinci derecede yer almaması, kadının eş seçme hakkının dahi hukuksal olarak elinden alınması gibi birçok kısıtlama getirildi.

Kırk yıllık süreçte gelinen aşamada önemli şeyler de oldu. Molla rejimi iktidara gelirken İran nüfusunun yüzde altmış beşinin okuma yazması yoktu ve bu oranın büyük çoğunluğu kadınlardı. Ancak molla rejimi kadına okuma ve alt memurluk noktalarında küçümsenmeyecek derecede yer açtı. Şimdi İran'da okuma yazma oranı yüzde doksan civarındadır. Tabii bu düzey, Arap yarımadasına, Ortadoğu geneline göre önemli bir orandır, ancak sadece eğitim değil, verilen zihniyet de bir o kadar önemlidir.

Molla rejimi bir toplumsal inşa rejimidir. İnşa ettiği toplum da kendi dünya görüşüne göredir. Bu inşada temel; Şia mağduriyeti, Kerbela olgusu, Şia İslam bilinci, felsefesi, kültürü, yaşam biçimidir. Bu durum İran toplumunun 15 bin yıllık tarihsel toplum birikimiyle uyuşmuyor ve toplum psikolojisinde bir girdaba dönüşmüştür. İran toplumunun tarihsel diyalektik akışının en önemli özelliği; dıştan gelen (zorla veya gönüllü) bütün kültürleri olduğu gibi almamış, ihtiyacı kadar almış, kendisininkiyle uyumlu hale getirmiştir. Ancak son kırk yıldır dayatılan, Şiaizm adına Arap kültürüdür. Örneğin; Fars dili Arapça ile o kadar iç içe geçmiştir ki, bazı aydınlarda; "Böyle giderse 20 yıl sonra Farsça diye bir şey kalmayacak" endişesi öne çıkıyor. Tarihsel gelenekler, örf ve adetler, tarihi bellek Arapçaya kayıyor, Arap külliyatı da Ali ve 12 İmam'ın hayatı ve yaptıkları ötesine gitmiyor. Ötesi ise mollaların tabiri ile; "zındık, münafık ve guruhe"dirler. Buradan hareketle İran'da kadın, tarih hafızasının taşıyıcısı olduğundan (İranî kavramı kültüreldir; sadece Farsları kastetmiyoruz) örnek verilen Arap kahraman kadın tiplemelerinin yaşam biçimleri, onların dünyasına oturmuyor. İran'da kadının hafızası; Tanrıçalar, Bereketli Analar, toprak-toplumsal yaratıcılık, her alanda topluma öncülük eden Mazdekli beyaz elbiseli militanlar, Hürremi devrimci öncülerdir. Oysa şimdi örnek gösterilen; erkeğin eki, kaburga kemiğinin çıktısı algısıyla mülayim Zehra ve Fatıma'dır. Bu temelde rejimle çelişkiler derindir; çelişki sadece kara çarşaf değildir, çelişki; tarihsel kültürdür, sosyolojiktir, ekonomiktir, ekolojiktir, cinsiyetçiliktir, çelişki; ideolojik, stratejik ve politiktir.

Orta Çağ'a savrulan İran

İran molla rejimi döneminde nüfusun köy ve kırsala dayalı yaşamı yüzde otuz civarına düşmüş, çarpık kentleşme, dengesiz sanayileşme, su rezervlerinin yanlış kullanımı, baraj vb hatalı projelendirmeler sonucu, toprak erozyonu yaşanmış, ekilebilir arazilere verilecek su bile kalmamıştır.

Burada dikkat çekici olan ise molla rejiminin, son yirmi yıldır Kürdistan doğasını ve ekolojik dengesini bozmak için sistemli bir çalışma yürütüyor olmasıdır. Özellikle baraj inşa politikalarının verdiği zarar ekonomik ve ekolojik anlamda tam bir felakettir. Milyonların yaşadığı verimli araziler şimdi çölleşmiş durumdadır. Bu projeyi yapan denetleyiciler Spay Pasdaran'dır. Spay Pasdaran da doğrudan Ayetullah Hamaney'e bağlılar. Buradaki siyasi amaç; o bölgedeki halkları İran içlerine doğru göçe mecbur ederek, demografik yapıyı bozmaktır. Gelinen aşamada İran rejimi, Fars olmayan halkların doğasını, ciddi anlamda tahribata açmış durumdadır. Bu durum kırk yılın sistemli bir politikasıdır. Bu politikanın amacı; homojen yaşayan halkları İran'ın farklı yerlerine dağıtarak, halkları aile ve bireyler kertesine indirgeyerek, heterojen-kitle bir İran ve oradan da homojen Şia cilasına boyanmış Farsizm faşizmini inşadır.

Tüm olanlara karşın, kırk yıldır halkın, halkların mücadelesi hiç durmamış, yer yer kesintiler olsa da, pasif kalsa da her zaman İran'da toplum farklı adlar, farklı oluşumlar adıyla mücadelesini vermiştir. Mollaların iktidara gelirken, "İslam kardeşliği, İran bütünlüğü, emperyalist karşıtlığı, ortak mücadele, farklı renklerin birlikteliği, kadın ve işçi halklarını tanıma, demokratik cumhuriyet" söylemlerinin altındaki takiye edilmiş politik hamlelerini iyi göremeyen sol, kısa sürede bedelini çok ağır ve acı ödemiştir. Bu bedeller; on binlerce canın işkencelerde, sokak ortalarında infaz edilmesi, tarihin birikimini taşıyan entelektüel aydınların yok edilmesi, kadının 1500 yıl geri itilmesi, karanlığa gömülmesi ve yurtdışına zorunlu kaçışların yaşanması gibi yıkımlar olmuştur.

Sol ve liberal, ulusal örgütler ve Şah-Monarşi yanlıları halen varlıklarını korusalar da İran rejimine alternatif olabilecek ideolojik, paradigmasal zihniyetten yoksundurlar. Sisteme karşı ideolojik argümanları olan reel sosyalizm çizgisinin yetmeyeceğini herkes bilir. Şimdi İran'da sol klasiklerin her yerde serbestçe basımı yapılıyor ve satılıyor, rejim de bunu teşvik ediyor. Teşvik etmesinin esas nedeni şudur: Pozitif ideoloji ekseninde Avrupa post-modernist liberal yaşam argümanları, İran toplumsal dokusuna uymuyor, etkisi kısmidir. Hatta mollalar bu post-modern yaşam propagandalarını kendi lehlerine çevirebiliyor ve muhafazakâr toplumsal kesimleri, "Ahlak, din-iman elden gidecek" diyerek daha da tutuculaştırabiliyor. Geriye, ulusal mücadele veren akımlar kalıyor; bunların çoğunluğunun ideolojik bakışları (bunu bir suçlama anlamında söylemiyoruz) halen kırk yıl önceki program ve argümanları içermektedir. Ulusal hakları isteme; nasıl bir politik sistem, nasıl bir toplumsal yaşam, nasıl bir ekonomik paylaşım ve diğer halklarla ortak mı, ayrı mı yaşam olacak vb noktaları muğlaktır. Kabaca, federe-federasyon deniyor ama nasıl bir federasyon? Demokratik midir? Kadın özgürlüğü var mı? Din ve inanç özgürlüğü var mı? Halkların ortakça yaşayacağı bir proje ya da sözleşmeleri var mı? Kürdistan'ın diğer parçaları ile ilişkiler, bağlantılar nasıl olacak gibi birçok soru netlik kazanmamış ve soyuttur. Hatta askeri performansları; yeni teknik, silah ve bunların getirdiği taktik yeniliklerden uzak, eskiden olduğu gibi köylere dayalı, sayısal kalabalığı esas alan, yarı sivil, emir-komuta disiplini esnek bir tarzla halen de devam ediyor. Buna en önemli örnek; son üç yılda Kürt örgütlerinden Komala ve HDK, TV ilanları ile Rojhilat içine gruplar şeklinde pêşmerge güçleri gönderdiler ama üç gün dahi kendilerini koruyamadılar. Birçoğu daha çatışmalara girmeden, İran rejim güçlerince pusuya düşürülerek imha edildiler. İmhanın temel nedeni; eski klasik, kontrole ve denetime açık, gizliliği olmayan, köylere dayalı pêşmerge tarzıdır. Oysa somutta, 1990'larda İ-KDP Rojhilat coğrafyasından çıkmıştı. O günden şimdiye kadar geçen zaman yirmi yıl; toplumda yeni bir nesil yetişmiş, kimse seni tanımıyor, köylerin büyüme hacmi dahi değişmiş, her eve telefon ve internet girmiş, istihbarat kırk yıldır kendini örgütlemiş ve sen elini kolunu sallaya sallaya "Ben geldim" diyorsun! İyi de o toplum da seni tanımıyor; "Sen kimsin" der, kuşkulanır, ajan olmasa dahi seni ihbar eder! Oysa her örgütün, politika bilimiyle uğraşanların ilk ezberledikleri görüş; "somut koşulların somut tahlili"dir. Özcesi; var olan potansiyelleri ile ideolojik, politik ve askeri anlamda, İran toplumuna öncülük edecek kapasitede değiller, adeta diyalektik değişimi kendilerinde dondurmuşlar. Bundan dolayı İran'da toplum bu oluşumlara mesafelidir, alternatif olarak göremiyor. Fakat toplum arayış içindedir. Ekonomik, sınıfsal, cins temelli, hukuki, dini, ulusal, akademik, ekolojik çelişkiler en son haddine gelmiştir. Tam da devrim zamanı denen, nicel birikimin nitele dönüşme zamanı veya kaos aralığı diyebileceğimiz zamandayız. Bu kaos aralığında devrim ateşini harlayacak öncülük zamanıdır. Var olan muhalif kesimlerin, kendine devrimci diyenlerin halka öncülük hacimleri çok yetersiz ve İran tarihi, kültürel, toplumsal sosyolojisinden kopuktur. Mollaların kırkıncı yıllarında bu kadar rahatlığı bundandır.

Ana nehir akışında: PJAK

Şimdi mollaların en zorlandığı ve önüne geçmeye çalıştığı akım, ideoloji Apoculuktur. Yukarıda da belirtildiği gibi, İran genelinde Marksist, post-modern ve liberal bütün kitapların basımı serbestçe yapılır ve dağıtılır. Ancak Rêber Apo'nun kitaplarının basımına bırakalım izin verilmesi, herhangi bir insanın elinde bir makalesi bile yakalansa, otomatikman "PJAK üyesi" damgası yer, en az 25 yıl ceza alır ve o şahıs, Apocu düşünceyi savunursa ömür boyu hapis cezası alır.

İran genelinde Marksist, post-modern ve liberal bütün kitapların basımı serbestçe yapılır ve dağıtılır. Ancak Rêber Apo'nun kitaplarının basımına bırakalım izin verilmesi, herhangi bir insanın elinde bir makalesi bile yakalansa, otomatikman "PJAK üyesi" damgası yer, en az 25 yıl ceza alır ve o şahıs, Apocu düşünceyi savunursa ömür boyu hapis cezası alır. Nedeni açıktır: Önder Apo'nun paradigması, İrani halkların ilk toplumsallaşmalarının, ilk düşünceleşmenin, halkların faklılıklarını koruyarak ve karşılıklı bağımlılık ilkesi ekseninde bir arada yaşamalarının tarihsel temelini veriyor.

Nedeni açıktır: Önder Apo'nun paradigması, İrani halkların ilk toplumsallaşmalarının, ilk düşünceleşmenin, halkların faklılıklarını koruyarak ve karşılıklı bağımlılık ilkesi ekseninde bir arada yaşamalarının tarihsel temelini veriyor. Farklılıkların eşitliği temelinde, birinin diğerine tabi olmasını, erimesini, kendine yabancılaşmasını reddederek, İrani halkların toplumsal tarihinde bir bütünen ana nehir akışında herkesin kendi renginde var olduğu anlayışını veriyor. Öz yeterlilik ilkesiyle farklılığa bir zenginlik olarak bakmak; bir üstünlük gerekçesi olarak ele almamak ve bir tahakküm aracı olarak kullanmamaktır. Esas olan; dar sınıf ayrımlarından kaçınarak, toplumun ahlaki, politik bütünlüğü temelinde özgür, farklılıkların eşitliğine dayalı zemini yaratmaktır. Kendini milliyetçi, diğer halklardan üstün gören, şoven yaklaşımlardan kurtararak, her etnik kimliğin, dilin, kültürün, dinin özgürce farklılıklarını koruyarak var olduğu yerde, yerel özerkliklerle yaşamasını sağlamak gerekir. Bunun en güçlü zemini de İran toplumsallığında vardır.

Apocu çizgide mücadele ettiğini deklare eden PJAK ve ona bağlı güçlere çok görev düşüyor. Bu görevlerin başında gelen, İran molla rejimi ile doğru bir ideolojik mücadele vermesidir. Çünkü; İran rejimi ideolojik bir rejimdir ve bu ideoloji toplumsal hafızada var olan din olgusuyla çok iyi örülmüştür. Bunu görerek dinin toplumun hafızası olduğunu, ahlaki değerlerin taşıyıcısı, toplumu bağlayıcı manevi ve maddi dünyası olduğunu bir an dahi akıldan çıkarmadan mücadelesini yükseltmesi gerekir.

Apocu çizgide mücadele ettiğini deklare eden PJAK ve ona bağlı güçlere çok görev düşüyor. Bu görevlerin başında gelen, İran molla rejimi ile doğru bir ideolojik mücadele vermesidir. Çünkü; İran rejimi ideolojik bir rejimdir ve bu ideoloji toplumsal hafızada var olan din olgusuyla çok iyi örülmüştür. Bunu görerek dinin toplumun hafızası olduğunu, ahlaki değerlerin taşıyıcısı, toplumu bağlayıcı manevi ve maddi dünyası olduğunu bir an dahi akıldan çıkarmadan mücadelesini yükseltmesi gerekir. Yoksa kuru seküler, dogma Marksist, pozitivist, kaba retçi yaklaşımlarla bir yere ulaşılamaz. Bu anlayışlardan kaçınmak gerekir. Unutulmamalıdır; biz Parisli değiliz, Mezopotamyalıyız ve bütün dinsel ve felsefi çıkışlar da bu topraklarda olmuştur.

Diğer mücadele kanalları askeri ve politiktir. Bunda da PJAK güçleri 2003'ten şimdiye kadar önemli oranda gerilla tecrübesi edinmişlerdir. Çünkü; İran rejiminin tüm yönelimlerine rağmen, İran topraklarında tek askeri-gerilla gücü olan örgüttür ve toplumla bağları hiç kesilmemiş ve coğrafyaya da hakimdir. Gerisi artık doğru ideolojik, politik ve askeri mücadeleyi vermeye ve öncülük boşluğuna doğru cevap olmaya kalmıştır. Kendilerini örgütlü kılanlar, toplumda örgütlendiği oranda, toplumla yürümesini bilenler kazanırlar. Küçümsememekle birlikte sadece televizyon, facebook, internet ya da sanal devrimcilikle kimse bir yaprağı bile kıpırdatamaz. Önder Apo der ki, "Halkla yürümek isteyenler halk bazında yürümek zorundadırlar."

Sonuçta; İran rejimi kırk yılı geride bırakırken, ilk döneminden, 1990'larda olduğu düzeyden, askeri ve ideolojik kurumlaşmaları, politik çalışma sahaları ve uluslararası ilişkileri bakımından daha güçlüdür. Ortadoğu genelinde her gücün hesaplarını baltalayacak, sabote edecek gücü vardır. Ancak en zayıf karnı kendi toplumsallığıdır. Halktan kopmuş ve büyük oranda halkın güvenini yitirmiştir. En önemli ideolojik harç olan Şia dinciliği artık toplumu bir arada tutamıyor, mollalar adına yapılan "Şia tılsımı"nın kendisi, güvensizliğin esas ideolojik görüşü konumuna gelmiştir. Geriye kalan; dev bir yozlaşmış askeriye, istihbarat, bürokratlar ve "İmam Cuma"lar kurumu yığınlarıdır. "İmam Cuma"; tekil değil, sistemin ideologları, toplumu denetleyen, sistemin politikasını belirleyenlerdir. Her şehirde Resmi İmam Cuma denen bir molla vardır. Bu molla Cuma namazını kıldırır, güncel politikaları halka dikte eder. Ayrıca bulunduğu şehirde protokoldeki yeri, vali ve belediye başkanından öndedir. Bunlar doğrudan fetvayı-emri Wilayete Feqih'ten alırlar. Artık İran toplumunda nefret edilen kesimlerin başında geliyorlar. Özcesi sistem, güven damarlarından kanamaya başlamıştır. Bu kanamayı oluk oluk bir akışa ve devrim an'larına dönüştürmek, toplum adına öncülük yapanların tartışılmaz görevleri ve sorumluluklarıdır. İç ve dış çelişkiler görülmeli ve bu doğrultuda yaklaşılmalıdır.

Yalnız şu gerçeklik bilinmeli ki; ABD ile olan çelişkili ve çatışmalı durum sadece şimdi ortaya çıkmamaktadır. Aslında şahlığı yıkan İrani devrim ile birlikte bu çelişkili ve çatışmalı durum başlamıştır. Fakat mollalar iktidarıyla bu durum azalmaya, sınırlanmaya başlamış, birbirini besleyen ve güçlendiren bir gelişme içinde seyretmiştir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu çelişki ve çatışmalar her ne kadar boyutlansa da sistem içi sürtüşmelerdir. Karşılıklı çıkar elde etme ve koruma dalaşıdır. Ortadoğu'da hegemon olma iddiasını sürdürmeye yöneliktir. Ancak tüm bu iddia ve faaliyetler kavgalı olma halini ifade etse de, kapitalist modernite karşıtlığı temelinde olmayıp, onun varlığı içinde sürdürülmek istenilen çıkarlar eksenli çelişki ve çatışmalardır. Birbirlerine bölge bazında kendi çizgilerini-menfaat odaklarını dayatmaktadırlar. Demek ki, ABD-İran çelişkisi öyle yansıtıldığı gibi çok köklü ve derin değildir. Her ne kadar çıkarlar bağlamında karşıt olsalar da karşılıklı olarak birbirini besleyen karakterdedir. Bu temelde ABD ve İran dışındaki hareketler, yapılanmalar ve güçler bir kader gibi herhangi birinden yana olmak zorunda değildirler. Bu her iki gücün dışında değişik ve farklı güzergahlar belirlemeliler. Kendilerini hiç bir zaman seçeneksiz kılmamalı, alternatifler geliştirebilmeliler. Ancak bunun için ideolojik bağımsızlık ve politik esnekliği her zaman ve her koşulda tercih etmelidirler. Özgürlük güçlerinin güzergah çizgileri ve yaklaşımları bu tarzda olmalıdır ki, başarılar ve zaferler gelişebilsin. Çünkü; gelecek yarınlarda kurulmaz, günlük yaşamın içinde, an'da oluşmaya başlar. Bugünü olmayanın yarınları da olmaz. Bugün ise geçmişin birikimi ve mirası üzerinden gelişme gösterir. Geçmiş, gün ve gelecek formülasyonu doğru kurulduğunda ve gerekleri yapılmaya başlandığında, dağ gibi görünen engeller aşılarak, devrim hedefine doğru, sel gibi akma başlar.

■■■

Ekolojik mücadele devrim ve demokratik siyaset sorunudur

Dilzar Dîlok

Önder Apo, Özgürlük Sosyolojisi adlı savunmalarında toplumsal sorunları tanımlarken insanlığın karşı karşıya olduğu en önemli sorunları ortaya koydu. İktidar ve devlet sorunu, ahlaki ve politik sorunlar, zihniyet sorunları, ekonomik sorunlar, endüstriyalizm sorunu, ekolojik sorunlar diye sıralanan sorunlar tabii ki önem sırasına göre ele alınmış sorunlar olduğunu göstermektedir. Tersten ele alındığında, aslında kaynak okuması yapıldığında, ekolojik sorunun kaynağı ortaya çıkacaktır. Ekolojik sorunun kaynağı endüstriyalizm, onun kaynağı da ekonomidir. Ekonomik sorunun kaynağı zihniyet, onun kaynağı ahlaki ve politik sorun, onun da kaynağı devlet ve iktidardır. Dolayımsız olarak düşünüldüğünde şöyle söylenebilir: Ekolojik sorunlar, kaynağını iktidardan alır. Kapitalist modernite, kendini ulus devlet, kapitalizm ve endüstriyalizmle iktidar haline getirmektedir.

Sistemi doğru tanımlamak, sistem karşıtı olabilmenin ve onu aşabilmenin temel şartıdır. Sistemi kapitalizmle sınırlı görme yetersizliği, 20. yüzyılda birçok mücadele gücünü anti kapitalist yaptığı oranda anti ulus devletçi yapamamış, özünde sistem karşıtı haline getirememiş ve nihayetinde reel sosyalist sistemin yıkılışıyla somutlaşmıştır. Sistemi ulus devletle sınırlı görme hatasının bedeli, yüzlerce yıllık mücadele güçlerinin başının ucunda milliyetçilik canavarının Demokles'in kılıcı gibi sallanması olarak hala yaşanmaktadır.

Kapitalist modernitenin üç unsuru olan kapitalizm, endüstriyalizm ve ulus devlet, tüm uygulamalarda kendini soykırımlarla, katliamlarla, talanlarla gerçekleştirdi. Tabii ki insanların kafalarına, beyinlerine, yüreklerine, onurlarına darbelerle, baskı ve sindirmelerle, katliamlarla ve her türlü iktidar uygulamasıyla basa basa kendini oluşturan devlet, peşinden gittiği yöntemlerin kölesidir. Devletin temel yöntemi, peşinden gittiği kapitalizm ve endüstriyalizmdir.

Tüm devlet biçimleri, endüstriyalizmin kölesidir. Endüstriyalizmin yıkım aşamasına geldiği durumlarda alınan tedbirler, kanseri aspirinle tedavi etmeye çalışmaya benzer. Tüm ekolojik yıkımları gerçekleştiren, doğaya yaklaşımı F. Bacon'un direktifiyle koparıp alma, tecavüz etme şeklinde pratikleştiren ve işgal edilmemiş, tahribata uğratılmamış hiçbir doğa parçası bırakmayan iktidarların plastik poşetleri yasaklaması da buna benzemektedir. Nasıl ki, aspirinle kanser hastalığı tedavi edilemezse plastik poşetlerin yasaklanmasıyla da ekolojik yıkımlar durdurulamaz. Ulus devletin öncüsü endüstriyalizm ve kapitalizmdir. Kar kanunu denilerek, kar söyleminin cazibesi ile kanun söyleminin baskısı altında buluşturulan ve bu iki ters metotla meşrulaştırılmaya çalışılan ve hala toplumun dimağında hırsızlıkla, namussuzlukla ve ahlak dışılıkla özdeşleşen kurallar, kanla icra edilmekte ve gerçek olmaktadır.

Endüstriyalizm ancak katliamla, soykırımla gerçekleşebilir. Hammadde ve ucuz işgücü temini amacıyla gerçekleşen işgal, talan, köleleştirme, sömürü ve katliamların neye mal olduğu az çok biliniyor. Uluslararası anlaşmalarda kabul edilen soykırım tanımında kaynakların kullanımına dair maddelerin olması da bu gerçeğe ikiyüzlüce dikkat çekmektedir. İnsanların köleleştirilmesinden daha büyük sömürü olabilir mi? Olamaz ve bu sömürü biçimi endüstriyalizm ve kapitalizmle gerçekleşmiştir. Üretim araçlarının el değiştirmesi sosyalizmi getirmeye yetmemiştir. Üretim araçlarının kullanımındaki sorunlar görülememiş, endüstriyalizm çözümlenmemiştir.

Endüstriyalizm ancak katliamla, soykırımla gerçekleşebilir. Hammadde ve ucuz işgücü temini amacıyla gerçekleşen işgal, talan, köleleştirme, sömürü ve katliamların neye mal olduğu az çok biliniyor. Uluslararası anlaşmalarda kabul edilen soykırım tanımında kaynakların kullanımına dair maddelerin olması da bu gerçeğe ikiyüzlüce dikkat çekmektedir. İnsanların köleleştirilmesinden daha büyük sömürü olabilir mi? Üretim araçlarının el değiştirmesi sosyalizmi getirmeye yetmemiştir. Üretim araçlarının kullanımındaki sorunlar görülememiş, endüstriyalizm çözümlenmemiştir.

Temeline işgal, sömürü, katliam yerleşen bir sistemin, kendi varlığını sürekleştirmesi bu olguları sürekli yaşatmasıyla mümkündür. Endüstriyalizmin öldürmeden, kan dökmeden, köle yaratmadan yaşayamaması tam da bundan kaynaklanmaktadır. Son bir yılda iş kazaları, ihmal, maden çökmesi, maden patlaması, trafik kazası benzeri gerekçelerle yaşanan can kayıplarının savaş bilançosunu kat be kat aşması, ulus devlet ve endüstriyalizmin can alma oranının hemen hemen aynı olduğunu gösteriyor. Çünkü; her üçü de demokratik modernite güçlerinin düşmanlarıdır.

Devrimci, sol, sosyalist, demokrat ya da başka sıfatlarla ortaya çıkan mücadele odakları, düşman kavramını yeniden tanımlamalıdır. Endüstriyalizm, düşman olarak görülmekte midir? Patronlara karşı olmanın, patronları yaratan sistemi çözmeye ve aşmaya yetmediği bilinmekte midir? Patronları mümkün kılan, yaşatan ve üreten sistem olan endüstriyalizmi düşman olarak görmek ve aşmanın kıyasıya mücadelesini vermek ekolojik yaşamın temelidir. Bundan dolayı sistem karşısında mücadele etmenin koşulları kapitalizm kadar endüstriyalizm ve ulus devlete karşı olmak ve bunlar karşısında mücadele etmektir.

Endüstriyalizm özgür insan ve topluma karşı açılmış büyük savaştır

Tüm Ortadoğu'da hakim ulusa mensup olan bireylerin ulus devletle sorunları yokmuş gibi yansıtılsa da gerçek öyle değildir. Endüstriyalizm gibi bir canavara yaşam zemini hazırlayan, onu koruyan kollayan, onu her koşulda savunan ve insanlara ona kulluğu ezberleten form ulus devlettir. Ulus devlet olgusuyla mücadele etmek için Kürt olma zorunluluğu yoktur. Terörist ya da bölücü olma fobisinin Türkiye'de Kürtler dışındaki etnik yapıları, hatta kendilerini sistem karşıtı olarak tanımlayan güçleri devletçi, statükocu hatta daha uç pozisyonlara sürüklediği bir gerçektir. Buna karşı olmanın tek yolu olarak, ulus devletin ulusun dışında sosyolojik bir tanım olduğunu, devletin ulusu olgusunun, ulusun tüm bireylerini kapitalist modernitenin birer kulu haline getirdiğini hatırdan çıkarmamak gerekir.

Gelişme, ilerleme, batılılaşma, kaynakların karlı kullanımı, refah derken ulusun yaşam mekanı kapitalistlerin mülkiyetleri haline getirildi. Doğal kaynakların kullanımındaki sınırsızlık sonucu hırsız, talancı, tecavüzcü kültürün yutup tüketmediği hiçbir değer ve kaynak kalmadı. Endüstriyalizmin kendini sürekleştirmek için yarattığı ulus devlet formu, toplumdaki tüm ahlaki öğeleri yıkarak gerçekleşebilir. Ahlaki değerler azaldıkça kar, talan ve tekelcilik artar. Eğer bir ülkede yatırımlar artıyorsa, fabrikalar çoğalıyor ve endüstriyalizm yükseliyorsa o ülkede ahlaki değerler zayıflamış demektir. Yüzyılın sonunda kimi Kürdistanlılara söyletilen, "Kürdistan'a yatırım yapılmıyor, çifte standart uygulanıyor!" minvalindeki söylemler ulus devletçi zihniyetin devletsiz toplumlarda dahi kendini yaşattığını gösteriyor. Kürdistan toplumsallığının ahlaki olarak endüstriyalizm karşısında zayıf da olsa direndiğine de işaret ediyor diyebiliriz. Çünkü; endüstriyalizmin ilk şartı doğa, insan ve toplum karşıtı olmaktır. Ahlaki ilkeler, toplumsal manevi değerler zayıflatılmadan endüstriyalizmin gelişmesi mümkün değildir. Yüzlerce insanın bir fabrikada, sözde işyerinde ya da bir madende katledilmesi, bugün hiçbir siyasetçiyi utandırmamaktadır. Oysa endüstriyalizm, özgür insan ve topluma karşı açılmış büyük savaştır. Kölelik koşullarındaki yatırımlar ancak kapitalizmi, yani sömürüyü büyütebilir.

Sömürünün yeni yüzyılla birlikte yeni bir hal aldığı aşikar. İnsanı, doğayı, tüm kaynakları sömüren egemenlikli sistem, azalan kaynaklardan dolayı giderek insan yaşamının her adımını, her ekonomik faaliyetini kendi sömürü sistemine bağlayarak varlığını sürdürmektedir. Bundan tüm insanlık, tüm canlılar yani tüm doğa zarar görmektedir.

Sömürgeciliğin bu uygulamaları ekolojik dengeyi alt üst etmekte, doğal yaşamın tüm yaşanabilir karakterini tahrip etmektedir. Bu uygulamaların en fazla zarar verdiği kesim, toprağa bağlı üreticilerdir. Zaten köy modernitesine büyük bir saldırı olan endüstriyalizm, köye dayalı tüm üretim ve yaşam tarzına saldırarak, tüm eylemlere endüstriyel müdahale yaparak, kendi varlığını ayakta tutmakta ve sürekleştirmektedir. Türkiye, endüstriyalizmin en hızlı uygulayıcısı olmaktan dolayı toplumu en fazla mağdur eden ülkelerden biridir. Bin yıllardır toprağı ekip biçen, hayvanlarını otlatan ve onunla geçimini sağlayan toprağa bağlı üreticiler, bu çağda kendi tarihlerinin en büyük mağduriyetini yaşamaktadırlar. Dayandıkları temel toprak olmasına rağmen kendi el emeği ürünleri artık bilimin ve endüstriyalizmin ürünleri karşısında giderek değişim değerini yitirmektedir.

Gezegenin her zerresi tüketilmektedir

Daha doğrusu sorun, salt bölgesel değildir. Dünya gezegeni, kontrolsüz nüfus artışının büyük baskısı altındadır. Kontrolsüz savaşların olması, bilimin her şeyiyle iktidarların hizmetine girmesini getiriyor. Kontrolsüz nüfus artışı ve kontrolsüz savaş arasında sıkışan insanlığın yaşamı da kontrolsüzleştiği oranda, iktidarların kontrolüne girmektedir. Buna bağlı olarak kontrolden çıkan tüketim var ve insan sayısı milyarlar olan bir dünyada tüketim malzemelerinin oluşturulması, dünyanın taşını toprağını tüketmekten öte, giderek endüstriyalizmin iktidarını sağlamlaştıran bir durum oluyor.

2050 yılında 10 milyara ulaşacağı öngörülen insan nüfusunun tüketeceği gıda miktarı da tabii ki bugünkü tüketimin iki katına çıkacak. Gezegenin her bir zerresi, bu milyarları doyurmak için tüketilme kaderinden kurtulamayacaktır. Bunun sonucu olarak endüstriyel tohumlar artacak, hatta tümden hakimiyetini kuracak ve genetiğiyle oynanmış hayvancılık zirve yapacak. Hiçbir doğal denge gözetilmeden sadece insanları doyurmak için üretilen hayvanların sayısı, türü, biçimi ve rengi de giderek daha az önemsenecek. Önemli olan; tüketmek ve doyuma ulaşmak olacak. Bu kadar artan nüfus karşısında bunlardan ziyade bu insanların bir şekilde doyurulması tek amaç haline gelecek. Bu noktadan hareketle, etyemezlik olarak bilinen vejetaryenlik ya da hayvanların insanlar tarafından kullanılmasına karşı çıkan veganlık, kapitalist modernitenin en temel ayağının endüstriyalizm olduğu gerçeğiyle endüstriyalizm karşısında mücadeleyi militanlık düzeyinde geliştirmediği müddetçe, salt kişisel vicdan rahatlığı yaratmakta, diğer deyişle kapitalist modernitenin yarattığı bireyci insan tipini büyütmektedir.

Doğal tarımın ve hayvancılığın arttırılması da sayısı milyarları aşan insanları doyurmaya yetmeyecek. Çünkü; tarım ve hayvancılığın da hem iklime

zararlı gazları üretmesi hem de toprağı tüketmesi, tükenişi durdurmayacak, hızlandıracaktır. Ürettiğini satamayan, doğal üretimin yasaklı konuma düştüğü bir ekonomik sistem kuruldu. Çiftçilerin elindeki tohumlar yasaklı oldu, devlet patentli olan ve genleriyle oynanmış tohumların alımı ve ekimi zorunlu kılındı. Patentli tohumların, tabii ki gübre ve ilaçların da alınması mecburi hale getirildi. Bundan dolayı devlet, patentli tohum iktidarıyla birlikte, kimyasal gübre ve ilaç sömürüsünü de geliştirdi.

Endüstriyalizm yabancılaştırıyor

Bugün bazı ülkeler, ekolojik tedbirler alma adına, plastik poşet kullanımını yasaklayan kanunlar çıkarıyor. Tüketim kültürünün tüketilmediği çağımızda hiçbir ülkenin bu türden yasaklamaları, hiçbir tükenişi engellemeyecektir. Bir kullanım malzemesinin iki defa kullanılmasının ayıp hale getirildiği tüketim çılgınlığı çağında tüm yok oluşların önündeki ahlaki barajlar, endüstriyalizm başta olmak üzere iktidarın her şeyi hizmetine koymasıyla büyük bir şiddetle kırılmıştır. Tek kullanımlık malzemelerin mantığı, giderek ekonomisi bu malzemeleri üretmekten çok çok uzak olan alanlarda dahi kullanılmakta ve görünür kolaylığından dolayı tercih edilmektedir. Bunun bir boyutu, endüstriyalizmin emek-insan olgusuna yaptığı saldırılarla alakalıdır.

Endüstriyalizmde insan, kendi emeğine yabancılaştırılıyor. Çünkü; insanın bedeninin parçaları arasına endüstriyel araçlar giriyor. Daha fazla emek vermesine rağmen, insan kendi emeğine yabancılaşıyor. Çünkü; yaratılanı kendi yaratımı olarak görmüyor, endüstriyel araçların yaratımı olarak görüyor. Kullan-at amaçlı üretilen malzemeler de tüm kullanıcılarda kullan-at mantığını geliştiriyor. Ürettiği bir malzemenin bin yıllar sonrasına kalacağını bilen bir üretici olarak çömlekçinin, kullandığı malzemeyle, kullanıcılar olan toplumla, nihayetinde kendisiyle ilişkisi doğal olarak gerçek bir insan tanımını oluşturacaktır. Toplumsallığı, ahlakiliği, paylaşımcılığı, kadir kıymet bilirliği tabii ki kayda değer olacaktır. Ancak bir defa kullanıp atılacak bir şey üreten birinin yaşadığı duygudan aynı şekilde söz edemeyiz. Hatta böyle bir üreticinin kendini üretici olarak hissettiğini dahi söylemek zordur. Endüstriyalizm bu yanıyla da, insanın ancak kendisini meta olarak hissedeceği bir sistem, bir kapitalist modernite sürekşizidir diyebiliriz.

Nasıl ki bir insan çok fazla baskıya maruz kaldığında hastalanmakta, bir şekilde bu baskıları dışarı atmanın yöntemlerini bulmaktaysa, doğa da öyledir. İnsan bedeninde çıkan sivilceler küçük görünür ancak bazen büyük bir hastalığın habercisi olabilir. Buna tekabül eden örnekleri doğa için çoğaltabiliriz.

Gün içinde sapının büyüme yönüne bağlı olarak yönünü güneşe dönen ayçiçeği, küresel ısınmayla birlikte hangi yöne dönecektir? Endüstriyalizmin, çevre yıkımının giderek tahrip ettiği iklim dengesinin etkisinde kalan insanlık, yönünü nereye dönecektir?

Küresel ısınma nedeniyle sular yükselmekte, buna bağlı olarak da deniz kıyısına yakın ve rakımı yüksek olmayan birçok yer, sular altında kalmaktadır. Yüksek dağlar memleketi ise bu felaket olasılıklarında dahi hayatta olacaktır.

Kuraklığın giderek artması ve su kaynaklarının tükenmesi karşısında alınan önlemler özünde su rezervlerini korumak için değil, sömürüyü uzun vadeye yaymak içindir.

Nükleer silah denemelerine paralel olarak gelişen depremler yıkımın habercisi değildir, kendisidir. Doğal değil, doğa felaketi değil, iktidarın icat ettiği bir felakettir.

Albert Einstein, "Arılar yeryüzünden yok olursa insanların 4 yıllık ömrü kalır" demiş. Kullanımı giderek artan kimyasal maddeler arıların ölümüne yol açıyor. Arılar ölüyor. Ve insanlığın, insanların ömrü de azalıyor. Ancak endüstriyalizmin iktidarı altında ahlaki yönünü yitiren insan, arıya baktığında tüm evrenin, canlılığın, çoğalmanın ve simbiyotik ilişkilerin döngüsünü düşünmüyor. Köy modernitesiyle büyüyen ve doğanın dilini bilen insanlar, yaban arılarının çok görüldüğü sonbaharlarda, o kışın soğuk geçeceğini, çok kar yağacağını söylerdi. Öyle de olurdu. Ancak bugün aynı köy insanları, nafile yorumlar yapıyor. Çünkü; binlerce yıla dayanan bilgiler artık gerçek olmuyor. Artık o bilgiler bir hayıflanmayla dile geliyor. Çünkü; arılar geliyor, çok geliyor ama koca kış karsız geçiyor, ardından yaz mevsimine sarkan bir dengesiz yağış görülüyor. Zaten televizyonlardan da olsa arıları gören şehir insanı ise eğer alım gücü varsa, bal yemeyi düşünüyor. "Arı biziz, bal bizdedir" diyor ozan. Ama bugünün insanı bunu söylemiyor, söyleyemiyor. Türkiye'de AKP-MHP faşist iktidarının tüm icraatları sömürü, talan, katliam üçgeninde sürüyor. Yapılan her yenilik; maden, inşaat, enerji adı altında toplanan bir doğa katliamı şeklinde sürdürülüyor. Türkiye kamuoyunun görmezden geldiği Efrîn'de faşist AKP-MHP iktidarının yaptığı soykırım ve işgal sonrası tüm uygulamaları talan ve çalıp çırpamadığını yakıp yıkmadır. Aynı uygulama örtülü bir şekilde Türkiye coğrafyasında "hukuk" kaidelerine daha uygun bir şekilde uygulanmaktadır. Zira sınırın ötesi berisi farketmemekte, devlet gerçeği varoluşu üzere kendini icra etmektedir.

Ekolojik olan tüm eylemlerin, öncelikli olarak devlet dışı olması şarttır. Yüzyılın krizi, tüm doğa felaketlerinin kökenindeki iktidar devlet odaklılığıdır. İktidar ve devlet odaklılık aşılmadıkça, krizin aşılacağını sanmak yanılgıdır. Devlet dışı toplum olmak, kendi ekonomik sistemini yaratmak, kendi üretimini yapmak, üretim araçlarının kölesi haline gelmeden, öz yeterlilik temelinde üretim araçlarını kullanmak; özgür toplum olmanın temelidir. Ekolojik toplum olmak da bununla bağlantılıdır.

İktidarın tüm kolları üreticileri sardığından, üreticiler ya sistemin ahtapot kolları içinde can vermekte ya da teslim olup iktidarın bir dişlisi olmaya zorlanmaktadırlar. İktidarın tüm şehirleri, yerleşim yerlerini istila etmesi, kapitalist sistemin içine girdiği yeni kriz döneminde iktidarı doyurmamaktadır. İktidar, tüm evlere, tüm mutfaklara girerek kendi varlığını sürdürmenin çaresizliğindedir. Son süreçte Türkiye'de gündeme giren, kuru soğan üzerinden halka, üreticiye uygulanan terör, soğanın depolanmasıyla başlayan, tüm tüketim malzemelerinin sermayenin denetimine verilmesi, iktidarın giderek mutfaklara daha fazla ve dolaysız gireceğinin küçük bir işareti olabilir. Aşık Mahzuni Şerif'in büyük bir öngörüyle dile getirdiği, "Yiğit muhtaç olmuş kuru soğana" sözü, mecazsız bir gerçek olmuştur.

Ekolojik denge altüst olmuştur, ne yapmalıyız?

Bunca yıkımı kendi ömrümüzden taştığı için seyretmekle yetinecek miyiz? Anlamsız olmamakla birlikte, vejetaryen ya da yeşilci olmanın yeterli olacağı yanılgımızla avunmaya devam edecek miyiz?

Bugün iktidarın, savaşların, egemenlikli sistemlerin kontrolsüz ve ölçüsüz baskıları karşısında bu tarz duruşları eylem olarak adlandırmanın naif olmaktan öteye zayıflık olduğunu kabullenmeden ne yapabiliriz?

Ekolojik denge altüst olmuştur. Merkezi uygarlıkla mümkün olan bu altüst oluş karşısında öncelikli yapmamız gereken; bilimin, iktidarın hizmetinden çıkarılmasıdır. Yani bilmek ve bilgiyi, bilimi özgür toplum inşasında kullanmak, bir görev kutsallığında ele alınmalıdır. Toplumu sınıflaştıran her türlü edimden kaçınmak ve sınıflaştırmaya karşı olmak, doğaya özgür yaklaşımın da kökenidir.

Kürt halkı, tüm Kürdistan parçalarının ve Kürt toplumsallığının yaşandığı alanlarla birlikte demokratik ekolojik dönüşümler gerçekleştirmenin odak toplumu haline gelmiştir. Bunda, partimiz PKK önderliğiyle kendilerini özgürleştirmenin yolunu bulmuş olmanın; özgürlüğün, özgür yaşamın ve özgür toplumsallığın ancak ve ancak Önder Apo ideolojisiyle mümkün olacağı bilincine ulaşmanın etkisi belirleyicidir. Aynı zamanda tüm Ortadoğu toplumları da Kürtlerdeki bu dinamizmin farkındadır. Kürtlerin Ortadoğu'da temel devrimsel-dönüştürücü güç rolü oynayacağının bilinci bu yüzyılın hakikatidir. Arap ve Türkiye halkları başta olmak üzere, tüm Ortadoğu'da Kürt öncülüğünün kabulü, tüm Ortadoğu halklarının ezilen-egemen ikileminden kurtulmasının da özgürlüksel adımını yaratmıştır.

Evren ve toplum doğasına en aykırı kurum olan devletin varlığı her haliyle ekolojik dengeyi sağlamanın engelidir. Ekolojik olan tüm eylemlerin, öncelikli olarak devlet dışı olması şarttır. Yüzyılın krizi, tüm doğa felaketlerinin kökenindeki iktidar devlet odaklılığıdır. İktidar ve devlet odaklılık aşılmadıkça, krizin aşılacağını sanmak yanılgıdır. Devlet dışı toplum olmak, kendi ekonomik sistemini yaratmak, kendi üretimini yapmak, üretim araçlarının kölesi haline gelmeden, öz yeterlilik temelinde üretim araçlarını kullanmak; özgür toplum olmanın temelidir. Ekolojik toplum olmak da bununla bağlantılıdır. Faşizmin ağır baskı koşulları altında yaşadıkça, kişisel duyarlılık ifade eden eylemlerin toplumsal bağlamda ve aynı şekilde sistemsel bağlamda pek bir adı, anlamı yoktur.

Devrimsel mücadeleyle, özsavunmayla ve kendi sistemini inşanın çabalarıyla devlet dışı olabilmeyi, en büyük ekolojik devrim adımı saymak gerekir. Bu anlamda Rojavayê Kurdistan'da yaşananlar büyük bir ekolojik eylemdir. Egemenlikli sistemin en büyük ekolojik yıkım olduğu gerçeği karşısında, Rojavayê Kurdistan halkının devlet dışı toplum olarak kendini örgütlemesi en büyük ekolojik eylemdir. Tabii ki özgür toplumsallığın inşası süreci bu anlamda bir başlangıçtır. Bu süreç kendisiyle beraber zorlukları, amatörlükleri, kısa vadeli denemeleri ve kendisi olmanın büyük bedellerini de gerekli kılacaktır. Zira kendi ihtiyaçlarını kendisi karşılayacak bir üretim sisteminin oluşturulması, sadece bir projelendirme işi değildir.

Kürdistan'da her şeyin anlamı, söylendiğinden büyük ve ağır tarihsel arka planlarla örülmektedir. Rojavayê Kurdistan'da, pamuğun ekilip, ürünün toplatılması ama toplanan ürünün Kürt şehirlerinin dışında işletilmesi; çırçır, iplik ve dokuma fabrikalarının tamamının Kürdistan dışındaki yerlerde inşa edilmesi, Kürdistan'da ekilen buğdayın hasat mevsimi toplanıp Kürdistan dışında ve sömürgeci devlet denetiminde işletilmesi ve ekmeğin neredeyse kölelik koşullarında halka verilmesi, sömürgeciliğin derinleştirilmiş halidir. Kürt insanı için bu durum, ne kadar çalışsa ne kadar çok üretse de kendisine yetmeyi başaramayacak bir geri toplumsallık, hatta toplumsallık olmayan bir köle kitle durumu yaratmaktadır. Bundan dolayı, kendi ekimini yapmak kadar ürünü işleyerek kullanım değeri olan ürünlere dönüştürmenin de arayışları gelişmeli, büyümeli ve pratikleşmelidir. Buna paralel olarak, savaşan ve kendini yaratan bir toplum olarak, mütevazi yaşam koşullarının, emeğe dayalı yaşam anlamının oluşturulması gerekir. Aksi durumda dışa bağımlılık gelişir. Ekonomik olarak dışa bağımlılığı aşamayan toplumlar, ne kadar baskı, sömürü rejimlerinden kurtulmuş olsalar da özgür olamazlar.

Kürdistan halkının demokratik çözüm projesi heyecan veriyor

Ne reel sosyalist uygulamaların devletçiliğine düşmek ne de bu uygulamalardan kaçınmak ya da bürokrasi kurmama adına sistem kurmanın da uzağında durarak özgürleşeceğini sanmak doğru olur. Her ikisi de büyük yanılgılar barındırmaktadır. Hakim sistemlerin baskısından kurtulmak kadar zihniyet devrimi yapmak ve ekonomiyi, üretim sistemini de buna göre yeniden oluşturmak gerekir. Yoksa devrimlerin maddi altyapıya kavuşturulmaması, uzun vadede başka hakim sistemlerin denetimine girmeyi getirir. 300 yıl Roma imparatorluğuna direnen yoksullar hareketinin devletleşmeye yöneldikten sonra yozlaşıp engizisyon sistemine kadar gitmesi, tarihte sıkça örnek verilir. Ancak tarih her zaman ezilenin özgürleşmeyi başarmadıkça, egemen olacağı anlamına da gelmez. Tarih kimi zaman ezilenlerin özgürleşmeyi başarmadıkça elde ettiği kazanımları da kaybedeceğinin, köleleşeceğinin, hatta yok olacağının da bilgisini vermektedir.

Tüm bunlardan çıkaracağımız sonuç şudur: Ekolojik mücadele, tamamen bir devrim ve demokratik siyaset sorunudur. Bunlardan bağımsız bir ekolojik mücadele yürütmek, ne Kürdistan'da ne de Ortadoğu'da özgürlüksel sistemlerin kurulmasını sağlayabilir. Bundan dolayı Önder Apo'nun 'Özgür İnsan Savunmaları'nda belirttiği temelde, kırsal köy alanlarında özgürlükçü komün hareketleri kurmak, yine kentlerde özgürlükçü yerel yönetim hareketleri kurmak, temel perspektif olmalıdır. Önder Apo 'Özgür İnsan Savunmaları'nda aynı konunun devamında şöyle demektedir:

"Halkı bir ağa, tarikat başı, muhtar ve korucu, bekçinin insafına bırakmak demokrasinin inkarıdır. Feodal mahalli güçlerle merkezi devletlerin yüzyıllarca halka dayattıkları bu tüm anti-demokratik yönetim anlayışları, uygulamaları ve kurumlaşmaları aşılmadan, genel demokratikleşmenin de başarılmayacağı açıktır.

Kürdistan halkının demokratik çözüm projesi heyecan veriyor. Kürtler nasıl ilk Sümer sınıflı ve devletli toplum uygarlığının gelişmesinde ana (neolitik) kaynak rolünü oynayıp tarihe dev bir katkıda bulundularsa günümüzde de aynı alanda, gelişmiş son 'ABD vahşi uygarlık' güçleriyle kendi öz demokrasi deneyimlerini ilişki ve çelişki içinde geliştirmeye çalışıyorlar. Yeni bir Helen sentezinde Ortadoğu'nun kimliğini dokuyorlar. 'Kürt Teşisi' dönecek ve Ortadoğu'yu demokratik uygarlık çağına ulaştıracaktır. Bize düşen, 'Yeni Gılgamış ve İskenderler'e kul olmadan, bu sefer uygarlığa halkların efendisiz katılımlarının umut kaynağı olabilmektir. Evrensel özellikleri bağrında taşıyan, 'halkların demokratik ve ekolojik uygarlığının' şafak vaktinde, aydınlığın ilk ışıklarını bu kez de ilk olarak çakabilmektir."

■■■

Huner bixwe çandê tîne ziman. Desthilatdarî herî zêdê li ser rih û hestên gelan qirkirinê dimeşînin. Mêjî û rih, dîl digre. Dema rih dîl hate girtin tu ji xwe derdikevî, dişibî dagirkerê xwe yan jî, dibî koleyê wî. Di heman demê de desthilatdarî, faşîzim li ser rihan tirs û xof dide avakirin. Rejîmên dîktator û faşîst her tim dixwazin emrê xwe wisa dirêj bikin ango xwe mayinde bikin. Ev tekoşîna ku em dimeşînin, kar xebatên me, rihê azad, hestên azad ava dike. Ev di heman demê de hebûna xwe parastine û azadiya xwe bidest xistine.

Heqîqeta hunergeriya çiya

Zozan Qamişlo

Rêber Apo dibêje, "Çand, xwezaya civakê ye, exlaq û wijdanê civaka ye." Civak hebûna xwe bi çanda xwe diparêzin. Çand û huner hest, rih û ramanê civakê ye, çand û hunerê zindî kirin, mayînde kirin girînge. Em nikarin çand û huner ji hev qut dest bigrin. Ji bo rastiya civaka xwe em biparêzin divê berî her tiştê em di çand û dîroka xwe de xwe zana û kûr bikin. Em bala xwe bidin îro di hunerde lewaziyên tên jiyîn bi vê lewaziyê ve girêdayî ye. Ji ber huner bixwe çandê tîne ziman. Desthilatdarî herî zêdê li ser rih û hestên gelan qirkirinê dimeşînin. Mêjî û rih, dîl digre. Dema rih dîl hate girtin tu ji xwe derdikevî, dişibî dagirkerê xwe yan jî, dibî koleyê wî. Di heman demê de desthilatdarî, faşîzim li ser rihan tirs û xof dide avakirin. Rejîmên dîktator û faşîst her tim dixwazin emrê xwe wisa dirêj bikin ango xwe mayinde bikin. Ev tekoşîna ku em dimeşînin, kar xebatên me, rihê azad, hestên azad ava dike. Ev di heman demê de hebûna xwe parastine û azadiya xwe bidest xistine.

Huner bi dirêjahiya dîroka mirovahiyê re dest pê kiriye

Cardin rêbertî di derbarê muzîkê de hestê xwe wiha bi lêv dike û dibêje: dema hunerekê muzîkê tê guhdarî kirin, di rastiyê de ji dîroka kurdan tiştek tê fêrbûn.Tu dighêjî heqîqeta xwe. Di wê kêliyê de, ew beş bi xwe ewqasî bibandor û hînkere jiber ku tu digihêjî heqîqeta xwe bi xwe. Tenê bi zanistê gîhandina heqîqetê çênabe. Bi hûnerê, bi muzîkê jî gîhandina heqîqetê pêkane. Çîrok û dengbêjiya (Derwêşê Evdê û edûlê) dikare te bi heqîqeta te re, bi nasname te re bide hevdîtin. Di çavkaniya sitranên ku Aram digot ku ez gelek jê hez dikim min ev rastî hemû didîtin.

Hîn di destpêka tekoşîna azadiya Kurdistanê de, Rêbetî giringî da xebatên çand û hunerê, heta di her qadê de xebatên çandî û hunerî pêş xist û şoreşa çandî û hunerî derxiste holê. Berhemên ku derketin, rihê şoreş û şoreşgerî avakir, di hemû gel de zanebûn pêşxist û herikand nav qadên şoreşê. Bi vî awayê em dikarin bêjin ku çand û huner ji destpêka tekoşînê heta îro, di pêşengtiya Mizgînan, Sefqanan, Serhed, Xelîl, Hêvî û Yektayan bi keda hemû şehîdan çêbû û bilind bû. Salên dirêje ku rolê xwe leyistin û heta astekê pêşî li bişaftin û qirkirina çandî girtin. Tevgera Azadiyê çiyayên pîroz esas girt wekî ku di dirêjahiya dîroka gelê Kurd de çiya bûye senger û wargehên xwe lê parastin, rêxistin kirin, hebûn û tekoşîn kirinê. Huner bi xwe hertim muxalefete dijî sîstema desthilatdariyê ye. Gelê Kurd tevgera herî muxalefet û ya herî sereke bû li hemberî sîstema desthilatdar. Huner karê Tevgera Azadiyê ye, hewildana avakirina civaka azade, berxwedêre civakek nû mirovek nû hunerekî ku têkeve xizmeta civakê hedef digre. Serokatî her tîne ziman, "huner neynika civakê ye, rola wê di inşayê de mezine, nirxên komînal yê civakê diparêze, lê xwedî der dikeve, li dîrok û li nirxên civakê xwedî derdikeve û ji xwere esas digre, pêşengtî dike. Roja îro bi dîrokê re dihûne bi wan nirxan ve dihûne. Huner bi dirêjahiya dîroka mirovahiyê re dest pê kiriye. Exlaq, nirix, pîvan, çand, pîrozî, baweriyên civakê tîne roja îro. Her çiqasî sîstema kapîtalîst dixwaze wan nirxan winda bike û xwe li ser mezin bike jî ji naverok û cewherê wê derbixe, pûç bike, têxe bin tekelên xwe de jî, lê di heman demê de Tevgera Azadiyê bi felsefa Rêber Apo wek alternatif herî mezin û bi bandor li pêşiya wan disekine. Jibo avakirina xeta hunera rast ya civaka azade.

Dema ku em li pêvajoya derketina PKKê dinerin, em dibînin ku dijmin di wan pêvajoyan de gelê Kurd di qirkirineke çandî re derbas kiribû, ji hebûn ziman û nasnameya wî ya civakî bê par hiştibû. Lê belê careke din PKKê ev çand ji nûve zindî kir di nava gel, gerîla de ev gav hat avêtin di hemû şaxên hunerê de ji mûzîk, şano, sînema, govend, wêje bigre, di hemû xebatên hunerî de vejîneke nû ava kir, rengeke nû wateyeke nû lê bar kir. Rol û heqîqeta wê ya rastî derxiste holê, jiber ku huner zimanê xweşikbûna civakê ye, huner zindî kirina nirx, çand û baweriyên civakê ye… Ger êrîşek bê ser wan nirxan ji hêla sitemkar û desthilatdaran ve, wê çaxê huner wekî parazvanê van xweşikbûnan dikeve tevgrê, ew zimanê wê ye. Huner û heqîqet yekin. Ciwan û hunermendên Kurd çiya wekî cihekî azad dîtin ku di wir de bi serbestî hunereke dijî sîstemê li pêş bixin û avabikin. Ev xweşikbûn li nav tekoşîna me zêde kirin xemilandin derfetên wê avakirin. Ev berxwedanî ev destan bi riya hunerê gihandin gel, civak û dunyayê. Şoreşa me hîn berdewame di vî karî de hunera rast dewam kirin, fireh kirin, parastina heqîqeta wê kirin, heta ku ev tekoşîn hebe wê lêgerîna li heqîqetê, li hunera ku tê xwestin jî berdewam bike. Ew mîras wê hîn mezin bibe ava bibe bê parastin û jiyan kirin.

Koma Berxwedan bi dengê Mizgîn û Sefqanan mezin bû

Bi dengê Mizgînan, Sefqanan, Berçem, Sîpan û Serhedan, bi dansa azadiyê ya Sarya û Baranan bi rihê Xelîl, Hêvî û Yektayan, bi wêne û tabloyên ku baweran ji mere xêz kirin me bedewiya azadiye dît em bi dengê wan bi hunera wan şiyar bûn hestên me xewnên me, giyanên me têr kirin bi wan me qêrînên azadiyê bihîstin, me nirxên şoreşê naskirin û em hilkişiyan çiyayên azad. Gelê me mîna volkanekê ew hestên ku bi sed salan kom kiribûn ew gotinên bi salan ku di gewriya wan de mabûn ew qêrîna dilên ku jibo azadiye lê didan çavên ku jibo azadiyê bendewarî dikirin, ew kela dilê wan mîna volkanekê teqiya, ew qêrîn bilind bûn herkes herikî qadan û dest bi meşa azadiyê kirin. Li hemû parçê Kurdistanê gel hişyar bû, herkesî dixwest xwe bighîne wan dengên zelal, dengên ku ji kurahiya dîroka wanî kevnar tê, dengê ku dibe xwediyê xewnên wan dibe zimanê hestên wan, wan ji nûve zindî dike. Bi hezaran Mizgîn, Sefqan û Serhet derketin, bi hezaran Yekta, Xelîl û Bawer derketin, gihiştin asta herî pîroz mîna Newalan, Delîlayan, Viyanan mîna Devrim û Hogiran. Koma Berxwedan ava bû, yek ji damezrînêrê vê komê jî rêheval şehîd Mizgîn bû, ev kom bi dehan sitranên şoreşê çêkirin û qêrîna wê bilind kirin, ji Kurdistanê bigre heta bighêje Ewropa bi dehan komên muzîk, şano, foloklor avabûn. Ji zarokan bigre heya ciwan, jin, kal û pîran xwe bi rêxistin kirin û li wan dengan xwedî derketin. Di nav gel de hunermendên şoreşê derketin, mînaka Dilgêş, Aramê Tîgran, Merziye Elî Tico û her wiha berê xwe dane rojê çûne cem rêbertiyê û bi dehan caran hevdîtin çêkirin, çavên wan dibiriqîn dilê wan jibo azadiye lêdida.

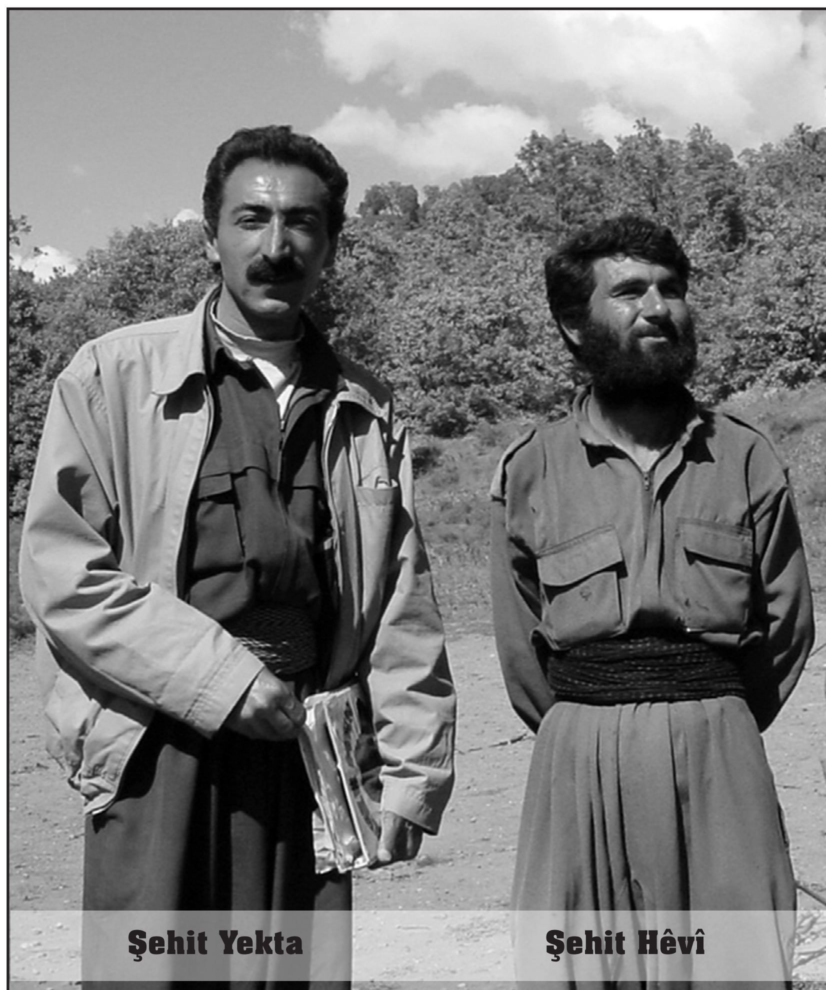
Rêheval Serhat jî yek jî wan hunermendên ku ev rastî didîtin, jibo ku hunereke azad bike ku têkeve bin xizmeta civak û nirxên wê. Her çiqasî kû di warê hunerî de gelek pêşketî bû di zemîna huner û hunermendan de ciyekî wî yê ber bi çav hebû jî, lê wî nikarî bayê populîzmê bipejirîne û pê li hest û wîjdanê civakî bike. Eşqa Hozan Serhed kû wî neçar dike her di nav lêgerînê de be, bi wî dide fêm kirin kû hunermendê civaka bindest erkên wî zêdene û barê wî girane. Di nav vê yekê de dibîne kû li welatê wî rastiyeke kû hatiye berovajî kirin heye. Ji ber ku hestên wî nazikin û wijdanê wî zindiye, nikare vê rastiyê paşguh bike û weke hunermendê sexte kû wê demê xwe xistibûn rojeva bazarê ji nedîtî ve bê. Hozan Serhed bi vê encamê tevlî Tekoşîna Azadiya Kurdistanê dibe û di rêya şehîd Sefqan, şehîd Mizgîn, şehîd Sipan û Delîl Doxanan de ket rêza xebatê. Ji bo cara yekem jê re derfeta tomarkirina straneke Kurdî çêbûbû, digot," ez careke din ji dayîk bûm."

Hozan Serhed xwedî gelek taybetmendiyên bedew bûn. Ji berî her tiştî gelekî dilnizim bû û li her civatekê diket dilê mirovan. Gelek berhem çêkirin yek ji wan berhema klîba (hewar) bû ku bi zaravayê soranî amade kiribû. Ev kilîp di dîroka tekoşîna me de yekem kilîp bû kû li çiyayên Kurdistanê bi gerîla re hatibû çêkirin. Her wisa sitrana Hewlêr kû awaz yê wî bi xwe bû derket û pê hat naskirin. Bi dengê xwe çiyayê Kurdistanê xemiland û bû îfada hestên her gerîla. Li milekî wî çeka wî û li milê din jî saza wî, xwe gihande hemû devaran şopên xwe li bilindahiya her çiyayekî de hişt, di nav gerîla de dengê wî her zindî ma, li çiya dol û newalên Kurdistanê dengê wî her li ber guhê meye.

Hevalê Xelîl di filmê şehîd Bêrîtan de hêza jina Kurd ya şoreşger derxiste holê

Her wiha ji bona ku em balê bikşînin ser gav avêtinên ku di warê pêşxistina sînemaya şoreşê de hatin avêtin, bê guman gereke em Rêhevalê Xelîl Dag di bîra xwe de bînin jiber ku yê bingeha vê xetê danî ew bi xwe bû. Di çiyayên azad de bû ifadeya çav, hest û qehremaniya her gerîlayekî azadi ye.

Hevalê Xelîl ev tekoşîn ev berxwedanî ev lehengî û xweşikbûna rihê hevalan, xwezayê, rengê azadiyê bi resmên xwe bi kamera xwe bi sînemaya xwe bi rihê xwe hem gihand gelê Kurd û hem gihand hemû dunyayê. Di piraniya çalakiyên ku hevalan pêk anîn, di wan çalakiyan de Hevalê Xelîl bi kamera xwe hazir dibû û rastiya şerê gerila li Kurdistanê pişte rast dikir, rixmî ku piraniya wan çalakiya di şert û mercên herî zehmet de dihatin kirin, lê ji ber hezkirina wî ji karê wî re û qehrematiya gerilla re bû hîn bêhtir îrada wî xwurtir dikir, di cih û çalakiyên herî zehmet de Hevalê Xelîl ji kamera xwe qut nedibû. Di filmê şehîd Bêrîtan de hêza jina Kurd ya şoreşger derxiste holê aliyên wê yê asî û bi biryar, bi vîn û bi cesaret, li hemberî xiyanetê li berxwe dayin û şerkirin, teslîmkarî qebûl nekirin ev rastî gihande hemû Kurdan, gihande hemû dunyayê. Bi vî filimî wekî ku em dizanin bi sedan keç û lawên Kurd berê xwe dane çiyayên

Şehit Yekta Şehit Hêvî

azad û bi hezaran Berîtan derketin. Êdî jina Kurd di Kurdistanê de û di nav PKKê de bû xwedî misyonekî nû.

Xelîl Dag: Em divê lehengî û qehremaniya vî gelî bînin ziman

Hevalê Xelîl ne tenê karên wekî derhênertî û senarîstî dikir, di milê wêje û helbestê de xwedan berhem bû. Pirtûka xwe ya bi navê "Çavê Xelîl Bîranîn" dinivîsîne, hezkirina hevalê Xelîl ji karê wî re û girêdana wî bi kamera re pir zêde bû û di nirxandinê xwe de wiha dibêje, "çawa çek tê bi kar anîn kamera jî wisaye, mentiqê wan wek hevin, ji hev ne qutin." Bi vî rengî kamera ji hevalan re şîrov dikir û tanî li ser ziman, li gel vana bi dehan heval di aliyê sinema de perwerde kirin, li kêleka Hevalên Hêvî û Yekta bi kameraya xwe bi dehan lîstokên şanoyê kişandin, di hemû aliyê jiyanê de xwe berpirsyar didît û xwedan rol û misyon bû, di aliyê zanistî û felsefî de pir li pêş bû, li ser şopa hêqîqetê dimeşiya û bibû lêgervaneke ji lêgervanekî heqîqetê di nav fikir û ramanê Rêber Apo de, di çiyan de gelek filimên ku ifada jiyan û qehremaniya gerîla dike çêkir, pir karên hunerî çêkirin.

Gotina wî ya ku hertim li ber guhê meye û bandoreke mezin li ser hest û giyanê me kirye û her mayinde maye ev bû, "min li çiya yê Kurdistanê pir tiştin xweş, rûkenî û xweşikbûn dît. Min nikarî hemûyan bi kamera xwe bikşînim û ew xweşikbûn, rûkenî û tiştên xweş di dilê min de man, lewra ez neçar mam ku wêneyekî ji dilê xwe re bigrim…"

Jibo em bi rastî jî xwedî li xewn û pirojeyên Rêhevalê Xelîl Dag derkevin û temam bikin gereke sînemagirên Kurd hîn bêhtir di warê sînemayê de gav bavêjin, jiber ku niha ji her demekê bêtir derfet hene. Bi taybetî jî ewqas destkeftî, ewqas lehengî û qehremaniya ku hatiye meşandin ne tenê filimek bi hezaran film dibe mijara ifade kirinê jiber ku bi hezaran Berîtan derketin bi hezaran qehremanên azadiyê derketin û bûn destan, dunya hemû li pêş vê lehengiyê mat mayî ma. Mîna ku Hevalê Xelîl jî gotibû, "em divê lehengî û qehremaniya vî gelî bînin ziman, gelên Kurdistanê xwedan vîne, xwedan nirxe, xwedan hebûne, ne belengaze..." Wekî sinemaya çiya îroj di xeta Xelîl Dag de van xebatan di çiyayên azad de dimeşîne, jibo ku bi rastî jî di warê sinemaya Kurde ew gavên ku Xelîl Dag dest pê kiribûn temam bike, mezin bike û bilind bike, di tekoşîn û tevgerêdaye ew jî xwedî li qehremantiya Sûr, Cizîr, Kobanê, Efrîn, Rojava yê Kurdistanê û tevahiya nirxên civakê û gelan derketine û zindîkirine li ser xeta Xelîl Dag de di sinemaya şoreşê de pêşengtî kirine...

Şanoya Şoreşê de Hevalê Yekta û Hevalê Hêvî rola pêşengtî kir

Her wiha dema ku em kesayeta Hevalên Hêvî û Yekta di bîra xwe de tînin em careke din wî rihî, wî hestî jiyan dikin. Jiber ku van hevala rolên pêşengtî kirin di şanoya şoreşê de, di wextên herî hesas dîrokî de bûn xwedan rolên herî mezin. Ew jibo me xeta hunera azadin. Di peşengiya Hêvî û Yektayan de ev xebatên hunerê her çû mezin bû û di çiyan de gihişt asta sazîbûnê û dibistana Şehîd Sefqan ya çand û hunerê ava bû. jiyana gerîla û tekoşîna wan li ser dikê zindî dikirin di çiyayên azad de, ew berhemên şoreşê dineqişandin, ew hest, ew berxwedanî, ew asîbûn, ew xweşikbûn, bedewiya rihê gerîla li ser dika jiyana rastiyê dihûnandin jibo mirovahiyeke azad, jibo civakeke azad tevna jiyaneke nû, vegera li cewhera xwe li heqiqeta xwe, li nirx û manewiyata xwe.. ji rastiya civaka xwezayî bigre heya dîroka nû û roja me ya îroj wekî neynikekê radixistin li peş çavan ew wijdan û ehlaqa şoreşê bûn, yê civakê bûn, ew parazvanên van nirxan û van xakên pîroz bûn. Bi dehan lîstik lîstin û zindî kirin, bi dehan şagirtên şanoger perwerde kirin, her bostek ji axa çiyan bi destên xwe kirin dika şanoya rastiyê bûn destan. Belê şanoger û gerilayê Kurd Yekta Herekol şanoyeke zindî bi bedena xweya ku bi agir pêçayî zindî kir û xwe li dora parazvanê azadiyê kire xelek û bi vêna jî bang li wijdanê her kesê ku dibejê "ez hunermendim, ez şanogerim ku xwedî li erkên xwe derkevin ku bibin zimanê rastî û êşên civakê bibin, zimanê heqîqetê." Em Hevalê Hêvî jî her tim bi Hevalê Yekta re bi bîr tînin. Jiber ku Em wan herduyan bêyî şano û şanoyê jî bêyî wan nikarin bifikirin. Ji ber ku ew temsîliyeta yekbûna bi şanoyê re ne. Ew nav û mînaka têkoşîna me ne. Li hemberî elîtîzma ku di jor de xwe dibîne, ya ku xwe ji gel qut kiriye, xwedan tekoşîneke mezin bûn.

Ev hevalên me temsîliyeta şanoya gel bûn, bi gel re yek bûn, di xizmeta gelê xwe de bûn û ji bo gel hunera xwe pêş dixistin." Di lîstikên xwe yên wekî 'Gurî', 'Qirdik' û 'Qeşmer' û hwd. de rastiya civaka Kurd, li hemberî neheqiyan meşandina têkoşînê bû.

Hevalê Hêvî ji bo pêşvexistina şanoya Kurdî bi rastî jî hêviyeke mezin bû. Gelperwerî û civakîbûn bingeha şanoya wî bû. Hunermendiya wî ya şoreşger di esasê xwe de, pêşî li hemû xebatên çand û hunerê vedikir.

Belê li pey xeta Yektayan, Hêviyan Rêzanan, gelek ji hevalên meyî şanoger derketin ev mîrasa heyî mezin kirin lê xwedî derketin parastin, ew dika jiyanê hertim zindî hiştin. Ji Zerdeştan bigre hetanî Daxistanan û Fedekaran ji bo me bûn xeta hunera azad, bûn roniya huner û şanogertiya rast ya temsîla azadiyê. Ev xebat, ev dike her zindiye, ev tekoşîn her berdewame di çiyayên azad de.

Akademiyên çandî û hunerî ava bûn

Rojavayê Kurdistanê ya ku hertim deriyê xwe ji tevgerên Kurdan re vedikir û bibû cihê xwe tê de rêxistin kirine û parastinê di heman demê de bi derketina Tevgera Azadiyê re bû mîna wargeheke herî bingehîn. Rêbertî hembêz kir, fikir û felsefa Apoyî hembêz kir, rêbertî bihezaran şervanên azadiyê di vê qadê de perwerde kir bi milyonan gel civak li dora rêbertî kom bûn û xwe di hemû aliyan de bi rêxistin kirin xwe perwerde kirin. Hunermend berê xwe didan qada serokatî û serokatî ew pêşwazî dikirin û nirxekî mezin dida wan .Yek ji xebatên herî ku rêbertî li ser disekinî xebatên çandî û hunerî bûn. Di her bajarekî tax û navçe û mehelekî de komên muzîk, şano, govendê hatin avakirin. Di van koman de bi dehan berhem û sitranên şoreşê hatin çêkirin bi sedan şervan û gerîlayên hunermend derketin û di nava tekoşîna azadiya Kurdistanê de cih girtin, berê xwe dan çiyayên azad û gelek ji wan gihiştin asta qehremantî û şahadetê.

Îroj jî bi Şoreşa Rojavayê Kurdistanê re ev nirxên çandî û hunerî yê ku bi keda Rêber Apo hatibû avakirin, hîn mezin tir, fireh tir û kûr tir bû vê carê gihişte asta sazî bûnê di hemû waran de hunermend li derdora şoreşê kom bûn û bûn xelek, ew qehremantî û berxwedaniya ku gelên Bakurê Suriyê û Rojavayê Kurdistanê û şervanên wan yên azadî û rûmetê bi hevre li pêş dixistin. hemû di sitran, helbest, şano, sînema, wêne û her wiha di hemû şaxên hunerê de ifade kirin zindî kirin û lê xwedî derketin. Akademiyên çandî û hunerî ava bûn.

Gelek festivalên şanoyê, festîvalên sitran û muzîkê, şevên helbestan, festîvalên zarokan, yên sinema, yên çîrok û wêjeyî, kelepûrî û her wiha hatin li dar xistin. Gelek ji van hunermendan tevlî bûn hem hunermend bûn, hem şervanê azadiyê bûn, di wateya xwe ya rastî de hunermendên gelê xwe bûn, gelek ji wan jî gihiştin asta şehadete, bêdudilî bi ser dijmin de çûn.

Di warê sinemayê de filîm û belge filîm hatin çêkirin. Di wan filîman de ew destanên ji lehengî û qehremantiyê ew efsaneyên ji cesaret û asîbûnê ew rihê germ yê ku bê tirs, bê xof bê hesab, bi ser çetayan de diçûn û meydan ji wan re dixwendin, yên ku cîhan hemû mat mayî man li ber şer û vîna wan cesareta wan bi taybetî jî bi pêşengtiya jina Kurd û hemû jinên li Bakurê Sûriyê ya ku mînakên wê di cîhanê de pir kêm têne dîtin, hatin zindî kirin. Ev berxwedanî bala sinemager û lekolînvanên dunyayê jî kişande ser xwe, bi dehan kes hatin ev berxwedanî lekolîn kirin, belge filîm li ser çêkirin.

Modernîteya kapitalîst hertim qadên çand û hunerê hedef digre. Hêlên populîst, ezezîtî ji exlaqê civakê dûr, ji cewherê xwe durketin kesayetekê pûç ava kirine, sermaya xwe li ser mezin kirin û xistina hunerê dibin tekelê xwe de, bi nirxên pîroz yê dirêjahiya hebûn, exlaq, manewiyat, bawerî, hişmendi û kelepûrê civakê lîstandine, di riya hunerê de sermaya xwe avakirine ferdekî ku nayê kombûnê, nayê civakbûnê li pêş xistine, bi giştî di qadên sînema de jî di qadên muzîkê de jî ev nexweşî ev bandora ber bi çav têne dîtin.

Modernîteya kapîtalîst û modernîteya demokratîk di vê hêlê de di nav şerekê pir dijwar de ne. Em hertim li hemberê desthiladaran li berxwe didin. Îro jî, di şexsê Rêbertiyê û Tevgera azadiyê de tekoşîna me ji bo hemû civakan bûye hêvî û îlham. Em bi xebatên çandî û hunerî dikarin xwe fireh bikin û xwe bigîhînin hemû civakan. Di Rojhilata Navîn de, em çanda Netewa Demokratîk pêş dixin. Em di pêvajoya înşayê de ne. Di vê demê de, qada herî bi bandor, qada çand û hunerê ye di heman demê de dikare bibe qadeke pêşeng. Ji bo civakeka demokratîk û azad bi zîhniyetekê nû li ser esasê rêbazen çanda Netewa Demokratîk, li hember modernîteya kapitalist û êrîşê wê yên li ser civakê û nirxên wê yê dîrokî, tekoşîn kirine. Ji ber ku Tevgera Azadiyê ne tenê ji bo gelê Kurdistanê, ji bo tevahiya gelên Rojhilata Navîn û cîhanê bûye sembola berxwedaniyê û çuriska azadiyê.

Ev rastiyana jî hîn zêdetir îroj li Rojavayê Kurdistanê û Bakurê Suriyê têne dîtin û zindî kirin. Rêber Apo bi pirojeya modêrnîteya demokratîk hemû gel û civak netew li hev kom kirin. Çawa ku di dirêjahiya dîrokê de ev gelana bi rengekî hevpar bi hevre di nava hevsengiyekê de bûn herkes bi çand û hunera xwe, bi zimanê xwe rengê xwe, kelepûr û nasnama xwe ya civakî, netewî bawerî û olî bi rengekî wek hev biratî û aştiyane bi hevre jiyan dikirin, îro jî em vê rastiyê dibînin, ev jî tê wateya hebûn û vîna van gelan. Hezkirin, aştî hevgirtin bûye rengê wê bi xwe bi xwe, xwe rêvebirin îradeya xwe mafê xwe ifade kirinê dîtin bi rengekî wek hev û demokratik hevpar jiyan kirin, bûye nimûneyeke herî mezin di seranserî cîhanê de. Di parastina wê ya cewherî de herkes di nav de xwedan rol û misyone, li hemberî êrîşên desthilat ya ku bi hişmendiya modernîteya kapîtalîst yên ji derve ku van nirxana hedef digrin bi rengekî israr û bêdudilî bi hevre li ber xwe dayine û van destkeftiyana parastine.

Yê ku van nirxan xebatan û destkeftiyan mayinde bike huner û hunermend bi xwe ye. Ev misyon û erka dîrokî dikeve ser milê wan, jiber ku tişta ji me re dimîne çanda me ye û yek ji lingê bingehîn yê avakirina sîstema Netewa Demokratîk jî çande, parastina hebûna gelan, rengê gelan bi vê mayinde dibe emê bi xurtkirin û kûrkirina felsefa hunera azad ya ku temsîla cewher û heqîqetê dike, aliyên wê yên rihî manewî exlaqî civakî di hemû qadên hunerî de, sînema, muzîk, şano, wêne kêşî û her wiha esas bigrin û bibin alternatîfek. Li hemberî hemû nexweşî û qirêjiyên sîstema kapîtalîst ya ku huner kiriye wesîleyekî ku bazirganiya xwe li ser bi meşîne û sermaya xwe li ser ava bike takekesî, popîlîzimê li pêş bixîne û bi vêna jî çavên her kesî tarî bike, bê vîn û bê îrade bike, huner sivik bike, di bin navê estetîk û xweşikbûnê de hemû rengê kirêtiyan li pêş bixîne û çanda gelan ji holê rake.

Emê felsefa ku xweşikbûna rih û fikir, xweşikbûna bedenê esas bigrin li pêş bixin, emê etîk û estetîkê ji hev cuda nekin, emê huner ji çandê cuda nekin, ji gel ji civakbûnê cuda negrin dest. Heta dawiyê emê bi rihê hunermendên pêşengên şoreşgerên gelan tevbigerin. Her wiha em bi vî awayî helwesteke rast danin holê û hunera rast pêk bînin û mayinde bikin em dikarin ji metirsî, ji nexweşiyên sîstemê rizgar bikin…

■■■

Sevdası Nurhaqlarda saklı bir öncü: Yaser Yoldaş

Baş tarafı 32. sayfada

Heval Yaser'in çıkışı kardeşlerinden ziyade, anne ve babasının üzerinde büyük etki yaratmıştı. Anne daha güçlü durmaya çalışırken, baba daha duygusal ve tepkisel ele aldı katılımı. Ancak genel anlamda, ailenin yurtseverleşmesi ve politize olmasında belirleyici olmuştu. Yaser Arkadaş çıkışından yaklaşık bir yıl sonra Meletî bölgesine geri döndü. Ancak bu defa o bir gerillaydı; askeri ve siyasi açıdan daha da donanımlıydı ve en önemlisi de altı ay Önderlik sahasında kalmıştı.

1991'de Meletî bölgesine geldiğinde artık tek değildi. Meletî dahil tüm Güneybatı bölgesinde Ulusal Kurtuluş Mücadelesi yükselmiş, neredeyse her köyden katılımlar gerçekleşiyordu. Buna kendi köyü de dahildi. Tüm gerilla yaşamı Güneybatı bölgesinde geçti. Daha çok Semsûr (Adıyaman), Meletî ve Mereş (Maraş) bölgelerinde kaldı. Kendi köyüne ilişkin de oldukça emek ve çaba içerisinde oldu. Köyün yurtseverleşmesi, gençlerin katılım sağlaması, Kürt, Kürtlük ve PKK bilincinin gelişmesinde büyük çabaları ve emeği oldu. Zamanla halk arasında bir efsane olmaya başlamıştı. En çok da halkla ilişkilenme biçimi çok etkili olmuştu. Çevredeki koruculaştırılmış Türk köylerini dahi örgütlemeye çalışmış, bu temelde ilişkilenmekten geri durmamış ve onların da saygısını kazanmıştı. Mütevazılığı, halkın maddi ve manevi değerlerine yaklaşımı, Apocu duruşu onu halk içinde özel ve değerli kılıyordu. Yaşlılar, kadınlar, gençler, çocuklar üzerindeki etki gücü büyüktü. Dolayısıyla herkesin sevgisini kazanmıştı. Kadına olan yaklaşımı, gerilla yaşamında da onu farklı kılmıştı. Henüz ideolojik ve politik olarak Kadın Kurtuluş İdeolojisi'yle yeterince tanışmamış olsa da, kadına karşı feodal, erkek egemenlikli ve cinsiyetçi bir yaklaşımı yoktu. Kaba eşitlikçi bir yaklaşımdan da uzaktı.

Yaser Arkadaş 1994 yılında Wêranşar'a (Doğanşehir) bağlı Kurucuova beldesinde koruculara karşı geliştirdikleri eylemde ayağından yaralanır. Kendisiyle birlikte bir arkadaşı da yaralanmıştır. İkisinin de yaraları ağır değildir. Bu eylemde düşmana kayıp verdirmişlerdir. Ancak arkadaşıyla birlikte grupla geri çekilemezler. Arkadaşları onları daha sonra almak üzere çatışma alanında bırakmak zorunda kalır. Bölgeden kendi imkanlarıyla çıkarlar. Yaser Arkadaş bölgeyi iyi tanıdığından, Wêranşar ovasında bulunan ve gidebilecekleri tüm köyleri dolaşırlar. Ancak hiçbir yardım alamazlar. Düşman Heval Yaser ve arkadaşının (Delil) yaralı olarak kurtulduğu bilgisini almış; kimlik bilgilerini ve resimlerini bütün alana dağıtmıştır. Bu yüzden de halk kendini tehdit altında hissederek yardımda bulunmamıştı.

Bir aya yakın Wêranşar ovasında bir çıkış noktası ararlar ama bulamazlar. En son Heval Yaser kendi köyünün arazisine gitmek zorunda kalır. Yaklaşık bir aydır yaralı olarak dolaştığı ve tedavi olamadığı için yarası kötü bir durumdadır. Ayağındaki siyah lastik ayakkabı, yarasıyla kaynaşmıştır. Her türlü zorluğu ve riski göze alarak tüm imkansızlıklara rağmen bölgeden çıkmayı başarırlar. Arkadaşı Delil de çıkar ancak daha sonra ailesine gittiği için yakalanıp tutuklanır. Heval Yaser, Kürdistan dışında bir şehire

götürülerek, sekiz aylık bir tedavi sonucu iyileşir. Bu süre zarfında örgütle yeniden bağ kurmuştur. Örgüt kendisini Avrupa'ya ya da merkeze çekmek istemiştir çünkü, eskisi gibi yürüyememektedir. Ancak Yaser arkadaş bu durumu kabul etmez. 1995'te bölgeye yeniden döner ve bir yıl daha mücadele yürütür.

Sekiz yoldaşıyla Koçgîrî'de...

Ancak ölüm, soğuk yüzünü yıllarca gerillacılık yaptığı bölgede değil de, Koçgîrî dağlarında gösterir. 1996'nın Ocak ayında Koçgîrî'ye açılım yapmak üzere sekiz arkadaşıyla birlikte yola çıktıklarında, ölüme doğru gittiklerini hissetmişler miydi bilinmez... Ya da nasıl bir yolculuk yaptılar, hangi zorlukları, heyecanları, sevinçleri, korkuları yaşadılar; o da bilinmez... Son anlarında ne yaşadılar, ne konuştular, açlar mıydı, yoksa toklar mıydı; bilinmez... Vasiyetleri var mıydı, en son dillerinden hangi kelimeler döküldü, önce hangi yoldaşın şehadetine tanık oldular; bilinmez... Çünkü gruptan sağ kurtulan olmamıştır. Heval Yaser ve sekiz yoldaşı 9 Ocak 1996'da Koçgîrî dağlarında (Kangal civarında) düşmanın hava saldırısında şehit düşerler.

Heval Yaser'in şehit düştüğü haberi düşman için bir müjde, ailesi başta olmak üzere ayak bastığı her köy ve ev için bir kara haber oldu. Düşman aileyi arayıp haber vermişti. Aile haber aldığında şehadetinin üzerinden bir hafta geçmişti. Düşman, Yaser ve yoldaşlarını Sêwaz (Sivas) merkeze götürüp halk mezarlığına defnetmişti. Defnettiklerinde diğer mezarlardan uzağa gömmeyi ihmal etmemişlerdi. Şehadet haberini alan ailesi, Şehit Yaser'in cenazesinin köye getirilmesi konusunda hiçbir ikilem ve kaygı duymadan karar verip uyguladı. O yıllarda ailelerin şehit cenazelerini almalarına izin verilmiyordu ve bu yönlü tehdit ve baskılar üst boyuttaydı. Ancak Yaser Yoldaşın ailesi de artık mücadelenin içinde yer alan yurtsever ve politik bir aileydi. Kaldı ki Şehit Yaser'in vasiyeti vardı. Kendi köyünün dağlarına gömülmek istiyordu. Aile için bu vasiyet, yerine getirilmesi gereken bir görev, sorumluluk, aynı zamanda da bir borçtu. Bunu en çok isteyen annesi olmuştur. Her türlü zorluğu göze alarak cenazesini almak için yola çıkarlar.

Yaser Arkadaşın cenazesini köye getirmek ve ona yakışır bir cenaze töreni yapmak, dost ve düşman için çok önemliydi. O yüzden kardeşleri tüm baskı ve tehditlere karşı hazırlardı. Yaser arkadaş köyün ilk şehidi değildi ama ailesi tarafından sahiplenilecek ve gerillaya yakışır bir cenaze töreni yapılacak ilk gerilla

olacaktı. Çünkü daha önce şehit düşen yoldaşları ya aileleri tarafından sahip çıkılıp getirilmemiş ya da getirilip sessiz sedasız bir gece yarısı defnedilmişlerdi. Aile şehadetten bir hafta sonra haberi alır almaz Sêwaz'a gider. Ocak ayının on dördü hiç bu kadar soğuk olmamıştı. Sêwaz hiç bu kadar çirkin olmamış, bu kadar buz kesmemişti. Sêwaz o gün ölüm şehriydi, Sêwaz hüzün, nefret, öfke, ayrılık kokuyordu. Bu kokular Sêwaz'ın ayazında buz kesti ve bir daha hiç çözülmedi.

Mezar taşına, 'Biz yaşamı uğruna ölecek kadar çok seviyoruz' yazılı yiğit

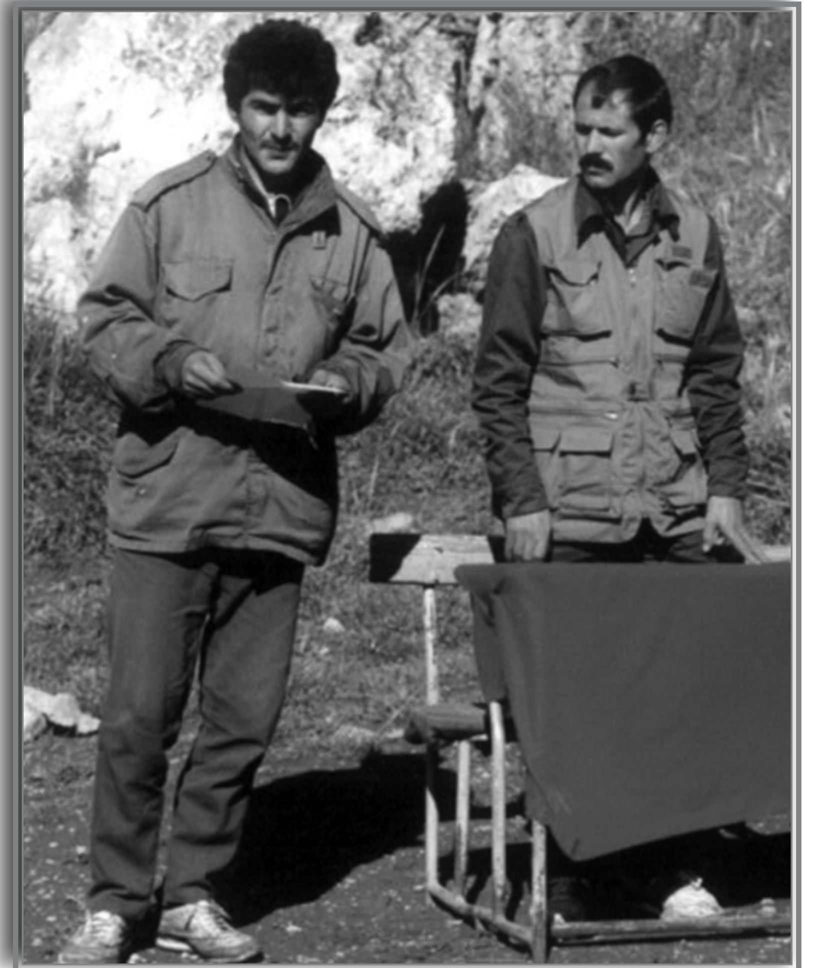
Dokuz yoldaş yan yana gömülmüştü. Her mezarın başına da bir numara kondurmuşlardı; malum "teröristlerin" isimleri bahşedilmezdi. Aile, Yaser Arkadaşın mezarını açtığında halen o olmamasını umut ediyordu. Ancak umutları boşa çıktı. Gerçi o olmasaydı da aile için fark etmezdi; çünkü zaten orada, toprakta yatan tüm yoldaşları birer Yaser'di. Yaser arkadaşın yüzünde ölümün yüzü yoktu. Toprak onu korumuştu ve Sêwaz'ın buz ayazı onu canlı tutmuş gibiydi. Tabutun içinde üzerinde elbiseleri, başının etrafına sıkıca bağlanmış kefiyesi ile öylece yatıyordu. Kefiyenin neden o kadar muntazam ve sıkı bağlandığı sonradan anlaşılacaktı.

Koca Sêwaz'da tabuta sarılacak bir battaniye bulunamayacaktı. Çünkü; Yaser'in haberi şehirde yayılmıştı ve aile, düşman eşliğinde, onların tehditlerine rağmen cenazeyi almaya çalışıyordu. Ölüm şehri olan Sêwaz'da insanlık, mum ışığı kadar kalmıştı. O ışık da, mezarlıktaki yabancıları başından beri korku ve merakla uzaktan izleyen bir gecekondudan gelmişti. Battaniye bulunamayınca onlardan istenmiş ve vermişlerdi. Yaser arkadaş mutlu olsa gerekti, çünkü artık köyüne yolcuydu. Cenaze bir gece yarısı köye ulaştı. Düşman ve yakın akrabalar, cenazenin hemen o akşam defnedilmesi için baskı yapıyordu. Ancak kardeşleri buna izin vermedi. Yaser'i bir akşam da olsa misafir etmek ve sevdiklerinin gelmesini beklemek, kitlesel bir tören yapmak istiyorlardı. O bir gerilla cenazesinin gereklerini hak ediyordu. O yüzden yıkanmadı, sadece üzerindeki toprak kalıntıları temizlenmek istendi, bunun için de vücudu silindi. İşte o zaman neden kefiyenin sıkıca başının etrafına sarıldığı anlaşıldı. Düşman tüm gerillalara yaptığı gibi onu da öldürmekle kana doymamıştı. Büyük bir vahşilikle kulaklarını kesmiş, gözlerini yuvalarından çıkarmıştı. Bu tahribat, düşmanı çirkinleştirmiş ancak Yaser'in güzelliğini hiç bozmamıştı. Düşmana inat olsa gerek, gülümsemesi yüzünde asılı ve ona çok yakışan gamzesi de yanağında donup kalmıştı.

Şehit Yaser'in köye getirilişi düşmanın hiç hoşuna gitmemişti. O yüzden üç gün boyunca köy abluka altına alındı. Giriş çıkışlar yasaklandı. Köy nüfusuna ait olmayan hiç kimse köye alınmadı. Amaç; kitlesel bir töreni engellemekti. Eğer izin verilseydi, o bölgenin en kitlesel cenaze töreni olurdu. Keza Yaser Arkadaşın şehit düştüğü Semsûr, Elbîstan, Meletî başta olmak üzere yöre tarafından duyulmuştu. Ve halk gelmek istiyordu. Engel olan ve düşmanca yaklaşan sadece devlet güçleri değildi. Başından beri Şehit Yaser'i baskıların kaynağı olarak gören kesimler ve özelde de bazı yakın akrabaları da aynı tutumu almıştı. Kendilerini köyün ve ailenin büyükleri olarak gören bu kesimler aile tarafından yapılmak istenen cenaze törenini engellemek için ellerinden geleni yapmışlardı. Kardeşleri ve annesi, net tutum koyarak, tüm geri ve geleneksel dayatmaları reddederek, mevcut katılımla ona yaraşır bir cenaze töreni yapmaya çalıştılar. Cenaze kitlesel olamasa da tabutuna ülkesinin bayrağı örtülebilmiş, önünde saygıyla durulmuştu. Mezar taşına Kemal Pir'in, "Biz yaşamı uğruna ölecek kadar çok seviyoruz" sözü yazılabilmişti. Belki Botan'daki serhildanlar ve direnişlerle kıyaslandığında çok küçük bir eylem gibi görülebilir. Ancak o yıllarda, özelde Qaşan köyü, genelde ise Güneybatı bölgesi için çok büyük bir sahiplenmeydi.

Yaser Yoldaşa duyulan sevgi şehadetinden sonra daha iyi görülmüştü. Çünkü abluka kalktıktan sonra Semsûr, Elbîstan ve Meletî'den tanıyan-tanımayan halk, taziyesine akın etmişti. Hatta çoğu kişi, şehadetine inanmamasına rağmen geliyorlardı. Yaser Arkadaşın ölmediğine, ailenin başka bir cenaze getirdiğine inanıyorlardı. Onlara göre, Yaser ölmezdi. Bölgedeki yurtsever halk için öyle de kaldı. Tüm diğer şehitler gibi; Abuzer gibi, Kayser gibi O da ölümsüzleşmişti!

Mücadele Arkadaşları

Sevdası Nurhaqlarda saklı bir öncü: Yaser Yoldaş

Yaser Yoldaş, etkileyici ve çekim merkezi olabilen bir kişiliğe sahipti. Devrimci mücadeleyle tanışmadan önce de bulunduğu her ortamda enerjisi ve karakteriyle kendini görünür kılardı. Bunun için çok çaba sarf etmesine gerek kalmazdı. Zaten doğası gereği öyleydi. Aklı ve duyguları bulunduğu çevreye göre farklıydı; dünyaya, olaylara, kişilere, olgulara, topluma, sorunlara farklı bir pencereden bakardı. Ve düşündüğü gibi yaşardı. İlkelerinden asla taviz vermezdi. Yaşama katılımı ve emeğe yaklaşımı düşünceleriyle bağlaşıktı. Çevresinde olup bitenlere duyarsız kalmazdı. Olanlara karşı bir tutum sahibiydi. Yaşamda en değerli bulduğu şey; emekti. Emeğe yaklaşım onun için bir kırmızı çizgi ve değerlendirme ölçüsüydü. En nefret ettiği kişilik, kendini emeksiz halde yaşatan kişilikti. Emeğe yaklaşım derecesi onda, adalet duygusunu derin yaşama sebebiydi. Yaşamdaki en büyük kavgası da adalet duygusundaki zayıflıklara karşı olurdu. Emeksizliğe karşı müthiş öfke duyardı, emeksiz olan insan onun için en zayıf, zavallı ve son sevilecek insandı. Bu yüzden de ilişkilerinde ölçüleri vardı ve seçiciydi. Seçici olmasına karşılık toplumsal yönü gelişkindi. Toplumu kategorize etmezdi.

Ailesi 1972 yılında ekonomik nedenlerden dolayı Almanya'ya taşındı. Yaser Arkadaş o zamanlar beş yaşındaydı. Almanya yaşamı çok uzun sürmedi. Sadece iki yıl kaldı orada. Bu kadar kısa kalmasında annesinin rolü vardı. Annenin yurt ve toprak özlemi ağır basmış, yabancısı olduğu bir ülkede yaşamayı reddetmiş ve babaya rağmen çocuklarını alıp köyüne geri dönmüştü.

Yaser Arkadaş, ilkokula köyde başladı. Daha sonra ailevi nedenlerden dolayı ailesiyle birlikte İzmir'e taşındılar. Ortaokulu ve üçüncü sınıfa kadar liseyi İzmir'de okudu. Ancak aile İzmir'de de uzun süre kalmadı. Anneye rağmen, onun rızası olmadan, babanın isteğiyle yapılan bu ikinci göç olayı, yine annenin inisiyatifiyle kısa sürdü ve yeniden köye, yurda dönüş yaşandı. Yaser Arkadaş birçok özelliğinde olduğu gibi, bu yönüyle de annesine benziyordu. Annede, toprağına, evine, köyüne bağlılık çok köklüydü. Babada ise tam tersi, sürekli toprağından bir kaçış isteği vardı. Bu da, babanın kendi yaşam trajedisiyle ilgili bir durumdu. Babaya kalsa tüm tarlalar satılır, şehre gidilir ve orada yaşanırdı ama anne için toprak namus, ev de ocak olduğu için terk edilmemeliydi. Annenin bu felsefesi tüm çocuklarını etkilediği gibi, Yaser Arkadaşın kişiliğinde de etkili olmuştu.

Yaser Arkadaş, lise sona kadar öğrenimine İzmir'de devam etti. Ablasının üniversiteyi kazanması üzerine, Giresun'a ablasıyla birlikte giderek liseyi orada bitirdi. Göçebe okul hayatına rağmen derslerinde oldukça başarılıydı. Yaz tatillerinde köye gelirdi. Adalet duygusunu köydeki yaşam gerçeğinden almıştı. Yaşamak için, geçim için, okumak için çalışmak gerekiyordu ve bu onun için bir zorunluluktan ziyade gönüllü bir eylem, bir yaşam biçimiydi. Aile bir bütünse, kolektif bir katılım olması gerekiyordu. Evde emekten bir kaçış varsa, bu onun için çatışma ve eleştiri konusuydu. Herkes gücü oranında kendini katmak zorundaydı. Biri çalışıp diğeri yememeliydi. Bu onun gözünde asalakça bir yaşamdı. Aile fertleri içinde yaş olarak küçük olmasına rağmen bu davranış ve yaklaşımıyla birçok kişinin beğenisini kazanabilmiştir.

Toplumla kurduğu ilişki ise sorgulayıcıydı. Neden, niçin, kim, nasıl soruları onda bir düşünüş biçimiydi. Bu düşünüş ve sorgulama biçimi, dışa dönük, sesli düşünen ve bunu yansıtan bir tarzda olmazdı. Sorgulaması daha çok içsel olurdu. Sessiz ve düşünceli duruşunun altında fırtınalar eserdi. Ancak, çok yakından tanıyanlar bunu anlayabilirdi. Konuşmayı çok seven biri değildi. Ona göre sözün yeri, zamanı vardı. Konuştuğu zaman da sadece düşünce belirtmezdi. Sorgulatır ve düşündürürdü. Verili gelenekleri de sorgular ve yanlışlar karşısında kendi tarz ve tutumunu sergilemekten kaçınmazdı.

Toplumsal gerçeklik ve mücadeleyle tanışma dönemi

Yaser Arkadaş, çocukluk yaşlarından itibaren toplumsal gerçeklik ve siyasi atmosfer içinde büyürken, zamanla sol mücadele içinde yer aldı. 1988-89'lara kadar Kürt ve Kürdistan gerçekliğiyle tanışmamıştı. Kürt olduğunu bilmekteydi ancak bu onu ulusal bir bilince ulaştırmaktan uzaktı. Doğup büyüdüğü bölgenin gerçekliği farklıydı. Devlet tarafından her türlü asimilasyon, Türkleştirme politikalarının uygulandığı bir bölgeydi. Türkiye ile sınır bölgesinde olması bir dezavantajdı. Kürdistan'ın diğer bölgelerine nazaran kapitalizm ekonomisiyle, eğitim sistemiyle, devlet bürokrasisiyle ve yaşam biçimiyle çok daha erken ve kolay bir biçimde bu bölgeye girmişti. TC devletinin Alevi politikasıyla birlikte bölgedeki Kürt halkı, Kürt ve Kürdistan kimliğine yabancılaştırılmış, sadece kemalist bakış açısıyla Alevi kimliğine tutunmaya çalışmıştı. O bölgedeki halka sorulduğunda, "Biz Kürt değiliz, Aleviyiz" diye cevap vermeleri bu politikanın sonucuydu. Devlet, tüm bu politikalarını Kürdistan'ın diğer bölgelerinde olduğu gibi kaba red ve şiddet yoluyla uygulamıyordu, daha ziyade ince bir politikayla yürütüyordu. Kürt dili, kültürü ve değerleri küçümsenmiş, egemen ulus anlayışı hakim kılınmaya çalışılmıştı. Devlet nasıl ki Kürtlüğe dair her şeyi gömmeye çalışmışsa, Türkiye'nin kimi sol hareketleri de sosyalizm adına farklılıkları, tarihsel değerleri, toplumsal ahlak ve kültürleri, gelenek ve inançları reddediyor; gerilik olarak değerlendiriyordu. O nedenle 90'lı yıllara kadar bölge halkının devletle çok derin çelişkileri ve çatışmaları yoktu. Tam tersine sistemin eğitimine daha çok asılmışlar, bürokraside ve devlet kurumlarında yoğunca yer almışlardır. Bu durum sisteme daha çok entegre olmalarına neden olmuştur.

Yaser Arkadaşın, kendisinin ve bölge halkının gerçekliğinin farkına varmasında tüm bu süreçlerin etkisi olmuştu. Bu farkındalık onu devrimci saflarda teorik çalışmalara ve devrimci bilinci kazanmaya büyük önem vermeye götürecekti. Asimilasyonun etkilerinin ancak eğitimle kırılabileceğine inanıyordu.

Lise dönemine geldiğinde tercihini sol mücadeleden yana yaptı. Özellikle Giresun'da ablasından kaynaklı üniversite ortamıyla olan ilişkisi, sol mücadele ile tanışmasını hızlandırmıştı. 1987'de liseyi bitirdi ve 1988 yılında İzmir'de üniversiteyi kazandı. Üniversite ortamında Kürt, Kürtlük, yurtseverlik, ulusal mücadele, PKK kavramlarını duymaya ve onlarla tanışmaya başladı. Üniversitedeki örgütlü Kürt öğrencilerle tanıştı. PKK'nin örgüt yayınlarını okumaya başladı. Kısa sürede üniversite faaliyetlerinde yer aldı. İlk oluşan grupla İzmir'de kiraladıkları bir evi eğitim faaliyeti için değerlendirdiler. Grup içinde GAP Eyaleti'nde daha sonra şehit düşen Ferhat Uzun-Reşo arkadaş da vardı. Her ikisi bu çalışmalarda öncülük düzeyinde görev aldılar. Yurtsever gençlik hareketinin üniversite içerisinde geliştirilmesi amacıyla bildiri dağıtma ve toplantılarla propaganda çalışmaları yapıyorlardı. Oldukça etkiledikleri ve kazandıkları güçlü bir kitle oluşmuştu. Grup içinde bir taraftan gerilla katılımlarını netleştirirken diğer yandan okul içinde aktif çalışmalar yapacak kadroları eğitiyorlardı.

Kod Adı: Yaser
Adı Soyadı: Ali Ekber Kanlıbaş
Doğum Tarihi ve Yeri: 1967/Meletî Wêranşar (Doğanşehir)
Katılım Tarihi ve Yeri: 1990
Şahadet Tarihi ve Yeri: 9 Ocak 1996/Koçgirî

Özgürlük fikrini köye taşıdı

Yaser Yoldaş üniversitede Partiyle tanışarak sadece kendini örgütlemekle yetinmedi. Ulusal kurtuluş mücadelesi fikrini köyüne taşıdı. Kürt Özgürlük Hareketi ve gerillası, 1984'te atılan ilk kurşunla birlikte büyümeye ve yayılmaya başlamıştı. Ancak 1990'lı yıllara kadar genelde Güneybatı, özelde de Meletî (Malatya) bölgesinde etkin olamamıştı. Ulusal Kurtuluş Mücadelesi Meletî bölgesinde 90'lı yıllardan sonra yükselmeye başlamıştı. Qaşan (Topraktepe) köyünde de ilk Parti örgütlemesini yapan, gençleri örgütleyen, katılım için grup hazırlayan Yaser Arkadaş oldu. Örgütlenme için yaptığı ilk iş, bir grup arkadaşına öncülük yaparak, köyde ilk çekirdek kadroyu oluşturmak oldu. Bütün çalışmalarını bu grupla yapmaya başladı. Grubun sayısı beş-altı kişiydi. Çoğu üniversite öğrencisiydi. 1980'den sonra köyde ilk defa devrim adına, sosyalizm adına, devrimcilik adına yeniden bir umut doğuyordu. Köyün sol ve mücadele adına bir geçmişi olduğu için devlet nezdinde bilinen bir yerdi. Ancak 1980 askeri darbesi sonrasında solun yenilgisi ve umutsuzluk köye de yansımıştı. Yaprağın kımıldamadığı, hatta devletin bile unutmaya yüz tuttuğu isyancı bir köyde yeniden mücadelenin fitilini ateşlemek kolay olmasa gerekti. Bu yüzden grup, çalışmalarını gizlilikle yürütmek zorundaydı. Köyün bağ ve bahçelerinde, gözlerden uzak eğitim çalışmaları yürüttüler. İlk okudukları kitaplar arasında; 'Sosyalizmin Alfabesi', 'Felsefenin Temel İlkeleri' gibi sol içerikli kitaplar vardı. İlk Serxwebûn dergisini köye ve gruba okutan yine Yaser Arkadaş olmuştu. Bununla grubun kimliği ve yurtseverliği yeni bir aşamaya geçti. Birçok genç Parti yayınlarını ilk gördüklerinde şaşkınlık ve sevinci bir arada yaşıyorlardı. Gruptakiler, bir taraftan yayınları, bildirileri okuyor, dağıtıyor, diğer taraftan da köy gençliğini örgütlüyorlardı. Grup, kendisine bir matbaa bile yapmıştı. Bu yolla yazım ve dağıtım işlerini de gizlilik temelinde yapabiliyorlardı.

Grubun hedefi, köyde kalıcı ve süreklileşecek bir örgütlenme yaratmaktı. İkinci amaçları ise; katılım sayısını olabildiğince yükseltmek ve bu temelde gençleri hazırlamaktı. Ancak çalışma erken doğum yapmak zorunda kaldı. Çünkü erken deşifre olmuşlardı. Devlet eski 'isyankâr' köyü boş bırakmamıştı. Sistem, politikalarını inceden inceye büyütmüştü. Devlet bu süre zarfında Botan'da, Amed'de halka zulmederken Meletî ve çevresine dokunmuyor ancak halkı ince bir politikayla sistem içileştiriyor, kendine bağlıyor, ajanlaştırıyordu. Heval Yaser ve arkadaşları planladıkları vakitten önce katılım yapmak zorunda kaldılar. Gruptan ilk katılım yapan, Yaser Arkadaşın halasının oğlu Servet Karabay-Azad Arkadaş oldu. (Azad Arkadaş, Fırat Üniversitesi'nden katılım yapmıştı.) Azad Arkadaş, katılımından bir ay sonra Xolxol (Yayladere) bölgesinde şehit düştü. Yaşanan tüm aksiliklere rağmen, ilk gruptan Yaser Arkadaş dahil, dört kişi katılım yaptı.

Devamı sayfa 31'de